

သံတွေပူတုန်း ထုမှ ဓားကောင်း ရမယ်

ကောက်နွယ်ကနောင်

(လူငယ်ကဗျာဆရာများနှင့် စကားပြောခြင်း)

ခရမ်းပြာထက်လူ၊ စည်သူငြိမ်း၊ စန်းဦး၊ လှသန်း၊ လူအိမ်၊ စေတ၊ မောင်ဖီလာ
လွန်းဆက်နိုးမြတ်၊ မိုယံးဇော်၊ ပိုင်ချို၊ လင်းသက်ညီ၊ သူရနီ၊ မြေမှုန်လွင်

သံတွေပူတုန်းထုမှ စားကောင်းရမယ်

ကောက်နွယ်ကနောင်

(လူငယ်ကဗျာဆရာများနှင့် စကားပြောခြင်း)

(ခရမ်းပြာထက်လှ၊ စည်သူငြိမ်း၊ စန်ညို၊ လှသန်း၊ လှအိမ်၊ စေတ၊ မောင်ပီလာ
လွန်းဆက်နိုးမြတ်၊ မိုမ်းဇော်၊ ပိုင်ချို၊ လင်းသက်ညီ၊ သူရနီ၊ ပြေမှုန်လွင်)

ဘေဇာဏ်စာပေအိမ်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ပုံနှိပ်သူ

ဦးစော်မြင့်ထွန်း (အေအက်ပုံနှိပ်တိုက်-၀၀၂၄၁)

အမှတ် (၁၁၈)၊ ၄-လမ်း၊

ပုသိမ်မြေရပ်ကွက်၊ ဒေါပုံမြို့နယ်၊

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးစော်မြင့်ထွန်း (အေအက်စာပေ) (၀၁၆၉၉)

အမှတ် (၂၁၉)၊ ၃၆-လမ်း၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာစုံ

အေအက်

အကြိမ်

၂၀၁၆-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ပထမအကြိမ်

တန်ဖိုး

၂၅၀၀

အုပ်စု

၁၀၀၀ အုပ်

ဖြန့်ချိရေး

အေအက်စာပေတိုက်

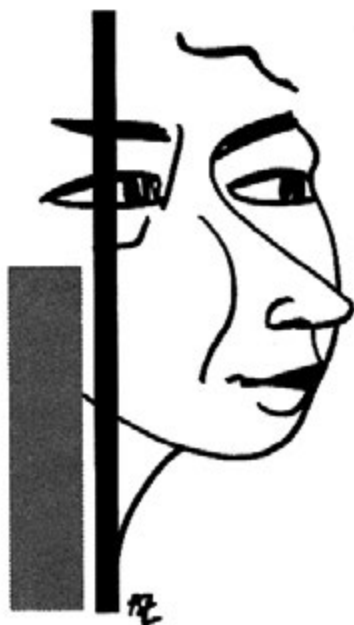
အမှတ် (၂၁၉/၈)၊ ၃၆-လမ်း (အထက်)၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ခုနှစ် - ၀၉ ၇၃၀၇၀၂၁၆

မာတိကာ

၁။	ပင်လယ်မှန်တိုင်းထဲက ခရမ်းပြာလှိုင်း ခရမ်းပြာထက်လူ	၁
၂။	ကဗျာ ထ၊ ထရွတ်တဲ့ လည်ပင်ကြီးတစ်ချောင်း ညီသူငယ်	၂၃
၃။	စိတ်ကူးချိုချို အနုပညာထဲက အန်ဒရေဂျီရဲ့ လိပ်ပြာတစ်ကောင် မိန်းမ	၄၁
၄။	လက်မောင်းသွေးကို ဖောက်ကြည့်ခြင်း လှသန်း	၆၂
၅။	နိုင်ငံတကာ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ ငါတို့ကဗျာရေးကြတယ် လူအိမ်	၈၇
၆။	ကမ်းရှာငှက်ရဲ့ အပြစ်မဲ့ကမ်းခြေမှလှိုင်းပုတ်သံ ဝေတ	၁၀၃

၇။ တစ်တောင့်ချင်း ခြွေပြီးပစ်တဲ့ ကျည်ဆံတွေ ပောင်ပီလာ	၁၂၁
၈။ ဂုဏ်သရေကြီးမြတ်မှု အရိပ်အာဝါသအောက် ပေါက်ရောက်မြို့ပြပဒိုင်းသီးများ လွန်းသက်နိုးပြတ်	၁၄၄
၉။ ခေတ်ကြီးရဲ့ တန်ဖိုးအကြီးဆုံးယစ်ကောင် ပိုယ်ခေတ်	၁၆၃
၁၀။ အလံဆိုတာ တို့ဘဝလေ တိုက်မှလှတဲ့အရာ ပိုင်ချို	၁၇၄
၁၁။ နောက်တီးနောက်တောက် ကမ္ဘာထဲက ကဗျာဆရာပဲ ကိုယ်ကြိုက်တာကိုယ်လုပ်မယ် လင်းသက်ညီ	၁၈၇
၁၂။ ငါတို့ ဖျံတွေသတ်မှဖြစ်မယ် သူရနီ	၂၀၆
၁၃။ ဖီးလ်ကွေးကဗျာတွင်းဝက ဖီးလ်တက်တဲ့တစ်ကိုယ်တော် ပြန်လွင်	၂၂၁

ပင်လယ်မှန်တိုင်းထဲ
ခရမ်းပြာလှိုင်း

ငါ့တရားမှန်ခဲ့ရင် ပင်လယ်မှာပွင့်မယ်
ရည်ရွယ်ရင်း လှိုင်းကိုကြည့်ခဲ့
လှေကိုကြည့် ကျောက်ဆောင်ကိုကြည့်ခဲ့
ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်းနဲ့ ငါဟာပင်လယ်ဖြစ်သွား
ခုန်ဆင်းလိုက်ကြ...

အနောက်တောင် မုတ်သုံရာသီရဲ့ သမီးရည်းစားအနမ်းတွေ ဆမ်းထားတဲ့လမ်း... ယန်းတွေ မပွင့်ခဲ့... ရေဆာတဲ့အခါ ကိုယ့်လက်မောင်းသွေး ဖောက်သောက်ခဲ့ရတဲ့ ပင်လယ်... ခရမ်းပြာထက်လူရဲ့ 'ပင်လယ်' ကဗျာနဲ့အတူ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် မုန်တိုင်းနဲ့ စီးချင်းထိုးနေရ... အနုပညာ ပင်လယ်ပြင်ကြီးက မာယာတွေများပ...

ဒီလိုနဲ့

မုန်တိုင်းရဲ့ လှေကျင့်ပျိုးထောင်မှုမှာ
ဂုဏ်သိက္ခာတို့ တိမ်ညွန့်တက်စားရင်း
ငါဟာ... တရွေ့ရွေ့ ပင်လယ်ပီသလာ
ငါ့မှာ... ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း ဆိုတာများမရှိ
ရှိနေတဲ့ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှာ သတ္တိရှိ
ဆားတစ်ပွင့်လောက် အန်ထုတ်ပြတတ်ရုံနဲ့
ပင်လယ်မဟုတ်ကြောင်း
ကောင်းကောင်းကြီး နားလည်ခြင်းအသိဖြင့်
ခရီးကို အရှိန်မြှင့်ခဲ့...

ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေကို တစိုက်မတ်မတ်ရေးလာခဲ့တဲ့ ခရမ်းပြာထက်လူရဲ့ကို ကျွန်တော်ရောက်ရှိသွားပါတယ်။ လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ ရင်ထဲမှာ ပြောချင်တာတွေက... တနင့်တပိုး... ခေတ်ပေါ်ကဗျာစာမျက်နှာသစ်တွေမှာ လူငယ်တွေရဲ့ အတွင်းသားကို တင်ပြနိုင်ဖို့ စာမျက်နှာတွေဟာ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့လည်း ဒီကဏ္ဍသစ်လေးမှာ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ကဗျာချစ်စိတ်နဲ့ ဝိုင်းဝန်းထုဆစ်ပုံဖော်ကြည့်လိုက်ကြပါတယ်။

K မောင်ရင် ရေးခဲ့တဲ့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာတော်တော်များများကို အဆက်မပြတ် ထိတွေ့နေရတယ်။ သောင်းပြောင်းတွေလာမဂ္ဂစင်း တစ်ကိုယ်တော် ကဗျာပြပွဲမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ 'အဆိပ်သစ်ပင်'... အဲဒီ အဆိပ်သစ်ပင်မှာ မောင်ရင်ရဲ့အတွေ့အကြုံနဲ့ ဖြတ်သန်းမှုတွေထဲကနေ စကားလုံးတွေ ရခဲ့တာလို့ထင်တယ်။ ဆိုကြပါစို့ကွာ... 'လူစုံတက်စုံ မှောင်နေသော ညများ' 'ယောင်ခြောက်ဆယ် ပညာတတ်များနဲ့ သူစိမ်း ဆန်စွာ'... တကယ့်လက်တွေ့ ဘဝထဲက စကားလုံးတွေပဲ...

L ကျွန်တော် (Zoo)နဲ့ ကျောင်းပြီးခဲ့တယ်။ မာနတွေနဲ့ တွေ့ဝေ တွန်ဆုတ်ခဲ့ရတဲ့ နေ့တွေပေါ့။ ငွေကြေးတစ်ခုကြောင့် အလုပ်ပဲ လုပ်ချင် တယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ငွေကြေး မပြေလည်ဘူး။ ကျွန်တော့်ချစ်သူရဲ့ ... မိဘတွေလည်း လုံးဝသဘောမတူဘူး။

ကျွန်တော် ကြုံရာမရတော့ ဘာလုပ်လဲ... ပိုက်ဆံလိုချင်တော့ နိုင်ငံခြား ထွက်သွားတယ်။ မှားချင်မှားမယ်... မှန်ချင်မှန်မယ်။ လူငယ်စိတ်နဲ့ပေါ့ဗျာ။

K ကောင်းတယ်ကွာ... 'ဧည့်ခန်းဆောင်နဲ့ရုံပေါ်က ငါ့အချိန်တွေ ကို ခုတ်ထစ်ယူသွားတဲ့ အနက်ရောင်တစ္ဆေ'...

L ဒါတွေမှာကျည်းပြီး ကျွန်တော်ထွက်သွားတာ... ကျွန်တော်ရဲ့ အမြင်ကျယ်မှုတွေရလာမယ်... တစ်ခုခုတော့ရမယ်... ငွေကြေးမရရင် အတွေ့အကြုံရမယ်... တခြားနိုင်ငံတွေမှာက အတတ်ပညာတစ်ခုကို ရေဆုံးကမ်းဆုံးလိုက်ရင် လိုက်နိုင်သလို ပညာရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာ မယ်... မိသားစုကို တာဝန်ယူနိုင်တယ်... ကျွန်တော် နိုင်ငံခြားသွား အလုပ်လုပ်တယ်... အဆင်မပြေဘူး... ပြန်ရောက်လာတော့လည်း ဘာမဟုတ်တဲ့ ဈေးပဲရောင်းနေရတာပဲ။ ပြန်လာခဲ့တုန်းကလည်း...

ကျွန်တော့် အထင်ပေါ့လေ... မော်လမြိုင်တို့၊ ကော့သောင်းတို့ဘက်က တရားမဝင် ခိုးဝင်လာတဲ့ စက်လှေတွေရှိတယ်။ ပြန်တဲ့အခါကြတော့ ခါလီပေါ့... အဲဒီအချိန်မှာ ဘာလဲဆိုတော့... ပတ်စပို့မရှိတဲ့ကောင်တွေ... လေယာဉ်ပျံ နဲ့ မပြန်နိုင်ဘူး။ လေယာဉ်လက်မှတ်လည်း မရှိဘူး။ ရေလမ်းကနေ စက်လှေနဲ့ ပြန်တင်ပေးလိုက်တာ၊ လှေတစ်စီးမှာ လူက (၂၅၀) လောက် ရှိတယ်... စင်ကာပူရေပိုင်နက်အထိ လိုက်ပို့တယ်... ဟိုဘက်ရောက် တော့ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ပေါ့ဗျာ... ဖြစ်သွားလည်း သူတို့မှာ တာဝန်မရှိတော့ ဘူး။ မြုပ်သွားလည်း သေပေါ့... အဲဒီအထဲမှာ ကျွန်တော်တို့အုပ်စု ပြန်ပါလာတယ်။ ပြန်ထွက်ခါစက လှိုင်းလေက ငြိမ်သက်တာပေါ့... အစားအသောက်ဆိုလည်း ကျွတ်ကျွတ်အိတ်ကလေးနဲ့ ... ဆီးသွားဖို့၊ ထိုင်ဖို့နေရာ မရှိဘူး။ ဝမ်းတွေကလည်းချုပ်... အဲဒီ တုန်းက စင်ကာပူမှာ ကျန်ခဲ့တာ မောင်ဖီလာ ကျွန်တော်နဲ့အတူနေတာ... ကျွန်တော် အဖမ်းခံ ရတာ သူမသိဘူး... သူ့ဆီမှာ ကျွန်တော့်ကဏ္ဍတွေ၊ အဝတ်အစားတွေ ကျန်ခဲ့တယ်... အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော် ဘာကို သတိရလဲဆိုတော့... ဘယ်သူ့ကိုမှ သတိမရဘူး... ကဏ္ဍပဲ... ကျန်ခဲ့တဲ့ ကဏ္ဍတွေကိုပဲ သတိရနေတယ်... ပင်လယ်ပြင်ဖြတ်သန်းရင်း ... တစ်နေရာအရောက်မှာ စက်လှေကရပ်သွားတယ်... မိုးတွေက လည်းရွာ၊ လျှပ်စီးကလည်း လက်... မှောင်မည်းနေတယ်... မီးလည်း မဖွင့်ရဲဘူး... မီးဖွင့်ရင် ပင်လယ်ဓားပြတွေဝင်မှာလည်း ကြောက်ရ တယ်... မီးကလည်းမှိတ်... စက်လှေကလည်းရပ်... လှိုင်းကလည်း ထန်လာပြီ... ကျွန်တော့်ဘေးမှာ ပင်လယ်အတွေ့အကြုံများတဲ့ မွန်ကြီး တစ်ယောက်ပါလာတယ်... သူက ရောက်နေတဲ့နေရာ ကြည့်ပြီးပြော တယ်.. အခြေအနေ မကောင်းဘူးတဲ့... ကံကောင်းပါစေလို့ပဲ သူ ဆုတောင်းပါတယ်...တဲ့။ အတော် ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ စက်လှေကဏ္ဍ... မိုးတွေကလည်း ရွံ့... နောက်ကျမှ အလင်းရောင်

လေး ပြန်ပွင့်လာ... တစ်ချို့စက်လှေတွေလည်း မြုပ်သွားတယ် (၇)
ရက်လောက် ဖြတ်သန်းခဲ့ရတယ်... အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော့်ဆီမှာပါ
လာတဲ့ တယ်လီဖုန်းမှတ်စုစာအုပ်လေးထဲ ဟိုမှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ကဗျာတွေကို
ပြန်စဉ်းစားပြီး လက်ရေးသေးသေးနဲ့ ပြန်ရေးနေမိတယ်... ကဗျာတွေ
တော်တော်များများ ပြန်ရခဲ့ပါတယ်...

K ဖြတ်သန်းခဲ့တာက တကယ့်သေတွင်းပဲ... သေတွင်းသတ်
ကွင်းထဲမှာ ကဗျာစိတ်နဲ့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်ပဲ...
ပင်လယ်ထဲကရခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေမို့ တကယ်တန်ဖိုးကြီးပါတယ်...
‘အဆိပ်သစ်ပင်’ ထဲမှာ မောင်ရင် ရေးခဲ့တာ ငါမှတ်မိနေသေးတယ်...

မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းနောက်
ပုန်းနေတဲ့ မြို့တွေဆီဆိုက်ဖို့
ဒီလောက်
မိုးတွေ တအုန်းအုန်းရွာနေတဲ့ကြားကပဲ...

L ဟုတ်တယ်...ကိုကောက်။ အဲဒီ စကားလုံးတွေ ရခဲ့တာ။
တကယ်တော့ ဆိပ်ကမ်းနဲ့နီးလာရင် ပုန်းနေတဲ့မြို့ကြီးတွေ ပေါ်လာပြီ...
ဒီလောက်နဲ့ပဲ ကျွန်တော့်ဘဝတွေ အဆုံးသပ်စေမလား... ဒါမှမဟုတ်
ဆက်လက်ရှင်သန်ခွင့် ရှိပါ့မလား... ကျွန်တော် မတွေးတော့ဘူး။
ဘုရားသခင်လည်း ကျွန်တော်သတိမရဘူး... မေခလားနတ်သမီးလည်း
ကျွန်တော် မမျှော်လင့်တော့ဘူး... ကျွန်တော့်မိဘ... ကျွန်တော့်အိမ်...
ချစ်သူ... ဘာမှ သတိမရဘူး...။ ကျွန်တော့်အရေးအကြီးဆုံးက ကဗျာ
အကြောင်းပဲ တွေးနေတယ်... အဲဒီကဗျာနဲ့အတူ ပင်လယ်ကို ကျွန်တော်
ဖြတ်သန်းလိုက်တယ်။ ကြောက်စိတ်တွေ လွင့်ပါးသွားတယ်။ ကဗျာ
အကြောင်းပဲ တွေးတယ်။ ကျန်ခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေပြန်ရေးတယ်။ အဲဒီကဗျာ
မှတ်စုစာအုပ်လေးနဲ့အတူ နှစ်မြုပ်သွားလည်း သွားပါစေ...

K ကဗျာစိတ်နဲ့ လူ့ဘဝနောက်ဆုံးအနေအထားကို ရှင်ဆိုင် ဝစ်လိုက်ရတာပေါ့... မောင်ရှင် ကဗျာတွေက အသက်ကို ကယ်တင် ခဲ့တာပဲ... မဟုတ်လား...

L ဟုတ်တယ်... ကဗျာဆရာတွေ ပေးခဲ့ရတာရော... ရယူခဲ့ရ တာတွေရော... သူ ပြန်လည်အန်ထုတ်လိုက်ရတာရော... တန်ဖိုးကြီး ပါတယ်။ တစ်ခါတလေကျတော့လည်း... အဲဒါကို မသိလိုက် မသိ ဖာသာကျော်သွားတဲ့ အယ်ဒီတာတွေ... ခပ်ပေါ့ပေါ့ကဗျာတွေပဲ... စိတ်ပျက်စရာပါပဲ... တစ်လ...တစ်လ ကဗျာအားကောင်းတဲ့ မဂ္ဂဇင်း လေးငါးအုပ်စောင့်ဖတ်ပါတယ်။ စိတ်အဆာပြေတော့လည်း ကျေနပ်သွား တယ်.. တချို့ လုပ်ထားတဲ့ကဗျာတွေ ဖတ်ရတော့လည်း စိတ်ပျက်မိ တာပါပဲ။

K အယ်ဒီတာဆိုလို့... မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာပေါ်မှာ ဖြတ်ခဲ့ရစဉ်က ... မောင်ရှင် အယ်ဒီတာတွေနဲ့ ခါးသီးတဲ့တွေကြုံဖူးတွေရော ရှိခဲ့လား...

L အမှန်ပြောရရင်... ကျွန်တော့်ကဗျာတွေက ဟန်သစ်ကနေ ဖြတ်လာပြီးမှ ကိုကောက်ဆီ ရောက်လာတာပါ... တစ်ခါတုန်းက မိုးအောင်သန်းဌေးနဲ့အတူ အရက်ဆိုင်တစ်ခု လိုက်သွားရင်း ရောက်သွား တယ်။ အဲဒီအယ်ဒီတာက ဘာပြောသလဲဆိုတော့... ပို့ပါဗျာတဲ့... ခင်ဗျားကဗျာတွေ ရောက်ပါတယ်... များလာတဲ့အခါ ဖတ်ပေးပါ့ မယ်...တဲ့။ နောက်သလို ပြောင်သလိုနဲ့... ကျွန်တော် တော်တော်ခံစား ရတယ်...။ (အယ်ဒီတာတစ်ယောက်အနေနဲ့ သူဒီလိုပြောသင့်သလား ဗျာ... ကျွန်တော်တို့ ကဗျာတွေမှာ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှုအပြည့် ရှိတယ်... ဘာပြုလို့ ကျွန်တော်တို့ကဗျာတွေ ရောင်ထိုးထားရတာလဲ...)

K ခရမ်းပြာထက်လူ ဖြစ်မလာခင်... ထက်လူ (ဥဿာမြေ) ဆိုတဲ့... မြေစမ်းခရမ်းပျိုး... ကဗျာမျိုးဆေးတွေ ကြဲပက်ခဲ့ရတာတွေ... လုပ်ပါဦး။

L မခံချင်စိတ်တွေက ကျွန်တော့်ကို မီးရှို့ခဲ့တာပါပဲ... ငယ်ငယ် တုန်းက ကျွန်တော် တစ်ခုခုကို မကျေနပ်ရင် ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့အိမ် အိမ်အောက်မှာ ရုံးစာရေးကြီးတစ်ယောက် (၁၀) နှစ်လောက် နေသွားဖူးတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ စကားတစ်ခွန်းမှ မပြော ဖြစ်ဘူး။ သူနေပုံထိုင်ပုံကလည်း ဟိတ်ကြီးဟန်ကြီးနဲ့ လူတွေကို မတူသလို မတန်သလိုပေါ့ဗျာ... အဲဒီတုန်းက (၇) တန်း (၈) တန်း ကျောင်းသားဘဝ။ ကျွန်တော် သူ့ကိုကြည့်လို့မရဘူး။ မကျေနပ်ဘူး။ သူ့ရုံးမှာ ဘယ်လိုနေထိုင်တယ်... ဘယ်လိုကြီးပွားတယ်... ဆိုတာတွေ ကို ကိုယ်ရတဲ့သီချင်းတွေထဲ စာသားသွင်းပြီး အိမ်ရှေ့ကနေ ဂစ်တန်နဲ့ သီချင်းစောင်းဆိုတယ်... စိတ်ကိုက ငယ်ငယ်ထဲက အဲဒီလိုရှိခဲ့တာ... ကျွန်တော်က ဟိုပုံခြစ် ဒီပုံခြစ်နဲ့ ပန်းချီတွေစရေး... သူများတွေက Pamphlet တွေ ဘာတွေထုတ်ပေါ့ဗျာ... အတန်းထဲက သူငယ်ချင်းတွေ က စာအုပ်တွေ သပ်သပ်ရပ်ရပ်လုပ်နေကြပြီ... ကျွန်တော် မလုပ်နိုင် ဘူး... ကျွန်တော့်ဖာသာ ကြိတ်မှိတ်ပြီး လုပ်နေရတာ... ပုံလေးတွေ ဆွဲ... ကဗျာလေးတွေရေးပြီး ကပ်ထားတယ်... ကိုယ့်ပုံနဲ့ ကိုယ့်ကဗျာ ... ဘယ်သူမှလည်း မပြုရဲဘူး... ဒီကောင်တွေ ရောက်လာပြီး တွေ့တော့ ရိသဲ့သဲ့လုပ်တယ်။ ငါတို့စာအုပ်မှာထည့်ပါလား ဘာလား ပေါ့... အဲဒါတွေက... ကျွန်တော့်ကို မခံချင်အောင် ဆွပေးတယ်။ ကိုယ့်ကဗျာ မကောင်းမှန်း ကိုယ်လည်းသိတယ်... ဒီကောင် ငါ့ကို ဘာလာကြတာလဲ... ရေရေလည်လည် ညှိုးတယ်ဆိုတာ ဒီကောင်ကို ဒုက္ခပေးချင်လို့မဟုတ်ဘူး။ စာတွေကဗျာတွေ ကြိတ်ရေးတယ်။ ကို

တစ်ယောက်တည်း ဖယောင်းရေး... တစ်ယောက်တည်းထုတ်....၊
 မှားလား မှန်လားလည်း ကျွန်တော်မသိဘူး။ ကာရန်ပါလား... မပါလား၊
 ကာရန်အကြောင်းလည်း မသိဘူး... ခေါင်းထဲမှာပေါ်တဲ့အတိုင်း ရေးချ၊
 မခံချင်စိတ်တွေ ပြင်းထန်ပြီးရေးတာ... ကိုယ့်လမ်းကိုယ်သွားပြီး (၁၀)
 တန်းအောင်ခဲ့တာ....

K တတ္တသိုလ်ရောက်တော့ရော... ကဗျာကိစ္စတွေနဲ့ ဘယ်လို
 ဆက်သွယ် ကိုင်းကူးမိတာလဲ...

L မောင်သော်တာတို့က မောင်စိန်ဝင်းလို ကဗျာမျိုးလေးတွေ
 ရေးပြီး မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာပေါ်မှာ ရေရေလည်လည် ပြေးလွှားနေကြ
 တာ... ကျွန်တော်က မသိဘူး... ကျွန်တော်ကလျှောက်ပြီးရေးတော့
 သူတို့နဲ့တွေ့၊ ဖြူးက မိုးအောင်သန်းဌေးတို့ 'ငမိုက်သား'ဆိုတဲ့ ကိုကောက်
 သောင်းပြောင်းမှာရွေးထားတဲ့ ငြိမ်းမောင်... သူက ဖြူးမိတ်ဆွေများ
 စာကြည့်အသင်းက... သူတို့နဲ့တွေ့ရတာ လတ်ဆတ်ပါတယ်။ ထင်ရှူး
 ပင်ရိပ်တို့ ဘာတို့ဆိုတာ အဲဒီကျမှ ကျွန်တော်ဖတ်ဖူးတာ... အဲဒီအချိန်မှာ
 ကျွန်တော်ဘာမှ မဖြစ်သေးဘူး။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ အရိပ်ငွေတော့ ရတာ
 ပေါ့ဗျာ... နည်းစနစ်... အသံ... စကားလုံး... ဘာမှမသိဘူး။
 ကျွန်တော်ရေးချင်သလို ရေးတာ... ရေးရင်းရေးရင်းနဲ့ ရုပ်ရှင်အောင်လံမှာ
 (၈၅) လောက်က 'နေ့ခင်း၌ လထွက်ခြင်း'ဆိုတဲ့ ကဗျာပါလာတယ်။
 တကယ့် လွတ်လပ်ကာရန်နဲ့ ရေးတာ... စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့ အသံ
 အတိုင်း သေခြင်းတရားအကြောင်းကို ခပ်မာမာရေးချလိုက်တာ...

K ပုံနှိပ်စာလုံးအဖြစ် ကဗျာ စ,ပါလာပြီပေါ့...

L ဟုတ်တယ်... ပါလာတော့... ကျွန်တော် အားတက်သွားတယ် ဟိုမဂ္ဂဇင်း ဒီမဂ္ဂဇင်းတွေ လျှောက်ပို့တယ်။ မပါဘူး... သွေးသောက် သွားပို့တယ်။ ကဗျာရွာဆိုပြီးတော့ ကာရန်နဲ့ရေးလိုက်တာ ပါလာတယ်။ နောက်ပို့တယ်... ဘယ်မှပါမလာဘူး။ နောက်... ရုပ်ရှင်မျက်မှန်မှာ ပါလာပြီးတော့ ဘယ်သွားရေးပြန်လည်းဆိုတော့... သင့်ဘဝမှာ ရှေ့ကြည့်အိုင်ဆိုတဲ့ တက္ကသိုလ်ကဏ္ဍမှာ... ကျောင်းကကောင်တွေ ဆွယ်တာနဲ့ သုံးကြောင်းကဗျာ သုံးပုဒ်လောက်သွားရေး လိုက်သေးတယ်... ကျွန်တော်လျှောက်ပြီး လှည့်ပတ်နေတာ တစ်ယောက်တည်းပဲ... တစ်ကိုယ်တော်ပဲ...

K ကိုယ့်စိတ်ထဲထင်တာတွေ ကဗျာဆိုပြီး ချရေးရင်း လမ်းစလျှောက်ခဲ့တာမျိုးပေါ့.....

L တဖြည်းဖြည်းလျှောက်ရင်းနဲ့ ဖြစ်လာတာ... နောက်... ဒီရေစီးသံမှာ သုံးပုဒ်ပါလာတော့ ရေရေလည်လည် အားတက်တာပေါ့... နှင်းဆီမဂ္ဂဇင်း... အဲဒီမှာ ကိုကောက်နဲ့ ကျွန်တော် လတိုင်းအတူတူ ပါလာတာ... ကိုကောက်ရဲ့ ဧရာဝတီဟာ ကာကီရောင် ရှေးဟောင်းဓားအိုကြီးတို့... ရဲတိုက်တို့... ရဲတိုက်နဲ့ ကျောက်ပဲက... ပြက္ခက် (နှစ်) ဆိုတဲ့ ကျွန်တော့်ကဗျာ... အဲဒါတွေ မှတ်မိနေသေးတယ်...

K ၉၄-၉၅ လောက်က ဖြတ်သန်းခဲ့တာတွေ...

L ကဗျာတွေပါလာစက ထုံးစံပေါင်း သူငယ်ချင်းတွေလိုက်ပြ... နားမလည်လည်း ရှင်းပြ... ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ကျော်ကြားချင်တဲ့ စိတ်လား... ဘာလားတော့ မသိဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လူသိချင်တဲ့ သဘော...

K လူအထင်ကြီးခံချင်တဲ့ စိတ်ပေါ့ကွာ...

L ခုနောက်ပိုင်းတော့... အဲဒါမျိုးတွေ လုံးဝမရှိတော့ဘူး။ ငယ်ငယ်တုန်းက ကဗျာတွေ ခုပြန်ကြည့်လိုက်ရင် ရှက်တတ်တာတော့... လူတိုင်းသဘာဝ။ အော်... ဒါတွေ ငါလုပ်ခဲ့တာပါလားပေါ့... ဒါပေမယ့် ရှက်တော့မရှက်ပါဘူး။ ကိုယ်သမိုင်းပဲ... ဒါပေမယ့်... အခု ကဗျာတစ်ပုဒ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သေချာချင်တယ်... တစ်လ...တစ်လ ကဗျာအပုဒ် (၅၀) လောက်ဖတ်မိရင် ၄-၅-ပုဒ်လောက် စိတ်တွေချင်မှ တွေ့တာ... ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ဒီကဗျာတွေပေါ်မှာ တည်းဖြတ်နိုင်တဲ့ ပုံစံမျိုးပေါ့... ဘယ်ကဗျာက ဘာကြောင့်ကောင်းတယ်ဆိုတာ သိလာ တယ်... အရင်တုန်းကဆိုရင်... တစ်ယောက်ယောက် ရေးလိုက်တာ ဒီကဗျာကောင်းနေပါလားပေါ့...

K ခေတ်ပေါ်ကဗျာဖတ်ကာစ လေ့လာအားထုတ်မှု နည်းပါးသေး တဲ့အချိန်မှာ ဒီလိုမျိုးဖြစ်တတ်ပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာ ခံစားရတာ ကောင်း တော့ကောင်းနေတယ်... ဒါပေမယ့်... ဘာကောင်းမှန်းလည်း မသိ ဘူး... မကောင်းမှန်းသိလို့ မင်းဘာမကောင်းတာလည်းလို့ဆိုရင် ကိုယ်က ခံရဦးမယ်။ အဲဒါတော့... ရော့ချတာပေါ့ကွာ... ရေးသက်ကြာ လာပြီး... လေ့လာအားထုတ်မှု အသားမာတက်လာမှ သိရတယ် မဟုတ်လား...

L ကိုကောက် ပြောတာဟုတ်ပါတယ်။ အတွေ့အကြုံနဲ့ ဖြတ်သန်းမှု နဲ့ ယူလို့ရတယ်။ ကျွန်တော်ယုံတယ်။ ကိုကောက်တို့ ဖတ်လာတာ လည်း ဒီအတိုင်းပဲထင်တယ်။ ဖတ်တာများလာတော့... အယ်ဒီတာ ဆိုတော့ ပိုဆိုးတာပေါ့... တချို့ကျတော့လည်း ဖြစ်နိုင်ချေရှိတဲ့ လက်မျိုး ကို ညှာပြီး ဆွဲတင်ရတာမျိုးလည်း ရှိတာပေါ့...

K ကဗျာဝေဖန်ရေးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မောင်ရင် စိတ်ထဲမှာ ခံစားရတာ... ဥပမာ ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်းထဲမှာ ကဗျာအလုပ်ရှုံ့ကလေး “(ဒီစင်ဘာ ၂၀၊ ကဗျာကပေးရီးယား)” ဆိုရင် သူတို့အကြိုက်ဆုံးဆိုပြီး တစ်လတစ်ပုဒ် ရွေးချယ်ခံစားပြတယ်... (သောင်းပြောင်းမဂ္ဂဇင်း၊ ဇွန် ၁၉၉၉) ကဗျာများထဲက အကြိုက်ဆုံးဆိုပြီး ရွေးလိုက်တယ်။ အမှတ်- ၅၅၊ ဩဂုတ် ၉၉ မှာ ဝေဖန်သုံးသပ်တင်ပြသွားတယ်... တီဘီက လန်ဒန်စီးကရက် ဈေးနှုန်းနဲ့ ဆေးလိပ်အန္တရာယ်ဆန့်ကျင်ရေး... နောက်... မောင်သွေးသစ်ရဲ့ လန်ဒန်ရောက်မှိုက်... ကဗျာတစ်ပိုဒ် စီကုံး... ဆိုတာ ‘လန်ဒန်ရဲ့ ထူးကဲတဲ့အရသာ’ ‘လန်ဒန်ရောက်မှိုက်’ လန်ဒန်ဆရာနှစ်ယောက်ဆိုပါလား...

L တလွဲကြီးလျှောက်ရေးထားတာ။ ကျွန်တော် အရသာခံစားလို့ မရဘူး။ ကဗျာလည်း သူတို့ဖွင့်ဆိုမှ ပျက်ရော... ဘာပြုလို့လည်း ဆိုတော့ စီးကရက်တစ်လိပ်ကို ကျောရိုးလုပ်ပြီး ကဗျာကိုဖုံးကွယ်ထား တာ... အတွင်းသားက ဒီထက် အရေးကြီးတာကို မသိဘူး... လန်ဒန် ချင်းတူတာကို ဆွဲဆေးလိုက်တာ...

ကျွန်တော့် အတိုးအပြင်
အဖေက ၃ လိပ်တစ်ကျပ်နဲ့ ပြာကျခဲ့ပြီ...

သူတို့ ဆွဲတွေးတာက စီးကရက်... အတိုးလည်း သေသွား ပြီ... အဖေလည်း သေသွားပြီ... ဒီစီးကရက်ကြောင့်၊ မှားတာမှ တကယ့်အမှားကြီး...

တောလှည်းတစ်စီး အိပ်စော့ပိုက်ထဲက
စီးကရက်ကြော်ငြာနဲ့ ကောက်နုပေးတွေ
စိမ်းနဲ့...ယိမ်းနဲ့

K တောလှည်းတစ်စီး ဖြတ်မောင်းသွားရင် မှန်တထောင်းထောင်း ထသွားမယ်... တောမှာလည်း စီးကရက်တွေရှိမယ်... တီဗီတွေ ရှိမယ်... မြို့ပြယဉ်ကျေးမှုတွေ ရှိမယ်... တောခုံမြို့ ဆက်စပ်မှု... ကောက်နှံစပါးတွေ စိမ်းခုံယိမ်းခုံ... အဘိုးတို့အဖေတို့ ခေတ်မျိုး မဟုတ်တော့ဘူး... ခေတ်တွေပြောင်းသွားတာကို ပြောတာမဟုတ် လား...

အိမ်မှာ

မပြီးသေးတဲ့ လူသေလူလွင့်များ

၄၅ မိနစ် ၂ ကြိမ်မှာ တိမ်ဝင်သွားတဲ့အသံများ

အဟောင်းတွေကျန်ခဲ့ပြီ... ဒါပေမယ့်... ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ လေလွင့်ခြင်းကိစ္စ မပြီးသေးတဲ့သူတွေ ရှိနေတယ်။ ဘေးရန် နာရီ ကစား ရမယ့် ကွင်းထဲမှာ ဘယ်ခြေညာခြေ ရွေးရင်း အဲဒီကောင် ကျဆုံးသွား တာပဲ....

K ဘောလုံးနဲ့ခြေထောက်... ထိလိုက်မှန်းတောင် မသိဘူးလို့ ငါထင်တယ်...

L ဟုတ်တယ် ကိုကောက်... 'တိမ်ဝင်သွားတဲ့ အသံများ' 'လေချွန်ဖို့တောင် မလွယ်ဘူး' ဥပမာ... ရော်နယ်ဒို သူက သိပ်အရေး ကြီးနေတယ်... ၄၅ မိနစ်မှာ ဘယ်ခြေညာခြေ ရွေးနေလို့မရဘူး... သူ့ဆုံးဖြတ်ချက် တိကျနေရမယ်... မှန်ကန်ရမယ်... ဘယ်ခြေညာ ခြေရွေးနေရင်... ကမ္ဘာ့နံပါတ်တစ်ဆိုတဲ့ အသံဟာ တိမ်ဝင်သွားမှာပဲ...

K လူတစ်ယောက်ဟာ အကြပ်အတည်း အခက်အခဲတစ်ခု...
သေရေး ရှင်ရေး... ဘယ်ခြေညာခြေတွေ ရွေးစရာ မလိုဘူး...!
ကြုံရာကျတမ်း ရင်ဆိုင်ပစ်လိုက်ရမှာပဲ...။ မသိစိတ်က နှိုးကြားလာတဲ့
မထင်မှတ်တဲ့ တိုက်ထွက်တွေ... ထွက်လာတတ်တယ်။

L ဥပမာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တစ်ခုကိုပဲ လက်ညှိုးထိုးကြည့်လိုက်
... အမှန်အတိုင်း မြင်ကြည့်လိုက်... ကဗျာဆရာဆိုရင်တော့ လက်ဖက်
ရည်ဆိုင်ကို ကာကွယ်လိမ့်မယ်... အမှန်အတိုင်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ
အချိန်ဖြုန်းနေတဲ့သူတွေ အများကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ပါးစပ်ဟလိုက်ရုံနဲ့
သီချင်းဟစ်လို့ကောင်းတယ်။ ပါးစပ်ပေါက်လေးတစ်ခုပါရုံနဲ့ သီချင်းဆိုလို့
မရဘူး။ လေချွန်ဖို့တောင် မလွယ်ဘူး။ အနုပညာလောကထဲကိုပဲ ကြည့်
လိုက်... အကြောင်းတစ်ခုကြောင့်... ငွေကြေး ကြောင့်... လွယ်လွယ်နဲ့
ဝင်လာတဲ့သူတွေ... (၁၀)နှစ် (၁၀)မိုး မြှုပ်ပြီး ဝင်လာတဲ့သူတွေ...
ပိုက်ဆံရှိပြီး ပါးစပ်ဟလိုက်ရုံနဲ့ သီချင်းဖြစ်မယ်... စီးရီးခွေထုတ်မယ်
ဆိုတဲ့သူတွေ အများကြီး။ ဒီအချိန်မှာ... ပါးစပ်ဟလိုက်ရုံနဲ့ သီချင်းဖြစ်ဖို့
မလွယ်ဘူး...။

ပျင်းနေတဲ့ကြောင်များနဲ့ ပုလိပ်ရောဂါ
ငါတို့မှာက
သောင်းပြောင်းထွေလာရယ်စရာ

ကြောင်ငယ်ပျင်းတွေတွက် မခုတ်တတ်တဲ့ ကြွက်တွေပေါလာပါ
ဦးမယ်... ပုလိပ်ရောဂါတွေ ဖြစ်လာမယ်... အဲဒီတော့... ကျွန်တော်
တို့အတွက် တစ်လောကလုံးအတွက် သောင်းပြောင်းထွေလာ ရယ်စရာ
တွေချည်းပဲ။ ကိုကောက်မဂ္ဂဇင်း နာမည်ကို တမင်ထည့်ရေးတာ မဟုတ်

ဘူး။ လူ့ဘဝဆိုတာ စီးကရက်လိုပဲ လောင်ကျွမ်းသွားမယ်... ကိုကောက်လည်း စီးကရက်... ကျွန်တော်လည်း စီးကရက်ဘူးတစ်ခုထဲမှာ... တဖြည်းဖြည်းပြာကျသွားမယ်... စီးကရက်ဘူးထဲမှာ ယုန်တွေ မီးလောင်နေတယ်... ‘ကမ်းလက်စ ကမ်းတစ်ဖက်မှာ ရပ်နေလိုက်’ အဲသလို အသံမျိုးထွက်လာတယ်... နူးညံ့တဲ့၊ ရိုးသားတဲ့ ယုန်ကလေးတွေရဲ့ အမွှေးကိုခြုံပြီး ဒီကောင်ကတော့ ဆောင်းခိုနေတယ်...

K ဒီနေ့လူငယ်တွေ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့... မြင်နေရတဲ့ မြင်ကွင်းပေါ့ကွာ... ဒီ ရန်ကုန်မှာရှိနေတဲ့ ဘုရင့်နောင်ပွဲရှိတဲ့ ရောက်မှမရောက်ဖူးတာပဲ... သွားမနေပါနဲ့ကွာ... ဆိုတဲ့ ဆောင်းခိုသူတွေရဲ့ အသံ... ငါ့မှာ သတ္တရာဇ်မရှိဘူးတဲ့... အဲဒီစကားလုံး...

L ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဆိုက ရတာ။ ဒီကောင်က အရက်ကလေးမူးပြီး ကျွန်တော့်ဆိုင်ရောက်လာတယ်။ ဒီလိုပဲ... လုပ်လိုက်ကိုင်လိုက်၊ စားလိုက် အရက်ကလေးသောက်လိုက်နဲ့ ရောက်လာတယ်။ ငါ့မှာ သတ္တရာဇ် မရှိဘူးတဲ့။ ဘာလို့ မရှိရမှာလဲ... မိုးရေအောက် တောင်တန်းအသေ... ကိုကောက်မှာလည်း သတ္တရာဇ် ရှိရမယ်။ ကျွန်တော့်မှာလည်း သတ္တရာဇ်ရှိရမယ်။ တစ်ခုခုတော့ လုပ်သွားရမယ်။ ဒီလိုပဲ... လူ့လောက၊ လူ့သဘာဝကို ဝေလေလေနဲ့ပဲ ပြီးဆုံးမသွားချင်ဘူး။ တစ်ခုတော့ ပြောခဲ့ချင်တယ်။ တစ်ခုတော့ လုပ်သွားချင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာ သတ္တရာဇ် ရှိကိုရှိရမယ်။

K ခေတ်ပေါ်ကဗျာရေးတဲ့ လူငယ်တွေရဲ့ရင်ထဲက အန်ချလိုက်တဲ့ စကားလုံးတွေက အားပြင်းသလို ထိချက်မှန်တယ်။ ယနေ့ခေတ်မှာက ခေတ်ပေါ်ကဗျာကိုရေးဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့လူငယ်တွေ... လှေလာနေတဲ့သူ တွေဟာ စောစောကပြောတဲ့ ဝေဖန်ရေး အမှားကြီးဖတ်လိုက်ရင် တက်တက်စင် လွဲချော်သွားတာပဲ... ရေးသူ ဖတ်သူ... အတွေးတူချင်မှ တူတယ်... ခေတ်ပေါ်ကဗျာဟာ ခေတ်ပေါ်ကဗျာသာ ဖြစ်တယ်။ ဘာသာပြန်တဲ့အလုပ်ကို မလုပ်ဘူး.....

L ပရိသတ်တစ်ယောက်ကပြောရင် လက်ခံပါတယ်။ သူက ကိုယ့်လောက် ကဗျာဓာတ်ခံ ရှိချင်မှရှိမယ်။ လစဉ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းတွေ က... ကဗျာတွေအကုန်လုံးဖတ်... ကဗျာအလုပ်ရုံကလေး (ဒီဇင်ဘာ ၂၀၊ ကဗျာကဖေးတီးရီးယား) ဆိုတဲ့သူတွေက တီဖီဖန်သားပြင်ပေါ်က စီးကရက်ကြော်ငြာတွေကို ရေးထားပါတယ်။ စီးကရက် (ကုမ္ပဏီ) တစ်ခုခုက စပွန်ဆာလုပ်ပြီး လွှင့်တဲ့ဘောလုံးပွဲ... ဒီဘောလုံးပွဲကိုမှီပြီး အမြတ်ထုတ်တဲ့ စီးကရက်ကြော်ငြာ... ဒီကိစ္စဟာ ခေတ်ပေါ်ယဉ်ကျေးမှု တစ်ရပ်ပဲ မဟုတ်လား...တဲ့။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေမှာ ဆေးလိပ်သောက်မှု ထိန်းချုပ်လျော့ချခြင်း...ဆိုတဲ့ စာရင်းဇယား ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်တွေနဲ့ ကျွန်တော့်ကဗျာလည်း ပျက်ရော...

K မိုးရေဆောက် တောင်တန်းအသေ.. နောက် ကဗျာနှစ်ကြောင်း က တကယ့်ကြောက်စရာကြီး။ ဖတ်တဲ့သူက တောင်တန်းကြီးတွေ သွားမြင်မယ်၊ တောင်တန်းဆိုတာ သင်္ကေတဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ အရှိန် အဝါတော့ ရှိပါရဲ့။ ဒါပေမယ့်... အသေကြီး။

L တောမှာလဲ... ကဗျာရဲ့ အတွင်းသားလေးက ရိုးရိုးလေးပဲ... ခက်တာက နားမလည်လို့ သူတို့မရှောင်လိုက်ဘူး... ခက်ခဲနက်နဲလွန်းလို့

ခံစားလို့မရတဲ့အကြောင်း ထည့်ရေးလိုက်တယ်။ အဲဒါကို ဖြိုးထိန်က... ဗီဒီယိုရုပ်ရှင်ကုန်နယ် (အတွဲ-၂၊ အမှတ်-၁၀၊ ၉၉) ထုတ်မှာ 'ဒလကဗျာ ဝပ်ရှော့' တစ်ခု ထူထောင်ချင်စိတ်ပေါက်ပြီး ပြန်ရေးပြလိုက်တော့... ကိုကောက်ပြောတဲ့ "ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ကဗျာဘက်တီးရီးယား" တွေ မအီမလည်ဖြစ်သွားမှာ သေချာတယ်...

ကျွန်တော်တို့ ကဗျာတွေမှာက... စကားလုံးအသစ် တည်ဆောက်မှုတွေရှိရမယ်... ခေတ်ပေါ်ကဗျာစကားလုံးတွေကို တင်းနေအောင်ရေးရမယ်... အတုံးလိုက် အတစ်လိုက် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဒါပေမယ့်... ကျွန်တော် ရှင်းနေအောင် ရေးမယ်။ ကြိုးစားပြီး ရေးမယ်။ တစ်ချို့ကဗျာတွေမှာက သိသာတယ်... လုပ်ထားတဲ့ ကဗျာလား... တကယ့်ရင်ထဲက ပေါ်လာတာလား... ခွဲခြားလို့ရတယ်...

K ဟုတ်ပြီ... တယ်လီဖုန်းကြိုးတွေ ဆွဲဖြုတ်လိုက်တော့... စ,ထားတဲ့ ကဗျာက...

L ကျွန်တော့်မိန်းမကိုပဲ နာနာကျည်းကျည်းရေးတာ။ ကျွန်တော် မခံနိုင်တော့ဘူး။ တယ်လီဖုန်းကြိုးတွေ ဆွဲဖြုတ်လိုက်တယ်။ အဆက်အသွယ်တွေ ဖြတ်လိုက်ကြပါတော့... ကျွန်တော် သူ့ကို ရိုးရိုးသားသား ချစ်ခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ နေပုံထိုင်ပုံ ပြောဟန်ဆိုဟန် အတွင်းသားကို ချစ်ခဲ့တာ... အခုထိ ဒီအတိုင်းပါပဲ... သူ့ အသိုင်းအဝိုင်းက လျှံပါတယ်။ သူ့မိဘတွေကိုတော့ လေးစားပါတယ်။ ယောက်ျားတစ်ယောက် မာနနဲ့ သူ့ကိုကျွန်တော်ယူခဲ့တာ... ကျွန်တော့်မာနတွေက လူမှုရေးမှာ အဆီအငေါ့မတဲ့ဘဲ ရိုင်းစိုင်းသလို ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ကဗျာဆရာနဲ့ လာတွေ့တော့လည်း ကံဆိုးပါတယ်။ (ကျွန်တော့်ကို သိုက်တူးသမားတဲ့... ကမ္ဘာစစ်တွေကို သတိရစေတဲ့ အသံတွေက ပတ်ဝန်းကျင်ကနေ ဝင်ဆောင့်လာတယ်...)

မျက်နှာရှေ့ ဖြတ်ခုတ်ချလိုက်တဲ့ ဓားချက်ပေါ့
အလန်တကြားသပ်ချမီ
လက်ဖဝါးတပြင်လုံး အရှက်တွေရဲလို့...

အဲဒီစကားလုံး စီးဆင်းပုံတွေကို ... ခုထက်ထိ ကျွန်တော်
ကြိုက်တယ် စကားလုံးတွေက အလိုလိုစီးလာတယ်။ အဲဒီကဗျာက
တကယ်ကို ရခဲတဲ့ကဗျာ... ဘေးကမဆိုင်သူတွေ ဝင်မအာကြပါနဲ့။
လင်းတတွေဝဲသလို တဖျပ်ဖျပ်၊ အမှန်က ကိုယ့်လမ်းကိုယ်သွားကြတာ။
ကျွန်တော်တို့စစ်ကြီးမှာ ဝင်မရှုပ်ကြပါနဲ့...

အချစ်ဆိုတာ
နယ်စပ်ဖြတ်ခိုးထုတ်သွားမယ့်
ရှေးဟောင်းပစ္စည်း တစ်မျိုးမဟုတ်ဘူး
ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်
အကြောင်တဆုံး ထိုးသွင်းလိုက်မယ့်
အပ်ဖျားထိပ်ကမျိုးလည်းမဟုတ်ဘူး
ခန္ဓာကိုယ်ချင်း ပလပ်ထိုးဖို့
ကျုပ်ရောက်လာတာမဟုတ်ဘူး
နှလုံးသားချင်း ကြိုးညှိတို့ထိ တီးခတ်ဖို့ပါ။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးမယ်... လျှောက်မယ်
... ကျွန်တော်တို့ဘဝကို ကျွန်တော်တို့ ထူထောင်မယ်... ကျွန်တော် သူ
ဘဝကို ရလာတယ်။ နောက်ဆုံး... ကျွန်တော့်အချစ်ကို လန့်သွားတယ်။

အခုတော့ အချစ်ဆို
ဆက်ကြေးတောင်း လူသတ်တဲ့
မြင်းပေါ်ကနေကို မှတ်မိအောင်ကြည့်သလိုမျိုး
အထူးတလည် ရှိကျိုးသွားခဲ့ပါပြီ...

K မောင်ရင်ကဗျာတွေမှာက စကားလုံးတွေရဲ့ ဆန်းသစ်အားပါမူ
တွေ အများဆုံးတွေရတယ်။ Bestseller တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး (မတ်-
၁၉၉၉၊ စတိုင်သစ်) မှာ ဖွဲ့ထားတာကို မှတ်မိနေသေးတယ်... ဘာတဲ့။

အညှီတွေနဲ့ ဝိုင်းအာဆွဲခေါ်ကြ
ငါတို့စာအုပ်စင်ကြီး
မွေးမြူရေးဝက်တွေ ဝင်အစီးခံရ...

L ဂျူးစာအုပ်တွေဖတ်ပြီး ခံစားလိုက်ရတာပါ။ အတိုတွေကိုတော့
လက်ခံပါတယ်။ နောက်... သူ့ရဲ့မိန်းမဝါဒ ထူထောင်ရေး၊ တစ်ခါလာ
လည်း သုံးပွင့်ဆိုင်၊ လေးပွင့်ဆိုင်စာတ်တွေ၊ မိန်းမတစ်ယောက် အမြင့်
ရောက်ဖို့အတွက် ယောက်ျားတွေကို ချနင်းတယ်။ ပြင်သစ်က ဂျူးအော့စ်
တို့လို ကိုယ့်စွမ်းကိုယ်စနဲ့ ထူထောင်တာမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ အထူး
သဖြင့် စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဆိုတာ အလယ်တည့်တည့်မျှင်းကြောင်း
ပေါ်မှာ ရပ်ရမယ်... ဟိုဘက်လည်း မယိမ်း... ဒီဘက်လည်း မတိမ်း
ရဘူး။ စာရေးနေတဲ့အချိန်မှာ ယောက်ျားလည်းမဟုတ်ဘူး၊ မိန်းမလည်း
မဟုတ်ဘူး။ အမှန်တရားဘက်က ရပ်တည်တဲ့ အနုပညာသမား ဖန်ဆင်း
ရှင်... ဒါပဲ ဖြစ်သင့်တယ်။ ဟိုလူ့ချနင်း၊ ဒီလူ့ချနင်း၊ ဟိုဟာထူထောင်
ဒီဟာထူထောင် မဖြစ်သင့်ဘူး။ ရှည်လျားထွေပြားတဲ့ သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ
ဖတ်ပြီး ဒေါ်ကန်လာတယ်။

မိန်းမနဲ့ယောက်ျားတွေ
တစ်ပြိုင်တည်း အသည်းကွဲနေရုံနဲ့
လုံလောက်ပါ့မလား စဉ်းစားလေ...

အသင်မြို့ပြနိုင်ငံတော်က ဂရိလူမျိုး ဆော့ကရေးတီးတို့၊
ပလေတိုတို့လို ဒီထက်ပိုပြီး မတွေးခေါ်တော့ဘူးလား။ တစ်ခါလာလည်း
ယောက်ျားနဲ့မိန်းမ၊ တပြိုင်နက်တည်း အသည်းကွဲနေရုံနဲ့ လုံလောက်
မလား...။

မလိုအပ်ဘူးလား
 ဂရိတွေလို တွေးခေါ်ဖို့
 လာ... လက်ဖက်ရည်ခိုင်မှာ မင်းနဲ့ငါ...
 ကျွန်တော် အဲသလို ရေးပစ်လိုက်တယ်။

K ကဗျာတွေမှာက အတွင်းစိတ်ဒေါသတွေနဲ့ ပေါက်ကွဲနေတယ်။
 နောက်ဆုံးပိုဒ်တွေမှာ... အင်ဒီးယန်းတစ်ယောက်ရဲ့ မြားတွေလို ဝေဖန်
 ရေးထောင့်က မြားတွေပစ်သွင်းတယ်... မရဘူး... ဝေဖန်ရေးဆရာရဲ့
 လည်ပင်းကိုပဲပြန်စိုက်... ဘယ်လိုလုပ်လုပ်... မြောင်းကြီးမြောင်းကြားက
 မှောင်ခိုစီးဝင်နေဆဲ... အပျော်ဖတ်စာပေတွေပေါ် မောင်ရင် ရေးဖွဲ့လိုက်
 တာ ထိပါတယ်။

ငါသာ အင်ဒီးယန်းတစ်ယောက်ဆို
 မင်းတို့မလွယ်ဘူးတဲ့
 သူ့မြားသူ့လည်ပင်း ပြန်စိုက်နေတဲ့
 ထောင့်တစ်ထောင့်ရဲ့အသံ
 အဲဒီလို ထောင့်စေ့အောင် ကန်သွင်းကြ
 မဖြူပါဘူး
 အုပ်နဲ့သင်းနဲ့ အမြဲစိမ်းသစ်တောကြီး
 မြောင်းကြီးမြောင်းကြားက မှောင်ခိုစီးဝင်နေဆဲ ...

K ခေတ်ပေါ်ကဗျာဆရာတွေထဲမှာ ရင်ထဲကို တကယ်ထိထိ
 စိုက်စိုက် စီးဝင်လာတဲ့ ကဗျာဆရာ... ဘယ်ကဗျာဆရာက မောင်ရင်
 ရင်ထဲ အရောက်ဆုံးလဲဆိုရင်... ဘယ်သူ့ကို ရွေးချယ်ပေးမလဲ...

L အတိအကျ ကျွန်တော့်ရင်ထဲ အရောက်ဆုံးက ကိုအောင်ချိန်ပဲ။
 ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ကိုအောင်ချိန်ကဗျာတွေမှာက သေချာတယ်။
 စကားလုံး အပိုအလိုမရှိဘူး။ မလိုအပ်ပဲ ဖြန့်ကားမှုမရှိဘူး၊ တိကျတယ်။
 ကျွန်တော်တို့ ကဗျာတွေထဲမှာ တချို့ဆိုရင် အပိုရှည်သွားတာတွေ ရှိပါ
 တယ်။ ဖြတ်တောက်ပစ်ဖို့ ဝန်လေးနေတတ်တယ်။ သူက ရေရေ
 လည်လည်တိကျတယ်။ ဘောလုံးကန်မယ်ဆိုရင်... စိတ်ကြိုက်
 ဘောလုံးကိုတည်ပြီး ပင်နယ်တီကန်သလိုမျိုး ကန်သွင်းလိုက်တာပဲ...

K မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာတွေပေါ်မှာ ရွေးချယ်ဖော်ပြခံခဲ့ရပြီး မောင်ရင်
 ကိုယ်တိုင်ရေးဖွဲ့တဲ့ ကဗျာတွေထဲက လက်အတွေ့ဆုံး စိတ်ကြိုက်ကဗျာ
 ရှိခဲ့သလား...၊ ရှိခဲ့ရင်ကော ဘယ်ကဗျာဖြစ်မလဲ...။

L ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ (ဇွန် ၁၉၉၈) မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ ‘ကျွန်တော်ရဲ့
 ကျွန်ခွဲတဲ့မေမေ’ အဲဒီတုန်းက အိမ်အလွမ်းပေါ့...။ အမေကိုလွမ်း...
 လွမ်းတော့ အိမ်မက်ဆိုးတွေမက်၊ မျက်ရည်တွေကျ၊ ရင်ထဲမှာ နင့်ကန်
 ဖြစ်ပြီး ကိုယ့်ကိုလာပူးကပ်တဲ့ ကဗျာ...

ကြယ်အသစ်တွေ ကိုယ်ဝန်ဆောင်လို့
 တောင်တန်းတွေအကွယ် ရပ်နေမှာကို
 မြင်ယောင်နေမိ

K ‘ကျွန်တော်ရဲ့ ကျွန်ခွဲတဲ့မေမေ’ ဟုတ်တယ်... မြားနတ်မောင်
 မဂ္ဂဇင်း ခန့်ညားရဲ့ ခံစားမိသမျှ ဒီတစ်လမှာ အစဉ်လိုက် ရုပ်သေ
 ပြကွက်များနဲ့ ပြသထားတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားကြီးတစ်ကားဆိုပြီး ပြောသွားတာ
 မှတ်မိသေးတယ်။ နောက်... ရုပ်ရှင်မျက်မှန် မဂ္ဂဇင်း (ဇူလိုင် ၉၅)

မှာ ယော်နဲ့ရဲ့ 'ကဗျာ၏ ဝုဏ်ကိုနှစ်သက်ခြင်း'၊ မှာ ရင်ခန့်သံမဂ္ဂစင်းမှာ ပါတဲ့ မောင်ရင်ရဲ့ 'မေလ' ကဗျာ၊ နောက်... ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ (ဧပြီ ၉၇) မှာ 'ခေတ်ပေါ်ကဗျာနှင့် အကျယ်ဖွဲ့ဆိုမှု မျိုးသန့်ဆောင်းပါး ထဲမှာလည်း 'လူလမ်းမနှင့်အမှိုက်' ဗဟိဒ္ဓကို အကျယ်ဖွဲ့ဆိုခြင်းဆိုပြီး တော်တော်ပြောထားတာ တွေ့ရတယ်။

L ကျွန်တော်က ကလေးလို ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနေပြီး လူကြီးလို တွေးခေါ်ချင်တယ်... ကိုကောက်က လူကြီးဖြစ်ပြီး ကလေးလိုနေ တယ်... ကိုကောက်နဲ့ကျွန်တော်တို့က အဲဒီလို ဆက်ဆံကြတာ လုံးဝ လေးစားတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဖြစ်ချင်တယ်။ ဟိုတုန်းက ချောင်ထိုးခံထား ရတဲ့ ကဗျာတွေ ကိုကောက်ဘာလို့ကြိုက်သလဲ... ကြိုက်လိုက်တော့ ဆရာမျိုးသန့်တို့ ပြောစရာဖြစ်လာတယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ကွင်းတစ်ခု က ရှိရမယ်။ ကိုယ်ပြောချင်တာကို ထည့်ပေးတဲ့ကွင်း။ နားလည်မှု... ကျွန်တော်တို့ပြောချင်တဲ့ကွင်းကို ကိုကောက်ဆီမှာရတယ်။ ကျွန်တော် တို့ကို ပေးကုန်တယ်။ ဖြစ်တယ်... ကိုကောက်ကို ကျေးဇူးတင်တဲ့အထဲ မှာ အဲဒါတွေပါတယ်။

K ထားပါကွာ... လူငယ်ကဗျာဆရာတွေရဲ့ စာမျက်နှာ ခေတ်ပေါ်ကဗျာရဲ့ နေရာထိုင်ခင်း... ဒါတွေကလည်း မဂ္ဂစင်းတစ်စောင် ရဲ့ ရုပ်တည်မှု... မှ၊ အယ်ဒီတာတစ်ယောက်ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ ဆိုင်ပါ တယ်။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာဟာ အံ့နဲ့ကျွင်းနဲ့ဖြစ်လာပြီပဲ... လူငယ်တွေ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ သွေးကြောကြီးထဲမှာ ဆက်လက်စီးဆင်းသွားမယ်ဆိုတာ ယုံကြည်တယ်။

L ခေတ်ပေါ်ကဏ္ဍနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်တို့ကလည်း
 ဆော့တဖန်သက်ထက်ဆုံးပဲ... ကျွန်တော့်ကို ဆွဲခေါ်သွားတာက ခေတ်ပေါ်
 ကဏ္ဍပဲ... ရှေ့လျှောက် ဘယ်လိုမှလမ်းခွဲလို့ မရပါဘူး။ ကျွန်တော်
 ခံစားရသမျှ နာကျည်းသမျှ သဘာဝဆီက ကူးယူမယ်။ လူတွေဆီက
 ကူးယူမယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အန်ထုတ်မယ်...

ခရမ်းပြာထက်လူဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွဲထားတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို
 တစ်စစီဆုတ်ဖြုတ်ပြီး... နောက် ရုပ်နာမ်တစ်ခု တည်ဆောက်မယ်
 ဆိုရင်လည်း ခေတ်ပေါ်ကဏ္ဍပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဝင်လာ
 တာက ကြားဖြတ်ဝင်လာတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ လက်တည့်စမ်းချင်လို့
 လည်း မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ဆော့မှုတွေနဲ့ တကယ့်ကို နှစ်နှစ်ကာကာရင်းခွဲ
 ရတာပါ... ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း ဆက်သွားမယ်...
 ကျွန်တော်တို့ လေချွန်မပျက်ပါဘူး။ ကိုကောက်ကို အထူးကျေးဇူးတင်
 ပါတယ်။

(စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း၊ အပုဒ် ၈၀၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၉၉)

ကဗျာ ထ,ထရွတ်တဲ့
လည်ပင်းကြီးတစ်ချောင်း

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ....

ဧရာဝတီ ပင်မရေစီးထဲကနေ ဖြာထွက်လာတဲ့ ချောင်းပေါက် မြောင်း
ပေါက် မြစ်လက်တက်အမြွှာမြွှာ သွေးကြောများ၊ အဲဒီသွေးကြောထဲမှာ
ထင်း၊ ခနံ၊ ငါးပိ၊ ဆန်၊ ဆားတွေ တင်ဆောင်လာတဲ့ လှေ၊ သမ္ဗန်၊
စက်လှေတွေ စုန်ဆန်လူးလာ လွင့်မျောနေဆဲ။ သစ်ဖောင်၊ ဝါးဖောင်၊
တံငါလှေလေးတွေ ရေစီးကြောင်းနဲ့အတူ စီးဆင်းလိုက်ပါလာမြဲ။

လရောင်ဖမ်းစားမှုကို ငေးရီတတ်တဲ့ ဒီလှိုင်းအပျိုမရဲ့ စွဲမက်ချိုမြိန် ရင်ခုန် ဖွယ် လှိုင်းပုတ်သံများ၊ ပန်းပန်နေဆဲ ခရမ်းကြည်ပြာ ဗေဒါအုပ် အစုအဝေး များ၊ ဆံပင်ဖားလျားချပြီး ရယ်သွမ်းသွေးနေတဲ့ ခန့်ပျိုမရဲ့ စိမ်းညို နက်မှောင် ပဝါစာများတလွင့်လွင့်၊ ကမ်းရိုးတန်းအစပ်ပေါ် မေးတင်နေတဲ့ ခပ်မွဲမွဲ လူနေတဲတန်းများ၊ အရေပြားဆားပွင့်၊ နေလောင်၊ ချွေးတပြောင် ပြောင် လက်လက်ထနေသော ကျောပြောင်ကြီးများ၊ ထဘီရင်လျား မိန်းမသားတွေ၊ ကမ္ဘာဦးခေတ်ကလေးငယ်များ၊ ချောင်းရိုးလေးအတိုင်း လိုက်ပါသွားရင်း မြင်ရတွေ့ရတဲ့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် မြင်ကွင်းကျယ်ပုံရိပ် အရိပ်အရောင် ရနံ့များ၊ ၈၄ ရုပ်ရှင်မျက်မှန် မဂ္ဂဇင်းကနေ အစပြု ပြီး ရှုမဝ၊ မိုးဝေ၊ စံပယ်ဖြူရင်ခွင်ထဲမှာ ခိုင်ခံ့ဖူးသူ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် သား လူငယ်ကဗျာဆရာ တစ်ယောက်ရဲ့ ရင်ထဲကို ဖြတ်စီးသွားတဲ့ 'အောင်ပီတီချောင်း' စည်သူငြိမ်းရဲ့ နွယ်နီ ဖေဖော်ဝါရီ (၉၉) မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကဗျာ...

အစိမ်းရဲ့ ညှို့ကွင်းထဲ နေရောင်ခြည်ငြိနေ
 ကစန်းတောထဲ ကိုယ်ကလေးတိုးဝင်သွား
 ဆူးကြောင့်တော့ ရှုကွဲမသွားပါဘူး
 ငါးရဲ့ ကိုယ်ရနံ့ ထုံမွှမ်းအေးအီ
 ဘဝရှိတ်ခါးမဲ့ တဲကလေးတွေ
 ကမ်းတစ်လျှောက် ပေါက်ရောက်နေရာ
 ဗေဒါတွေ သူရဲကောင်းများ

x x x

K အောင်ဟိတ်ချောင်းရဲ့ တောင်းဆိုမှုအတွင်းသားတွေ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွေမှာ တွေ့ရမြင်ရတာတို့ အစိမ်းရဲ့ ညှို့ကွင်း၊ အဝေးကြည့်ကမ်းရိုးတန်း ချွေ့ခင်းပန်းချီ၊ ထုံမွမ်းအေးအိနေတဲ့ ငါးညှို့တွေ၊ ကစားတော ဒီမြင်ကွင်းတွေက ကဗျာဆရာကို လှုပ်နှိုးလိုက်ပြီ။ ကဗျာအတွေးတွေက သွေးပူလာပြီ။ ဗေဒါသူရဲကောင်းတွေရဖို့ မောင်ရှင်ဆီကို ဘယ်ကစပြီး ဘယ်လို စီးဆင်းလာခဲ့တာ ဖြစ်မလဲ...

S ကျွန်တော့်မိသားစုနဲ့ တစ်ခါတုန်းက ဘိုကလေးဘက်ကို ခရီးထွက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ မအူပင်အနောက်ဘက် ချောင်းကလေးအတိုင်း သွားရတဲ့ရေလမ်းခရီး၊ အဲဒီချောင်းကလေးနားမည်က အောင်ဟိတ်ချောင်း။ ကျွန်တော် ပထမဆုံး သတိထားမိတာက ကမ်းနားမှာရှိတဲ့ တံအိမ်ကလေးတွေ၊ တဲကလေးတွေမှာက တကယ့်ကို တံခါးမရှိဘူး။ တံခါးမရှိသလို သူတို့ဆီမှာ အဖိုးတန်ပစ္စည်းရယ်လို့ ခိုးဝှက်ယူစရာ ဘာမှ မရှိဘူး။ သူတို့ရှိတဲ့ ထဘီစုတ်ကလေးတွေ လှန်းထားတယ်။ စားအိုးစားခွက်တောင်မှ မြေအိုးလေးတွေပဲ ရှိတယ်။ အပူအပင်မဲ့ဘဝတွေ တချို့အိမ်ကလေးတွေက ရေထဲမှမြုပ်နေ၊ ကလေးတွေက မော်တော်ဝင်လာရင် အော်ကြတယ်။ အဲဒီကလေးတွေမှာက အင်္ကျီမရှိ၊ ကိုယ်တုံးလုံးလေးတွေ၊ တချို့ကျတော့လည်း ငါးမျှား၊ ဒီမြင်ကွင်းတွေတွေ့ပြီး ကဗျာရေးချင်စိတ် ပေါက်လာတယ်။ လမ်းတစ်လျှောက်လုံးလည်း ဘယ်လိုရေးရမလဲလို့ စဉ်းစားတယ်။ ချောင်းကလေးတွေသာ ဆုံးသွားတယ်... မရေးဖြစ်ဘူး။ အတွေးကတော့ ကပ်ပါလာတယ်။

K မောင်ရှင်... အတွေးရလိုက်တာ ဟုတ်ပါပြီ။ မြင်ကွင်းတစ်ခုကို ကြည့်ပြီး ရလိုက်တဲ့အတွေး၊ ဒါအလှသက်သက် ခံစားမှု မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီမြင်ကွင်းကလည်း ကြည့်နှုန်းသာယာဖွယ်လည်း မကောင်း၊ ဒီနေရာမှာ

ကိုယ်ထင်တာက မောင်ရင် ခံစားခြင်းရော တွေးခေါ်ခြင်းပါတည်း တစ်ပြိုင်တည်း စဉ်းစားမိတယ်လို့ ထင်တယ်။ ကဗျာဆရာရဲ့ ပုဂ္ဂလိက ခံစားမှုကနေ ကဗျာဖတ်သူ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ခံစားမှုအကြောင်းအရာ တစ်ခုရဲ့တောင်းဆိုမှုအရ ခေတ်ပေါ်ကဗျာဆန်မှု...

S ဟုတ်ပါတယ်... ကျွန်တော်အတွေးတော့ရပြီ၊ ဘယ်လိုရေးဖွဲ့ မလဲ စဉ်းစားတယ်။ ဘိုကလေးရောက်ပြီး ဘုရားတွေ ဘာတွေဖူး၊ အပြန်ခရီးကလည်း အဲဒီချောင်းကလေးထဲ ပြန်ဝင်ရတာပဲ။ ခုနက အတွေး တွေက ပြန်နိုးလာပြီး ရေးဖြစ်သွားပါတယ်။ ပုံနှိပ်ဖော်ပြထားတုန်းက စကားလုံးတစ်လုံး မှားသွားပါတယ်။ “ကန်စွန်းတော” လို့ ပုံနှိပ် ထားတယ်။ အမှန်က ကန်စွန်းမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်ရေးလိုက်တာက ကစန်းတော၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သား မဟုတ်ရင် ကန်စွန်းနဲ့ ကစန်းကို အတူတူပဲလို့ ထင်မိကြမှာပါ။

K ကန်စွန်းဆိုတာက ရေမှာပေါက်တဲ့ ခေါင်းပွဟင်းရွက် နွယ်ပင် တစ်မျိုးပဲ၊ ကစန်းဆိုတာက...

S ကစန်းက နည်းနည်းမာတယ်၊ တောင့်တောင်းတင်းတင်းပဲ အစိမ်းပဲ။ မတူဘူး၊ အဲဒီ ကစန်းတောထဲကို ရေတွေကစီးပြီး ဝင်သွား တယ်။ ကွဲသွားတာကို နိမိတ်ပုံတစ်ခုအဖြစ် ခံစားရပါတယ်။ ကစန်းပင် တွေက ထိုးခွဲလိုက်သလို ရေတွေက ကွဲသွားတယ်။

K မောင်ရင်ရေခဲတဲ့ နောက်ဆုံးပိုဒ်မှာ “ဗေဒါတွေ သူရဲကောင်း” လို့ အဆုံးသတ်ထားတယ်။ ဘာကြောင့် ဗေဒါတွေက သူရဲကောင်း ဖြစ်ရတာလဲ။

S အောင်ဟိတ်ချောင်းထဲမှာ ဗေဒါတွေက အုပ်လိုက်ရှိတယ်။
ချောင်းတစ်ခုလုံး ဗေဒါတွေ ပြည့်နေတတ်တယ်။ ဗေဒါအုပ်တွေကို
စက်လှေတွေက မကျော်နိုင်ဘူး။ စက်လှေတွေ ဆက်မသွားနိုင်တော့
ဆင်းပြီးဗေဒါတွေ ဆယ်ရတယ်။ ဒီချောင်းထဲမှာ ဗေဒါက တကယ့်
သူရဲကောင်းပဲ။ ဗေဒါတွေကို ဘယ်သူမှ မနိုင်ဘူး။

K မောင်ရင် ပြောချင်တာက လူတွေတီထွင်ထားတဲ့ လောင်စာဆီ
အင်ဂျင်နဲ့ စက်ယန္တရားမောင်းနှင်မှုတွေဟာ သဘာဝဗေဒါတွေကို ဘယ်
တော့မှ မကျော်နိုင်ဘူး။ အမြဲတမ်းသူတို့ကို ရှင်းပစ်ပေမယ့် ပြန်ရောက်လာ
တာပဲ။ ပြည့်နေတာပဲ မဟုတ်လား။

S ဟုတ်ပါတယ်။ သဘာဝ အတားအဆီးတွေကို လူတွေမနိုင်ဘူး
ဆိုတဲ့ အတွေးပါ။

K ကဗျာအလုပ်ရုံလေး (ချယ်ရီ) မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ မောင်ရင်ရဲ့
အောင်ဟိတ်ချောင်းကို ဖေဖော်ဝါရီလ အကြိုက်ဆုံးကဗျာအဖြစ် ဖော်ပြ
ထားတယ်။ နောက်ပြီး နိုင်ငံရေးမှာ ပထဝီနိုင်ငံရေးကိုလည်း ပထဝီ
ကဗျာဆိုပြီး ပြောထားတယ်။

S ပထဝီနိုင်ငံရေး ဆိုတာတွေက ဗိုလ်မှူးကြီးသောင်းထိုက်တို့ ရေးတာ
တွေ ဖတ်ဖူးပါတယ်။ သူတို့ပြောတဲ့ ပထဝီကဗျာလား။ ဘာလား
ကျွန်တော်မသိဘူး။ ဝေဖန်ရေးက သူတို့အလုပ်ပါ။ ဒီကဗျာက ကျွန်တော်
ဖျတ်ခနဲ ခံစားလိုက်ရလို့ ရေးလိုက်တဲ့ သဘောပါ။

K ကဗျာဖတ်သူဆိုတာက... ကဗျာဆရာကပေးတဲ့ အတွေးကို ရတဲ့အခါလည်း ရှိမယ်။ ထပ်ဆင့် ခံစားရတာလည်း ရှိချင်ရှိမှာပေါ့။ မောင်ရင် ပြောချင်တာက သဘာဝအနေအထားအရ အုပ်စုဖွဲ့နေတဲ့ ဗေဒါတွေဟာ ရေကြောင်းသွားလာမှုတွေကို ဟန့်တားထားတယ်။ ပိတ်ဆို့ထားတယ်။ ဒီရောင်းမှာတော့ ဒီကောင်တွေဟာ သူရဲကောင်းတွေ ဟုတ်ပြီ။ ကိုယ်တွေးရတာက ဘဝရှိ တံခါးမဲ့တဲ့လေးတွေက ကလေးတွေ၊ ဒီလောက်ဆိုးဝါးတဲ့ ဘဝနွမ်းတွေဟာ လောကကြီးအလယ်မှာ သူရဲကောင်းဆန်ဆန် သဘာဝတရားအောက်မှာ သူတို့ဘဝ သူတို့နည်း သူတို့ဟန် သူတို့မာန်တွေနဲ့ ဖြစ်သလိုရင်ဆိုင် အသက်ရှင်နေကြတာ ကလည်း သူရဲကောင်းဆန်တယ်လို့ ပြောရင်ရတာပဲ မဟုတ်လား။ နောက် မောင်ရင်ကဗျာတွေမှာတွေ့ရတဲ့ စကားလုံးတွေ “လမင်းကြေးမုံ” ထဲမှာ အေးညွတ်အိကိုင်း ဖျော့ရွှေဖြတ်လျှောက်၊ သင်ဖျူးပေါ် အကွက်ဆန်း စကားလုံးတွေ တွဲသီဆက်စပ်သွားပုံက ဆန်းသစ်နေတယ်။ ကဗျာရဲ့ အတွင်းသားကို အမြင်ဆန်းစကားလုံးတွေက ဖမ်းစားညှို့ယူ ဆွဲခေါ်သွားတယ်။ အဲဒီစကားလုံးတွေနဲ့ ကပ်ပြီး အတွေးတွေပါလာပြီ။ လမင်းကြေးမုံမှာ သဘာဝထဲက ထင်ယောင်ထင်မှားတွေဟာ အပြင်လောကနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။

S သိပ်တော့လည်း မဆန်းပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့က ဗုဒ္ဓဘာသာ အဋ္ဌ အသက်အောက်မှာ ကြီးပြင်းလာရတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ အတွေးအခေါ် အယူ အဆတွေက ရှိနေတယ်။ မြစ်ထဲမှာ သာနေတဲ့ လ၊ လရဲ့ အရောင်တွေက မြစ်ထဲကို တဖျပ်ဖျပ်ကျပြီး လှနေတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ အပြင်လောက မှာလည်း ဒီလိုပဲလှနေတယ်လို့ ထင်တဲ့အရာတွေဟာ တကယ်တော့ ဒုက္ခတရားတွေ။ လရောင်က မြစ်ပြင်ပေါ်မှာ တဖျပ်ဖျပ်တောက်ပနေတာ သဏ္ဍာန်တွေ၊ အရိပ်တွေ အမှန်ကမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့သွားပြီး

ကိုင်တွယ်ပြလို့မရဘူး၊ အဲဒီအချိန်မှာ တကယ်လို့များ လေပြည်လေး တဖြော့ဖြော့သာ တိုက်ခတ်သွားရင် အရိပ်တွေ သဏ္ဍာန်တွေ ပိုရှုပ်ကုန် မယ်၊ ပိုလှတယ်လို့လည်း ထင်ကြဦးမယ်။

K မြင်ကွင်းတွေက ပိုရှုပ်လာတာပေါ့၊ တစ်ခုခုက ပင့်တင်ပေး လိုက်ရင် ပိုပြီး ရှုပ်ထွေးလာတဲ့သဘော...

ငါ့စိတ်က အေးညွတ်အိကောင်းများလိုက်တော့
ဧကန် မဆန်းကြယ်တဲ့ အဆန်းတကြယ်မှန်သမျှ
ဒုက္ခတဖျပ်ဖျပ် သာယာစွာလှပနေ မြစ်ထဲ
လေပျော့ကလေး ပျော့ရွဲဖြတ်လျှောက်စဉ်မှာ
သင်ဖျူးပေါ် အကွက်ဆန်းထိုးကုန်ကြရဲ့

(အမှတ် ၁၆၉၊ ဇန်နဝါရီ ၉၉၊ မဟေသီ)

မဟေသီမှာပဲ ၉၉ ဇူလိုင်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ “အသည်းကွဲ ရပ်ကွက်” ချယ်ရီကဗျာ အလုပ်ရုံကလေးမှာ လေထန်ကုန်းနဲ့ အသည်း ကွဲရပ်ကွက်ဆိုပြီး မင်းဆွေနှစ် (မုံရွာ) ကဗျာနဲ့ယှဉ်ပြီး ဝေဖန်ထားတယ်။ ဘာတဲ့ မောင်ရင့်ကဗျာက wild ဖြစ်တယ်။ အရိုင်းဆန်တဲ့ ကဗျာ။ ကိုယ်ထင်တာက အောင်ဟိတ်ချောင်းက ချောင်းနံဘေးမှာရှိတဲ့ ဘဝတွေ၊ ဒါက မြို့ထဲမှာရှိတဲ့ လမ်းဘေးအစုလေးက ဘဝတွေ...

ဆဲရေးခြင်းနဲ့ ရိုင်းပင်းခြင်းတို့
ဝင်သက်ထွက် မှတ်တဲ့နေ့စဉ်
မြို့ရဲ့ နံကျိန်ကြား
အသားတစ်ဖတ် ဖြစ်တယ်။

S ကျွန်တော်နေတဲ့ ဂျီတီအိုင်ဝန်းထဲကနေ မြို့ထဲသွားတဲ့အခါမှာ လမ်းမကြီးကနေသွားရင် ဝေးတယ်၊ ဝေးတော့ ကျွန်တော် ဖြတ်လမ်းက သွားတယ်။ ကိုကောက်ကြီးပြောတဲ့ နေ့တိုင်းမြင်တွေ့ ခံစားနေရတဲ့ လမ်းဘေးဘဝတွေပေါ့။ ကျွန်တော် အခံစားရဆုံးက အိမ်နှစ်အိမ် ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သိပ်မကြာဘူး။ ကျွန်တော်မြို့ထဲက ပြန်လာတော့ သူတို့က ပြန်တည့်နေကြတယ်။ ကျွန်တော် အဲဒါကို ချစ်တယ်။ ရန်ဖြစ်စရာရှိရင် ဖြစ်မယ်၊ သာရေးနာရေးရှိရင် ဝိုင်းကူမယ်။ သူတို့နေတဲ့ အိမ်တွေမှာက ခြံနဲ့ဝန်းနဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ရှိတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ခြံစည်းရိုးလည်း မရှိဘူး။ ဒီဘက်ကနေ ထမင်းစားနေရင် ထမင်းယန်းကန် ကိုင်ပြီး ဟိုဘက်အိမ်ကလူတွေကို ဘာရှိလဲဟေ့ဆိုပြီး ထမင်းစားရင် စားတာ။ မနက်ရန်ဖြစ်ထားပေမယ့် ဒီဘက်အိမ်ကလူ နေမကောင်းဘူး ဆိုရင် ဆေးလာယူသောက်၊ အဲသလို လူမျိုးတွေ။ ဒါက သူတို့ခလေ့ စရိုက်၊ အရမ်းချစ်ဖို့ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါတွေကို ဖြတ်ဖြတ်သွားရင်း မြင်တွေ့ခံစားပြီး ရေးဖြစ်သွားတာပါ။ ဆဲသံတွေကြားနေရတယ်။ ကဗျာ ထဲမှာ ဆဲတဲ့အတိုင်းထည့်ရေးလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ။

K ဒီတော့ “အသံအက်အက် ဆောင်းဘောက်ကြီးနဲ့ ခြစ်ခြစ်အော် နေတော့တာပဲ” ဆိုပြီး အချပိုဒ်အဆုံးမှာ တင်စားရေးဖွဲ့ လိုက်မှန်း ခံစားလို့ရပါတယ်။

၈၂-၈၃ ဝန်းကျင်လောက်က မောင်ရင်တို့ မအူပင်က ကဗျာ ဆရာတွေ စုစုစည်းစည်း ရှိခဲ့ကြတာပဲ။ လက်ရေးမင်ကူး စာအုပ်ကလေး တွေလည်း (၁၅) အုပ်လောက် ထုတ်ခဲ့ကြတယ်ထင်တယ်။ အဲဒီကာလ ဖြတ်သန်းမှုတွေမှာ ကိုယ်လည်း မအူပင်ရောက်ခဲ့ဖူးတော့ ပြန်လွမ်းမိ တယ်။ ဘာလိုလိုနဲ့ အနှစ်နှစ်ဆယ်ကျော်ကာလဟာ အတော်ဝေးဝေးမှာ ကျန်ခဲ့ပြီ။

S ကျွန်တော် အပြောချင်ဆုံး ကိစ္စပါ။ သိပ်မကြာသေးဘူး။ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ဆုံးသွားတယ်။ သူ့နာမည်က ခင်မောင်သန်း၊ ဒါပေမဲ့ မအူပင်တစ်မြို့လုံး ကုလားလို့ ပြောမှသိတယ်။ လူတိုင်းက ချစ်တယ်။ သူက ကဗျာမရေးဘူး၊ ကဗျာကို နားလည်းမလည်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကဗျာဆရာတွေ စာရေးဆရာတွေကို သူက ချစ်တယ်။ လေးလည်း လေးစားတယ်။ အထင်လည်းကြီးတယ်။ သူ ကဗျာမရေးတတ်ပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ကဗျာစာအုပ်တွေထုတ်ရင် အကုန်လုံး သူလိုက်လုပ်ပေးတယ်။ ကျွန်တော်က ဂျီတီအိုင်ဝန်းထဲမှာနေတော့ မြို့ထဲ မရောက်ဖြစ်ဘူး။ သူဆုံးတာ မသိလိုက်ရသလို အသုဘကိုလည်း လိုက်မပို့လိုက်ရဘူး။ တစ်ချိန်လုံး တရင်းတနှီးတွဲလာတဲ့ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ရဲ့ နောက်ဆုံးခရီးကို မပို့လိုက်ရတာ တော်တော်ခံစားရပါတယ်။

ဟိုတုန်းက ကိုကောက်ကြီးလည်း ရောက်ဖူးတာပဲ။ မြတ်လှိုင်း၊ ကြည်သစ်ပိုင် ကျွန်တော်တို့ စ, ခဲ့တာ။ မြတ်လှိုင်းကတော့ ပြန်ရောက်လာပြီ၊ ကြည်သစ်ပိုင်ကတော့ ဘယ်တော့မှ ပြန်ရောက်လာနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ တီဘီနဲ့ဆုံးသွားတာ သုံးနှစ်လောက်ရှိပြီ။ ကိုကျော်အုပ်၊ ကိုလူသစ်တို့လည်း မရှိတော့ဘူး။ သူတို့က ကျွန်တော်တို့ထက် စောတယ်။ ကွယ်လွန်သွားကြတော့လည်း ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ကြေကြေကွဲကွဲနဲ့ အဆုံးသတ်သွားရပါတယ်။ ခု နောက်ပိုင်း ညဘက်ကျောင်းကိစ္စတွေနဲ့ မြို့ထဲရောက်ဖြစ်တယ်။ ဟိုတုန်းက ဘဝတွေကို ပြန်ရောက်သွားသလိုပဲ။ ဓာတ်တိုင်တွေအောက်မှာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေမှာ ဟိုတုန်းက ထိုင်ခဲ့တဲ့ သူငယ်ချင်းတွေကို သွားသတိရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ထိုင်ခဲ့တဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လေးကို သွားကြည့်တယ်။ မရှိတော့ဘူး။ သူငယ်ချင်းတွေလည်း မရှိတော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ စ, ခဲ့တဲ့ ၅ လမ်းထောင့်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လေး။ မိုးလင်းကနေ မိုးချုပ်ထိ ထိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ကိုလူသစ်၊ ကိုကျော်အုပ်၊ ကိုမာ၊ ကြည်သစ်ပိုင်၊ မြင့်ဝင်းထွန်း၊ အောင်သူရ၊ မြတ်လှိုင်း

တို့ ရောက်လာကြတယ်။ ကိုထိန်ဝင်းနိုင် အရှေ့ဘက်ကမ်းကနေကူးပြီး ရောက်လာတယ်။ အဲဒီမှာရပြီး ထိုင်ကြ၊ စကားပြောကြ၊ ကဗျာစာအုပ်တွေ ထုတ်ကြ၊ ညနေကျတော့ အရက်သောက်ဖြစ်ရင်လည်းသောက် မသောက်ဖြစ်ရင် မအူပင်ကမ်းနားလမ်းက အကြော်ဆိုင်လေးမှာ ညလုံးပေါက်ထိုင်ကြတယ်။ အဲဒါတွေခုချိန်မှာ ကျွန်တော် ပြန်ပြီး ခံစားရပါတယ်။ သူငယ်ချင်းတွေ မရှိတော့မှ တော်တော်ကို ဝမ်းနည်းဆွေးမြည့်စရာ ကောင်းပါတယ်။

စက်မှုသိပ္ပံကြီးဟာ

“ကဗျာထ၊ ထရွတ်တဲ့ လည်ပင်းကြီးတစ်ချောင်း ဖြစ်မယ်”

K ကျွန်တို့အိုင်ကျောင်းက စက်မှုပုံစံပြု အင်ဂျင်နီယာရွာနေက နည်းပြတစ်ယောက် ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေကို ပွေ့ပိုက်ထားသူ မောင်ရင်ရဲ့ ‘စည်သူငြိမ်းရဲ့ စံပယ်ပွင့်များ’ ‘စွန့်လွှတ်လက်သီး’ သောင်းပြောင်း ၉၇/၉၈ ပါခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေ။ နောက် မြားနတ်မောင်မှာ ပါခဲ့တဲ့ “လွင်ပြင်”။ အဲဒီကဗျာတွေက ကိုယ်တိုင်ရေးပုံတူ၊ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ ရုပ်တည်မှုဘဝ၊ ရုန်းကြွပွင့်အန်ခဲ့ကြတာတွေပဲ မဟုတ်လား။

ရှင်ရဲ့ အေတီစီဒီနောက်မှာ
ဘာဒဂါးမှ ပါမလာဘူးဆို
စားဝတ်နေရေးထက် ကျော်ချင်တဲ့ ညာဉ်ကြောင့်တော့
ဒီကောင် ရုပ်ကြမ်းကြီးနဲ့ နွဲ့ရဦးမှာလား
စိတ်သန့်သမျှနဲ့ ချမ်းသာပါရစေကွယ်။

S ၈၁ မှာ ကျွန်တော် ဆယ်တန်းအောင်ပြီး စက်မှုလယ်ယာမှ အလုပ်ဝင်လုပ်တယ်။ အလုပ်လုပ်နေရင်း ကျောင်းတစ်ခုခုကို တက်ချင်တယ်။ စီးပွားရေး အဆင်မပြေတော့ မတက်နိုင်ဘူး။ ကျွန်တော် ကြိုးစားပြီး ငွေစုတယ်။ (၈၆) မှာ ဟင်္သာတဂျီတီအိုင် တက်ရတယ်။ ကံဆိုးတဲ့နှစ်တွေနဲ့ကြုံတော့ ခြောက်နှစ်လောက် တက်လိုက်ရတယ်။ ကျောင်းပြီးတော့ မအူပင် ပြန်ရောက်၊ ဘာလုပ်ရမလဲ။ အသက်ကလည်း ကြီးနေပြီ။ ဘာမှလုပ်လို့လည်း မရတော့ ဂျီတီအိုင်မှာပဲ နည်းပြဝင်လုပ် ဖြစ်တာပါ။ စွန့်လွှတ်လက်သီးက ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ခံစားရတဲ့ဘဝပါ။

K မောင်ရှင် ကဗျာထဲမှာ စာကြောင်းတစ်ကြောင်း သွားတွေ့တယ်။
ဝမ်းစာလှုံရှုံလေးရော စိတ်ဆန့်သမ္ပု ငြိမ်းချမ်းရေး ယန်းစံပယ်
ပေါ်မှာ...

S တစ်ည၊ ကျွန်တော် အိပ်ရာကနိုးလာတော့ ကျွန်တော် နောက်ဖေးဘက်ကို ထွက်လိုက်တယ်။ နောက်ဖေးဘက်က ကွင်းကြီး၊ ကွင်းကြီးထဲမှာ လမင်းကို သွားတွေ့တယ်။ တကယ့်ကို ကောက်ချိတ်ပြီး နီရဲနေတဲ့လ...

အနောက်ဘက်တောစပ်မှာ
ဗျပ်စောင်းဖြစ်နေတဲ့လကို
ကြေးနီရောင်တစ်စုံနဲ့ တွေ့ရတယ်။

တော်တော်ကြာကြာ ထိုင်ပြီး ကြည့်နေခဲ့တယ်။ ကောက်ချိတ်နေတဲ့လဟာ ရဲရဲတောက်လောင်လာသလို ခံစားရတယ်။ အဲဒီကဗျာကို တစ်ထိုင်တည်း ရေးဖြစ်သွားတယ်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော့်ဘဝ ဒီပီတီဆိုတာကြီးကို မခံစားနိုင်တော့ဘူး။ ငါ့အဖေ့ကို ဖြတ်ထိုးချင်စိတ် ပေါက်လာတယ်။

အချစ်ရေ
 အချိန်တွေ စတေးရသမျှ
 နာမည်ကောင်းလေး ကျောသပ်ရင်း
 ပိတ်ဆိုတာကြီး
 ငါတော့ ဖြတ်ထိုးချင်မိပြီ

K ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ ပတ်သက်လာရင် လွင်ပြင်ကြီးတစ်ခုလို ကိုယ်ပညာသင်ပေးလိုက်တဲ့ တပည့်တွေ အောင်မြင်သွားကြတယ်၊ ပညာတတ်တွေ ဖြစ်သွားတယ်၊ နိုင်ငံခြားထွက် အလုပ်လုပ်ကြတယ်၊ ကိုယ်က ပြန်မော့ကြည့်ရင်း ကြည့်နှုတ်နေတာ လွင်ပြင်ထဲမှာ မောင်ရင့်ခံစားမှု ...

လေယာဉ်ပျံ ၎က် တိမ်တိုက် လမင်း သစ်ရွက်
 ပက်လက်လှန်ကြည့်ရင်း
 အပြည့်အဝ လွတ်လပ်ခြင်းနဲ့ တဖြူဖြူမြည်း
 လေစိုင်တွေ ခရီးသွားကြ ရင်ဘတ်ပေါ်
 မြက်နဲ့
 သက်ရှိအချို့က
 ဇော်ကားကြတာကိုပင်
 ရင်မနာတတ်သေး
 နေရာဖွဲ့ပေးတတ်တဲ့ ရိုးရိုးကြီးလေ...

S ဟုတ်ပါတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ဘဝက ရိုးတာကလွဲလို့ ဘာမှမရှိဘူး။ မြက်နဲ့ သက်ရှိတချို့ ဇော်ကားကြတာကိုတောင် ရင်မနာတတ်ကြတဲ့ ဘဝတွေပါ...

K ခေတ်ပေါ် ကဗျာရေးဖွဲ့ကြတဲ့သူတွေဟာ ခေတ်ပေါ်ကဗျာရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို လုပ်ကိုင်တတ်ဖို့ လိုတယ်လို့ ကိုယ်ထင်တယ်။ သောင်း ပြောင်း၊ ဩဂုတ်၊ ၉၆ မှာပါတဲ့ “ထင်းခုတ်သူများ” မြန်မာပြည် ကျေးလက်ပေါင်းစုံက သစ်ခုတ်သမားတွေရဲ့ ဘဝကြမ်းစာမျက်နှာတွေကို စဝ ဝန်းကျင်လောက်ထဲက ကဗျာဆရာတော်တော်များများ ရေးခဲ့ကြ တယ်။

ဟေ့ တစ်မိုက်တစ်မိုလ်ထမဲ့ ညိုမြရဲ့
ထင်းခုတ်တော့ဟဲ့
ထမင်းတစ်လုတ်ဖြင့်
အများတကာနဲ့ စားရမလွဲ

ဆိုတဲ့ ခေတ်တွေကအစ ကျောရိုးကဒါပဲ။ ဒီဘက်ခေတ်ရောက် တော့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာအဖြစ် မြင်တွေ့လာရတယ်။ မောင်ရှင်ကဗျာမှာက မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ထင်းခုတ်သူတွေဘဝ မြို့ပြညီမျှခင်း မြင်ကွင်းတွေနဲ့ ယှဉ်ပြထားတယ်။ စကားလုံးတွေက တစ်လုံးချင်း ဆက်စပ်ပြီးမှ တမင် ချိတ်ယူခဲ့တာလား၊ ဆိုပါစို့ အစပိုဒ်မှာပဲ...

မိုင်းစစ လှပန်းချီရေမျော
လိမ္မော် လျှောစီးရွှေဖြတ်
ခဲသား မြေခါးပတ်

S ကျွန်တော် စရေးတုန်းက စိတ်ထဲက စီးလာတဲ့အတိုင်း ဘာမှ မစဉ်းစားဘဲ ရေးချလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ပြန်ဖတ်တယ်၊ ပြန်ရွတ် ကြည့်တယ်၊ အသံမညီဘူး မပြေဘူး။ ထောင့်နေရင် တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစ လိုက်ထည့်၊ စိတ်ထဲက ကွဲကျသွားတဲ့အတိုင်း ရေးမိတာပါ။ သိပ်မကြာ ခင်တုန်းက မအူပင်မှာပဲ ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်နဲ့ မမျှော်လင့်ဘဲ

သွားဆုံမိတယ်။ မြန်မာကဗျာတွေမှာ ရစ်သမ်ရှိ မရှိ ကျွန်တော်မေးကြည့်မိတယ်။ ဆရာက ကျွန်တော့်ကို ပြန်မေးတယ်။ “မင်းပြောတဲ့ ရစ်သမ်ဆိုတာ ဘာလဲ”တဲ့။ ကျွန်တော်တွေ့မိတဲ့အတိုင်း အသံအမူအရာလို့ ပြောလိုက်တော့ ဆရာက ဟုတ်တယ်၊ လက်ခံတယ်၊ အသံအမူအရာပဲ။ ဆရာ ရေးနေတဲ့ ဆောင်းပါးတွေမှာလည်း အဲဒါကို ပြောချင်နေတာ။ ဆရာက ရှေးကဗျာတွေဖြစ်တဲ့ လေးချိုး၊ သဖြန်၊ ခွန်းထောက်၊ ငိုချင်းတွေရွတ်ပြတယ်။ အဲဒါ ရစ်သမ်ပဲပေါ့။ ဆရာပြောသွားတာ တကယ်ကောင်းပါတယ်။ လူငယ်တွေရေးတဲ့ မော်ဒန်ကဗျာတွေကို နားမလည်ဘူးလို့ မပြောပါနဲ့တဲ့။ နားလည်အောင် ချဉ်းကပ်ကြည့်ပါ။ ကဗျာဆိုတာ နားလည်အောင်ရေးတဲ့ အချိန်လည်းရှိမယ်။ နားမလည်အောင်ရေးရတဲ့ အချိန်မျိုးလည်း ရှိတယ်။ အဲဒါ ကိုယ်ချင်းစာကြပါ။

K မှတ်သားစရာပါပဲ။ မောင်ရင်ကဗျာတွေထဲမှာ ဘဝအလွမ်းတွေဖြစ်တဲ့ အမေနှုသားတွေအကြောင်း၊ သားတစ်ယောက် အိမ်ပြန်အလာကို မျှော်နေတဲ့ အမေတွေအများကြီး ရှိတယ်။ မောင်ရင်တွေ့ခဲ့တဲ့ အမေတစ်ယောက်ဘဝကလည်း ကြေကွဲစရာပဲ။

၉၈ ဇူလိုင် မဟေသီက “အိမ်အပြန်”

S ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် အမေကတော့ သူ့သားအိမ်အပြန်လာကို မျှော်ရင်းနဲ့ ကွယ်လွန်သွားရဖူးတယ်။ အဲဒီ အသုဘကို ရောက်သွားတယ်။ သူက သူ့သားဘယ်တော့ ပြန်လာမလဲ၊ ပြန်လာမလဲဆိုပြီး အမြဲတမ်းမျှော်နေတာ မျှော်ရင်းနဲ့သာ သေသွားတယ်။ သားလုပ်တဲ့သူက အိမ်ပြန်ရောက်မလာဘူး။ ကျွန်တော် လုပ်ပေးနိုင်တာကဗျာပဲ ရှိတယ်။

အမျှော်တွေ ဆန့်ထုတ်ရင်တောင်
 ကမ္ဘာတစ်သန်း ရှည်ဦးမယ်ထင်ရဲ့
 အဝေးရဲ့အဝေး အဝေးတစ်ဖက်မှာ
 ဝေးရတာကြာတဲ့ အာသီသတစ်ခု ရှိနေတယ်
 ပြကွဒိန်တွေ လိမ်ညစ်နေမိတဲ့အထိ
 အချိန်တွေ ထွက်ကျလာစေချင်တယ်
 အမေအိုရဲ့ မျက်ညိုကွင်းချိုင့်ချိုင့်ထဲ
 မျှော်လင့်စက်ကလေး တလက်လက်
 မနက်တွေ ခဏခဏ လင်းစေချင်တယ်
 ဝင်းတံခါးတောင် မပိတ်စေချင်ဘူးပေါ့
 ညနေတိုင်း
 ညနေတိုင်း
 ညနေတိုင်တိုင်း
 ထမင်းဝိုင်း မသိမ်းဖြစ်တာ ကြာပါပကော...

K မဂ္ဂဇင်းတွေပေါ်မှာလည်း ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီးပြီ၊ ကနေ့မဂ္ဂဇင်း
 ကဗျာတွေ အပေါ်မှာရော မောင်ရင့်အမြင် ဘယ်လိုရှိမလဲ။

S မဂ္ဂဇင်းကဗျာအနေနဲ့ ပြောရရင် ဟိုဘက်ခေတ် မဂ္ဂဇင်းတွေ
 ထက် ကဗျာနည်းသွားတယ်။ ကဗျာကို ဦးစားပေးဖော်ပြတဲ့ မဂ္ဂဇင်းမျိုး
 ရှားတယ်။ ကဗျာကိုနားလည်တဲ့ (ဒီစကားပြောရတာ သိပ်မကောင်း
 ပါဘူး) အယ်ဒီတာကလည်း ရှားတယ်။ ဟိုတုန်းက ကျွန်တော်တို့
 ရှုမဝ၊ မိုးဝေ၊ ကဗျာပို့ရင် ဘယ်လောက်ပယ်ပယ် မဂ္ဂဇင်းအပေါ်မှာ
 ယုံကြည်မှုအပြည့် ရှိတယ်။ ကဗျာရွေးစာရင်းကြည့်ပြီး ရင်ခုန်ခဲ့တာ။
 ရွေးစာရင်းမှာ ကိုယ့်မှာမည်မတွေ့လည်း ဘယ်သူရွေးထားတယ်ဟောဆိုပြီး

ပျော်ခဲ့ကြတာ။ ခုကဗျာရွေးစာရင်း ထည့်ပေးတဲ့မဂ္ဂဇင်းက ရှားသွားပြီ။ တစ်ခါတလေ သူများတွေပြောမှ ကိုယ့်ကဗျာပါမှန်း သိတယ်။ အပြေး အလွှားသွားထုတ်တော့ စာအုပ်ကမရှိတော့ဘူး။ စာမူခကို နောက်နေ့ကျမှ လာပါဆိုပြီး ပြောတဲ့သူရှိသေးတယ်။ ဟိုတုန်းက ရှုမဝ ၁၀/၁၅ ကျပ်ပဲရတဲ့ အနေအထားတွေနဲ့ ခြားနားသွားပါတယ်။ အယ်ဒီတာတွေရဲ့ အပြစ်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အခြေအနေ အကြောင်းကြောင်းတွေလည်း ရှိပါလိမ့်မယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကဗျာရေးတယ်ဆိုတာ မနေနိုင်လို့ ရေးတာ။ ကဗျာရေးချင်လာပြီဆိုရင် တခြားဘာမှ မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ ရေးပြီးရင် ကျေနပ်တယ်။ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ကဗျာဆရာဖြစ်ချင်လို့။ ခုတော့ ကဗျာဆရာ မဖြစ်ချင်တော့ဘူး။ ဖြစ်သင့်တာက မနေနိုင်လို့ ကဗျာရေး တာမျိုးပဲ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း ကဗျာနဲ့ကိုယ်နဲ့ တစ်ထပ်တည်း ကျမှာ။ ကဗျာဆရာဖြစ်ချင်လို့ ကဗျာရေးတာမျိုးက မဖြစ်သင့်ပါဘူး။

K မောင်ရင့် တစ်ကိုယ်တော်အနေနဲ့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာအပေါ်မှာ စံနှုန်းသတ်ချက်တွေရော ရှိသလား။ ရှိရင် ဘယ်လိုခံယူထားသလဲ။

S ကျွန်တော်က ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ စည်းမျဉ်းတွေကို တမင်လိုက်နာခြင်း မျိုးက ရှောင်တယ်။ တမင်းချိုးဖျက်ခြင်းကိုလည်း ရှောင်တယ်။ အစွန်း နှစ်ခုကြားမှာပဲ ရှိနေမယ်။ ဒါက ကာရန်ညီနေတယ်။ ဒါဆို ဂန္ထဝင် ဖြစ်သွားမယ်။ ငါ ဖျက်ပစ်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုတာမျိုး မလုပ်ဘူး။ ဒီပုံစံထဲ ဝင်အောင် ဒီအချိုးကိုက်ဖြစ်အောင် ရေးမယ်ဆိုတာမျိုးလည်း ရှောင်တယ်။ ကျွန်တော့် စိတ်ခံစားမှုနဲ့ တစ်သားတည်းကျတဲ့အတိုင်း ရေးချလိုက်တယ်။ စည်းမျဉ်းကို လိုက်နာရမယ်။ မလိုက်နာရဘူးဆိုတဲ့ အစွန်းနှစ်ခုကို မစဉ်းစားဘူး။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာကို လွတ်လပ်ချင်တယ်လို့ ပြောတဲ့သူတွေ

ဘာပြုလို့ ချုပ်ကိုင်နေကြသလဲဆိုတာ စဉ်းစားလို့ မရဘူး။ ချိုးဖျက်တယ် ဆိုတာရော ချုပ်ကိုင်မှုတစ်ခုပဲ မဟုတ်လား။ အဓိကကတော့ ကဗျာဟာ ကဗျာဖြစ်နေဖို့ပဲ။ ဒါဖြင့် ကဗျာပုံစံက ဘယ်လိုလဲ ပြောလို့မရဘူး။ ဒီအလုပ်က အင်မတန် သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ အနုပညာအလုပ် ဖြစ်နေတယ်။

ကနေ့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာဟာ သိသိသာသာ ပြောင်းလွဲသွားပြီလို့ ပြောလို့ရတယ်။ ရှေးဖွဲ့တဲ့ လူငယ်မျိုးဆက်သစ်တွေရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကလည်း အံ့နဲ့ကျင်းနဲ့ ပြောင်းလဲနေတဲ့ ခေတ်ကြီးနဲ့အတူ တွေးထောင့်တွေကလည်း ဆန်းသစ်နေတယ်။

ဒီဘက်ခေတ် ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေမှာက ပုံသဏ္ဍာန်မရှိဘူး။ ပုံသဏ္ဍာန် ဘယ်လိုလို့ပြောပါဆိုရင်လည်း ပြောလို့မရတဲ့ကိစ္စ။ ကိုယ့် ပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ကိုယ် တည်ဆောက်နေကြတာ၊ ဟိုတုန်းက ပုံသဏ္ဍာန်ထဲကို ခံစားမှုတွေ ထည့်တယ်။ အဲဒါကဗျာပဲ။ အခု ဘယ်လို ပုံသဏ္ဍာန်ထဲ ထည့်မှာလဲ။ ကိုယ့်ရဲ့ အတွေ့အကြုံ၊ ဖြတ်သန်းမှု၊ လေ့လာမှု၊ ခံစား အားထုတ်မှုတွေ ပေါ်မူတည်ပြီး ပုံသဏ္ဍာန်ဆိုတာ ဖြစ်လာတာပါ။

K မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေထဲမှာ လက်အတွေ့ဆုံး၊ အား အပါဆုံး၊ ခံစားမှု အပြင်းဆုံးကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ရွေးပေးပါဆိုရင် ဘယ်လို ကဗျာကို ဆွေးနွေးမလဲ။

S မဂ္ဂဇင်းပါတဲ့ နှစ်ကိုတော့ မမှတ်မိဘူး။ မြားနတ်မောင် ၉၀/၉၁ လောက်ဖြစ်မယ်ထင်တယ်။ “မိတ္တူမှားတဲ့နေ့” ကဗျာက သုံးကြောင်း ကဗျာ တိုတိုလေးပါ။

လမင်းကို
မျိုမျိုချ
မီးခဲပဋိသန္ဓေရ...

သာမန်အားဖြင့်ကြည့်ရင်တော့ နေ့တစ်နေ့ကူးသွားမယ်။ လမင်းဆိုတာ ငြိမ်းချမ်းတယ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးကို မိတ္တူကူးလို့ မရဘူး၊ တိုက်ယူလို့၊ လုယူလို့မရဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေးလိုချင်ရင် ငြိမ်းချမ်းတဲ့နည်းနဲ့ အဖြေရှာမှ ရမယ်။

K ခေတ်ပေါ်ကဗျာ ရေးဖွဲ့တဲ့လူငယ်တွေရဲ့ အငြှေးတွေက ကဗျာဖတ်သူ နှလုံးသားနဲ့ ကိုင်းဆက်ကူးပေးနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ တခြား ဆွေးနွေးစရာ ဘာရှိဦးမလဲ။

S ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကဗျာခံစားမှုတွေကို စကားဝိုင်းတစ်ခုဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးနိုင်တဲ့ ကိုကောက်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ လေးစားတဲ့ အစ်ကိုကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သလို ခေတ်ပေါ်ကဗျာပေါ်မှာ ကျင့်ကြံအားထုတ်နေတဲ့ တခြားလူငယ်တွေရဲ့ အသံတွေကိုလည်း လတိုင်း ကျွန်တော် စောင့်မျှော်ကြားချင်ပါသေးတယ်။ ဒါပါပဲ။ ကိုကောက်ကြီးနဲ့ စတိုင်သစ်အယ်ဒီတာအဖွဲ့ကို ကျေးဇူးအများကြီး တင်ရှိပါတယ်။

အမှတ် ၈၅ ပြီ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်
စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း

စိတ်ကူးချိုချို အနုပညာထဲက
အန်ဒရေဂျီရဲ့ လိပ်ပြာတစ်ကောင်

အဝေးကြီးကနေ အရောက်လာခဲ့ရ
အပြေးအလွှား မောယန်းကြီးစွာ တံခါးဝကိုရောက်ပြီ
တိုးလျှံတဲ့ရေရွတ်မှုတစ်ခုနဲ့ ညင်သာစွာ တွန်းဖွင့်တဲ့ခါ
ဘာမှမရှိတဲ့ညကို
အကောင်းအတိုင်း ပြန်တွေ့ရ...တွေ့ရ... တွေ့ရ
သက်ပြင်းကို ချလိုက်တယ် အခုမှ သတိရမိ
လာခဲ့ရာအရပ်မှာ နံပါတ် ၁၃ ပုစ္ဆာ မပြေမိခဲ့

လူတစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ရှင်တည်မှီရာဘဝကြီးဟာ ပုစ္ဆာများနဲ့ ထွေးလုံးရစ်ပတ် လူးခြယ်ပေကျံလျက်။ ဘဝတွေက တစ်ဘဝပြီးတစ်ဘဝ၊ ဘဝဟောင်း... ဘဝသစ်... ကူးချည်... သန်းချည်... နစ်ချည်... ပေါ်ချည်... ဖြစ်တည်နှောင်ဖွဲ့... စန်းဦးရဲ့ ဆယ့်သုံးအလီကဗျာဟာ ကျွန်တော်တို့ နှလုံးသားထဲကို ရေအောက်စီးကြောင်း တစ်ခုအနေနဲ့ နက်ရှိုင်းစွာ စီးဆင်းတိုးဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ စန်းဦးကတော့ လူ့ဘဝဖြစ်စဉ်တွေကို ဆယ့်သုံးအလီလို ရွတ်ဆိုပြလိုက်ပါတယ်။ နံပါတ်ဆယ့်သုံးတစ်စွဲတွေက ကဗျာဖတ်သူတွေရဲ့ အာရုံမှာ ထိတ်ထိတ်လန့်လန့်ချောက်လှန့်... ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ... ဆိုးဝါးတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံတွေ ဖျတ်ခနဲပေါ်လာပါတယ်။ ဒဏ်ရာ အနာတရ သွေးစိမ်းစစ်မြေပြင်... ဒါမှမဟုတ်... ဂျူးတွေရဲ့ အဆိပ်ငွေ့ လူသတ်အကျဉ်းစခန်း... လူတစ်ယောက်အတွက် ဘယ်လိုပုစ္ဆာတွေ ဖြေဆိုရမှာလဲ... ဖြေဆိုဖို့ရော လိုအပ်ပါသလား... သေခြင်းတရားရဲ့ ညစာစားပွဲကို တက်ရောက်ဖို့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး သဲကြီးမဲကြီး လိုက်လာတဲ့ အနံ့ခံကောင်းတဲ့ တောခွေးတွေ... ဆယ့်သုံးတွေသာကြီးစိုးနေတဲ့ ဆယ့်သုံးအလီနဲ့ လူ့ဘဝ... ဆယ့်သုံးအလီကဗျာ ရေးဖွဲ့ခဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာစန်းဦးရဲ့ ဆယ့်သုံးရက်နေ့မှာ တွေ့တဲ့အခါကျတော့...

x x x

S ဒီကဗျာမရေးခင် ကျွန်တော့်အာရုံထဲ ရောက်လာတဲ့ဂဏန်းက ဆယ့်ကိုးဂဏန်းပါ။

K စိတ်ဝင်စားစရာပဲ။ ဂဏန်းတစ်ခုကို သင်္ကေတယူပြီး အာရုံဝင် စားကြည့်လိုက်တော့ ဆယ့်ကိုး...။ နောက်မှ ဘာပြုလို့ ဆယ့်သုံးဆိုပြီး ပြောင်းသွားရတာလဲ...

S ဂဏန်းတစ်ခုအကြောင်း စဉ်းစားမိတော့ ကံကြမ္မာဆိုတာကို လည်း စဉ်းစားမိပါတယ်။ လူတွေဖြစ်တည်နေရတဲ့ ကိစ္စတွေမှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ ကာလတစ်ခုထဲက ဖြစ်ဖြစ်... ကဏ္ဍတစ်ခု၊ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု၊ ဘဝ အပိုင်းအခြားတစ်ခုမှာ ပြုခဲ့တဲ့ကံကြမ္မာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ မပြုခဲ့တဲ့ ခြွင်းချန်မှုလည်း ဖြစ်မယ်။ အမှားအယွင်းလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကျန်ခဲ့တဲ့ ကာလထဲက အဲဒါတွေဟာ ခုချိန်ထိ နောက်ကနေ တကောက်ကောက် လိုက်ပြီး အကျိုးပေးတာ၊ အဝေးကြီးကနေ ပင်ပန်းတကြီး ရောက်လာခဲ့ရ တာတွေဟာ ပထမဆုံး ခြောက်ကြောင်းကို ရေးချလိုက်ပြီး ကဗျာကို အဲဒီကစ၊လိုက်ပါတယ်။ စာအစ (၆) ကြောင်းကိုတော့ ကျွန်တော့် လက်ရေးမူမှာ မျဉ်းသားပြီး ရေးထားခဲ့ပါတယ်။

K ခေတ်ပေါ်ကဗျာရဲ့ အတွင်းသားကို ထွင်းဖောက်ခံစားနိုင်ဖို့ အပေါ်ယံကြောဖတ်သွားလို့ မရဘူးလို့ ကိုယ်ထင်တယ်။ အထူးသဖြင့်... မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေမှာက အသေအချာဖတ်ပြီး ကြိမ်ဖန်များစွာ စဉ်းစားရတယ်။ အတွေးပေါက်လို့ လင်းလက်သွားရင် ခေတ်ပေါ်ကဗျာရဲ့ ရသအသီးအပွင့်တွေ တစ်စုံစီစုံ ခံစားရမယ်။ ခုနက ပြောသလို လူ တစ်ယောက် ဖြစ်တည်မှု အပိုင်းအခြား အတိတ်တွေ ကာလတွေမှာ ဒီပုစ္ဆာတစ်ခု၊ အလုပ်တစ်ခုကျန်ခဲ့မယ်...

S ဟုတ်ပါတယ်... ဒီဟာကြီးက ကိုယ့်နောက်ကြောင်းကို ပြန်လုပ်လို့လည်းမရ၊ အဲဒါက ကိုယ့်နောက်က... တကောက်ကောက်လိုက်လာ... ဒီမှာ ကိုယ်က စဉ်းစားမိပြီ။ ဟာ... ဟိုမှာတုန်းက ဒီကိစ္စကို ငါမလုပ်ခဲ့ပါလား။ ဒီပြဿနာကို မဖြေရှင်းခဲ့ဘူးဆိုတော့... ဒီမှာက တံခါးကိုတွန်းဖွင့်... ဘာမှလုပ်လို့ မရတော့ဘူး။ သွားလေရာမှာ ဒီဟာက လိုက်၊လိုက်နေတာ။ ဖြစ်တည်မှုတစ်ခုဟာ အလဟဿ ဖြစ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ နောက်ကြောင်းရဲ့ မခွဲမခွာ လိုက်လာတတ်တဲ့ အကျိုးပေးမှုမကင်းဘူး။ အဲဒါကို နံပါတ်ထိုးလိုက်တယ်။ ဆယ့်ကိုး... ဆယ့်ကိုး... ဆယ့်ကိုး... ဆိုပြီး ကျွန်တော်လျှောက်ရေးထား... မဂ္ဂဇင်းတိုက်ပို့မယ်လုပ်တော့ ဆယ့်ကိုးက တခြားနေ့တစ်ခုနဲ့ သွားတိုက်ဆိုင်နေတယ်။ အဲဒီတော့မှ သတိပြုမိတယ်။ အဲဒါ မသုံးချင်တော့ဘူး။ တကယ်တော့လည်း ဘာမှဆိုင်တာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်စုံတစ်ရာ အာရုံရခဲ့တဲ့ ဂဏန်းတစ်ခုကနေ ဖြစ်ခဲ့တာပဲ...။ ဒီတော့ အသံနည်းနည်းတူတဲ့ ဆယ့်သုံး... ဆယ့်သုံး... အလီ...

အခုတော့

- သူ့ရောက်နေတာ မိုင်တိုင်နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- ဖွင့်မိတဲ့အခန်း နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- သူ့အတွက်ကုတင်ဟာ နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- ကုမရတော့တဲ့ သူ့ရောဂါ နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- ရက်စွဲလွန်ဆေးဝါးများ နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- အတ္တကြီးကြီးအပေါင်းအသင်းများ နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- မှူးနောက်ရီဝေခဲ့ရ နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- အမှန်းလွန်ချစ်သောသူတစ်ယောက် နံပါတ်ဆယ့်သုံး
- မယုံကြည်နိုင်စရာ မုသာဝါဒ နံပါတ်ဆယ့်သုံး

နိုကိုးရာ တမလွန်ဘုံ နံပါတ်ဆယ့်သုံး
 အဲဒီဆယ့်သုံးဆိုတာ တစ်ခုတည်းရဖို့
 အဝေးကြီးကနေ လာရသလို ဖြစ်တော့တယ်
 သမင်လည်ပြန် "ထွက်ခွာခဲ့ရာအရပ် နံပါတ်ဆယ့်သုံး"
 ကဲကွာ... သူ့ကိုယ်သူ ပြန်ပြီးသိမ်းဆည်းလို့
 ဆယ့်သုံးချက်တုပ်နှောင်
 ဘာမှမရှိတဲ့ညကို အဲဒါ လက်ဆောင်ပေးပစ်လိုက်ရဲ့ ...

K ရနံ့သစ် မတ်လ၊ ၁၉၉၇ မှာ ပါခဲ့တဲ့ မောင်ရင့်ရဲ့ကဗျာ...
 ဟုတ်ပြီ... အဲဒီမှာက ပထမအာရုံရတာက ဆယ့်ကိုး... နောက်
 ပြောင်းလိုက်တာက ဆယ့်သုံး... နံပါတ်ချင်း ကွာခြားသွားသလို ခေါင်း
 စဉ်ပြောင်းလိုက်တာရယ်... ဆယ့်သုံး ဆိုတာက... အနောက်တိုင်း
 အယူအဆအရ ကံမကောင်းခြင်း နိမိတ်ပြဂဏန်းဖြစ်တော့ ကိုယ်ရည်
 ရွယ်ထားတဲ့ ဦးတည်မှုတွေ၊ ဆိုလိုတာတွေ ပြောင်းလွဲကောင်း ပြောင်းလွဲ
 သွားနိုင်မလား။

S မပြောင်းနိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကို တကယ်တော့ (၁၃)
 တစ်ခုတည်းကသာ ဒုက္ခပေးနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်ဂဏန်းပဲ
 ဖြစ်ဖြစ်... စီးနင်း ချေဖျက်ပစ်နိုင်ပါတယ်... တကယ်တော့ လူ့ဘဝ
 ဆိုတာကလည်း သိပ်အကောင်းစားကြီးမှ မဟုတ်တာ။

အကောင်းစားကြီး မဟုတ်တဲ့ ကောင်းမှု... မကောင်းမှုတွေ
 ဖွဲ့တည်ထားတဲ့ လူ့ဘဝ...။ ဆယ့်သုံးအလီနဲ့ လူ့ဘဝ... ခံစားကြည့်
 လိုက်တော့...

ပြောရရင်...

ညကလည်း နံပါတ်ဆယ့်သုံး

ပြီးပြန်တင်ပ အထင်းသားနဲ့

နောက်ပြန်ဆုတ်မရတဲ့ နံပါတ်ဆယ့်သုံးလေ

ရှိဟန်ဆောင်နေတုန်း နံပါတ်ဆယ့်သုံးပေါ့

ကံကြမ္မာဂေါက်ကံ နံပါတ်ဆယ့်သုံးနဲ့ ရိုက်ထည့်လိုက်မှ

တစ်ချက်တည်း ကျင်းဝင်သွားခဲ့တယ်

ခက်ပုံများ

အဲဒါဟာ

ကျင်းနံပါတ်ဆယ့်သုံး...

K နောက်... မောင်ရင့်ရဲ့ ၄ ပုဒ် ကဗျာရှည်က နိုဝင်ဘာ (၉၃) မှာထုတ်ခဲ့တာ... သုံးနှစ်လောက်ကြာတော့ (၉၆) မှာ မိုးရာသီ ဆက်တင်ဆိုပြီး ကဗျာစာအုပ်နှစ်အုပ် စီစဉ်ထုတ်ခဲ့တာ မှတ်မိနေသေးတယ်။ မိုးရာသီဆက်တင် ကဗျာစာအုပ်မှာ ဆရာမြသန်းတင့်၊ ဆရာဇော်ဇော်အောင်၊ ဆရာသစ္စာနီတို့ရဲ့ အမှာတွေပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်မှာ ဆရာဇော်ဇော်အောင်က မောင်ရင့်ကဗျာတွေကို အသေးစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်ပြထားတယ်။ သူပြောခဲ့တာက မောင်ရင့်ဟာ မော်ဒန်ကဗျာဆရာ တစ်ဦး ဖြစ်တယ်။ မောင်ရင့်ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေမှာက မော်ဒန်ကဗျာဖြစ်ဖို့ ထင်ရှားပေါ်လွင်တဲ့ လက္ခဏာသုံးရပ်ကို တွေ့ရတယ်။ သမားရိုးကျ ရေးပုံရေးနည်းနဲ့ မတူဘူး။ အဗျူတ္တအတွင်းကို နတ်ရှိုင်းစွာ တိုးဝင်တယ်။ လက်ဝဲဝါဒ အရိပ်အယောင်၊ အသံဗလံ၊ ရနံ့တွေ မတွေ့ရဘူးလို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီအယူအဆတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မောင်ရင့် ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။ မော်ဒန်ကဗျာဆရာ ဖြစ်ဖို့... ဒီအယူအဆတွေက တကယ်ပဲ လိုအပ်သလား...။ မောင်ရင့်မှာ ရှိနေတာလား...။ ဆရာဇော်ဇော်အောင် ပြောသလို ဖြစ်နေတာလား...။

S သမားရိုးကျ ရေးပုံရေးနည်းနဲ့ မတူအောင်တော့ ကြိုးစားရေး ကြည့်တာပါပဲ။ အဇ္ဈတ္တစေ့ဆော်မှု တစ်ခုခုရှိမှ ကျွန်တော် ကဗျာရေး ဖြစ်တာပါ။ ဒါလည်း... မှန်ပါတယ်။ အဇ္ဈတ္တထဲရောက်အောင်သွား တော့ အတ္တဆန်တာပေါ့။ ဒါလည်း မော်ဒန်ရဲ့ အခြေခံတစ်ခုပါပဲ။ ကိုယ့်အဇ္ဈတ္တထဲ ကိုယ်တိုးဝင်ရတော့ အတ္တဆန်မယ်။ အများအတွက် သိပ်မစဉ်းစားဘူး။ သာတူညီမျှဖြစ်ဖို့ ဆန္ဒမရှိဘူး။ ကိုယ့်ကွဲလွဲမှု အပေါ်မှာပဲ ကိုယ်ခံစား နေထိုင်လိုက်တယ်။ သူတစ်ပါးရဲ့ ကွဲလွဲမှုကို ခံစားချင်ရင်လည်း ဒီအတိုင်းပဲ ကူးပြောင်းခံစားလိုက်တယ်။ အဲဒါကို လက်ဝဲအယူအဆ ကင်းတယ်လို့ ထင်ရတာပါပဲ... ဟုတ်ပါတယ်... အနုပညာကိစ္စတွေ လုပ်တဲ့အခါ ကျွန်တော့်မှာ လက်ဝဲဝါဒ လုံးဝမထား ခို့ပါဘူး။

K အဲဒီမှာက... 'အိမ်' ကဗျာက... 'ဘဝတဏှာ'၊ 'တစ်ည နေခင်း စာပုံကြမ်းများ'၊ ကဗျာက 'ဖြစ်တည်မှု ပစာနဆန်သော အတွေးအခေါ်'၊ 'ဒုက္ခိတဆန်းညွန့်သိမ်း' က 'ဘဝအားမာန် လူသား သတ္တိထက် အဓိပ္ပာယ်လွန်'၊ 'မိုးတွင်း' က 'ဘဝဒုက္ခနဲ့ လူသားရဲ့ ကရုဏာတရား'... စိတ်ခံစားမှုတွေကို စူးစူးနစ်နစ် အမိအရဖမ်းပြီး အဇ္ဈတ္တအတွင်းကို နက်ရှိုင်းစွာ တိုးဝင်သွားတယ်လို့ ဆရာစော်စော်အောင် က ဝေဖန်သုံးသပ်ပြသွားတယ်။ အဲဒီတော့... ဆန်းညွန့်သိမ်းဆိုတဲ့ သင်္ကေတ...၊ နယ်မှာတုန်းက ဆန်းညွန့်သိမ်း အဖြစ်အပျက်များဆိုတဲ့ မောင်ရင့်ဝတ္ထုလတ်တစ်ပုဒ် ပေးဖတ်ခဲ့တာ အမှတ်ရသေးတယ်။

S အဲဒီဝတ္ထုက... အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့ တယ်။ ကျွန်တော့်ဆီမှာလည်း ကော်ပီမရှိတော့ဘူး။ ဆန်းညွန့်သိမ်း ကမ္ဘာသစ်၊ ဒုက္ခိတ ဆန်းညွန့်သိမ်း၊ ဆန်းညွန့်သိမ်းရဲ့ အဖြစ်အပျက်များ ... ကဗျာသုံးပုဒ်ရေးပြီးတော့မှ ဝတ္ထုရေးဖြစ်တာပါ။

အဲဒီအချိန်
 သူမ ရောက်လာ
 မြေဆီရောင်ရွန်းစို့ လုံချည်တဖျပ်ဖျပ်
 ရွံ့ရေလို ခပ်ဖျော့ဖျော့
 ပျော့ပျောင်းတဲ့အင်္ကျီပုံဆန်း လှိုင်းထ
 အသားအရေက
 ကောင်းကင်ရဲ့ အုံ့ပြမှုကိုသိမ်းယူပြီး
 ဝင်းပရောင်ပြန်
 နက်မှောင်ဆံပင်ရှည်များကတော့
 လူးလွန့်လွတ်လပ်နေလေတယ်
 အဆန်းတကြယ်ဂီတနဲ့ အသိရခက်ခြင်း
 မသေချာခြင်းနဲ့ ဝေးကွာသောမြင်ကွင်းများ
 အဲဒီမှာ ရှိလိမ့်နိုး... သူ...ထင်ယောင်လာ...

K ဆန်းညွန့်သိမ်းရဲ့ ကမ္ဘာသစ်မှာ မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ သက်ဆိုင်ရာ
 ပုဒ် နောက်ဆက်များ၊ ဝါကျအဆုံးသတ်စကားတွေ မပါတာကို ကနေ့
 မော်ဒန်ကဏ္ဍတွေမှာ တွေ့ရတတ်တဲ့ သီးခြားလက္ခဏာတွေအဖြစ် ဆရာ
 ဇော်ဇော်အောင်က ထောက်ပြထားတယ်။ ဆန်းညွန့်သိမ်းအဖြစ် ဘာတွေ
 ပြောချင်တာလဲ။ ဆန်းညွန့်သိမ်းအဖြစ် မောင်ရင့်အတွင်းသားကို စီးဆင်း
 လာတာရယ်၊ စိတ်ကူးနယ်ပယ်သစ်တွေ ရှိလိမ့်မယ်လို့ ထင်တယ်။

ခုတင်ပေါ်မှာ
 ခြေထောက်တွေတောင် မလှုပ်နိုင်ရှာဘဲ
 လက်တွေ ကျောက်ပတ်တီးအထပ်ထပ်
 ရစ်ပတ်တုပ်ဆိုင်းခံထားရတဲ့

ဒုက္ခိတ ဆန်းညွန့်သိမ်းဟာ
ဒီလိုနဲ့
အရာရာကျ
မထီမဲ့မြင် အနိုင်ယူခဲ့ပြီ သိကြ...

S အဓိက,ကတော့ ဆန်းညွန့်သိမ်းကဗျာတွေမှာ ကျွန်တော်ပါ
မယ်။ နောက်... ကျွန်တော်အပေါ် စိုးမိုးထားတဲ့ အနုပညာရှင်အချို့
ပါမယ်။ ကျွန်တော်လိုချင်တဲ့ အိပ်မက်ကမ္ဘာပါတယ်။ အဲဒီသုံးခုနဲ့
သက်ဆိုင်တဲ့ အကြောင်းတွေ ရေးမိတဲ့အခါ... 'ဆန်းညွန့်သိမ်း' ဆိုတဲ့
နာမ်စားကို သုံးပါတယ်။

K ဆရာမြသန်းတင့် အမှာထဲမှာ ဆရာကလည်း ပြောသွားတယ်။
ဘာတဲ့... ၄ ပုဒ်ကဗျာရှည်မှာ သူ့အကြိုက်ဆုံးက 'သစ်ရွက်ကလေး' ။
စန်းဦးက တောသူလေး မညှိတာကို သစ်ရွက်ကလေးတစ်ရွက်လို
နှိုင်းထားပြီး ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးမှာ သစ်ရွက်လေးတစ်ရွက် ကျဆုံးခန်း...

တကယ့်... နာနာကျင်ကျင်
မြေပြင်ထက်က
အခိုးအငွေ့တစ်ခု လွင့်ပျံသလို
မညှိတာကို ဆုံးရှုံးလိုက်ရ
ပိုင်ပုလင်းတစ်ခုထဲက
ရန်ကုန်ဟာ နေမြဲ လှုပ်လှုပ်ရွရွ
မိုးကောင်းကင်က အုံ့အုံ့မှိုင်းမှိုင်း
အစဉ်အလာတွေ ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း ဖြစ်ထွန်းလျက်...

S ဆရာမြသန်းတင့်ပြောသလို... တောသူရယ်၊ မြို့သူရယ် မခွဲ
 ခြားပါဘူး။ မြို့ပြမှာ မွန်းကျပ်နေတဲ့ ခံစားမှုတွေ၊ အတ္တတွေပါပဲ။
 အဲဒီတုန်းက ၈၅-၈၆ ရဲ့ တက္ကသိုလ် အနုပညာလောကမှ အတော်လေး
 ပျော်ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဗိုထိုင်းထိုင်း ပန်းချီခန်းမရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ နားခိုခဲ့ရဖူး
 ပါတယ်။ ကဗျာတွေ တော်တော်များများ ရေးဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှ
 ပန်းချီဆွဲခဲ့တာပါ။ အဲဒီတုန်းက အဆောင်ကထွက်လိုက်ရပြီး အပြင်
 ဆောင်မှာ... ကျွန်တော်အခန်းရဲ့ ရှေ့ဘက်က အဆောင်တန်းလျားပေါ့။
 တန်းလျားနောက်က အိမ်ရှင်နေတဲ့အိမ်ရဲ့ နောက်ဖေးဘက်ကို အဖီထုတ်ပြီး
 အခန်းတစ်ခုအဖြစ် တသီးတခြားဆန်တဲ့ အခန်းလေးကို ငှားနေဖြစ်ပါ
 တယ်။ ကျောင်းလည်း သေချာမတက်... အပြင်လည်း မထွက်ဖြစ်...
 အဲဒီအခန်းလေးထဲမှာပဲအောင်းပြီး စာတွေရေးဖြစ်ခဲ့တာပါ။ မညှိတာဆိုတာ
 အပြင်မှာ တကယ်ရှိသလားဆိုတော့ မရှိပါဘူး။ ကိုယ့်အာရုံထဲမှာ
 ကိုယ်ကိုယ်တိုင် မွေးထုတ်လိုက်ရတဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ပွားတစ်ခုလို့ ပြောရင်ရ
 ပါတယ်။

K မောင်ရင့်စိတ်ထဲမှာ မညှိတာအဖြစ်ဝင်ပူး.. ပြောချင်တာတွေ၊
 စိတ်ထဲမှာ မွန်းကျပ်လှောင်ပိတ်နေတာတွေ၊ ရုန်းကြွ။ မညှိတာအဖြစ်
 ဝေဆာရှည်လျားစွာ အကျယ်ချဲ့ဖွဲ့ဆို...။ ဆက်စပ်မှုတွေ၊ လတ်ဆတ်
 ထူးခြားတဲ့ အမြင်တွေကို ဖော်ကျူးခဲ့တာပဲ မဟုတ်လား...

ဒီအခန်းကို ကိုယ်တိုင်ပဲ ဖွဲ့တည်ခဲ့
 စွန့်လွှတ်ခြင်းနဲ့ အကျဉ်းချသူ
 ဒဏ်ရာနဲ့ နာကျည်းပြင်းပြသူ
 လေဟာနယ်ကို မုန်းတီးသူ
 အထိနာ
 ဖားသူငယ်...

S အဲဒီမှာ မမျှော်လင့်ဘဲ သွားရလိုက်တာက တစ်ပုဒ်ဆုံးတာကို
နောက်တစ်ပိုဒ်အစမှာ ပြန်ရလိုက်တာ... စကားလုံး ကွင်းဆက်တွေ
ချိတ်ဆက်မိသွားရတာ... ဥပမာ မညှိတာအမေ သူတော်စင်အဖြူရောင်
ဆိုရင် နောက်တစ်ပိုဒ်မှာ အဖြူကနေ ပြန်စ။ တကယ့် ဖြူဖြူစင်စင်...
တကယ့်ဆိုတဲ့ စကားလုံးက... အလိုလို စီးလာတာကို သွားရလိုက်
တယ်။

K ခေတ်ပေါ်ကဗျာရေးဖွဲ့သူတွေမှာ တင်ကြိုစိတ်ကူးထားတာမျိုး
မဟုတ်ဘဲ အလိုအလျောက် အလိုက်သင့်စီးဝင်လာတဲ့ စကားလုံး
ဆက်စပ်မှုတွေက ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ မညှိတာကဗျာကို မှတ်မိသေး
တယ်။ ကဗျာစဖွင့်တာ နှစ်ကြောင်းနဲ့ စတာ...

ဆောင်းကွယ့်
အေးစက်စက်..

နောက်... အခန်း (တစ်) အစမှာ တကယ့်အေးစက်စက်...
နောက်... ဆက်ပြီး အဆုံး-အစ ပြန်ထပ်ကျော့ ဝင်လာတဲ့ စကားလုံး
တွေ...

- သစ်ရွက်တစ်ရွက်သာ ... (ဆုံး)
- (စ).. တကယ့် သစ်ရွက်တစ်ရွက်
သူတော်စင် အဖြူရောင် ... (ဆုံး)
- (စ)... တကယ့်ကို ဖြူဖြူစင်စင်
ကြောက်ရွံ့စရာ မှောင်နဲ့မည်းမည်း ... (ဆုံး)
- (စ)... တကယ့် မှောင်နဲ့မည်းမည်း
ဂီတတို့၏ အရှင်သခင် ... (ဆုံး)
- (စ)... တကယ့် အရှင်သခင်မြတ်...

K ကဗျာရှည်တစ်ပုဒ်အပေါ်မှာ မထင်မှတ်ဘဲရလိုက်တဲ့ စကားလုံး တွဲစပ်မှု... တကယ့်ဆိုတဲ့ စကားလုံးက တကယ့်ကိုပဲ အပိုဒ်ကူး၊ အပိုဒ်ခံတွေကို ဆက်နွယ်ပြီး တက်လာအောင် ပုံဖော်နိုင်ခဲ့တယ်။ အသံစီး ဆင်းပုံ၊ စီးဆင်းနည်းတွေက ရင်တွင်းပဋိပက္ခတွေကို အရှိန်ပြင်းပြင်းနဲ့ သယ်ဆောင်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ ဆက်စပ်မှုတွေ... ပိုအားကောင်း လာတယ်။ ၄ ပုဒ်ကဗျာရှည်မှာပါတဲ့ ကဗျာရှည်တွေဟာ ပုံနှိပ်စာအုပ် မဖြစ်ခင် လက်ရေးမင်ကူးနဲ့ ထုတ်ခဲ့တာမဟုတ်လား၊ ‘ရောဂါသည် မှန်တိုင်း’ ဆိုရင် မောင်ရင့်မွေးနေ့ အမှတ်တရရေးလိုက်တဲ့ လက်ရေး မင်ကူး ကဗျာစာအုပ်... ဗေဒါရေစီး ကဗျာပိုင်... အမှတ် ၄၊ မိုးဝေ၊ ဇူလိုင် ၈၈ မှာ ဖော်ပြခဲ့ဖူးသေးတာပဲ။

S တက္ကသိုလ်မှာတုန်းက လက်ရေးမင်ကူးတွေ တော်တော်ထုတ်ခဲ့၊ ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စုမိကြတဲ့လေးယောက် ဇေယျာလင်း၊ ဟိန်းသစ်ရည်သိမ်း၊ အောင်ရည်မော်၊ ကျွန်တော်တို့ (၄) ယောက် ပြပွဲဆိုပြီး... စာအုပ်ထုတ်ခဲ့ဖူးတယ်။ မညှိတာကဗျာက အဲဒီအထဲကပါ။

K ကဗျာရေးသူတွေရဲ့... ယန်းမွေရာ ရွှေကော်စောမဟုတ်တဲ့... လမ်းကြမ်းခရီးတွေ။ မောင်ရင့်ကဗျာတွေက လက်ရေးမင်ကူး အဆင့် ကနေ ပုံနှိပ်ကဗျာစာအုပ်အဖြစ်... ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ (၄) ပုဒ်ကဗျာရှည် အဖွင့်မှာ ‘ရေးသူဘက်မှ’ ဆိုပြီး မောင်ရင့်ပြောခဲ့ တဲ့ နောက်ဆုံးစကား... ကဗျာဖတ်သူတွေရင်ထဲ ထိထိရှုရှု တိုးဝင်သွား တယ်။ ‘ပုံနှိပ်မှ စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်လာတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ယုံကြည်ကြ သလိုလို့နဲ့ ပုံမနှိပ်တော့လည်း ကဗျာရေးသူနဲ့ ကဗျာတွဲပြီး တန်ဖိုးထား ရမှာ... ဝန်လေးခဲ့ကြသူများအတွက်ကိုပါ အလျဉ်းသင့်သဖြင့် မမေ့ မလျော့ ရည်ရွယ်လိုက်ရပါသည်’ ဆိုပြီး ရေးခဲ့တာ... မောင်ရင့် ကဗျာတွေနဲ့ လုပ်စားကိုင်စားလုပ်ခဲ့ကြသူတွေ၊ ဖွင့်ဟဝန်မခံခဲ့ကြသူတွေနဲ့ ကြုံဆုံခဲ့ရတဲ့ အဖြစ်တွေ ရှိမယ်ထင်တယ်။

S ကျွန်တော်တို့ လက်ရေးမင်ကူးတွေထုတ်တော့ တော်တော်လေး ယုံယုံနဲ့နဲ့ ရောက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းတွေကလည်း... သူတို့ရေးတဲ့ ဝတ္ထုတွေထဲမှာ ကျွန်တော့်ကဗျာတွေ ထည့်သုံး... ကဗျာ ယူသုံးတယ်ဆိုရင်လည်း အဲဒီကဗျာ ရေးသူဟာ ဘယ်သူရဲ့ကဗျာ ဖြစ်ပါ တယ်ဆိုတာ အောက်မှာ ဖော်ပြပေးသင့်ပါတယ်။ ဝတ္ထုအရသာ ပျက်မယ် ဆိုရင်လည်း တစ်နေရာရာမှာပေါ့ဗျာ။ ခု... အဲသလို မဖော်ပြကြဘူး... ယူသုံးတယ်... တချို့ကျတော့လည်း ကျေးဇူးစကားဆိုတဲ့အထဲမှာ နာမည်လေးတော့ ထည့်ပေးပါတယ်။ ဘယ်ကဗျာကို ဘယ်သူရေးဖွဲ့ တယ်ဆိုတာ မပါဘူး။ တချို့ကျတော့လည်း ကျွန်တော့်နာမည်ကိုပါ ဇာတ်ကောင်အဖြစ် ယူသုံးတယ်။ သူ့ဇာတ်ကောင်က စန်းဦးဖြစ်နေ... အဲဒီ စန်းဦးကဗျာရေးတယ်ပေါ့...။ ရေးတော့... ဘယ်လိုကဗျာတွေ ရေးသလဲ...

K မောင်ရှင်ကဗျာတွေ... ပြန်ထည့်၊ ပြန်ကူးပြီး မိတ္တူပွားလိုက် တာပဲ မဟုတ်လား။

S ဟုတ်ပါတယ်... ဆရာမကြီးတစ်ယောက်ကျတော့လည်း ဆရာမကြီးက အစဉ်အလာလည်း ရှိပါတယ်။ သူဟာ တက္ကသိုလ်က ထုတ်တဲ့ လက်ရေးမင်ကူးစာအုပ်တွေကို တော်တော်လေး စိတ်ဝင်စားပုံ ရပါတယ်။ မြတ်လည်း တကယ်မြတ်နိုးပုံရပါတယ်။ တက္ကသိုလ် Pamphlet တွေထဲက ကဗျာတွေအများကြီးနဲ့ ဇာတ်လမ်းဖွဲ့... အဲဒီ အထဲမှာ ကျွန်တော့်ကဗျာတွေ အများဆုံးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီကဗျာ တွေရဲ့ပိုင်ရှင်က ဘယ်သူလဲဆိုတာ အဲဒီဆရာမကြီးက ဘာမှဖော်ပြမထား ဘူး။ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။ ဖော်ပြရင်လည်း ဝတ္ထုအရသာပျက် မှာကိုး...

K ဒါဆိုရင်တော့ ဒီဝတ္ထုမျိုး မရေးသင့်တော့ဘူးလို့ ထင်တာပဲ...

S နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းတစ်အုပ်မှာပါတဲ့ ဝတ္ထုဆိုရင် အဲဒီဆရာက ကျွန်တော့်နာမည်ကို တိုက်ရိုက်ဇာတ်ကောင်အဖြစ် ထည့်သုံးတယ်။ ပြီးတော့ ကဗျာဆရာ... ဝတ္ထုထဲမှာက... သိပ်လေးစားစရာ မကောင်း တဲ့ဇာတ်ကောင်။ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်နဲ့ သေဆုံးရတဲ့ဘဝမျိုးကို ရေးဖွဲ့ထား တာ။

K တစ်ခါတည်း မစ္စမလှ လူရော... ကဗျာရော လုပ်ကြံခံလိုက် တာမျိုးပေါ့။ PamFhlet တွေထဲကကူးယူပြီး စော်ကားခံလိုက်ရတဲ့ ကဗျာတွေ... ကဗျာရေးသူကို ဖော်ထုတ်ပြရမှာ ဝန်လေးသူတွေအတွက် (၄) ပုဒ် ကဗျာရှည်မှာ ပြန်လည်ချေပလိုက်တဲ့ နာကျည်းချက်တွေက အမှန်အတိုင်း ပွင့်ထက်လာတာ... ဟုတ်တယ်... ဒါ... ပြောသင့်တဲ့ စကား...။ ကိုယ်က ကြေကြေကွဲကွဲ ခံစားခဲ့ရပြီးပြီ။ ကဗျာရေးသူနဲ့ ကဗျာတွဲပြီး တန်ဖိုးထားရမှာ ဝန်လေးကြသူတွေအတွက် ထုတ်ဖော်တင်ပြ ခဲ့တာ ထိရောက်ပါတယ်။ ဒါက ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံ... နောက်တစ်ခု မေးချင်တာက... ကဗျာဆရာတစ်ယောက်အနေနဲ့... အာရုံရပ်တွေပေါ် ဖြတ်သန်းကြည့်လိုက်တဲ့အခါ နယ်ပယ်ဆက်စပ်မှုရှိတဲ့ ဖွဲ့စည်းမှု... ပြောချင်တာက မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာထဲက "လက်ဆောင်" ... လက်ဆောင်မှာ ဘာသွားတွေ့ရသလဲ... ဆိုတော့ အိမ်တွင်းနဲ့ အိမ်ပြင် နယ်ပယ်ဆက်စပ်မှု။ အိမ်တွင်းသဘာဝ အတုကြီးကနေ သဘာဝ အစစ်ဆီကို သွားချင်တယ်။ သွားတော့... ရောက်ပြီ...

အခုတော့
 လတ်ဆတ်
 အေးမြ
 ဟေမန္တကို တဝကြီးရှူရှိုက်နေတော့တယ်
 ပိုးစုန်းကြူးတွေက မြစ်ထဲပျော်ပါးလို့
 မြစ်ကြီးကိုတော့ နှင်းတွေက ဖြည့်ဆည်းလို့ပေါ့...။

ဒီအပိုဒ်မှာ ဝှက်ထားတဲ့ သင်္ကေတတစ်ခုပေါ့...။ ပိုးစုန်းကြူး
 တွေက မြစ်ထဲမှာပျော်ပါးလို့ ဘယ်ရမလဲ။ ဒါဖြင့် မြစ်ထဲပျော်ပါးတဲ့
 ပိုးစုန်းကြူးသင်္ကေတ... နောက်ကွယ်ဂယက် အနက်... မြစ်ပြင်နဲ့
 ဆက်စပ်တဲ့အာရုံစုပုံ။ အဲဒီ... ဆက်စပ်ဖွဲ့စည်းပုံ...။

5 ဒါက နယ်မှာတုန်းက တစ်ည ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းနဖူးမှာ
 ကျွန်တော်ထိုင်နေမိတယ်။ မြစ်ဘေးမှာ လ၊ရောင်က ဟိုဘက်ကနေ
 ထိုးကျလာတယ်။ မြစ်ထဲကလှိုင်းတွေက လှိုင်းကြက်ခွပ်တွေ တဖျပ်ဖျပ်
 ထတဲ့ ရာသီ။ လရောင်က တက်လာ... လှိုင်းတွေက အပြင်းကြီးမဟုတ်
 ဘဲ လှုပ်၊ လှုပ်သွားတာ... ကဲ... ဒီတော့ အဲဒီမြင်ကွင်းက ပိုးစုန်းကြူး
 တွေ မြစ်ထဲမှာ ပျော်ပါးကခုန်နေတာနဲ့ တူလိုက်တာ... သဘာဝပေးတဲ့
 လက်ဆောင်...။

ဆောင်းပီပီမရနိုင်ခဲ့တဲ့ သူ့ဘဝပေးကိုပဲ
 အဖန်ဖန် ကျေးဇူးတင်ရပေါ့...။

K သဘာဝတရားဆီက ထိထိရှုရှုရလိုက်တဲ့ လက်ဆောင်... ကဗျာနဲ့ပတ်သက်လို့ ၄ ပုဒ်ကဗျာရှည်... မိုးရာသီ ဆက်တင်... စုစုစည်းစည်း ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပြီ။ ကဗျာဆရာ တစ်ယောက်အတွက် သူရဲခဲတဲ့ ကဗျာတွေဆိုတာကလည်း သူ့ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ ခေတ်၊ သူ့ဘဝ နေမှုထိုင်မှုတွေက လွှမ်းမိုးတာလည်း ရှိတာပေါ့။ ကဗျာဆိုတာက ဘာသာပြန်တဲ့အလုပ်ကို မလုပ်ဘူး။ ကဗျာရေးသူက သူပေးချင်တဲ့ အတွေး... ကဗျာဖတ်သူက သူရလိုက်တဲ့ အတွေး... ထပ်တူကျချင်မှ ကျမယ်။ ကဗျာခံစားပုံ ခံစားနည်း ကွဲလွဲချင် ကွဲလွဲမယ်။ ဒါပေမယ့် ကနေ့ မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာတွေပေါ်မှာ ကဗျာတွေကို သားသတ်ရုံထဲ ထည့်... အတုံးလိုက် အတစ်လိုက် လှီးဖြတ်... သားသတ်သမား လက်ထဲရောက်... စားကလောင်နဲ့ ဝေဖန်နေတဲ့ ကဗျာဝေဖန်ရေးတွေ အပေါ် မောင်ရင့်အမြင် ဘယ်လိုရှိမလဲ...

S ဝေဖန်တယ်ဆိုတာ စောစောကပြောသလို ဒီကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်တဲ့သူက သူ့စာသူ ခံစားမှာပေါ့... ရေးတဲ့သူက ဘယ်လိုပဲရေး ရေး... ဖတ်တဲ့သူကလည်း သူ့နားလည်သလို ခံစားသွားမယ်။ သူ့အခံနဲ့ သူပေါ့။ ဒီလိုပါပဲ... ဝေဖန်ရေးဆရာ ဆိုတာကလည်း စာဖတ်သူထဲက တစ်ယောက်ပဲ... သူ့ကို အဆင့်တစ်ခုပေးပြီး သတ်မှတ်ထားလို့ မရဘူး။ ဝေဖန်ရေးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဿနာပေါ်နေတာက ကျွန်တော် တို့က သူတို့ကို အဆင့်တစ်ဆင့်ပေးပြီး သတ်မှတ်ထားလို့ ပြဿနာပေါ်နေတာပါ။ ဝေဖန်ရေးဆရာကလည်း ကဗျာဖတ်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ အတွက် သူ့စိတ်ထဲမှာ သူ့အခံအတိုင်း၊ ထင်ထားတဲ့အတိုင်း ရေးထားတာပဲလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ရင် သူ့ကိစ္စတစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့နဲ့ ဘာမှမဆိုင်တော့ဘူး။ သူ ပြောတာ ကိုယ်ကြိုက်ရင်... လက်ခံရင်... လက်ခံ... မတိုက်ဆိုင်လည်း လက်မခံနဲ့။ ဒါက

သူ့ကိုစွဲ။ သူက သူလို ငါလို စာဖတ်သူ၊ ရေးပြသူပဲပေါ့။ သူ့ကို စင်တစ်ခုပေါ်ကလို့ သဘောထားပြီး သူပြောတာတွေ နာခံနေဖို့မှမဟုတ်ပဲ။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ အဲဒီလိုထားတဲ့အတွက် ဘာပြဿနာမှ မရှိပါဘူး။

K ဟုတ်ပြီ... နောက်တစ်ခုက မဂ္ဂဇင်းကဗျာတွေကို ကိုယ်တိုင် ပြတ်သန်းလာတော့ အယ်ဒီတာတွေနဲ့ တွေ့ခဲ့၊ ကြုံခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံ... ခံစားမှုတွေ...

S အဲဒါက အရင်တုန်းက နာမည်ရတဲ့သူ၊ နာမည်ရှိသူတွေမှ ဦးစားပေးတယ်... နယ်ကပို့တဲ့ ကဗျာတွေ သိပ်အလေးမထားဘူးလို့ စောစောပိုင်းက ကျွန်တော်လည်း ထင်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်... ကျွန်တော် နယ်ကနေ စ, ပို့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် တကယ်... ကိုယ်တိုင်လည်း ကြိုက်၊ အားရတဲ့ ကဗျာမျိုးတွေ များသောအားဖြင့် သွားတိုက်ဆိုင်ပြီး ချက်ချင်း ဖော်ပြတာမျိုးတွေ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော် နာမည်လည်း မရှိသေးဘူး။ ဘယ်သူမှလည်း မသိသေးဘူး။ ပါလာတယ်ပေါ့...

K ကိုယ့်ဟာကိုယ် နောက်ကြောင်းပြန် သုံးသပ်ကြည့်တော့ ဘယ်လိုအသိတွေ ရလာသလဲ...။

S ဟိုတုန်းက ကိုယ့်ကို ချန်ထားတယ်လို့ ထင်တဲ့ကဗျာတွေကလည်း ကိုယ်က ကောင်းတယ်ထင်နေပြီး... တကယ်ကောင်းမှ မကောင်းပဲကိုး။ နောက်... ဒီရောက်တော့ မဂ္ဂဇင်းတိုက်တွေမှာ ဝင်-ထွက် နည်းကိုင်လာတော့ (ရွေးချယ်တဲ့အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။) ဒီဘက်ပေါ့လေ။ အယ်ဒီတာတွေဘက်က ကြည့်ပြီး အယ်ဒီတာတွေမှာ များသောအားဖြင့် အဲသလိုစိတ်မျိုး မရှိကြပါဘူး။ သူတို့ဦးစားပေးရမယ့် ကဗျာမျိုးတွေရှိတာ

ရှန်တယ်။ နာမည်ရပြီးသား ကဗျာဆရာတွေရဲ့ ကဗျာမျိုးတွေက မလွဲသာ
 မရှောင်သာ သုံးရတာမျိုး ရှိမယ်။ တချို့ကျတော့လည်း ကောင်းဖို့က
 ရာခိုင်နှုန်းတော်တော်များများ ရှိတယ်။ သူတို့ ရေးခဲ့ကြတဲ့ ရေးသက်၊
 သတ္တ၊ ဝါ၊ ဖြတ်သန်းမှုတွေ... အကောင်းဆုံးကြီး မဟုတ်တောင်မှ
 တကယ့် ပေမီဒေါက်မီ ကဗျာမျိုးတွေ ပေးလာတော့ သုံးရတာပေါ့...
 ဒါပေမယ့် တကယ်နယ်ကလာတဲ့ ကဗျာကောင်းတွေကိုလည်း အယ်ဒီတာ
 တွေက ချန်မထားကြပါဘူး။ သုံးကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ထိတွေ့ခဲ့ရတဲ့
 အယ်ဒီတာတွေထဲမှ အဲသလိုစိတ်မျိုး ရှိကြပါတယ်။ သူတို့က အသစ်
 တင်ချင်တယ်။ နေရာပေးချင်တယ်။ သုံးချင်ကြတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့
 တင်ပေးလိုက်လို့ ဖြစ်မြောက်သွားတဲ့ ကလောင်တွေကိုလည်း အဲဒီ
 အယ်ဒီတာတွေက... ဂုဏ်ယူတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီအတွက် သံသယ
 ရှိစရာ မလိုပါဘူး။ ကိုယ်က ကဗျာပို့ရင်တော့ ကိုယ့်ကဗျာကောင်းရမယ်။
 စာမူက... သေသေသပ်သပ် ရှိရမယ်။ နည်းနည်းဖြစ်ဖြစ် အယ်ဒီတာ
 စိတ်ဝင်စားအောင်၊ ဖတ်ချင်စရာကောင်းအောင် လုပ်ပေးဖို့ လိုပါလိမ့်
 မယ်။

K အောင်ရင်က... ကဗျာခတ်ခံ၊ ကဗျာစိတ် ရှိတယ်။ ကဗျာဝိုင်း၊
 စာဝိုင်းတွေကနေပြီး... လက်ကမ်းစာစောင်၊ ကဗျာစာအုပ်တွေထုတ်...
 စာဆိုတော်နေ့တွေ ခြိမ်ခြိမ်သံသံကျင်းပ... 'ဧရာဝတီနှုတ်ခမ်းပေါ်က
 နှင်းရည်ဆမ်းသော အိပ်မက်' ညွှန်ပေါင်းကဗျာစာအုပ် (၁၉၈၃)...
 အဲဒီမှာ မောင်နိုင်ဦး (ကနောင်) ဆိုတဲ့ ချာတိတ်ကလေး... ခုတော့
 မော်ဒန်ကဗျာဆရာစနစ်ဦး... စိတ်ကူးချိုချို အနုပညာစာအုပ် ထုတ်ဝေရေး
 တွေနဲ့ ယန်းချီဒီဇိုင်းပညာရှင်တစ်ယောက်...

S အခု... ကျွန်တော် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်တာက... ငွေလုံး
 ငွေရင်းနဲ့ တည်ခါတည်းမြှုပ်နှံပြီး လုပ်ရတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်
 ဒီခိုင်းရေးတယ်။ ရတဲ့ ဒီခိုင်းခလေးတွေစုပြီး မြှုပ်ထားတဲ့သဘောပါ။
 ခုထိ... တစ်နှစ်လောက် ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံမှာ ထုတ်ခဲ့တဲ့
 စာအုပ် (၈) အုပ်၊ (၉) အုပ်လောက် ရှိမယ်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး
 လုပ်ငန်းတွေက ခုနောက်ပိုင်း ပြန်ကျလာသလား မသိဘူး။ ငွေပြန်
 မပေါ်ဘူး။

K မောင်ရင့်ရဲ့ စိတ်ကူးချိုချိုက ကဗျာစာအုပ်တွေထုတ်ဖို့ စိတ်ကူး
 မချိုသေးဘူးပေါ့ကွာ။

S ကဗျာစာအုပ်တွေ ထုတ်ဖို့ဆိုတာက အရင်းအနှီး မခိုင်မာသေး
 တဲ့သူအနေနဲ့ တော်တော်စဉ်းစားရမယ့် ကိစ္စပါ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်
 စုမိလာသမျှတော့ ဒီအထဲတွေပဲ မြှုပ်သွားမှာပါ။ ကဗျာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
 ကိစ္စတွေ၊ စာအုပ်တွေ နည်းနည်းတော့ ပါလာမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် တကယ်
 ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း လုပ်ဖို့ဆိုတာက ဈေးကွက်အနေအထား ရှိတယ်။
 ကျွန်တော်လို များများစားစားမရှိတဲ့ ငွေကြေးနဲ့ ချင်ချိန်နေရတာလည်း
 ရှိပါတယ်။

K ဈေးကွက်မှာ... တခြားလှိုင်း၊ တခြားစာအုပ်တွေက လည်ပတ်
 မှုရှိပြီး ကဗျာစာအုပ်တွေကျတော့ ဘာကြောင့် မျက်နှာငယ်ရတာလဲ။
 အရောင်းထိုင်း ဖြစ်ရတာလဲ။

S တခြားစာအုပ်တွေက ဘာသာရေး၊ ဂန္တီရ၊ တက်ကျမ်း၊ စီးပွား
 ရေးဆိုင်ရာ၊ အတတ်ပညာဆိုင်ရာ... တခြားစာအုပ်တွေ... ရောင်းအား
 ကောင်းလာတာတောင်... ကဗျာစာအုပ်တွေက သူတို့နဲ့ တန်းတူလိုက်
 မလာနိုင်ဘူး။ တက်မလာဘူး။ အရင်ခေတ်တွေတုန်းက အတိုင်းပဲ။
 နောက်ဆုံးတန်းမှာပဲ ကျန်နေတုန်းပါ။ ကဗျာကို စိတ်ဝင်စားတဲ့သူက...
 တော်တော်နည်းပါသေးတယ်။

K မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့... “ပြီးခဲ့တဲ့လေးလကဆိုခဲ့တဲ့ သီချင်း”
ကဗျာထဲကလိုပေါ့ကွာ...။ တို့ကဗျာဆရာတွေ ဆိုတာက...

အရက်ဆိုင်မှာလား
ဇာတ်ခုံတစ်ခုပေါ်မှာလား
ဘဝတစ်လျှောက်လုံးကို
ကွေးကောက်လိုက်တဲ့အခါ
အသံတွေ ဖျိုးဖျိုးဖျစ်ဖျစ် ထွက်လာလေရဲ့
အဲဒီတေးသွားကိုပဲ လွှင့်မောခဲ့တာပါ
ပြီးခဲ့တဲ့ လေးလလောက်က

....

....

....

ငါက အဲဒီအရက်ခွက်ကိုပဲ ပြန်အန်ထုတ်ပြရမလား
အဲဒီကန့်လန့်ကာကိုပဲ ပြန်ချလိုက်ရမလား
တကယ်က အရက်ဆိုင်နဲ့ဇာတ်ခုံ
ငါ ဘယ်ကိုရောက်ခဲ့မှန်းတောင် မသိပါဘူး
ပြီးခဲ့တဲ့ လေးလလောက်က ဆိုပါတော့...

K ကဗျာဆရာဆိုတာက ကျော်ကြားမှု၊ ငွေ၊ အခွင့်အာဏာလိုချင်
လို့ ရေးတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီနေ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် စာမူခကလည်း မိသားစု
ထမင်းပိုင်း မပြောနဲ့... လက်ဖက်ရည်ခိုင်၊ စားသောက်ခိုင် တစ်ခါထိုင်
တောင်... မလောက်ငချင်... ဒါပေမယ့် ကဗျာဆရာတွေ စိတ်ပျက်
အားငယ်နေတာမျိုး မရှိဘူး။ သူတို့ ချစ်တဲ့... မြတ်နိုးတဲ့... ကဗျာကိုပဲ
ဖက်တွယ်ဆုပ်ကိုင် အသက်ရှူနေကြတယ်။ ကဗျာဆိုတာ သူတို့ရဲ့
ကိုးကွယ်ရာ... ဒဿန... ဘာသာစကား... ချစ်သူ... အာဟာရ...
အိပ်မက်...။

မောင်ရင့်ရဲ့ ဖိုးရာသီဆက်တင်ထဲက ဆရာမြသန်းတင့် အမှာထဲ ကလို စာရေးဆရာ အန်ဒရေဂျီက အသက် (၇၂) နှစ်အရွယ် ဒိုမင်းတဲ့ အချိန်မှာ စာတစ်ကြောင်းရေးခဲ့တယ်။ “လိပ်ပြာဟာ ဥ၊ဥပြီးတဲ့ နောက်ဘဝမှာ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှုရယ်လို့ ရှိနေသေးသလား ဆိုတာ ကျွန်တော်သံသယ ဖြစ်ချင်တယ်။ ပန်းရနံ့တွေနဲ့ လေညှင်းရဲ့ တောင်းဆို ချက်အရ ဟိုမှ... ဒီမှ... လူးလာပျံ့ဝဲနေရတယ်” လို့ ရေးခဲ့တယ်။ သူပေးသွားတဲ့ ဥပမာက ကိမိလဗေဒပညာရှင်တွေ အဆိုအရ လိပ်ပြာဟာ ဥ၊ဥပြီး သေဆုံးသွားမယ်။ သူတို့မျိုးဆက် ပြန့်ပွားရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သွားတယ်။ ကဗျာဆရာတွေဟာ သူ့ရင်ထဲရှိတာတွေကို ကဗျာအဖြစ် မွေးဖွားဥ၊ဥလိုက်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ သူလုပ်ရမယ့်အလုပ်ကို သူလုပ်သွားတာဖြစ်တယ်။ တခြား စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ တစ်စုံတစ်ရာ ဘာမှ စဉ်းစားမှာ မဟုတ်ဘူး။

စန်းဦးဆိုတာ မော်ဒန်ကဗျာဆရာ တစ်ယောက်... ကဗျာချစ်စိတ်နဲ့ ကဗျာဆရာတွေအပေါ် နားလည်မှုရှိတဲ့ ထုတ်ဝေသူတစ်ယောက် ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့လည်း ယုံကြည်မျှော်လင့်ပါတယ်။ တစ်ချိန်ချိန်ပေါ့ကွာ။ ကိုယ်တို့ ကဗျာဆရာတွေရဲ့ ရွှေရောင်ဝင်းလက် တောက်ပတဲ့ခေတ်တစ်ခေတ်... ဘယ်သူငြင်းမလဲ... ရှိကို ရှိရမယ်... ဖြစ်ကို ဖြစ်ရမယ်လို့ ... ယုံကြည်တယ်။ စန်းဦးဟာ ကဗျာတွေ ရေးခဲ့ပြီ။ ဥတွေလည်း ဥခဲ့ပြီ။ စာအုပ်ထုတ်ရေးတွေလည်း လုပ်နေပြီ။ ဒီတော့...

“စိတ်ကူးချိုချို အနုပညာထဲက အန်ဒရေဂျီရဲ့ လိပ်ပြာတစ်ကောင်”

အမှတ် ၈၂ ဇန်နဝါရီ ၂၀၀၀
စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း

လက်မောင်းသွေးကို ဖောက်ကြည့်ခြင်း

ဆရာကောက်နှယ်ကနောင်၏ ** လူငယ်ကဗျာဆရာများနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း” အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုကို ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်းတွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ ယင်းအချိန်က လူငယ် လက်စောင်းထက်ကဗျာဆရာများ ဖြစ်ကြသော ခရမ်းပြာထက်လူ၊ စည်သူငြိမ်း၊ စန်းဦးတို့နှင့် စကားပြောဆွေးနွေးမှုများ ဆက်တိုက်ဖော်ပြပါရှိသော်လည်း ကဗျာဆရာ လှသန်းနှင့် တွေ့ဆုံစကားပြောခန်းမှာ အကြောင်းကြောင်းသော အကြောင်းကြောင်းကြောင့် စာမျက်နှာပေါ်သို့ ရောက်မလာခဲ့ပေ။ ၁၀-ခုနှစ်တစ်ခုအလွန် ယခုကာလရောက်မှသာ ဖော်ပြခွင့်ရသဖြင့် ကဗျာဆရာ လှသန်းပရိသတ်များအတွက် အမှတ်တရ စီစဉ်လိုက်ပါသည်။

အယ်ဒီတာအဖွဲ့

မသိတသိ ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ အချိန်ကာလတွေ ရင့်ရော်ခွမ်းသွေ
 လာတာနဲ့အမျှ သက်ရှိတိုင်း အခြေခံ အကျဆုံးဖြစ်တဲ့ ရုပ်အဖွဲ့အစည်း
 (ကလာပ်စည်း) တွေဟာ ဖိုပွင်းပျက်စီးစ ပြုလာပါတယ်။ ရတောင့်ရခဲ
 လူ့ဘဝ၊ ဘုရားပွင့်တဲ့ ကာလကိုရခဲခြင်း၊ လူ့အဖြစ်ကို ရခဲခြင်း၊ သဒ္ဓါ
 ပြည့်စုံမှုကို ရခဲခြင်း၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရခဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်း တရား
 နာရမှုကို ရခဲခြင်းဆိုတဲ့ ဒုလ္လဘတရားငါးပါး၊ ကဗျာဆရာဖြစ်လာဖို့ ဆိုတာ
 ကလည်း ရတောင့်ရခဲဖြစ်တဲ့ ဒုလ္လဘတစ်ပါးပါပဲ။ ဒီအထဲမှာ ကဗျာဖြူနီ
 ကြောင်ကျားတွေ ကဗျာအနီပျက်ဂမ္ဘီရတွေ၊ တပည့်မွေး အုပ်စုဖွဲ့ဂိုဏ်း
 တောင်တတ်တဲ့ ကဗျာသိုင်းသမားတွေ တူညီဝတ်စုံဝတ်ထားတဲ့ ကဗျာ
 ယိမ်းတွေနဲ့တော့ ဘယ်လိုမှ ဆက်နွယ်ပတ်သက်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

မာနတရား အကြီးမားဆုံး ဒါမှမဟုတ် ပကာသန အကင်းမဲ့ဆုံးဟာ
 ကဗျာဆရာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်ဆုံးနဲ့ နူးညံ့သိမ်မွေ့ဆုံးဟာ ကဗျာဆရာ၊
 မုန်တိုင်းကို ဖြစ်စေသူ၊ ပန်းများကို ပွင့်စေသူ၊ ကဗျာကြောင့်ဖြစ်လာရတဲ့
 ခွန်အား၊ မာနတရား လမ်းပြခဲ့တဲ့ သစ္စာအလှနဲ့ ကျွန်တော်တို့ လူဖြစ်ရ
 ကျိုးနပ်အောင် နေသွားချင်တယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ကဗျာစစ်စစ် ဖန်တီးသူ
 တွေရဲ့ ရင်ထဲကို ဝင်ကြည့်မိလိုက်သလို အဲဒီလို လူတွေရဲ့ ရုပ်အဖွဲ့အစည်း
 ယိုပွင်းလာမှုရောဂါသည်းချိန် ဒီရေတွေကြည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့ စိုးရိမ်
 နေခဲ့ရပါတယ်။

x x x

K ‘အဝိဇ္ဇာအရောင်းပြခန်း’ ဆိုတဲ့ ကိုလှသန်းရဲ့ ကဗျာအစပိုဒ်မှာပဲ ကိုယ်တွေးမိတဲ့ စကားလုံးလေး ... အခုအချိန်မှာ ကိုယ်အသိချင်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ စကားလည်း “ဒီတောင်ကို ကျော်နိုင်ပါ့မလား” ကိုလှသန်း ဆေးရုံတက်နေရတဲ့ အချိန်တွေမှာ ကိုယ်တွေးနေမိတယ်။ နောက်... နယ်က ရောက်လာတတ်တဲ့ ကဗျာဆရာတွေနဲ့ စကားပြောဖြစ်ရင်လည်း ကိုလှသန်းရဲ့ ကျွန်းမာရေးသတင်းကိုပဲ မေးကြတယ်။ နားစွင့်ထားကြ တယ်။ ဒါကလည်း ကိုယ်တို့ ကဗျာရေးဖွဲ့သူအချင်းချင်း ဘယ်လူတန်းစား နဲ့မှမတူတဲ့ သံယောဇဉ်တွေနဲ့ပါ။ အခု ကိုလှသန်းရဲ့ကျွန်းမာရေး အနေ အထားတွေကရော တော်တော်လေး ပြန်ကောင်းလာပြီလား...

L “ကျွန်းမာရေးက သိပ်တော့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး မဟုတ်ပါဘူး။ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဖြစ်တယ်ပြောလို့လည်း ရပါတယ်။ အခုတော့ ဆိုးဆိုး ဝါးဝါးကာလတွေ ကျော်ခဲ့ပြီလို့လည်း ပြောလို့ရပါတယ်။ ဒီတောင်က ကျော်နိုင်ခဲ့ပြီပေါ့...” “ဒီကဗျာနဲ့ပတ်သက်လို့ ပြောရရင်... ကျော်ခဲ့ ပြီလို့ ပြောရမှာပဲ... ဒီကဗျာရေးတုန်းက ၈၇/မလေးရှားမှာ ရေးခဲ့တာပါ။ ဒီပြန်ရောက်မှ နည်းနည်းပါးပါး အချောပြန်ကိုင်ခဲ့တာပါ”

K လွန်ခဲ့တဲ့ (၃) လလောက်က မြောက်ဥက္ကလာနဲ့ သယ်န်းကျွန်း ဆေးရုံမှာ ကျောက်ကပ်မကောင်းလို့ ကိုလှသန်း ဆေးရုံတက်ရတယ်။ ကြားတယ်။ အဲဒီကျောက်ကပ်က ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ...

L ဆရာဝန်တွေက စမ်းသပ်ပြီး ပြောတာကတော့ ဘယ်ဖက် ကျောက်ကပ်က၊ ညာဖက်ကျောက်ကပ်ထက် ပိုပြီးကျုံ့ဝင်လာတယ်။ ကျုံ့လာတာတော့ အထဲက တစ်သျှူးတွေ၊ သွေးကြောအချို့ ပျက်စီးလာ တယ်။ သွေးက အရမ်းတိုးတယ်။ သွေးလည်ပတ်မှုက ပုံမှန်မဟုတ်တော့

ဘူး။ အချိန်မရွေး သေသွားနိုင်တယ်ပေါ့ဗျာ။ သွေးတိုးတာကလည်
အပေါ်သွေး ၂၅၀၊ အောက်သွေး ၁၈၀ လောက်တိုးတယ်။ ဆရာဝန်ပြော
တာက အဲဒီလောက်နဲ့ လူ့တစ်ယောက်ဟာ အသက်ရှင် မနေနိုင်ဘူး။
အခုအချိန်ထိ အသက်ရှင်နေတာကတော့ အံ့ဩစရာပဲ... ကံအားလျော်စွာ
အသက်ရှင်သွားတယ်။ ပထမတော့ ဘာမှန်းမသိဘူး။ အဆင့်ဆင့်
ဓာတ်မှန်ရိုက်၊ အန်ထရာဆောင်း (ULTRASOUND) ရိုက်၊ ခါးကဖောက်
ပြီး ကျောက်ကပ်က တစ်သျှူးစကို ထုတ်၊ ဓာတ်ခွဲကြည့်၊ ထိုးဆေးစား
ဆေးညှန်း၊ သွေးတိုးနေတာကို စားဆေးနဲ့ ထိန်းထားတယ်။

**K ၈၅-၈၆လောက်ကထင်တယ်။ အဲဒီတုန်းကလည်း ကိုလှသန်း
ဆေးရုံတက်ခဲ့ရသေးတယ် ထင်တယ်။**

L ဟုတ်တယ်။ ဒီကျောက်ကပ်ပဲ နှစ်ဖက်စလုံးယောင်တာ၊
အဲဒီတုန်းက ဆီးမသွားဘူး၊ တစ်ကိုယ်လုံး ဖောယောင်နေတာ။ ဆီးနဲ့
ကျောက်ကပ်ဆေးရုံကြီးမှာ ၃ လလောက် တက်ကုရတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်
ကို သေပြီလို့ထင်တာ။

K ဆေးရုံတက်ရတဲ့အချိန်မှာ ကိုလှသန်း ဘာတွေစဉ်းစားမိလဲ။

L ကိုယ်က မကျန်းမာတော့ နာတာပေါ့ဗျာ။ ဗုဒ္ဓဘာသာအလိုအရ
ဟိုတုန်းက မနာဘူးပေါ့။ နောက် ကျန်းမာရေး ကလည်း ကောင်းတယ်။
ဖြစ်ခဲ့တယ်... ဖြစ်ပြီဆိုတော့လည်း အကြီးအကျယ်... ဒါဖြစ်တတ်ပါ
တယ်။ ဟိုတုန်းက ဒေါင်ဒေါင်မြည်နေထိုင်ခဲ့ပြီး ဝုန်းကနဲ၊ ဒိုင်းကနဲ့
ပြုလဲကျသွားတော့ စိတ်ထိခိုက်ရတာပေါ့ဗျာ။ ဟိုတုန်းက မစဉ်းစားမိတာ
တွေ၊ မတွေးမိတာတွေ၊ အဲဒီကျမှ စဉ်းစားစရာ၊ တွေးစရာတွေ ဖြစ်လာ
ရော...

“အဲဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ
 ရှေ့ဆက်ပြီး ဘာတွေဖြစ်ဦးမှာလဲ
 အဲဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးက စိတ်ကူးယဉ်တယ်
 သူဟာ... မီးခံသေတ္တာတစ်လုံး ဖြစ်ခဲ့ရင်...တဲ့
 ချက်လက်မှတ်တစ်စောင်ဖြစ်ခဲ့ရင်... တဲ့
 အထိမ်းအမှတ်ကျောက်တိုင်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ရင်... တဲ့
 မဟုတ်ဘူး

အဲဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ
 ရင်ကွဲရာကျနေတဲ့ လေမှုတ်တူရိယာတစ်ခုပဲ ဖြစ်နိုင်ရဲ့
 တစ်ခါတလေကျ
 အဲဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးက စဉ်းစားတယ်
 သူဟာ ဝန်ချီစက်တစ်လုံးလား...
 နိုင်ငံသား ကတ်ပြားတစ်ခုလား...
 (ကိုလှသန်း ၂၉ နှစ်မြောက်မွေးနေ့အတွက် ရည်ညွှန်းရေးခဲ့တဲ့
 ကဗျာ)
 (ဟန်သစ်၊ နိုဝင်ဘာ ၉၃)

K အဲဒီအချိန်တုန်းက ကိုလှသန်းဘယ်မှာ ရှိနေလဲ... ဒီကဗျာရဖို့
 မှောက်ခံကားတွေ ကိုယ့်စိတ်ထဲ အတွေးတွေ စီးဝင်လာဖို့ ဝန်းကျင်ရဲ့
 စေ့ဆော်မှုတွေ ပြောပြပါဦး...

L အမှန်ပြောရရင်တော့ အသက် နှစ်ဆယ့်ကိုးကို ဘဝရွာတစ်ခုမှ
 ရေးခဲ့တာပါ။ ၂၉ နှစ်မပြည့်ခင် နှစ်ရက်သုံးရက် လောက်အလိုမှာ
 မွေးနေ့အတွက် ကဗျာတစ်ပုဒ်တော့ ရေးမယ်။ ကျဉ်းမြောင်းလှောင်ပိတ်
 နေတဲ့ ကမ္ဘာတစ်ခုရဲ့ စိတ်ခံစားမှု... အရင်တုန်းက ကိုယ်ဖြတ်သန်းခဲ့
 တာတွေ ပြန်စဉ်းစားမိတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော် ဘာသာရေးကို

သိပ်စိတ်မဝင်စားဘူး။ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာက ဘာသာရေးလုပ်တဲ့သူတွေကို အများဆုံး မြင်တွေ့နေရတယ်။ အဲဒီတုန်းက DICTIONARY ထဲက အင်္ဂလိပ်စာလုံးတွေ ကြည့်နေရင်းနဲ့ MINUS ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သွားတွေ့တယ်။ မြန်မာလို အနုတ်ပေါ့။ ငါတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အနုတ်လက္ခဏာပဲ။ အသက်ကြီးလာတာနဲ့ အိုသွားတယ်။ လျော့သွားတယ်။ MINUS သဘောပေါ့။ အဲဒီမှာ ခေါင်းစဉ်ရပြီး ကဗျာရေးဖြစ်သွားတယ်။ နည်းနည်းတော့ သံဝေဂရသွားတယ် ထင်တာပဲ...

“၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့
အဲဒီနေ့မှာ

အဲဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ

နာမည်တစ်ခုရှေ့တည့်တည့်ကို ဖြိုလဲကျ

အသက်တစ်ခုရှေ့တည့်တည့်ကို ဖြိုလဲကျ

သေချာပေါက် ပြောပြနိုင်ပြီ

ဟောဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ

ဘာမှ မဟုတ်ပါဘူး

ဘဝရဲ့ အနုတ်လက္ခဏာတစ်ခုမျှသာ ဖြစ်နေရဲ့”

(ခေါင်းစီးအရင်ရပြီး ကိုယ်ထည်ကို နောက်မှရေးချလိုက်တဲ့ ကဗျာ)

K ကိုလှသန်းကဗျာတွေဟာ နိမိတ်ပုံတွေနဲ့ ဝှက်ထားတာမျိုးတွေ မရှိဘူး။ စာဖတ်သူရင်ထဲရောက်အောင် တိုက်ရိုက်ပို့ပေးနိုင်တယ်။ ရိုးရှင်းတယ်။ ဖတ်ကြည့်တာနဲ့ သိတယ်။ တချို့ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေက ရှုပ်ထွေးတယ်။ မျက်လှည့်ဆန်တယ်။ စကားလုံးတွေက ဟိုတစ်စ၊ ဒီတစ်စ၊ ဆက်စပ်မှုတွေ ပြတ်တောက်... အတတ်ပညာကိုလဲ လိုတာ

ထက်ပိုပြီး ထမိန်ခြုံပြ တတ်လွန်းတော့ အရှက်ပေါ်သွားတဲ့ ကဗျာမျိုးတွေ အများကြီး။ ကဗျာဆိုတာက ကိုယ်ခံစားရသလို ရေးဖွဲ့ပြီး ဖတ်တဲ့သူ ဖက်က ဘာမှခံစားလို့မရရင် အားထုတ်ကြိုးပမ်းရကျိုး ဘယ်နပ်တော့ မှာလဲ.....

A ကိုကောက်ပြော ဟုတ်တယ်... တချို့ ယခုမော်ဒန်ကဗျာတွေ မှာ ကွဲလွဲနေတာ... နားလည်နိုင်မှုနဲ့ နားမလည်နိုင်မှု ပြဿနာ။ အဲဒီ ကိစ္စတွေကို ကျွန်တော် ဘာမှဝင်မပြောချင်ပေမယ့် ကဗျာဖတ်တဲ့သူတွေ နားလည်စေချင်တယ်... နားလည်မှလည်း ကဗျာဆရာ ဘာကိုဆိုလိုတာ သိရမယ်... နားမလည်နိုင်အောင် လုပ်တယ်ဆိုတာ ခက်တော့ မခက်ပါ ဘူး။ ကျွန်တော်တို့လည်း ရေးခဲ့ဖူးတာပဲ။ ပုံနှိပ်စာလုံး ဖြစ်မလာခဲ့တာ။ စမ်းသပ်ပြီးရေးခဲ့တာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ထင်းရှူးပင်ရိပ်ဩဇာ ပဲဖြစ်ဖြစ်... နိုင်ငံခြားကဗျာဩဇာပဲဖြစ်ဖြစ်... (Surrealism) ဆန်ဆန် ရေးခဲ့တာတွေ... ဒါက စမ်းသပ်မှုပဲဖြစ်တယ်။ ပုံနှိပ်ဖို့ပဲ ဖြစ်မလာဘူး။ ပုံနှိပ်စရာလည်း မလိုအပ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ရေးခဲ့တာတွေက သရုပ်ဖော် ခြင်းနဲ့ သရုပ်မှန်လွန်ခြင်းပဲ... သရုပ်မှန်နဲ့ သရုပ်မှန်လွန်ကြားမှာ သွားနေ မှာပဲ... တစ်ချက်... တစ်ချက် သရုပ်မှန်လွန်သွားမယ်... ဒါပေမယ့် ရှုပ်ထွေးထွေးကွေ့ကောက်တဲ့ စကားလုံးလော်လီမှုတွေ သိပ်မထူထောင် ချင်တော့ဘူး။ ဒါတွေမလိုအပ်တော့ဘူး။ တချို့ကဗျာတွေမှာ နိမိတ်ပုံတွေ ချန်ထားခဲ့တယ်။ ထည့်ပဲရေးတာပဲ။ ပိုပြီးတော့ထိရောက်ပါတယ်။ နောက်လူတွေ သုံးနေတဲ့ ဘာသာစကားတွေထဲက မကျော်ပါဘူး။ အမှန်က ဘာသာစကား အသစ်ထွင်နိုင်ရင်ကောင်းပါတယ်။ ထွင်ပြီးတော့ လည်း လူတွေဆီရောက်ရင် ပိုကောင်းတာပေါ့... မရောက်တော့ ဘာမှ အကျိုးမရှိဘူးပေါ့။

K အဖွဲ့အဖွဲ့မပါဘဲ ဖြစ်စဉ်တွေကို ရှင်းရှင်းရေးပြခဲ့တဲ့ “သရုပ်ဖော် လို့မရတဲ့ ဘဝ” ကို (အမှတ် ၅၀၊ ချယ်ရီ...၉၉) မှာပါတဲ့ ကဗျာ... အဲဒီ ‘သရုပ်ဖော်လို့ မရတဲ့ဘဝ’ ကို ကိုလှသန်း သရုပ်ဖော်ခဲ့ပုံက ရိုးရှင်းတဲ့ဝတ်စုံ ကဗျာဖတ်သူရင်ထဲ စိမ့်ဝင်သွားအောင် သရုပ်ဖော်နိုင် ခဲ့တယ်လို့ ထင်တယ်...

ချိုနေတဲ့လင်အတွက် ဆေးဖိုးဝါးခ
မိခင်အိုကြီးကို ပြုစုဖို့
ကလေးတွေကို ကျောင်းအပ်ဖို့
မိုးမကျခင် ခေါင်မိုးအသစ်လဲဖို့
သရုပ်ဖော်လို့ မရတဲ့ဘဝဟာ
အိပ်ရာက လန့်နှိုးလာတယ် ...

L အဲဒီကဗျာကို ကျွန်တော် ကိုယ့်ဟာကိုယ်ရေးပြီးမှ ပြန်ပြီး အံ့အားသင့်သွားတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ အရင်းအနှီးပြုပြီး ရှင်သန်နေရတဲ့ အမျိုးသမီးနဲ့ ကျွန်တော်က ရင်းနှီးတယ်။ ရင်းနှီးတော့ စကားပြော ဖြစ်တယ်။ တစ်နေ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ စကားပြောရင်း အဲဒီအမျိုး သမီးက လက်ဖက်ရည်ပန်းကန် အောက်ခံပြားပေါ်မှာ အပေါ်ကခွက်ကို ဖယ်လိုက်ပြီး စီးကရက် သုံးလိပ်ကို မီးညှို့လိုက်တယ်။ ကျွန်တော် မတွေ့ဘူးတော့ ထူးဆန်းနေတာပေါ့... အမှန်က သူတို့လူခေါ်တာ... ဈေးခေါ်ပေါ့... နောက်... တကယ်ကိုပဲ လူရောက်လာတယ် အဲဒါနဲ့ ပိတ်လိုက်တာ...

“အချိန်လွန်တာတာနဲ့အမျှ
တိုင်ကပ်နာရီကို လှမ်းကြည့်တယ်
ကိုးနာရီကျော်ပြီ

ကြွေပန်းကန်ပြားပေါ်မှာ
 စီးကရက်သုံးလိပ်ကို
 ဖိုခနောက်ဆိုင်ပြီး မီးညှို့လိုက်တယ်
 ယောက်ျားသုံးယောက် သူ့ရှေ့လာပေါ့”

K ကိုလှသန်း စောစောကပြောခဲ့သလို... ကိုလှသန်းကဗျာတွေမှာ
 က... သရုပ်မှန်ခြင်းနှင့် သရုပ်မှန်လွန်ခြင်းကြားထဲမှာ စီးဆင်းနေတယ်။
 ဘဝသရုပ်ဆောင်နှင့် ပတ်သက်လို့ကော “ခင်ဗျားတို့ ပြောပြောနေတဲ့
 ဘဝသရုပ်ဖော်ဝတ္ထု...”

“ ၃၈ လမ်းဈေးက
 ဝဲပင်ပေါက်ရောင်းတဲ့ ကောင်မလေးရေ
 တို့တတွေမရှိတဲ့ ဖောင်ကို
 ဟန်ဆောင်ပြီး ဖျက်ခဲ့ကြတယ်နော်
 မိန်းမကောင်းက
 မိန်းမပျက်ကိုကြည့်တဲ့ အကြည့်မျိုးကိုလည်း
 တို့ခံနိုင်ရည် ရှိခဲ့ပြီပဲ
 ဘယ်လိုမှ
 မပြီးငွေနိုင်သေးတာကတော့
 လူဖြစ်နေတဲ့ အရသာပါပဲကွယ်...”

L အဲဒီတုန်းက ဘဝသရုပ်ဖော်ဝတ္ထုတွေကို သရော်ချင်တာလည်း
 ပါတယ်။ လှောင်ချင်တာလည်း ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီခေါင်းစဉ်
 ပေးလိုက်တာပါ။ တချို့ ဟုတ်တာရော... မဟုတ်တာရော... ရောထွေး
 ပြီး ဘဝသရုပ်ဖော် ရေးနေကြတာ။ တကယ်တော့ သရုပ်မှန်ဆိုတာက

ကိုကောက်လဲသိတာပဲ... ဘယ်လောက်ထိ နက်ရှိုင်းမှုရှိတယ်ဆိုတာ... တချို့ကပြီး... ပြီးရောအဖြစ် ထလုပ်ကြတာ။ ဒီအကြောင်းရေးမှ လူစိတ်ဝင်စားမယ်... စာအုပ်ရောင်းကောင်းမယ်... ကိုယ့်နည်းကိုယ့် ဟန်နဲ့ သရုပ်မှန်ကို ချဉ်းကပ်ကြတာပါပဲ... ဆရာမြသန်းတင့် ဘာသာ ပြန်တဲ့ 'ပါရီကျဆုံးခန်း' ဆိုရင် သရုပ်မှန်ပဲ... သူ့လောက်မှန်နိုင်ပါ့မလား။ အရေးအသားရော အဖွဲ့အနွဲ့ရော... အရောင်ဆိုရင်လည်း အရောင်ကို မြင်လာအောင်... အနံ့ဆိုရင်လည်း အနံ့ထွက်လာအောင်... သရုပ်ဆောင် မှန်နည်းနဲ့ အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်... အမှန်က ဒီကဗျာမှာ ပုဂ္ဂလိက ပြဿနာဘာမှ မရှိပါဘူး။ (၃၈) လမ်းဈေးကို ဖြတ်၊ဖြတ်သွားရင်ပဲ ပဲပင်ပေါက်ရောင်းတဲ့ ကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို တွေ့တယ်။ ကရင် မလေးလား... ဘာလားမသိဘူး... အဲဒါကို စိတ်ကူးယဉ်ဇာတ်ကောင် အဖြစ်မွေးပြီး ကျွန်တာတွေ ကိုယ်ပြောချင်တာတွေ ဖြည့်ထည့်လိုက် တာပါ... သူ့ကိုဦးတည်ပြီး ရေးခဲ့တာပါ။”

K ‘ပဲပင်ပေါက်ရောင်းနေတဲ့ ကောင်မလေးတစ်ယောက်ဘဝ’
 ‘၃၈ လမ်းဈေးက သရုပ်မှန်လေး
 လောကကြီးကို
 ဘာပြောရမှန်းတောင် မသိပါဘူး
 တကယ်ဆို
 ခေတ်ကြီးကိုက အလွန်းပါတယ်
 ခုနှစ် တချို့တလေ အချောင်ရသွားတဲ့ သူတွေကို
 မနာလို ဖြစ်မနေပါနဲ့ကွာ
 ဒါပေမယ့်
 အပြစ်မရှိတဲ့ သစ်ပင်တွေကိုတော့
 မချစ်ခင်နဲ့လေ

အူနေတဲ့ မီးခိုးတွေကိုလည်း
 မကျယ်လေနဲ့
 တို့တွေဟာ ခေတ်ရဲ့စားစာခံဖြစ်ခဲ့ပြီပဲ...
 ၃၈ လမ်းဈေးက
 ပဲပင်ပေါက်ရောင်းတဲ့ ကောင်မလေးရေ
 တို့နှစ်ယောက်ရဲ့ကြားမှာ
 ပြဒါးတိုင်တွေ မလိုပါဘူးကွယ်
 တကယ်လိုအပ်နေတာက တစ်နိုင်မွေးမြူရေးပါ...”
 (စာပေဂျာနယ် ဇန်နဝါရီ ၉၅)

L ကဗျာပါလာတော့... ကျွန်တော် မလေးရှားရောက်နေပြီ။ ရန်ကုန်မှာတုန်းက စာပေဂျာနယ်ကို ပေးထားခဲ့တယ်။ ရွေးထားတယ်။ မသုံးဖြစ်သေးဘူး။ ကျွန်တော် ဟိုရောက်မှသုံးဖြစ်တယ်။ ကိုသွေးသစ်က စာအုပ်လှမ်းပို့လိုက်တယ်။ ကဗျာရေးချင်စိတ်တွေ ပြန်ဖြစ်လာတယ်။ ရောက်ခါစ ၉၅/၉၆ လောက်က မရေးဖြစ်ဘူး... ရောက်နေတဲ့နေရာနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဆီလျော်လိုက်လျော့မှု မရှိတာရယ်... အလုပ်ပင်ပန်းတာရော... အခက်အခဲအမျိုးမျိုးနဲ့ဆိုတော့ စာရေးတဲ့ဖက်ကို အာရုံမရောက်ဘူး။ စာတော့ ဖတ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကဗျာပါလာတော့ ဆက်ရေးဖြစ်တယ်... စေ့ဆော်မှုရယ်... အိမ်လွမ်းစိတ်ရယ်... အခန်းထဲမှာ တစ်ယောက်ထဲ အထီးကျန်ဆန်မှုရယ်... ကဗျာရေးဖို့ တွန်းအားတွေ အလိုလိုရလာတယ်။

K အသက်နှစ်ဆယ့်ကိုးက ကိုလှသန်း အသက် ၂၉ နှစ်မြောက်ကို ရည်ညွှန်းပြီးနောက် သုံးနှစ်လောက်ကြတော့... ‘အရှိန်ပြင်းပြင်းကားတစ်စီးပေါ်က တနင်္ဂနွေ’ ကိုလှသန်း ၃၂ မှာရေးတဲ့ကဗျာ...

ဒီကဗျာကတော့ တစ်မျိုးပြောင်းသွားပြီ ထင်တယ်။ မျိုးသန်ရဲ့ ‘ခေတ်ပေါ်
ကဗျာနှင့် တနင်္ဂနွေ’ (ခိုဝင်ဘာ ၉၆/ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ)မှာ သုခမိန်လှိုင်၊
ဒတ္တ၊ လင်းတည်ဦး... မောင့်သင်းယန် မောင်စိမ်းခေါင်... လှသန်းတို့ရဲ့
‘တနင်္ဂနွေနေ့နဲ့ ကျွဲပစ်ဇာန်များချီကားများ’ ဆိုပြီး ဝေဖန်သုံးသပ် ပြသွား
တယ်။ ကိုလှသန်းကဗျာမှာ စည်းရုံးထားတဲ့ ဒီခိုင်းကို ဂရုပြုကိုင်တွယ်
ဖော်ကျူးထားတယ်လို့ ပြောချင်တယ်။

“ကြည့်စမ်း ၃၂ နှစ်ဆိုတဲ့
အချိန်စီးတဲ့ ကိုယ်ထည်ကြီး
အဝေးပြေးလမ်းမပေါ်မှာ တသွင်သွင်စီးလို့
ကမ္ဘာကြီးနဲ့တွေ့ဖို့ လာခဲ့တာပါ
ကျောပိုးအိတ်တစ်လုံး ပတ်စိပို့ဒ်တစ်ခုနဲ့”

L ကျွန်တော်ရေးတုန်းက အဲဒီလောက် မစဉ်းစားမိဘူး။ စိတ်လှုပ်
ရှားမှု အတွေ့အကြုံအရ ရေးဖြစ်သွားတာပါ... အဲဒီတုန်းက ထိုင်းကို
ရောက်တယ်။ ထိုင်းကနေ မလေးရှားကို သွားရမယ်။ မသွားချင်ဘူး...
ဒီခရီးကလည်း မသွားလို့ မဖြစ်တဲ့ခရီး ဖြစ်နေတယ်။ ၉၄ မလေးရှား
ခရီးစဉ်အစပိုင်း... ကိုယ်မသွားချင်ပေမယ့် သွားဖို့အခြေအနေက ဖြစ်လာ
... ထွက်ပေါက်တစ်ခုအနေနဲ့ ငွေရေးကြေးရေး၊ မိသားစု အခြေအနေအရ
မသွားလို့လဲမဖြစ်၊ ထိုင်းကနေ ခိုးဝင်ရတယ်... ကျွန်တော်စဉ်းစားမိတာက
ကိုယ့်နိုင်ငံကနေ သူများနိုင်ငံကို ခိုးဝင်ရတာကတစ်မျိုး... ခုဟာက
သူများနိုင်ငံကနေ နောက်ထပ်နိုင်ငံကို ခိုးဝင်ရမယ့်ခရီးစဉ်၊ ကိုယ်လည်း
တစ်ခါမှ မသွားဘူးဘူး။ အန္တရာယ်များတယ်။ အဲဒီကိစ္စကို စဉ်းစားဖို့က
ထိုင်း-မလေးနယ်စပ်မှာ နာရီဝက်လောက်ပဲ အချိန်ရတယ်။ အချိန်က
အမြန်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ရတော့မယ်။ အဲဒီ... နဲ့တွေ့ကို ကျွန်တော်မေးကြည့်
တယ်။ ဘယ်လောက်ထိ အန္တရာယ်ရှိမလဲ ထောင်ကျနိုင်တယ်ပေါ့...။

ထောင်ကျတာက အကြောင်းမဟုတ်ဘူး။ အသက်အန္တရာယ် ရှိလား... အသက်အန္တရာယ် မရှိဘူးပေါ့... အမှန်က အသက်အန္တရာယ်လည်း ရှိတယ်။ အဲဒီ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေနဲ့ ကားနဲ့သွားတော့... ကားပေါ်မှာ အရှိန်ပြင်းပြင်း ကိုယ့်ဝင်ဆောင့်ပြီး...

“မြန်နှုန်းကလဲ ငါ့ကို သယ်ဆောင်ခဲ့တာလား
ငါကပဲ မြန်နှုန်းဆိုတာကို သယ်ဆောင်ခဲ့တာလား
နယ်မိမိတ်တွေ ဖြတ်ကျော်ရတာမှာ
ငါ... ပျော်ခဲ့ဖူးပါတယ်
ဒါပေမယ့်... ဟောဒီမောင်းနှင်မှုဟာ
လိုချင်တာတွေရှိတဲ့ နေရာကိုလား
ကားစင်တစ်ခုဆီကိုလား...

အဲဒီမှာ ၃၂ နှစ်ပြည့်မွေးနေ့နဲ့ရောပြီး ရေးလိုက်တာပါ။ နေ့ရက် ကြည့်လိုက်တော့... မှတ်မိနေတာက အဲဒီနေ့က တနင်္ဂနွေနေ့ ကိုယ့် ဖြတ်သန်းမှု... အတွေ့အကြုံ၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှုကို ‘အရှိန်ပြင်းပြင်း ကားတစ်စီးပေါ်ကနေ တနင်္ဂနွေ’ဆိုပြီး ခေါင်းစဉ်ပေးခဲ့တယ်။

သင်... ဘာတွေကို ယုံကြည်ခဲ့ပါသလဲ
သင်... ဘယ်လိုဝတ်စုံ ဝတ်ဆင်ခဲ့ပါသလဲ
သင့်မှာ အနာဂတ်စီမံကိန်း ရှိပါသလား
မြင်းကောင်ရေများလာတာနဲ့အမျှ
စိတ်ထဲက ပရိဘောဂတွေ
ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုန်...”
(ဇန်နဝါရီ ၉၆/ဟန်သစ်)

K ဟုတ်ပြီ၊ မလေးရှားမှာ အလုပ်သွားလုပ်ရင်း ကဗျာတွေ တော်တော်လေး ရေးခဲ့နိုင်တာပဲ... နောက်... ကဗျာဖတ်သူတွေကြားထဲမှာ... အသံထွက်လာတဲ့ ‘လက်’ ငြစ ခုနှစ်၊ မန္တလေးကဗျာဆုရခဲ့တဲ့ ကဗျာ... အဲ ‘လက်’ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက် နိုင်ဖို့နောက်ခံကားနဲ့ သန္ဓေတည်ခဲ့ပုံ။

L မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်စဆိုတော့ အဆင်မပြေတာတွေနဲ့ စတာပဲ ကိုယ်တွက်ထား မျှော်လင့်ထားတာက တစ်မျိုး၊ လက်ထဲမှာပါလာတဲ့ ငွေကလည်း ကုန်... ကုန်တယ်ဆိုတာကလည်း ကိုယ့်မိသားစု ကိုယ့်အကြောင်းတရားနဲ့ကိုယ် ပေါ့ဗျာ။ ငါပြန်ရောက်ရင် ငွေပါလာမယ်... ဘာလုပ်မယ်... ညာလုပ်မယ်။ တကယ်တော့ ဘာမှဖြစ်မလာဘူး။ လက်နဲ့သွားတာ လက်ချည်း ပြန်လာခဲ့တယ်။ သံဝေဂဆန်ဆန် ရေးမိလိုက်တယ် ထင်တာပဲ။

“ခုချိန်ထိ ဘာကိုမှ မိမိရရ မဆုပ်ကိုင်မိသေးတဲ့ လက်
 လက်ရေးလှလှ ရေးတတ်ပေမယ့်
 လက်ညှိုးညွှန်ရာ ရေမဖြစ်ခဲ့တဲ့ လက်
 အသားမာတက်နေပေမယ့်
 လက်ခမောင်း မခတ်နိုင်သေးတဲ့ လက်”

ဟိုတုန်းက ကိုကောက်လဲ မှတ်မိရင် မှတ်မိမယ်.. ကျိုက္ကဆံကွင်း အုတ်နီရံပေါ်မှာ သင်္ကြန်ကားတွေ လည်တဲ့ခေတ်က... (BEACH BOY) တို့... ဘာတို့... အဲဒီမှာ (HAND ONLY) ဆိုပြီး လူငယ်တစ်စု သင်္ကြန်ကားထွက်မယ်ဆိုပြီး ကြော်ငြာကို ထုံးနဲ့ရေးထားတာတွေတော့ ဒီစကားလုံးလေးကို သဘောကျတယ်။ လက်ချည်းပဲပေါ့ဗျာ... အင်္ဂလိပ်စာလုံးကို မှတ်မိတာလဲပါတယ်...

K ကိုလှသန်း အဲဒီအထဲက စကားလုံးရပြီး သန္ဓေယူ မွေးထားခဲ့တာပေါ့...

L ဟုတ်တယ်။ နောက် အင်္ဂလိပ်သီချင်းတစ်ပုဒ် (HAD) ကမ်းထရီးဆောင်းနားထောင်ရင်းနဲ့ အဲဒီသီချင်းခေါင်းစဉ်လေးကို ကြိုက်သွားတယ်။ တစ်ချိန်ချိန်မှာတော့ ရေးဦးမယ်ပေါ့ဗျာ။ စကားလုံးတည်ထားပြီး တော်တော်ကြီးကြာမှ ရေးဖြစ်တာပါ။ သူ့ဘာသာသူ မန္တလေးဆရာတော်... ပြောရရင် ကိုယ်မကြိုက်ဆုံးကဗျာပဲ... ရန်သစ်ကို ကဗျာတစ်ပုဒ်ပို့ချင်တယ်... ကြိုက်တဲ့ကဗျာလည်း ရှိတယ်... ဒီကဗျာက ခန့်မှန်းရခက်နေတယ်။ ကျွန်တော်က မဂ္ဂဇင်းတိုက်တွေပို့ရင် နှစ်ပုဒ်တွေ... ဘာတွေပေးခဲ့တယ်။ တစ်ပုဒ်တည်းပဲပေးတာ... အဲဒီမှာ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ကဗျာက စဉ်းရခက်နေတယ်။ မကြိုက်တဲ့ 'လက်' ကို အရန်သဘောမျိုး ထည့်ပေးလိုက်တယ်... အယ်ဒီတာတွေက 'လက်' ကို ကြိုက်တော့ သုံးဖြစ်သွားတယ်။ နောက် မန္တလေးက ရွေးတော့ကြိုက်တယ်... ဆုရတယ်... ဒါပါပဲ။

ကဗျာထဲက စကားလုံးတစ်လုံး ခေါင်းစဉ်ကဗျာတစ်ပုဒ် ဆိုပါတော့ဗျာ... သန္ဓေတည်ယူရတာကလည်း နှစ်နဲ့ချည် ကြာတတ်တာပဲ... ကဗျာဖတ်သူက စာမျက်နှာပေါ်မှာ မိနစ်ပိုင်းအချိန်လေးအတွင်း ဖတ်ရှုခံစားကြမယ်...

K ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်လာဖို့ “ကဗျာရေးသူတွေရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ် ဖန်တီးထုဆစ်လိုက်ရတဲ့ တန်ဖိုး... ကိုလှသန်းတို့ အယူအဆနဲ့ ဒီနေ့ခေတ်လူငယ်တွေနဲ့ မတူတာရှိတယ်။ တချို့လူငယ်တွေဆို ကဗျာကို တစ်တိုင်တည်းရေး... အယ်ဒီတာနဲ့တွေ့... တန်းပေး... ခုရေး... ခုပို့... ဖုတ်ပူစီးတိုက်ကြီး ကဗျာတွေ ပေါပေါလောလော ထုတ်လုပ်နေတော့...

L ဘယ်လိုလုပ် အဲဒီကဗျာက ကောင်းနိုင်ပါ့မလဲ... အဲဒါ... ကျွန်တော်ပြောချင်တာ... တချို့က ပုံနှိပ်စာလုံး အရမ်းဖြစ်ချင်ကြတယ်။ ပုံနှိပ်စာလုံးဖြစ်ဖို့က အရေးမကြီးပါဘူး။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာက ဘာမှ မခက်ဘူး။ ပိုက်ဆံပေး ကွန်ပျူတာစီလိုက်ရင် ပုံနှိပ်စာလုံးဖြစ်လာတာပဲ... ကဗျာကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ကျွန်တော်တို့က လောမကြီးဘူး... စိတ်ရှည်ရှည်ထားတယ်။ ရေးပြီးရင် မဂ္ဂဇင်းတိုက် မပို့ပေးဘူး။ သေချာအောင် လက်ထဲမှာအနည်းဆုံး (၆) လလောက် ထားကြည့်တယ်။ အဲဒီလောက်ကြာမှ ကြိုက်နေသေးရင်ပို့တယ်... မကြိုက်လို့ကတော့ မပို့တော့ဘူး... ဟိုးတုန်းကဆိုရင် စိတ်ချရအောင် (၃) နှစ်လောက် သိမ်းထားတယ်။ သူများထက် (၁၀) နှစ်လောက် နောက်ကျသွားချင် သွားမယ်... ကဗျာကိစ္စကိုတော့ သေချာချင်တယ်...

K ကိုလှသန်းကဗျာ စ,ပါတာ မိုးဝေမှာထင်တယ်...။

L ဟုတ်တယ် ကိုကောက်...။ ၈၂ ဖေဖော်ဝါရီ “ဆူးလေလမ်းရဲ့ ရာဇဝင်” အဲဒီတုန်းကငယ်တော့ ဆူးလေဘုရားလမ်းပေါ်မှ မြင်ရ တွေ့ရတဲ့ မြင်ကွင်းတွေကို ရေးထားတာ။ ခုနေ ပြန်ဖတ်ကြည့်ရင်တော့ ပြောင်းလဲသွားပြီ... အဲဒီတုန်းက မြင်ကွင်းတွေနဲ့ မတူတော့ဘူး။ အဲဒီတုန်းက ကုန်သည်ကြီးများဟော်တယ်တို့၊ တော်ဝင်တံတားတို့ မရှိ သေးဘူး။ နောက် ၈၃ ဇူလိုင် မိုးဝေမှာပါပဲ ‘ပေါင်ချိန်ကြစို့’ အဲဒီ ကဗျာကြတော့ လူသိများသွားတယ်... တချို့ပါခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေ ပြန်ရှာ လို့မရတော့ဘူး။ ရုပ်ရှင်မျက်မှန်မှာ ၃-၄ပုဒ် ပါခဲ့ဖူးသေးတယ်။ အဲဒီ တုန်းက ကဗျာက ရုပ်ရှင်မျက်မှန်နဲ့ မိုးဝေပဲ ရှိတယ်။ ၇၈ လောက်က စ,ရေးခဲ့ပြီး... ၈၄ ကျတော့ ဝန်ထမ်းဘဝထဲ ရောက်သွားတာရော... မအားတာရော မပို့ဖြစ်ဘူး။ ဒေါ်ခင်ဆွေဦးတို့ စံပယ်ဖြူလုပ်နေတဲ့ချိန်

ပိတောက်ပွင့်သစ်၊ အိပ်မက်ဖူးတို့မှာ ကဗျာဆရာတွေ အုံနဲ့ကျင်းနဲ့၊ ဒါပေမယ့် မပို့ဘူး။ နိုင်ငံခြား ကဗျာတွေဖတ်ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ရေးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကဗျာလေ့ကျင့်ခန်းတွေ တော်တော်များများ လုပ်ခဲ့နိုင်ပါတယ်။ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာကို ခုထိမှတ်မိနေသေးတယ်။ ကိုအောင်ချိန်က နာမည်မခံဘဲ ကဗျာတွေ စုပေးနေတဲ့အချိန်... ကိုယ်တိုင်အိမ်ရောက်လာ စာမူလာယူတယ်။ သူ့ကျတော့ ငြင်းလို့လည်းမကောင်း... ကိုယ့်အစ်ကိုကြီးလိုလည်း ဖြစ်နေတော့ ပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီလ ကိုအောင်ချိန်၊ ကိုသင်းခိုင်၊ သုခမိန်လို့င်၊ ကျွန်တော်တို့ ကဗျာပါလာတော့ ကဗျာဖတ်တဲ့ပရိသတ်တွေက ရုပ်ရှင်တေးကဗျာကို စိတ်ဝင်စားသွားကြတယ်။ ကဗျာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မဂ္ဂဇင်းပေါက်သွားတာပဲ... ကိုချစ်မောင်ဆိုတာ ပျော်ပြီး စာမူခတွေ နှစ်ခါထပ်ပေးလိုပေး... မေတ္တာလက်ဆောင်ပေးတဲ့ တေးကဗျာကို ဓာတ်မှန်ပြားတွေနဲ့ ဖုံးပြီးပေးတာ...

K ကိုလှသန်း... ဟန်သစ်မှာကျတော့ရော...

L သိပ်မရှိဘူး... ရေးတဲ့သူတွေက ကျွန်တော့ထက်ကြီးတဲ့သူတွေများတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ အတူရေးခဲ့ကြတဲ့ သူတွေထဲမှာ တစ်ပုဒ်နှစ်ပုဒ်လောက်ရေးခဲ့ကြပြီး ပျောက်သွားကြတာပဲ။ စာမျက်နှာပေါ်က ရင်းနှီးမှုအရ ရေတာရှည်က ဒဿနနေမင်းတို့၊ သင်းစည် (ဥပဒေ) တို့ဆိုတာ အတူတူလောက်လို့ ပြောလို့ရပေမယ့်... နောက် ဘယ်ပျောက်သွားမှန်း မသိတော့ဘူး။ မြမြင့်မိုရ်တို့၊ အောင်ဝေးတို့ကျ ကျွန်တော့်ထက် အများကြီး နောက်ကျပါတယ်။ သူတို့ဟာသူတို့ ရေးချင်ရေးနေမှာ ဖြစ်ပေမယ့် ပုံနှိပ်စာလုံးဆားဗစ်အရ ကျွန်တော်ရေးတဲ့အချိန်မှာ သူတို့ဖြစ်မလာကြသေးဘူး။

K ကဗျာဆရာတွေ ငယ်စဉ်ဖြတ်သန်းမှုပေါ့လေ... ကိုလှသန်းတို့လည်း ဝါသနာတူတွေစုပြီး လက်ရေးမင်ကူးစာအုပ်တွေရော ရေးဖြစ်ထုတ်ဖြစ်ခဲ့ကြသေးတယ် မဟုတ်လား...

L ၈၀/လောက်က ကျွန်တော်သူငယ်ချင်း ဝင်းလွင်နဲ့ နှစ်ယောက်တွဲပြီး “ရင်ထဲက အရေးတော်ပုံနဲ့ နှလုံးသားရေး လှုပ်ရှားမှုများ” နောက် ၈၆ မှာ ‘အလင်းရောင်စင်္ကြာများ’ တက္ကသိုလ် ဦးချစ်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ကြော်ငြာခဲ့သေးတယ်။ ကဗျာနဲ့ပတ်သက်ပြီး လွမ်းစရာတွေ ပြောရရင် ဟိုတုန်းက ကျွန်တော်တို့ အရသာတွေ့ခဲ့ကြတဲ့ စာအုပ်တွေ... ကဗျာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရင်ခုန်ခဲ့ရတာက မဂ္ဂဇင်းကဗျာတွေ မဟုတ်ဘူး။ ဦးချစ်လက်ဖက်ရည်ဆိုင် နံရံပေါ်က ကဗျာစာအုပ်ကြော်ငြာတွေ ဗိုလ်ချုပ်ချေး ပန်းချီပြခန်းရှေ့က ကဗျာစာအုပ်တွေရောင်းတဲ့ စားပွဲခုံလေး။ ကျွန်တော်တို့ဘဝအတွက် အမှတ်ရစရာလေးတွေ ပါပဲ...

K ကိုလှသန်းလည်း မှတ်မိပါလိမ့်တယ်။ ၇၃/၇၄ ဝန်းကျင် မိုးရိပ်လေရိပ်၊ တောင်ညိုခင်တန်း၊ မတ်လအရိပ်၊ နွားခြေရာကွက်ထဲက ရေနည်းငါး၊ စီးကွက်ငါးကောင်၊ နေ့စွဲကျော် ဒိုင်ယာရီစာမျက်နှာများ၊ သစ်ရွက်အသေများပေါ်မှ ရက်စက်သော ဂီတ စတဲ့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာတိုးတက်မှုစီးကြောင်းမှာ အရှိန်ကောင်းကောင်းနဲ့ စီးဆင်းခဲ့ကြတာတွေ...

L အဲဒီအချိန်တုန်းက... ကဗျာဖတ်သူပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကဗျာရေးဖြစ်သေးဘူး။ အဲဒီအထဲမှာ နည်းနည်းအိသွားတာက မင်းလူတို့ အုပ်စုက ဝင်ရပ်တာ...။ အချစ်မြို့သားများ အချစ်လားဟေ့ ဝင်ခဲ့လေကွယ်... စာအုပ်တွေ နောက်သလိုလို ပြောင်သလိုလို ကဗျာထဲကို ဝင်ရပ်တာ။ သူတို့နောက်လိုက်လာတာတွေ တော်တော်များတယ်။

ဒီဘက်ပိုင်းမှာတော့ မောင်မောက် (ဥက္ကလာ)၊ မြင့်ဦးဦးမြင့်... ကိုကိုလွင် တို့ထိ လေးလုံးစပ်နဲ့ အချစ်ကဗျာတွေ ဖောဖောသီသီရေးလာကြတာ။ ကျွန်တော်နဲ့ လူချင်းခွင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တော်တော်မှန်းတယ်။ သူတို့ကလည်း သူတို့အခြေအနေအရ ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကို ဖိုးပါကြီး လို့ခေါ်တာ။ နေရာတကာ သူတို့ချည်းပဲ။ သူတို့က မပါပါအောင် ရေးတာ... အဲဒါကို အမြင်ကပ်တာ... ၇၅-၈၀ ဘစ်လျှောက်လုံး ကာရန်နဲ့ချည်းပဲ ကဗျာတွေရေးနေကြတော့... ကဗျာစစ်စစ်ရှားပါတယ်။ တစ်လကို အပုဒ် ၃၀၀ ပဲထား၊ ၁၀ နှစ်အတွင်းမှာ ကဗျာပုဒ်ရေ တစ်သောင်း... ပြောစရာဖြစ်ကျန်တဲ့ ကဗျာမရှိဘူး။ နာမည်ကြီးတဲ့ လူကြီးပိုင်းကလွဲလို့ ထားပါ။ ကဗျာအနေနဲ့လည်း မပြနိုင်။ ကဗျာဆရာ အဖြစ်နဲ့လည်း မရှိခဲ့ဘူး။ တချို့ကတော့လည်း ကာရန်ပေါ်မှာ အရမ်း သာယာပြီး တမင်မချိတ်... ချိတ်အောင် ကဗျာစပ်၊ အားထုတ်မှု မရှိ ဘူး။ ဒါကြောင့်လဲ ကဗျာတော်တော် များများဟာ ကဗျာဖတ်သူဆီ မရောက်ခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဆိုရင် ကိုယ့်ပထမဆုံးစာမူဟာ လေးလုံးစပ် မဖြစ်စေရဘူးဆိုပြီး လေးလုံးစပ်ကို ဆန့်ကျင်ခဲ့တာ။ ရေးတဲ့သူတွေကို မဆန့်ကျင်ပါဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆန့်ကျင်ခဲ့တာ။ လေးလုံးစပ်ရေးရင် မဂ္ဂဇင်းပါမှန်း သိရက်နဲ့ တမင်ကိုပဲ မရေးခဲ့တာပါ။

K ဒါကတော့ ဘယ်တုပါလဲ... ကဗျာဆရာတစ်ဦးချင်း ဖြတ်သန်းမှု... သူကျင်လည်ခဲ့ရတဲ့ ခေတ်စနစ်ဝန်းကျင်၊ လူတန်းစား ရပ်တည်မှုတွေ ကွဲပြားကြမှာပဲ။ ကိုလှသန်းရဲ့ 'ဟုတ်တယ်'ဆိုတဲ့ ကဗျာရဲ့ နောက်ဆုံးပိုဒ်ထဲက လိုပဲပေါ့။

“ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်တာတွေ ဖယ်ထား
 သိုက်သမိုင်းစာတ်ကားတွေထဲမှာ
 ဒေါ်မြလေးက တာတော့ကြီးကို

ပြောနေကျစကား ရှိတယ်
‘ဟဲ့ တာတေ... ကိုယ့်နေရာကိုယ်နေ’တဲ့
(ဟုတ်တယ်)။’

L ဟုတ်တယ်... အမှန်က ကျွန်တော်တို့ဆို ရန်ကုန်မွေး...
ရန်ကုန်ကြီးပဲ... ကလောင်နာမည်တစ်ခု ထူထောင်ဖို့ဆိုတာ စောစော
စီးစီး မြန်မြန်ဆန်ဆန် လုပ်လို့ရပါတယ်။ သိသိကြီးနဲ့ မလုပ်ခဲ့တာ။
ဘယ်သူက ကဗျာဆရာ... စာရေးဆရာ... အယ်ဒီတာ ငယ်ငယ်လေး
ထဲကတွေ့ဖူး... မြင်ဖူးနေတာပဲ... ကိုယ်ကသိနေတော့ ဝင်လုံးလို့လည်း
ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ခပ်ကင်းကင်းပဲ နေခဲ့တယ်။ စာမူပို့ရင် တံဆိပ်ခေါင်း
တပ်ပို့တယ်။ စာအုပ်ထဲပါလာမှ သွားထုတ်ယူလိုက်တယ်။ ခုနက
ကိုကောက်ပြောတဲ့ ကဗျာစာအုပ်တွေက လူကြီးတွေ၊ အယ်ဒီတာတွေ
ဘယ်သူကမှ အသိအမှတ်ပြုတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့
ကဗျာစီးဆင်းပုံက မေ့ချန်ထားလို့မရဘူး။ ရန်ကုန်ဆိုရင် ကိုအောင်ချိမ့်
တို့ကစပြီး စီးဆင်းလာခဲ့ကြတာ... မန္တလေးဆိုရင်လဲ ပိုင်စိုးဝေတို့ကစပြီး
‘အိက္ခေတာအော်သံ’တို့ ဘာတို့ စပြီး နောက်မျိုးဆက်သစ်တွေ မွေးဖွား
လာကြတာပဲ... နေမျိုးတို့ကစပြီး စံညိမ်းဦး၊ ခင်ဇော်မြင့်၊ ဝေးခေါင်၊
ဟိန်းမြတ်ဇော်တို့အထိပဲ...

K ခေတ်ပေါ်ကဗျာ ဖြတ်သန်းမှု... ဆိုပါစို့။ ‘သစ်ရွက်အသေများ
ပေါ်က ရက်စက်သောဂီတ’ ၇၄ ထဲမှာ ကိုလှသန်းလည်း ကြိုက်ခဲ့တာပဲ။
‘မီးလောင်ပြင်’ ‘သုံးကြိမ်မြောက်လက်ခမောင်းခတ်ခြင်း’၊ ‘အမည်မဲ့
နေ့ရက်များ’... ကိုဖော်ဝေး ရေးခဲ့တာတွေ

L မြန်မာကဗျာ ရွှေလျားပြောင်းလဲ တိုးတက်လာမှုမှာ ကိုဖော်ဝေး
ဟာ အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာ ရှိတယ်လို့ ကျွန်တော်ယုံကြည်တယ်။
သူ့ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖတ်ရတာနဲ့ သူဟာ ဘယ်လို ကဗျာဆရာအမျိုးအစား

ဆိုတာ မှန်းဆလို့ရတယ်။ သူက အရေအတွက် အများကြီးရေးမသွားနိုင် သလို အသက်ငယ်ငယ်နဲ့ ကွယ်လွန်သွားခဲ့တယ်။ ပုံနှိပ်စာလုံးဖြစ်မှုကို ပေတေးကြီး ငြင်းဆန်နေထဲ့ သူ...။ သူဆုံးပြီးမှ သူ့လက်ရေးစာမူတွေ... ဒိုင်ယာရီတွေဖတ်ရတော့ ပိုပြီး နှမော့မိပါတယ်။ သခွပ်နီ တစ်ခါရေးဖူး တယ်ထင်တယ်။ မော်ဒန်ကဗျာဆိုတာ ဖော်ဝေးကစတာ။ ကျွန်တော်တို့က ငယ်တော့ မပြောရလို့... သခွပ်နီတို့ကျတော့... ခေတ်ပြိုင်ချင်း ပြောလို့ရ တယ်။ အမှန်က သခွပ်နီက အဆိုတင်သွင်းတာပေါ့...ဟုတ်တယ်။ မြန်မာမော်ဒန်ကဗျာကို ကိုဖော်ဝေးက စတာ။ ကျွန်တော်ထောက်ခံဖို့ ဝန်မလေးဘူး။

K ဒီနေ့ မြင်တွေ့ဖတ်ရှုနေရတဲ့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေအပေါ်မှာ ရော... ကိုလှသန်း ဘယ်လိုခံစားရသလဲ...။

L ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင်တော့... အားရတာလဲ ရှိ... အား မရတာလဲရှိ... ကိုယ်နဲ့ခံတွင်းတွေတာ ဖတ်ရတော့ ကျေနပ်သွားတယ်။ တချို့ကျတော့လည်း ရေးသာရေးတယ်။ တစ်ပုဒ်လာလည်း မထူး၊ နောက်တစ်ပုဒ်လည်း မထူး။ သူတို့ဟာသူတို့ ရေးအားကောင်းနေကြ တာပဲ။ သုံးတဲ့မဂ္ဂဇင်းတွေက သုံးကြ၊ ဖော်ပြပေးတဲ့ အယ်ဒီတာတွေကလဲ ဖော်ပြ။ ဘာပဲပြောပြော စီးကြောင်းတစ်ခုအနေနဲ့ ကြည့်ရင် အရှိန်အား ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းသာပါတယ်။ ၇၀ ကဗျာအရှိန်ကောင်းခဲ့သလို ၂၀၀၀ အထိ ကဗျာအရှိန်ကောင်းနေတုန်း ပါပဲ။ ဆက်ပြီးသယ်လာတော့ပေါ့ဗျာ။ ဒီကြားထဲမှာ အမှိုက်သရိုက်တွေ ပါချင်ပါလာကြပါတယ်။ ဗရတ်သုတ်ခတွေ ပါချင်ပါလာမယ်။ ဟိုဘက် ခေတ်ထက်စာရင် ဒီဘက်ခေတ် လူငယ်တွေဟာ ပိုပြီး အားထုတ်လာ ကြပါတယ်။ အကြောင်းအရာ အရေးအသားတင်ပြပုံတွေ ဟိုတုန်းက ထက် စုံလာပါတယ်။

K ကိုလှသန်းရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ထဲကအတိုင်း ပြောရရင်...
 “ဒီဘဝအတွက် မလေးရှားမှာ ကားရေဆေးတယ်
 နောင်ဘဝအတွက် ကဗျာရေးတယ်
 ဒါဟာ ကျွန်တော်နဲ့လောကကြီးရဲ့ ဆက်ဆံရေးပါပဲ
 သွေးကြောထဲက ကြော်ငြာချက်မှာ
 လက်ရှိပွဲတော်တွေကို ငြင်းတယ်
 လက်ရှိဆိုင်ဘုတ်တွေကို ငြင်းတယ်
 လက်ရှိဦးထုပ်တွေကို ငြင်းတယ်
 ရှင်းရှင်းလေးပါပဲ
 အနာဂတ်ကို သင် မစဉ်းစားခဲ့ရင်
 သင့်ကိုလည်း အနာဂတ်က စဉ်းစားမှာ မဟုတ်ဘူး”
 (လက်မောင်းသွေးကို ဖောက်ကြည့်ခြင်း... ကဗျာမှ)

လက်မောင်းသွေးကို ဖောက်ကြည့်ခြင်း
 (နောက်ဆက်တွဲ)

ကဗျာဆရာလှသန်းသည် ၂၂-၁၀-၁၁ စနေနေ့ည ၉ နာရီ
 ၂၀ မိနစ်တွင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၌ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ ယခုပါရှိသော
 ‘လက်မောင်းသွေးကို ဖောက်ကြည့်ခြင်းမှာ’... ၂၁-၁-၂၀၀၀ ခုနှစ်က
 ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကိုလှသန်း မဆုံးခင် လွန်ခဲ့သော
 ၁၀ နှစ်ခန့်က သက်ရှိထင်ရှား ပြောခဲ့သောစကားများသည် ယခုအချိန်
 တွင် အမှတ်ရဖွယ် မေ့မရနိုင်သောစကားများ ဖြစ်နေမည်မှာ သေချာပါ
 သည်။ မြန်မာကဗျာ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အရွေ့တွင်လည်း အရေးကြီး
 သော အချိုးအကွေ့၊ အလှည့်အပြေ နှင့် ဆက်နွယ်ပေါင်းစည်း
 လျက် ရှိပါသည်။

“လူငယ်ကဗျာဆရာများနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း” အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအား... နိုဝင်ဘာ ၉၉ ခုနှစ်၊ စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်းတွင်... ‘ပင်လယ်ထဲက မုန်တိုင်း ခရမ်းပြာလှိုင်း - ခရမ်းပြာထက်လူ’၊ ‘ကဗျာထ၊ ထရွတ်တဲ့ လည်ပင်ကြီးတစ်ချောင်း - စည်သူငြိမ်း၊ ‘စိတ်ကူးချိုချို အနုပညာထဲက အန်ဒရေဂျီရဲ့ လိပ်ပြာတစ်ကောင်’-စန်းဦး တို့နှင့် တွေ့ဆုံစကားပြော ဆွေးနွေးမှုများကို ဆက်တိုက်ဖော်ပြပါရှိခဲ့သော်လည်း ‘လက်မောင်းသွေးကို ဖောက်ကြည့်ခြင်း’- လှသန်း နှင့်တွေ့ဆုံစကားပြောခန်းမှာ အကြောင်းကြောင်းသော ရာသီဥတုဆိုးဝါးမှုကြောင့် စာမျက်နှာပေါ်ရောက်မလာဘဲ အိပ်မေ့ချထားခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။

စိတ်ကူးများ ပျက်ပြယ်သွားခဲ့သည်။ ရေးလက်များ ထုံထိုင်းသွားခဲ့သည်။ လူငယ်ကဗျာဆရာများနှင့် ရင်တွင်းပေါက်အောင် စကားစမြည် မပြောကြားနိုင်တော့... တဖြည်းဖြည်းနှင့် အချိန်ကာလနှင့်အတူ ဝေးကွာသွေးအေးသွားခဲ့ရပါသည်။ ကိုလှသန်း ဆေးရုံမတက်ခင် လပြည့်ဝန်းမှာဆိုခဲ့သည်။ သူ့မျက်နှာက ပွယောင်းယောင်း၊ ပြာနှမ်းနှမ်း၊ စကားပြောသံယဲ့ယဲ့၊ မာကျောတဲ့ သွားခေါခေါ၊ သွေးဆူနေတဲ့ ဆံပင်ရှည်ရှည်မုန်တိုင်း... သူ့ကို ဒုက္ခပေးနေသော ကျောက်ကပ်သည် အဆုံးစွန် ချောက်ကမ်းပါးထဲသို့ ဆွဲခေါ်နေပုံရသည်။

‘ကိုကောက်ကြီး... ကျွန်တော် ညဘက်လုံးဝအိပ်လို့ မပျော်ဘူး။ တရားထိုင်တယ်၊ အလုပ်တွေ ပြီးအောင်လုပ်သွားမယ်...’ မကြာမီထွက်ခွာသွားရတော့မည်ကို သူ့ကိုယ်တိုင် ကြိုတင်သိနေပုံရသည်။ ကဗျာဆရာဆိုသည်မှာ စိတ်ဓာတ်မာကြောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဖိနှိပ်မှုအဆင့်ဆင့်အောက်တွင် လက်မြှောက်အရုံးပေးကြသူများမဟုတ်။ မျိုးဆက်တစ်ဆက်လုံး ချကျွေးထားခဲ့ပြီး၊ ရှေ့ရေး မကောင်းနိုင်သေးဘူးဟု သူပြောခဲ့သည်။ လှသန်း မှသည် နိမိတ်သန်းထွန်း၊ လိပ်ပြာသန့်သန့်၊ စံသိုက်၊ ကြည်မောင်သန်း၊ ရန်မခ၊ မောင်သီးသန့် တို့ ဖြစ်ထွန်းခဲ့သည်။

ကလောင်ခံတပ်များ၊ ကတုတ်ကျင်းများ၊ တစ်ခုပြီးတစ်ခု စီးကြောင်းလွှဲ တည်ဆောက် ခုခံတော်လှန် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် လက်မရွံ့လှသန်း ဖြစ် သည်။ ဘဝပေါင်းများစွာ လျှော်ဖွပ်ဖို့၊ လွတ်လပ်မှု ရှိတတ်သော မကြောက်မရွံ့ ရဲရဲရင့်ရင့်၊ တည်ဆောက်ခဲ့သော ခံတပ်များ... ကျွန်တော် နှင့် လက်မရွံ့တို့ ရင်းနှီးချစ်ခင်စွာ နေထိုင်လာခဲ့သည်မှာ ဆယ်စုသုံးစု ကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ကဗျာဖြင့် လူမိုက်လုပ်ခဲ့သူတွေ ဖြစ်သည်။ လူတွေ အထင်မကြီးသော ကဗျာဆရာဘဝကိုသာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရွေးချယ် သွားသည်။ အတ္တမှတ်စုများမှ သူ့စရိုက်အတိုင်း၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောခဲ့သောစကားများ လေထဲတွင် ပျံ့နှံ့ရိုက်ခတ် တုန်ဟည်းလျက်ရှိ သည်။ ကြားနိုင်ကြပါစေ...

- သူများသီချင်းသံစဉ်တွေကို စာသားသွပ်ရတဲ့ ကော်ပီသီချင်းရေး သမားဘဝကို ကျွန်တော် မရွေးချယ်ခဲ့ဘူး
- ပေါတောတောရုပ်ရှင်၊ ဂွီဒီယိုတွေအတွက် ဇာတ်ညွှန်းရေးတဲ့ အလုပ်ကို ကျွန်တော် မရွေးချယ်ခဲ့ဘူး
- သုတ်ပုံတောင် သေသေချာချာ မသိတဲ့ အရေခြံ အယ်ဒီတာ ဘဝကို ကျွန်တော် မရွေးချယ်ခဲ့ဘူး
- သတင်းလို့ထင်ရတဲ့ အတိုအစတွေရေးပြီး ခြောက်စား၊ ဖြောက်စားလုပ်တဲ့ အောက်တန်းစား စာနယ်ဇင်းသမားဘဝကို ကျွန်တော် မရွေးချယ်ခဲ့ဘူး
- ဘဝမှာ ပင်ပန်းမယ်၊ ဆင်းရဲတယ်၊ ခက်ခဲတယ်၊ ဒုက္ခရောက် မယ်ဆိုတာ သိသိနဲ့ ကျွန်တော် ကဗျာဆရာဘဝကိုပဲ ကျွေးကျွေ နပ်နပ် ရွေးချယ်ခဲ့ပါတယ် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကားပွဲစားသာသာ မှ ချီထီရောင်းသူလောက်မှ လူအထင်မကြီးတဲ့ ကဗျာဆရာ ဘဝကို သေသေချာချာ ရွေးချယ်ခဲ့ပါတယ်။

“ငါ့ကိုယ်ငါ သရဏဝံတင်ပြီးပြီ
 ကိုဖော်ဝေးကို သစ္စာခံဖို့
 ခေတ်ပေါ်ကဗျာစေ့တီမှာ
 ထီးတော်သစ်တင်လှူပူဇော်ဖို့
 မြန်မာကဗျာတွေကို
 ပထမဆုံးအကြိမ် သင်္ဂါယနာတင်ဖို့
 ငါ... ရောက်လာခဲ့တယ်”

အခုတော့... ကဗျာဆရာစစ်စစ်... လက်မရွံ့ကဗျာဆရာ...
 သွားပေဦးတော့... ဒေးဒရဲမြို့နယ်ထဲက လေဘေး၊ ရေဘေးသင့်
 ကျေးရွာတွေကို ဆက်လက်ကူညီဖို့ ခရီးထွက်သွားတာလား... ဗုံရွာ
 ရေဦးလမ်းပေါ်မှာ... သစ္စာဖောက်တွေ အတောင်ပေါက်ပြီး သူရဲကောင်း
 တွေ ပျောက်ခဲ့ရတဲ့ ဒီပဲရင်းကို ရောက်သွားပြီလား။

... လှသန်း မသေပါ။

မတရားမှုတွေကို ဆက်လက်ခုခံတော်လှန်ဖို့ သွားခေါ်ခေါ်၊
 ဆံပင်ရှည်ရှည် ကဗျာဆရာတစ်ယောက် ရောက်လာပါလိမ့်မယ်။

(New Style မဂ္ဂဇင်း၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၂၀၁၁)

နိုင်ငံတကာကမ္ဘာကြီးနဲ့
ငါတို့ ကဗျာရေးကြတယ်

မိုးကောင်းကင်ကြီးက မှုံဝေရီပြာလွင်လွင် ... ဆောင်ဦးကြို့
နံနက်ခင်းတစ်ခု... ပြတင်းတံခါးကို ဖွင့်လိုက်တာနဲ့ မြူနှင်းတွေ အုပ်ဆိုင်း
စိုးမိုးထား... ပဲခူးမြစ်အနောက်ခြမ်းက မလှပတဲ့ မိုးကောင်းကင်ကြီးကို
လွမ်းရိပ်ဆွေးရိပ်တွေနဲ့ ကျွန်တော်မျှော်ငေးကြည့်၊ မဝံ့မရဲ ရောက်လာ
တော့မယ့် နံနက်ခင်းတစ်ခုပေါ့... အပျိုဖြန်းမလေးတစ်ယောက်ရဲ့ ပါးမို့မို့
ရှက်သွေးတကြွကြွ... အရုဏ်ဦးနှင်းဆီသွေး မခို့တရီ၊ အဲဒီလို မနက်
ခင်းမှာပဲ တိုက်ခန်းတွေထဲက ထွက်လာကြတဲ့ လူပေါင်းစုံရဲ့ လှုပ်ရှားချာညံ
သံများ၊ ပိတောက်လမ်းမကြီးပေါ်မှာ ဖိတ်လျှံကျ...

ပုံသဏ္ဍာန်အသွင်မျိုးစုံ၊ ဆေးရောင်စုံ၊ လူသားတွေ လုပ်ငန်းကိုယ်စီ ရှိရာ သွားလာနေကြပေါ့... တစ်ဝမ်းတစ်ခါးနဲ့ လူသားဘဝ၊ တကယ်တော့ ယုဇနဥယျာဉ်မြို့တော်ဆိုတာကလည်း ကွင်းလယ်ခေါင်မှာ ငေါင်စင်းစင်း၊ စိမ်းစိမ်းစိုစို၊ သစ်ပင်တောတန်း မရှိ၊ ပွင်းတိပွင်းတွဲ ကျောခင်းနေသော တိုက်တန်းများ၊ ကျေးလက်ဆန်သော တသီးတခြား မြို့လေးတစ်မြို့၊ မြန်မာပြည်အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က ကဗျာဆရာများ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာ ကျောက်ချဆိုက်ကပ်နေရာ၊ အင်ကြင်းလမ်းထိပ်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လေးမှာ ကိုလူအိမ်နဲ့ တွေ့ဆုံစကားပြောဖြစ်ပါတယ်။

‘စိတ်နဲ့နေ၊ စိတ်နဲ့သွား၊ စိတ်ထားလှဖို့သည် သာအစရာ’ဆိုတဲ့ ကဗျာဆရာက မြို့လေးတစ်မြို့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံရဲ့ အဓိကကျတဲ့ စာရင်းကို ရေးချလိုက်ပါတယ်။ ဆရာဝန်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ ရှေ့နေ၊ တရားသူကြီး၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ၊ ကုန်သည်ပွဲစား၊ စစ်ဗိုလ်၊ စစ်သား၊ စက်ပိုင်၊ အရက်ဆိုင်၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ ဘီယာဆိုင်၊ ရွှေဆိုင်၊ ငွေဆိုင်၊ ကျောက်မျက်ဆိုင်၊ ဈေးသည်၊ ဈေးဝယ်၊ လက်လုပ်လက်စားတွေ တော်တော်များများ ထွက်လာတယ်။ ကဗျာဆရာ (၁၀) ယောက် ပြည့်အောင် ထွက်မလာဘူး လို့...

ရနံ့သစ်မဂ္ဂဇင်း၊ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၅ မှာ ‘ငါတို့ ကဗျာရေးတယ်’ ကဗျာ၊ ဟုတ်တယ်... ‘ငွေရှား၊ နေရာရှား၊ ရှားပါးလွန်းတာ၊ ကဗျာဆရာတွေပါ။ အမည်ခံ အရေခွံပွဲတက် ပွဲကြိုက်ခင်... လူလုံးပြကြော်ပြာမင်းသား... ကဗျာဆရာတွေတော့ မဟုတ်ဘူး’ တကယ့်ကို ကဗျာဆရာစစ်စစ်က တကယ်ရှားပါးလှပါတယ်။

x x x

L ကိုကောက်ကြီးလည်းသိတာပဲ... ကျွန်တော်တို့ ပန်းချီဆရာတွေနဲ့ အမြဲထိတွေ့ဆက်ဆံ နေကြတာပဲလေ။ ကဗျာဆရာနဲ့ ပန်းချီဆရာက မတူဘူး။ မဂ္ဂဇင်းတိုက် အယ်ဒီတာတွေကိုယ်တိုင်က ခွဲခွဲခြားခြားဆက်ဆံကြတယ်။ ကဗျာဆိုရင် သိပ်အလေးထားတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ နှိမ်ချချင်တာလား၊ ဘာလား ညာလားတော့မသိဘူး။ ဟိုတုန်းက ကြုံခဲ့တာတစ်ခု ပြောပြဦးမယ်။ ပန်းချီဆရာက ကဗျာရှစ်ပုဒ် သရုပ်ဖော်ပုံရေးခအတွက် ရှစ်ထောင်ရတယ်။ ကဗျာဆရာက ကဗျာတစ်ပုဒ်မှတစ်ထောင်၊ ဒါတောင် ချက်ချင်းရသေးတာ မဟုတ်ဘူး... ကဗျာကလည်း ပုံနှိပ်ဖော်ပြခံရဦးမှ... ကျွန်တော်တို့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟာ သရုပ်ဖော်ပုံ တစ်ပုံစာလောက်တောင် ကြေးမရှိဘူး။

**“အော်တာမီယိုပက်” နိုဗယ်ဆုရတော့
သူ့ပိုက်ဆံက ပန်းချီကားတစ်ချပ်စာ မပြည့်ချင်”**

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့အလုပ်ကို ကျွန်တော်တို့ အလေးအနက်ထားတယ်။ မြတ်နိုးတယ်။ ယုံကြည်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဦးတည်ရာလမ်းကြောင်းက မတိမ်းစောင်းဘူး။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ရဖို့အတွက် ထင်သလောက် မလွယ်ပါဘူး။ တည်ဆောက်ရတာတွေက အများကြီးပါ။ သိပ်ပြီး နူးညံ့သိမ်မွေ့တယ်။ ယဉ်ကျေးတယ်။ သူ့ရဲကောင်းဆန်တယ်။ ထိလွယ် ရှလွယ်နိုင်တယ်။ ကဗျာက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တော်ဝင်မင်းသမီးလေးပါ... ထိပ်ကိုင်၊ ခေါင်းကိုင်တော့ သွားမလုပ်ပါနဲ့...။

**“အဲဒါ ဖတ်ကနဲ လာကပ်တဲ့ခြင်
အပိုင်ရိုက်နိုင်ရိုက်
မရိုက်နိုင်ရင် ကိုယ်မသိခင် ထွက်ပြေးရော
ရုတ်တရက်ဝင်ရောက်လာတတ် ဒုက္ခသည်လေး
ငါတို့ ကဗျာရေးတယ်”**

ကဗျာရေးတဲ့ ကဗျာဆရာလူအိမ်ကို ကျွန်တော် ငေးကြည့်မိ
လိုက်ပါတယ်။ သူ့မျက်နှာပေါ်မှာ အပူပြန်ချွေးစီး ချွေးပေါက်တွေသီးလို့
လည်ချောင်းတွေချောက်ကပ်... ဒါပေမယ့် ကဗျာအကြောင်းတွေ
ပြောရရတဲ့ စကားသံက မာဆတ်ဆတ်၊ လက်ဖက်ရည်ခွက်ကို ကောက်
ကိုင်လိုက်တဲ့ သူ့လက်တွေက တုန်တုန်ရီရီ...

“မနေ့ညက တော်တော်များသွားတယ်
လောက်လောက်လားလား
ဘာတစ်ပြားမှရတာလည်း မဟုတ်
အိမ်ပြန်လာ အာဆွတ်နဲ့လေး တသင်းသင်း
ဟိုအခင်း ဒီအခင်းတွေ များလွန်းအားကြီးလို့
အိမ်ကမယားကတောင် ဆူငေါက်ချင်သေး
ငါတို့ ကဗျာရေးတယ်”

အင်း ကဗျာဆရာဆိုတာ ဒုက္ခကို မမူတဲ့အထဲမှာ ထိပ်ဆုံးက
ပါတဲ့သူတွေပေါ့... လူတိုင်းသစ်သီးခူးတတ်တယ်။ သစ်ပင်တော့ မစိုက်
တတ်ဘူး။ ကိုလူအိမ်ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေက အတွေးရှင်းတယ်။ အမြင်
ပြတ်သားတယ်။ တပ်တလဲလဲဖတ်ပြီး ခေါင်းခြောက်အောင် အရှည်ကြီး
စဉ်းစားတွေးရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဖုံးတာကွယ်တာ မြှုပ်တာ...
ပရိယာယ်မာယာ မပါဘူး။ ကဗျာဖတ်သူကို ဦးနှောက်မစားဘူး။ တစ်ချက်
ပစ် တစ်ကောင်ထိ အထိနာတယ်။ ဒီလိုရေးဟန်မျိုးက ကဗျာဆရာတိုင်း
မှာ မရှိဘူး။ ကိုယ်ပိုင်ရေးဟန်တစ်ခုကို မိမိရရ ဖမ်းဆုပ်ရထားပြီလို့
ထင်တယ်။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ကဗျာဖတ်သူက နှစ်ခါလောက် ပြန်ဖတ်
ရရင် မကောင်းတော့ဘူး။ တစ်ခါဖတ်ကြည့်မိတာနဲ့ ရင်ထဲရောက်သွားရင်
အကောင်းဆုံးပေါ့ဗျာ...

K ကဗျာဆရာဆိုတာက ခန့်ရှင်ဆိတ်ကပ်ထဲက ခဏခဏ ရောင်းစားခံရတဲ့ ဘောလုံးသမား မဟုတ်ဘူးလို့ ခင်ဗျား ပြောထားတယ်။ ကိုယ့်အသင်းနဲ့ ကိုယ့်ကွင်းနဲ့ ပိုးသွင်းနိုင်အောင် လှေကျွန်နေကြတဲ့သူတွေ၊ ဒါပေမယ့် ခုခေတ်မှာက ကိုယ့်ပိုးကိုယ်ပြန်သွင်းတဲ့ ကဗျာဆရာတွေကိုရော ကိုလူအိမ်အနေနဲ့ ဘယ်လိုကစားမလဲ။

L ယှဉ်ပြီးတော့ ကစားစရာမလိုပါဘူး။ ကိစ္စတုန်းအောင် အဆုံး စီရင်ပစ်ရမှာပဲ။

K ရော... ပြတ်သားလှချည်းလား... ဗားတော့ဗရက်၊ မာယာ ကော့စကီး၊ အချုပ်တန်းဆရာဖေ၊ ဆီးဘန်းနီဆရာတော်၊ ဘကြီးမိုင်းတို့လို ပိုးသွင်းကောင်းတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးတွေလည်း ရှိခဲ့တာပဲလေ... ခင်ဗျား ... ကဗျာအဆုံးပိုဒ်မှာ *Exactus* လွတ်မြောက်ရာလမ်းလို့ ညွှန်းတယ်။ မှားမှားမှန်မှန် နည်းနည်းလေးမှ နောက်ဆုတ်မပေးဘဲ အရာရာကို ကြံ့ခိုင်ရင်သွားဖို့ ကဗျာရေးတယ်လို့ဆိုတယ်... ဟုတ်ပြီ... ကိုယ်ရွေး ထားတဲ့လမ်းအတိုင်း ဆက်လျှောက်ရမှာပေါ့... ဒါက *Revolution* တစ်ခေတ်မှာ ကဗျာဆိုတာ *Revolution* ပဲလား။

L ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်ကျောင်းပြီးတော့ (၆) နှစ်လောက် ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရတယ်။ အဲဒါ အဖြေလို့ပြောရမယ်။

K မှတ်မိပြီ၊ ဖက်ရှင်မဂ္ဂဇင်း။ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၀ မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ 'ခေါင်းစဉ်မရှိတဲ့ အကြောင်းအရာ' ကဗျာ အဲဒီမှာ ခင်ဗျားရေးခဲ့တာ...

“ငယ်ငယ်တုန်းက စိန်ပြေးတမ်းကစားတယ်
ကြီးလာတော့ အိမ်ပြေးတမ်း ကစားတယ်” တဲ့။

သမိုင်းဝင် အိမ်ပြေးတမ်းကစားပွဲကြီးမှာ ကိုလူအိမ်လည်း...
အောင်းခဲ့ရတာပေါ့။

“နည်းပညာတစ်ခေတ်မှာ ကဗျာဆိုတာ နည်းပညာ
သတင်းတစ်ခေတ်မှာ ကဗျာဆိုတာ သတင်း
အင်တာနက်တစ်ခေတ်မှာ ကဗျာဆိုတာ အင်တာနက်”

Revolution တစ်ခေတ်မှာ ကဗျာဆိုတာ *Revolution* ဆိုတာ။
အစဉ်အဆက် ကိုင်စွဲခဲ့ကြတဲ့ တော်လှန်ကဗျာ လမ်းကြောင်းပဲလေ။
လုပ်ပါဦး ကဗျာရေးကာစ စတင်မြစ်ဖျားခံသက်ဝင်ပြီး စီးဆင်းခဲ့ပုံ
လေး...။

L အသက် ၂၀ လောက်ကစပြီး ကဗျာရေးတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်
ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက်တော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ၈၆ မှာ ပုသိမ်ဒီဂရီ
ကောလိပ်ရောက်တယ်။ အဲဒီတုန်းက ငှက်အိမ်ထက်မြက်က ကျွန်တော့်ထက်
တစ်တန်းကြီးတယ်။ ကျောင်းမှာ သူငယ်ချင်းတွေဖြစ်ကြတဲ့ ထွန်းထွန်းဦး
(အောင်ဆု)၊ စိုးသောင်းတို့နဲ့ ‘မျှဝေခံစားခြင်း’ ဆိုတဲ့ သုံးယောက်ပေါင်း
လက်ရေးမင်ကူး စာအုပ်လေးတွေထုတ်ပြီး ကျောင်းမှာဖြန့်တယ်။ ပုံနှိပ်
စာလုံးအဖြစ်နဲ့ ၈၇ နိုဝင်ဘာ ဂီတပဒေသာမှာ ကဗျာစပါတယ်။ အဲဒီတုန်း
က ကလောင်နာမည်က ညီနိုင်ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ နောက် ၉၄ ရန်ကုန်ရောက်
တော့ ၉၅ ဇွန်လထုတ် သရဖူမှာ ‘လေးလံခြင်း’ ဆိုတဲ့ ကဗျာကျမှ...
လူအိမ်ဆိုတဲ့ ကလောင်အမည်နဲ့ စခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း
တစ်ယောက်ကို ကျွန်တော်ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီပလိုမာရဖို့က ၂ နှစ်
လောက်ပဲကြာတယ်။ ကဗျာဆရာဖြစ်ဖို့ဆိုတာက အနှစ် ၂၀ လောက်
ကြာတယ်။ ဒါတောင် အနှစ် ၂၀ မှာ လမ်းစပေါ်ရုံ ရေးတေးတေးပဲ
ရှိသေးတယ်။ ကဗျာဆရာဖြစ်တယ်လို့ ယတိပြတ်ပြောမရသေးဘူး။

K ကဗျာဆရာတွေဆိုတာက ဘဝနဲ့ရင်းပြီး တည်ဆောက်ခဲ့ရသူ တွေဆိုတော့... ကိုလူအိမ်ရေးခဲ့သလို

“အိမ်ထောင်အသိက် ၂၀
အိမ်ပြောင်းရတာ အကြိမ် ၄၀ မက”တဲ့
အဲဒီအကြောင်းလေး ဆက်ပါဦး။

L ၉၄ လောက်က ရန်ကုန်ရောက်လာပြီး AZ မှာ ဖလင်ဝင် လုပ်တယ်။ အဲဒီတုန်းက သိမ်းတင်သားက မန်နေဂျာ၊ ဖလင်လုပ်ငန်း ဆိုတာကလည်း စားလောက်သောက်လောက်ရုံပဲ ရှိတာပါ။ နေခဲ့တာ အနှံ့ပဲ။ ဒေါပုံ၊ သာကေတ၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ အင်းစိန်ရွာမကွေ့၊ နာဂစ်ပြီး တော့မှ ယုဇနကို ပြန်ရောက်ခဲ့တာပဲ ကိုကောက်ကြီး...

“တစ်ဝမ်းတစ်ခါးထက်
ကျောတစ်ပြားကို ပူရ
ငါတို့ဟာ “ဘစ္စဝပ်”တွေ
“ထရီနီဒက်”က ကြံစိုက်သမားတွေ”

နိဗ္ဗာန်ဆရာတွေက “မိအက်ချ်နိုင်ပေါ”... စာအုပ်ထဲကလိုပါပဲ... မောင်ရဲနိုင် ဘာသာပြန်ဖူးပါတယ်။ အဲဒီကျွန်းနိုင်ငံလေးမှာ အိမ်တစ်လုံးရဖို့ အတွက် ခက်ခက်ခဲခဲ ရုန်းကန်ခဲ့ရတဲ့ ထရီနီဒက်လို ကြံစိုက်သမား တွေရဲ့ဘဝဟာ ကျွန်တော်တို့ ဘဝတွေနဲ့ ဘာမှမထူးပါဘူး။ ကဗျာက တော့ ရွေ့ရတာပါပဲ။ ခက်တာက ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ဆေးသုတ်ထား တဲ့ဖိနပ် ဝယ်စီးတဲ့သူတွေ၊ မယားငယ် လင်ငယ်ဇာတ်ခင်းတာတွေ၊ အကြောင်ကြားတွေ ရှိတယ်။ တကယ့် ကျွန်တော်တို့ဘဝကို မသိကြဘူး။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးက ဥရောပမှာ ပြီးသွားပေမယ့် မပြီးသေးတာတွေ ရှိသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် မပြီးသေးဘူး။ နေရာတကာမှာ ခက်ခဲတာဆိုတွေ ရှိနေတုန်းပဲ။ အော့ရှုပ်တွေ ရှိနေတုန်းပဲ။

K ခေါင်းစဉ်မရှိတဲ့ အကြောင်းအရာ ပေါ့...
 “ပန်းတစ်သောင်းအတွက်
 လမ်းပြောင်းသင့် ပြောင်းရမှာပေါ့
 ပြကူဒိန်အသစ်လဲသလို
 အရေပြားအသစ် လဲသင့်လဲရမှာပေါ့
 လိုအပ်လာရင်
 ကောင်းကင်ကို ဆေးမြယ်သင့် ခြယ်ရမှာပေါ့”
 ကိုလူအိမ်ကဗျာထဲက စိတ်ကူးထဲက နိုင်ငံသစ်က...

L ဟုတ်တယ် ကိုကောက်ကြီး အစွရေးတော်လှန်ရေးအတွက် ထောက်ပံ့ပေးခဲ့တဲ့ ဂျိမ်းဝိုက်ဇမန်း၊ ဝန်ကြီးချုပ် ဝိဒါမေယာ၊ ဒေးဗစ်ဘင် ဂူရီယန်တွေ စက်ရုံကြီးဖြစ်လာဖို့အတွက် ပစ္စည်းအစိတ်အပိုင်းတွေကို ရအောင်ကြိုးပမ်းခဲ့တာတွေ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပုသိမ်ဘက်က ချောင်းတွေမြောင်းတွေထဲမှာ ကိုကောက်ကြီးလည်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သားပဲ သိပါတယ်။ ဗေဒါတွေကျပ်လာရင် လှေကဘယ်လိုမှ ဆက်သွားလို့ မရတော့ဘူး။ ဗေဒါတွေကို ရှင်းပစ်ရမယ်။

K ဒါကြောင့်လည်း ခေတ်ပေါ်ကဗျာကို မြင်သာထင်သာရုံတင် မကဘူး။ ထင်းကနဲပေါ်အောင် ရေးဖွဲ့ခဲ့တာပဲ...။

“စာသင်ခန်းတွေဆီသွားမယ့်အစား
 အလုပ်ခခန်းဆီ သွားရ
 ဘွဲ့နှင်းသဘင်တက်မယ့်အစား
 ကြီးစင်ပေါ်တက်ရ
 ငါတို့ဟာ
 “ဝိုပေါ့”ရဲ့ သုညကာလ ကမ္ဘောဒီးယားတွေ
 သူတို့ သိပုံမပေါ်ဘူး”

L အေးပေါ့ဗျာ... ပင်လယ် မဖြတ်ဘူးတဲ့သူတွေ၊ မုန်တိုင်းနဲ့ မသေဖူးတဲ့သူတွေကတော့ ဗေဒါတွေကျပ်လာလည်း လှေပေါ်မှာ ငုတ် တုတ်ထိုင်နေမှာပဲလေ... အဆုံးသတ်အပိုဒ်က ထိရပါတယ်။ သိပုံမပေါ် တဲ့သူတွေ ခပ်စပ်စပ်လေးနာပြီး သိသွားကြမှာပါ။

K ကိုလူအိမ် စာတွေဘယ်လောက် ဖတ်ထားတယ်ဆိုတာ ကဗျာ တွေထဲမှာ သိသာတယ်။ ဒါဘယ်လိုမှ ငြင်းလို့မရဘူး။ ကဗျာဆရာ တစ်ယောက် ဖြစ်လာရင် နိုင်ငံတကာ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ မျက်ခြေပြတ်လို့ ဘယ်ရမှာလဲ... သောင်းပြောင်းတွေလာ မဂ္ဂဇင်း ၂၀၀၂ တုန်းက 'အလံတိုင်' ကဗျာ၊ အဲဒီမှာက... ပြတ်သားနိုင်မှာတဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေ တွေ့ရတယ်။

L ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်မိပြီး တွေးမိတာလည်း ပါ... ပါတယ် ကိုကောက်ကြီး...။ ဟုတ်တယ်လေ... ကျွန်တော်တို့ဟာ...

- နယ်သစ်ပယ်သစ်... အလုပ်အကိုင်သစ်ရှာရတဲ့ 'အုတ်ကီး'လား
 - ကိုယ်အတတ်နဲ့ကိုယ် ခရီးလှည့်လည်သွားရတဲ့ 'ဂျစ်ပစီ'လား
 - လက်ရှိဘဝကို ကြိုသလို ဖြေရှင်းရတဲ့ 'ပိဆာနီး'လား
 - ဘဝတူချင်း ပြန်စစ်ခင်းရတဲ့ 'နီဂရိုး'လား
- လက်ထဲမှာ သေနတ်တစ်လက်တော့ ရှိရတာပဲ။
... အချစ်၊ နိုင်ငံရေး၊ တော်လှန်ရေး၊ အနုပညာ
ကျွန်တော်တို့... မြို့မငြိမ်း၊ ဗင်းဆင့်၊ ဟဲမင်းဝေး
မာယာကော့စ်စကီး၊ ဂျက်လန်ဒန်၊ ကတ်ကိုဘိန်းလို
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘာလို့ သတ်သေရမှာလဲ...
"ငါတို့ဟာ
မနက်ဖြန်မှာ သူရဲကောင်းတွေ ဖြစ်ရင်ဖြစ်
မဖြစ်ရင် အာဇာနည်တွေ ဖြစ်ကုန်လိမ့်မယ်" ... တဲ့။

K ကိုလူအိမ်က 'ကွန်မင်ချီ'စိတ်ဓာတ်ကို ရင်ထဲအောင်းထားတဲ့ သူပဲ။ ကိုယ့်မြေ၊ ကိုယ့်ယာ၊ ကိုယ့်အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်၊ ကိုယ့် မျိုးနွယ်အတွက် နောက်ဆုံးမြေတစ်လက်မ ကျန်တဲ့အထိ ခံတိုက်မယ်။ ကိုယ့်အလံနဲ့ ကိုယ်၊ အန္တရာယ်သင့်နေတဲ့ အလံတိုင်လေး... အေးဗျာ ... တစ်ချိန်ချိန်မှာတော့ ကိုလူအိမ် အလံတိုင်ကို သေချာစွာ စိုက်ထူ နိုင်မှာပါ။ နောက်... ယန်းအလင်္ကာမဂ္ဂဇင်း... ဧပြီ ၂၀၀၇ မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ 'ရွေးနေတဲ့ကမ္ဘာ' ကမ္ဘာကြီးကို မြင်တဲ့အမြင်တွေက စူးရှပါတယ်။ ကမ္ဘာ ကြီးက စစ်ကြီးနှစ်ခုကြုံခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း အမှတ်မရှိသေးဘူး။ လူသားမျိုးနွယ်တွေ ပျောက်ကွယ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် အကြောက်အလန့် မရှိဘူး။ ပစ်ကြ ခတ်ကြ ခုံးကြကြ။ ပြဿနာကို သေနတ်ပါမှ ရှင်းလို့ ရမယ် ထင်နေကြတယ်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ စစ်နဲ့ငြိမ်းချမ်းရေး... ထောင့်စုံ ကနေ ရေးဖြဲ့ထားတာပဲ...

L ဒီလို... ကိုကောက်ကြီး၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိုတာက သူတို့နိုင်ငံ အတွက်ပဲ ကြည့်နေတာပါ...၊ သူတို့နိုင်ငံသားတွေ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းဖို့အတွက်ပဲလေ...

“အများကောင်းစားရေးလိုလို
 ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံမှုလိုလိုနဲ့
 ခုချိန်ထိ
 ရသမျှအကျိုးစီးပွား
 သူ့အိတ်ကပ်ထဲ
 ကောက်ထည့်နေတုန်းပဲ
 ခုချိန်ထိ
 ကမ္ဘာကျင့် ကမ္ဘာကြံ ကြံနေတုန်းပဲ”

K မီးတစ်ဖက် ရေမှတ်တစ်ဖက် ကမ္ဘာကြီးလို့ ကိုလူအိမ် ပြောထားတယ်။ သစ်မြင် ခုတ်ချင်နေတုန်း၊ မြစ်မြင် ငါးဖမ်းချင်တုန်း၊ တွင်းမြင် ရေနံငင်ချင်နေတုန်း၊ ကမ္ဘာကြီးက သူ့ကိုယ်သူ ကမ္ဘာတည်မယ်လို့ ထင်ထားတာ ရူးရတဲ့ကမ္ဘာ၊ မာသာထရီစာက တစ်ယောက်တည်း။ ဘင်လာဒင်က အများကြီးပဲ... ဂန္ဓိကတစ်ယောက်တည်း၊ ဟစ်တလာတွေက အများကြီးပဲ...

“ခုအချိန်ထိ
လက်နက်အပြိုင် တပ်ဆင်နေတုန်းပဲ
သူ့အုပ်စု ကိုယ့်အုပ်စုဖွဲ့နေတုန်းပဲ
ဝိုင်းဂဏစွဲ အယူဝါဒစွဲတွေ
ပြင်းထန်နေတုန်းပဲ”

နောက်... ကိုလူအိမ်ရဲ့ ‘ထွေရာလေးပါး’ကဗျာ၊ ဒီကဗျာတွေမှာ မှတ်စုတွေက...

“၂၀ ရာစုအတွင်း ကမ်ပူးချားမြေပေါ်တွင် ကြေကွဲစရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ရပ်မှာ ပိုပေါ့နှင့်အဖွဲ့ ရာဇဝတ်ကောင်များက လူမျိုးစုအလိုက် မျိုးပြုတ် သုတ်သင်ရှင်းလင်းရေးဝါဒဖြင့် ပြည်သူအများကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းမှု ပြုလုပ်ကာ ကောက်ကျစ်စွာ သတ်ဖြတ်ခဲ့သော အမှုကိစ္စပင် ဖြစ်တော့သည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်သည် ဂျာမနီဖက်ဆစ် ရာဇဝတ်ကောင် ဟစ်တလာ၏ လူသတ်မှုများထက်ပင် ပိုမို၍ဆိုးရွား ရက်စက်လှပေသည်။”

(ချောင်အပ်လူသတ်ကွင်း အဝင်ဝတွင် ရေးသားထားသော ဆိုင်းဘုတ်ပိုစတာမှ)

“အသံထက်လျှင်မြန်တဲ့ လေယာဉ်ကြီးတွေက ထုတ်လွှတ်တဲ့ ဟိုက်ထရိုဂျင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့တွေကြောင့် အိုစုန်းလွှာကြီး ပျက်စီးနိုင်တယ်။ တောမီးတွေမှာထွက်တဲ့ မီးခိုးတွေကြောင့် ပျက်နိုင်တယ်။ နူးကလီးယားစစ်ကြီးတစ်ခုသာ ဖြစ်လာခဲ့ရင် အိုစုန်းလွှာတစ်ခုလုံး ပျက်စီးပြီး ကျွန်တော်တို့ဟာက အကာအကွယ်မရှိဘဲ နေရောင်ခြည်ဟင်းလင်းပြင်အောက်မှာ ရောက်စေနိုင်တယ်။ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ဟာ ကျွန်တော်တို့ကမ္ဘာကြီးကို သေလောက်တဲ့ အတိုင်းအတာအထိ ရောက်လိမ့်မယ်။

‘လာဂုဇင်’

(ဒတ်ချ်လူမျိုး နူကလီးယားဗေဒပညာရှင်)

x x x

“စနစ်ကို လူသားကဖန်ဆင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စနစ်နဲ့လူသားဟာ အမြဲလိုအပြေးပြိုင်နေပါတယ်။ ဒါကို ဘေးကရပ်ကြည့်နေတဲ့ ပြည်သူလူထုက အမြဲလို ရင်မောနေတယ်တဲ့”

x x x

တူးစလန်း (Toul-Sang)

ကွန်မြူနစ်အာဏာရှင် ပိုပေါ့ (Pol Pot) လက်ထက် အကျဉ်းစနစ်ဖြုလုပ်ခဲ့ရာ စာသင်ကျောင်း၊ (၁၉၇) အကျဉ်းထောင်ဖြုလုပ်ရာ ဤကျောင်းနေရာ၌ လူပေါင်းသန်းနှင့်ချီ၍ ချုပ်နှောင်သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအသတ်ခံရသူများထဲတွင် အရွယ်ရောက်ပြီး ပညာတတ်ယောက်ျား မိန်းမ မကျန်၊ ကျောင်းဆရာများ၊ ဆရာဝန်များ၊ ကုန်သည်များ၊ ကလေးများ၊ သံဃာတော်များ စသည့်လူတန်းစားမျိုးစုံ ပါဝင်သည်။

x x x

ချောင်းအပ် (Chaung-EK)

ကမ္ဘောဒီးယားရှိ လူသတ်ကွင်းဖြစ်ရပ်များအနက် အကြီး
အကျယ်ဆုံးဖြစ်ပြီး လူအများဆုံး အသတ်ခံရသည့်နေရာ။

x x x

L ဟုတ်တယ်ကိုကောက်ကြီး... ထွေရာလေးပါး ကဗျာရှည်က
ကျွန်တော့်စာအုပ်တွေထဲက မှတ်စုလေးတွေ ထုတ်ထားတာ... ဟိုတစ်စ
... ဒီတစ်စ... အတော်ကြာခဲ့ပြီ... ၁၁ နှစ်လောက်ကြာမှ အချောရေး
လို့ ရခဲ့တာပါ... ငါတို့ ကဗျာရေးတယ်... ကဗျာထဲက... လူတိုင်း
တစ္ဆေ့နဲ့ တွေ့လိုက်တယ်... လူတိုင်းကဗျာနဲ့ မကြုံနိုင်... တစ်ခါတစ်ခါ
ယူရေန်နီယံရှာရသလို... ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟာ ကြာတယ်... ဒီထက်ပိုလို့
ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်ဟာ ကြာတယ်...လို့ ရေးခဲ့သေးတာပဲ... အဲဒီ
တော့ ထွေရာလေးပါးထဲက ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ ဘာလဲ...

“ကျွန်မတော့ အလုပ်ပြုတ်သွားပြီ
ရွာပြန်မလား အဂ္ဂါပြုမလား
ဒါပဲ ကျွန်တော့တယ်
ဒါပဲ ကျွန်တော့တယ်
လုပ်အားခတိုးတောင်းမိလို့
အထုထောင်းခံလိုက်ရ
ကျေးတောက အလုပ်သမလေး
မိတော့ကို ပြောတာလား
ကျောင်းသားချင်း အနိုင်ကျင့်ခံရလို့
ဘတ်စကက်ဘောတိုးတိုင်ကွင်းမှာ
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကြိုးဆွဲချပြီး
သေတမ်းစာတစ်စောင်ရေးသွားခဲ့တဲ့

ဂျပန်က (၁၇) နှစ်အရွယ်
 ကျောင်းသားလေးကိုပြောတာလား
 လွတ်လပ်ရေးကိုပေးလော့
 ဒါမှမဟုတ်
 သေခြင်းတရားကိုပေးလော့
 (၁၁) ယောက်မြောက် ရှိသွားပြီ
 အမိမြေအတွက်
 ကိုယ့်ကိုယ်ကို မီးတင်ပို့နေကြ
 တစ်ဖက်က
 သီလရှင်နဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးတွေကို
 ပြောတာလား...”

K အဆုံးသတ်မှာက ကိုလူအိမ်က သွားစရာရှိရာကို သယ်သွား
 မယ်... ဒါပေမယ့် ပြောလို့သာပြောရတယ်၊ ဒီလောက် အပြစ်သား
 တွေများတဲ့ လောကထဲ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင် လမ်းပျောက်သွားတာတော့
 မဟုတ်ပါဘူးနော်...

L မဟုတ်ပါဘူး... ကိုကောက်ကြီး၊ လမ်းမပျောက်ပါဘူး၊
 ထွေရာလေးပါး တွေးကြည့်တာပါ...

K အေးဗျာ ကဗျာအကြောင်းတွေ စကားပြောရတာ... အိမ်နိမ့်နေ
 တာပါပဲ၊ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်... ဘာသာဗေဒတူတဲ့လူတွေနဲ့ စကား
 မပြောရတာလဲ... ကြာပါပြီ။ ကနေ့ခေတ် အရွှေမြန်လွန်းတဲ့ အိုင်တီ...
 ဂလိုဘယ်လ်... မီဒီယာ... ခေတ်လွန်ဆိုပြီး အမျိုးမျိုး အဓိပ္ပာယ်တွေဖွင့်
 နေတဲ့ ခေတ်ကြီးမှာ... ကနေ့ ကဗျာတွေအပေါ်မှာရော ကိုလူအိမ်
 ဘယ်လိုတွေးမိလဲ...

L အမှောင်ထဲမှ အရောင်မကွဲသေးဘူး ကိုကောက်ကြီး... အမှောင်
ထဲမှာ ဝင်တိုးတိုက်နေကြတာပါပဲ... ဒါပေမယ့် အလင်းရောင် ပေါ်
လာရင်တော့... အရောင်ကွဲသွားမှာပါ...

K အလင်းရောင်က ဘယ်တော့ ရောက်မယ်ထင်လဲ...

L ရောက်တဲ့အချိန်ပေါ့ဗျာ... ခုမရောက်သေးလည်း အချိန်ကျရင်
ရောက်လာမှာပဲ... အချိန်ကာလတစ်ခုကို အသေအချာ ရောက်လာမှာ
ပါ... နောက် ၁၀ နှစ်လောက်ကြာတဲ့အခါမှာ... ကိုယ်ရေးတဲ့ကဗျာ
ကိုယ်ပြန်ဖတ်ကြည့်ရင် ပေါတောတောကဗျာ မဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်...

K ကိုလူအိမ်ရေးတဲ့ 'နေ့တစ်နေ့' ကဗျာထဲကလိုပေါ့...

“အပြောင်းအလဲလား
အလွဲအပြောင်းလား
ကောင်မလေးတွေက
တောင်ကိုရိုးယား
သရုပ်ဆောင်မင်းသမီးတွေလို ဝတ်ဆင်ပြီး
ကောင်လေးတွေက
အမေရိကန်နောက်ဖေးလမ်းကြားက ထွက်ကျလာတဲ့
ဟစ်ဟော့ပီတကို
ဒိုက်ထိုးနေခဲ့တာလည်းဖြစ်တယ်
ကျေးဇူးပဲကိုလူအိမ်
ကျေးတောက မိတောလေးလည်း
ရွာမပြန်ဖြစ်ဘဲ... အဝါမဖြစ်ဘဲ

ငြိမ်းသွားနိုင်ပါစေ
ဆက်လက်ပြီးတော့လည်း ယူရေနီယမ်လို
ကဗျာကောင်းတွေ ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ပါစေ...

L ကျွန်တော်ကလည်း ကိုကောက်ကြီးကို တစ်ခုတော့ ပြောချင်
တယ်...

K ဆိုပါဦး ...

L ကဗျာစစ်စစ်ရင်ကို သိပ်မခွဲပါနဲ့ဗျာ... ကိုကောက်ကြီး လုပ်
လိုက်ရင်... ရိုးတွင်းချဉ်ဆီတွေ ကျဉ်တက်လာတတ်လို့ပါ။

“သေချာတာက
ဒီကမ္ဘာပေါ်မှာ အငတ်ဘေးဒဏ်ကြောင့်
နေ့စဉ်
ကလေး (၁၈၀၀၀) သေဆုံးပြီး
လှုံပေါင်း (၇၀၀) ဟာ
ဟောင်းလောင်း အိပ်ရာဝင်နေကြရပါသတဲ့”

(New Style မဂ္ဂဇင်း၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၀၂)

ကမ်းရှာငှက်ရဲ့
အပြစ်မဲ့ကမ်းခြေမှ လှိုင်းပုတ်သံ

သူ့ကဗျာခေါင်းစဉ်တွေမှာ “သောကြာနေ့က ရံ့တင်တဲ့ကား...”
“သောကြာနေ့က မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နဲ့ စကားပြောခြင်း...”
ဘာရယ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ နေ့ပေါင်းများစွာ ရှင်သန်လှုပ်ရှားနေကြတဲ့
လူသားဘဝတွေထဲက ခေတ်တစ်ခေတ်ကို ဖန်တီးနိုင်ဖို့ အာရုံရုပ်တွေ...
ရုန်းကြွထင်ဟပ်နိုင်သလောက် ထင်ဟပ်နေဖို့ ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးစုံ ပြောင်းလဲ
လာတဲ့ ကဗျာအနုပညာထဲမှာ ဖွဲ့တည်လိုက်တာပါပဲ... မှတ်မှတ်ရရ
အဲဒီနေ့ကလည်း သောကြာနေ့ပါပဲ။ ၃၄ လမ်း အပေါ်အဘောက်
အရှည်ကြီးပလက်ဖောင်းကဖေးမှာ လူငယ်ကဗျာဆရာ စေတနဲ့ အဆင်
မတူ ရုန့်ကွဲပေမယ့် အသေချာဆုံး ရောင်စုံပန်းများ ဖြစ်ပျားခံရာ နှလုံးသွေး
ကတော့ တစ်ရောင်ထဲပါပဲ... ရဲရဲနီ ...

လူငယ်ကဏ္ဍဆရာများနဲ့ တွေ့ဆုံခြင်းကဏ္ဍအတွက် လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀ နှစ်ကျော်လောက်ထဲက ရင်ထဲရောက်လာတဲ့ စေတကဏ္ဍတွေကို ကောက်သင်းကောက်ထားမိပါတယ်။ အခုမှပဲ ကဏ္ဍဖတ်သူတွေအတွက် ပေါ်ဦးပေါ်ဖျားကောက်သစ်နဲ့ သင်းပျံ့တဲ့ထမင်းအိုးလေး တည်ဖြစ်သွားပါပြီ။ သူကလည်း သူ့ရွှေထုပ်ကို ဖွင့်ပြပါတယ်။ “အပြစ်မဲ့မှုကမ်းခြေ” ကဏ္ဍများတဲ့... လုံးချင်းကဏ္ဍစာအုပ်လေး ကဏ္ဍထုတ်ဝေမှုမှတ်တိုင် စိုက်နိုင်ခဲ့ပြီပေါ့... .

အဲဒီကဏ္ဍစာအုပ်ရဲ့ ဝှက်ထားတဲ့ စာသားအနည်းငယ်ထဲမှာ ကဏ္ဍအကြောင်း ကဏ္ဍစာအုပ်အကြောင်း...ကဏ္ဍရေးသူအချင်းချင်း ဆွေးနွေးကြတာ... ဖလှယ်ကြတာ... ကောင်းပါတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဘယ်စာသား၊ ဘယ်အရာ၊ ဘယ်စကားလုံးတွေက ကဏ္ဍစာတို့နဲ့ ပေါင်းစပ်ပျော်ဝင်သွားကြတာတွေ...

“ဒါပေမယ့် နည်းနည်းမှ မတူ လုံးဝမတူဘူး
 စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ နံရံကို သူ စိုက်ကြည့်လိုက်တယ်
 နံရံပေါ်က ကြည့်မှန်တစ်ချပ်ကို စိုက်ကြည့်လိုက်တယ်
 ရုတ်တရက် သူတွေ့လိုက်ရတယ် သူ့ရဲ့ပုံ
 သူ့ရဲ့ပုံတူအစစ်ကို သူ တွေ့လိုက်ရတယ်...”

x x x

K ဖတ်ရှုလေ့လာမိခဲ့တဲ့ အသိပညာတွေထဲမှာ ကိုယ်အားကျတဲ့ သူတွေ၊ ဖြစ်ချင်ခဲ့တဲ့သူတွေ ရှိတယ်။ မောင်ရင်ရဲ့ ကိုယ်တိုင်ရေးတဲ့ ပုံတူတွေထဲမှာ မောင်ရင်က ကဗျာဆရာ ရှယ်လီဖြစ်ချင်။ ပရောဗီ သယပ်စ် ဖြစ်ချင်တယ်။ ပရောဗီသယပ်စ်ကို ကယ်တင်တဲ့ ဟာကျူလီ ဖြစ်ချင်တယ်။ ကျူးဘားပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးရအောင် လုပ်ပေးခဲ့တဲ့ ချေဓွဗားရား ဖြစ်ချင်တယ်။ “ချေ”သောက်တဲ့ဆေးလိပ်မှ သောက်ချင် တယ်။ ကိုယ့်ဓာတ်ပုံနဲ့ အဲဒီသူရဲကောင်းတွေပုံကို တိုက်ကြည့်တယ်။ ဒီတော့ လုံးဝမရဘူး။ ပုံတူဆိုတာက ကိုယ်တိုင်ရေးမှ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်ဘာသာဖန်တီး တည်ဆောက်မှ ကဗျာဆရာဘဝကို မြတ်နိုးတယ်။ လောကကြီးကို ဖြတ်သန်းတဲ့အခါ ကဗျာအသက်ဓာတ်နဲ့ ရှင်သန်ချင် တယ်။ ကျောင်းဝင်ကြေး ပေးစရာမလို... ရေစွစတီလုပ်စရာ မလိုတဲ့ ကဗျာကျောင်းတော်ကြီးမှာ ပိုဖမ်းဂဏတွေ၊ အစွဲတွေ ဆရာမွေး တပည့်မွေး အုပ်စုဖွဲ့ လူတွင်ကျယ် ကြော်ငြာမင်းသား ကဗျာဆရာတွေ ကြားမှာ မောင်ရင်ရဲ့ကိုယ်တိုင်ရေးပုံတူကို ဘာဖြစ်လို့ ထုဆစ်ချင်ခဲ့ရ တာပါလဲ...

S တကယ်တော့ ဒီကဗျာကိုရေးဖို့ စိတ်ကူးရခဲ့ပုံက တစ်နေ့ ကျွန်တော့်အတွေးထဲမှာ ကမ္ဘာလောကထဲက ပါရမီရှင် သူရဲကောင်းတွေ ရောက်လာကြတယ်။ တော်လှန်ရေးသမားထဲက ချေဓွဗားရား၊ နိုင်ငံရေး တွေးခေါ်ပညာရှင်တွေထဲက ဆိုကရေးတီး၊ ကားလ်မာ့ကင်စ်၊ သိပ္ပံပညာရှင် ပိုက်သဂိုးရပ်၊ အိန်းစတိုင်း၊ စတီဗင်ဟော့ပ်ကင်း စသဖြင့်ပေါ့။ သူတို့က သူတို့ဘာသာရပ် သူတို့နယ်ပယ်မှာ တကယ်နှစ်ယောက်မရှိအောင် ထူးချွန် တာ၊ ဇွဲကောင်းတာ၊ ကြီးစားတာ။ အများအားဖြင့် လူငယ်တွေက သူတို့အကြောင်းတွေဖတ်ပြီး ယုံကြည်ကိုးစားကြတယ်၊ အားကျကြတယ်။ သူတို့လိုဖြစ်ချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့အကြောင်း အရသာတွေရုံ ထိတွေ့ပြောဆိုရုံနဲ့ သူတို့လို မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ဖောက်မှ

ကိုယ့်အသားတံဆိပ်နဲ့ ကိုယ့်အရေပြားကို ထွင်းနိုင်မှ။ ပြီးတော့ သူတို့ အားလုံးက လူသားအားလုံး လောကကြီးတစ်ခုလုံး ငြိမ်းချမ်းသာယာဖို့ ရည်မှန်းပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြတဲ့သူတွေ ... အဲဒီလိုအတွေးနဲ့ ဒီကဗျာကို ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

K ငယ်ရွယ်စဉ် လူငယ်ချင်းရန်ဖြစ်တာမျိုး၊ ဘတ်စ်ကားပေါ် ခါးပိုက်နှိုက်ခံရတာမျိုး၊ ဘူတာရုံမှာ ဖဲသုံးချပ်သမားတွေရဲ့ အလိမ်ခံရတာ မျိုး၊ ခပ်စေးစေးက သေနတ်နဲ့ လှမ်းပစ်ခံရတာမျိုး၊ သူက တစ်ခုခု ဖြစ်ချင်တယ်။ တစ်ယောက်ယောက်ကို အားကျတယ်။

S ဟုတ်ပါတယ်။ ကဗျာဆရာရဲ့ ကိုယ်တိုင်ရေးပုံတူကလည်း ကိုယ့်ပုံကိုယ်ပဲ ထုဆစ်ရမှာပေါ့။ သူများပုံတွေ ထုဆစ်လို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့ မလဲ။ ကိုကောက်ကြီး ပြောသလိုပဲ။ ကဗျာဆိုတာ ကိုယ့်ကဗျာဓာတ်နဲ့ ကိုယ့်အသက်ကိုယ်ရှူပြီး ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးထားတဲ့ ကဗျာတွေကိုရေးနိုင်မှ ကဗျာတွေ ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

K ပိုတောက်ပွင့်သစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၈ မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ “လူများ လမ်းများ ရွှေခင်းများ အမှတ်တမဲ့ခြေသံများ” ကဗျာရှည် မောင်ရင်ရဲ့ အနုပညာကို အငမ်းမရရှာဖွေတဲ့လမ်းပြောပြီး ထင်းရှူး စတော်တယ်ရီ ကိုယ်နဲ့ ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာခေတ်မှာ လူဖြစ် အမေရိကန်က အပိုလိုသာ လပေါ်ခြေချတော့ ရန်ကင်းချိုးဖြူ ပိုက်လိုင်းပေါ်မှာငှက်ပစ် ချိန်ကြိုး ငမန်းစွယ် ရန်ကုန်မြို့မှာ လမ်းသူရဲဂိုဏ်းတွေ ခေတ်စားတဲ့ကာလ...

“တောင်ဥက္ကလာဆိုတာ ငါကြီးပြင်းတဲ့ အရပ်
ဒီအရပ်မှာ နှင်းဆီပန်းတွေ ပွင့်တယ်
ဒီအရပ်မှာ ငါ့သမိုင်းကြောင်းကို
ခြစ်ရှုစေတဲ့ ဇာတ်ကြောင်းတွေ ရှိတယ်...”

S ဟုတ်တယ်။ ကိုကောက်ကြီး ဒီကဗျာရှည်ကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ငယ်ဘဝမှာ အနုပညာကို အရသာတွေ့ပြီး အနုပညာနောက် အမောတကော အငမ်းအရ လိုက်ရှာနေတဲ့ လူငယ်ကျောင်းသားဘဝက ကျွန်တော့် အတိတ်ကို လှမ်းနှိုက်ကြည့်တဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဆိုရင် မမှားပါဘူး။

K “ဆံပင်ရှည်ထားဖို့
ဂျင်းဘောင်းဘီဝတ်ဖို့
အမှန်တရားကို စူးစမ်းဖို့
လောကကြီးကို အလျားလိုက် ဖြန့်ခင်းဖို့...”

S လူငယ်ဟာ လူငယ်လိုနေထိုင်ခဲ့ဖူးမှ လူငယ်ဟာ ဘယ်အရာမဆို ဖြတ်သန်းရဲတယ်။ လူငယ်ဟာ ကိုယ်ကလွဲရင် ဘယ်သူ့ကိုမှ မယုံဘူး။ လူငယ်ဟာ အမှားအမှန်ကို ကိုယ်တိုင် ခွဲစိပ်ကြည့်ချင်တယ်။ အဲဒါ လူငယ်တံဆိပ်ကို ခွာကြည့်တာ...

K စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ကောင်းတဲ့ လူငယ်ဘဝ ကိုယ်တို့လဲ ဒီခေတ်တွေထဲမှာ ကောင်းကောင်းကြီး ကျင်လည်ဖြတ်သန်းခဲ့ ကြဖူးတယ်။ ပြေးရင်းလွှားရင်း အမှန်တရားကို ကိုယ်တိုင်ရွေးချယ်ခဲ့ကြတာပေါ့။

“ဘယ်သူတွေဘာပြောပြော
ကိုယ့်လမ်းကိုယ်သွား ကိုယ်မှားကိုယ်ခံ
အကောင်းအဆိုး ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ရွေး
ခုထိ ပြန်တွေးကြည့်ရင်
စိတ်လှုပ်ရှားစရာ စိတ်မောစရာများ
မူးယစ်ဆေးဝါးရဲ့ သားကောင်အဖြစ်က
သိသိကလေး လွတ်ခဲ့ကြတဲ့လူငယ်များ
ဘဝအပြေးအလွှား မိုင်တိုင်များသာ...”

S ကျွန်တော်တို့ခေတ်က ဟစ်ပီတွေ ခေတ်စားတယ်။ လွတ်လပ်တယ်။ ဆိုးသွမ်းတယ်။ မာရီဝါးနား သုံးတယ်။ အမှောင်ထုရဲ့ နံရံတွေကို ကိုယ်တိုင်လက်နဲ့ စမ်းကြည့်တယ်။ ဆူးခင်းလမ်းကို ကိုယ်တိုင်လျှောက်ကြည့်ကြတယ်။ ပြီးမှ အလင်းရောင်ကို အခမ်းမရ ရှာရတယ်။ လူငယ်အချင်းချင်း ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ ချိန်းရိုက်ကြတယ်။ သွေးထွက်သံယိုဖြစ်ပြီးမှ ငြိမ်းချမ်းရေးကို တပ်မက်ကြတယ်။ ဟစ်ပီတွေမှာ အမှန်တရားရှိတယ်။ နမူနာပြုရရင် 'ဂျွန်လင်ဒွန်'ဟာ တစ်ဖက်မှာ 'ဟစ်ပီ'လို့ နာမည်ကြီးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဂျွန်လင်ဒွန်ဟာ ဗိယက်နမ်စစ်ဆန့်ကျင်ရေး သူရဲကောင်းလည်းဖြစ်တယ်။

K ၇၃-၇၄ ဝန်းကျင်ခေတ်ပေါ် ကဗျာသစ်ဖြတ်သန်းမှု အစလို့ ပြောကြတဲ့ 'မိုးရိပ်လေရိပ်'၊ 'တောင်ညိုခင်တန်း'၊ 'မတ်လအရိပ်'၊ 'နွားခြေရာကွက်ထဲက ရေနည်းငါး'၊ 'ဖီးကွက်ငါးကောင်'၊ 'နွေ့ကွေ့ကွေ့ ခိုင်ယာရီ စာမျက်နှာများ'၊ 'သစ်ရွက်အသေများပေါ်က ရက်စက်သော ဂီတ' မောင်ရင်လည်း ဒီကဗျာသစ်တွေကို ထွေးပွေ့ခဲ့ရတာပဲ မဟုတ်လား။

S ကျွန်တော် ကဗျာမရေးခင်ထဲက ကဗျာဆရာ ကိုအောင်ချိန်နဲ့ ရင်းနှီးတယ်။ 'ရွှေလမင်း'လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို ရောက်တယ်။ သူက ကျွန်တော့်ရဲ့ 'လွမ်းမောဖွယ်နေ့ရက်များ' ကဗျာကို ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ၊ ကဗျာဆရာ ကိုသင်းခိုင်လက်ထဲ ထည့်တယ်။ ကြိုက်ရင် သုံးပေါ့... အဲဒီတုန်းက မဂ္ဂဇင်းမှာ အဲဒီကဗျာ ပါမလာမချင်း ကျွန်တော် အသက်မရှူနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော့်ကဗျာကို သုံးမှသုံးပါ့မလား ပေါ့... ကဗျာပါလာတော့ ကြည့်နူးမှုကို ဘယ်အရာနဲ့မှ မလဲနိုင်ဘူး။ ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ဖော်ပြခံခဲ့ရတဲ့ ကဗျာ၊ ဒီဇင်ဘာ ၈၉၊ အဲဒီလထဲမှာပဲ ရွှေဝတ်မှုန်မှာ 'သစ်ရွက်အိမ်' ကဗျာဖော်ပြထားတယ်။ သူက ဖြန့်တာ

နောက်ကျမယ်။ ဒီကဗျာနှစ်ပုဒ်စလုံး စေ အရေးအခင်းပြီးစက ရေးတဲ့ ကဗျာတွေ။ ကဗျာရေးတတ်စဉ်က ရေးခဲ့တာတွေဆိုတော့ ထင်းရှူးပင်ရိပ် အငွေ့အသက်တွေပါတယ်။

K လွတ်လပ်မှုအတွက် တမ်းချင်းတစ်ပုဒ်က “လွမ်းမောဖွယ် နေ့ရက်များ” ဟုတ်ပြီ။ ခေတ်ပြိုင်ရေးဖော်ရေးဘက် ကဗျာဆရာတွေ ကရော ဖြတ်သန်းခဲ့ကြတာက “အင်္ဂါနေ့သားအကြောင်း” မှာ မောင်ရင် ဓာတ်လိုက်ခံရတဲ့နေ့တွေ...

“မွေးကတည်းက သင်္ချိုင်းဝအထိ
သွယ်တန်းထားတဲ့ ကေဘယ်ကြိုးမှာ
ခရီးကြမ်းကီလိုမီတာ ဘယ်လောက်
ဒုက္ခအမ်ပီယာ ဘယ်လောက်
ဝိုင်ယာကြိုးအပေါက် ဓာတ်လိုက်ခံရတဲ့နေ့တွေလို
သူ့အလိုလို ဖြတ်သန်းသွားတာ...”

S ခေတ်ပြိုင်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်မလဲ... ကျွန်တော်တို့ဆီမှာကတော့ တစ်ခေတ်ထဲမှာ ပြိုင်ရေးနေကြတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ယူပါတယ်။ အနောက်တိုင်းမှာတော့ 'modem' ကို 'mo-dem' လို့ခေါ်ပြီး contemporary က သပ်သပ်ဖြစ်မယ် ထင်တယ်။ တစ်ခေတ်ထဲမှာပြိုင်ပြီး ရေးကြတဲ့ခေတ်ပြိုင်ဆိုတော့ အဲဒီအချိန်က မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ် (မ-ဆ-လ) ခေတ်ပြိုင်ပေါ့။ ကျွန်တော် တို့ရှေ့ စီနီယာတွေက ကိုသင်းခိုင်၊ ကိုအောင်ခိုင်၊ ကိုချောမွယ်၊ ကိုသစ္စာနီ၊ ကိုညိုသစ်၊ ကိုကောက်မွယ်ကနောင်၊ ကိုပြည့်မင်း၊ တခြားနောင်တော် အဆိုတော်ကဗျာဆရာတွေ အများကြီးပါပဲ... ကျွန်တော်တို့အသက်နဲ့

မတိမ်းမယိမ်း ကဗျာဆရာတွေက လှိုင်မွန် (မင်းဘူး)၊ မောင်နီဦး၊
 နွေလယ်နေ၊ ဒတ္တ၊ နှင်းခါးမိုး၊ လှသန်း၊ ဝင်းလွင်၊ မိုလ်းဇော်၊ ထွန်းဝေမြင့်၊
 မိုးကျော်အောင်၊ ခရမ်းပြာထက်လူစတဲ့ ကဗျာဆရာတွေ... တချို့
 အသက်ငယ်ပေမယ့် ကျွန်တော့် ရေးသက်အနည်းငယ်စောတယ်။ ၁၉၉၅
 မှာ နွေလယ်နေ၊ လက်ျာဝင်း၊ ဖုန်းသက်ပိုင်တို့နဲ့ ‘ကမ်းရှာငှက်’ ...
 ကဗျာစာအုပ် ထုတ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကဗျာဆရာ အသိုင်းအဝိုင်းမှာ
 ကဗျာဆရာအချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင် ရိုင်းပင်းမှုဟာ တခြားအသိုင်း
 အဝိုင်းတွေနဲ့ မတူပါဘူး။ အားလုံးမှာက “ကဗျာ” ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်
 ရှိနေတယ်။ ကွန်ယက်ဆိုတာ ခုမှပေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကဗျာဆရာတွေ
 ကြားထဲမှာ အချင်းချင်းနားလည်ပြီး စိတ်ချင်းဆက်သွယ်နေတဲ့ ကွန်ယက်
 တွေ အခိုင်အမာရှိတယ်...

K ကဗျာဆရာဆိုတာ သူ နေထိုင်ကျင့်လည်ရတဲ့ လောကကြီးရဲ့
 အထူအပါးကို နားလည်သဘောပေါက်ဖို့၊ ပြီးတော့ ဒီထက်အရေးကြီးတဲ့
 အကြောင်းတွေ ဘယ်ပုံသဏ္ဍာန် ဘယ်ခွက်ထဲထည့်ထည့် အတွင်းသား
 ကဗျာဖြစ်ဖို့...

“ငါ့ကျောက် အရေခွံတွေကို
 တစ်ချင်း ခွာနေတာ
 ဘယ်လို ကျာပွတ်အမျိုးအစားလဲ...”

သိနေတဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်က ဆူညံထရပ်ကားတွေကို ကိုယ့်
 အရိပ်ကို ကိုယ်ပြန်စီးဖို့သူတွေ... လေထဲမှာပါလာတဲ့ ငွေ့ရွေးငွေ့တမ်း
 စကားလုံးတွေနဲ့ ဘုရားတလောက်အောင် အမှားအယွင်းတွေ၊ ဒီပွဲက
 ကြည့်ချင်စရာ မကောင်းတဲ့ ပွဲအကြောင်း။

S မာကရက်မစ်ချယ်ရေးတဲ့ လေရူးသုန်သုန် (ဆရာမြသန်းတင့် ဘာသာပြန်) ဖတ်တော့ အမေရိကန်မြောက်ပိုင်းသားနဲ့ တောင်ပိုင်းသား တွေ... တိုက်ကြတဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကို ဖြတ်ရတယ်။ တော်စတိုင်းရဲ့ စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးမှာလည်း ရုရှားဘုရင်ရဲ့ စစ်တပ်တွေနဲ့ ပြင်သစ်စစ် ဘုရင် နပိုလီယန်(ဘိုနာပတ်)ရဲ့ စစ်တပ်တွေတိုက်ကြတဲ့ စစ်ပွဲကို ကြုံရ တယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ အင်္ဂါနေ့များအကြောင်းက ကျွန်တော်ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ ခေတ်ကြီးနှစ်ခေတ်...

K မောင်ရင် ဖွဲ့ခဲ့တာကို ကဗျာဖတ်သူတွေလည်း ဝင်ရောက် ဖြတ်သန်းသွားကြမယ်လို့ ထင်တယ်...

“ရသာဟာ
စိုက်ထဲကနေ လျှာဖျားအထိ တက်လာသလိုမျိုး
အလို - ခင်ဗျားက မှော်ဆရာလား
နတ်သားလား
မိစ္ဆာလား
ကိုယ့်အရိပ်ကိုယ် ပြန်မီးရှို့သူလား...”

S အဲဒီမှာ မှော်ဆရာတွေ... နတ်သားတွေ မိစ္ဆာတွေ ကိုယ့်အရိပ် ကိုယ် ပြန်မီးရှို့သူတွေ တွေ့ရမှာ အသေအချာပါပဲ...

K အသက်ရှင်နေထိုင်ရတဲ့ လူ့ဘဝက ဘဝအမောကြီး အရိပ်တွေ အတွေးအခေါ်တွေ ဘာသာစကားတွေ မတူညီကြ။ သောင်းပြောင်း တွေ့လာ ဇူလိုင် ၉၇ မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ “သောကြာနေ့က မိတ်ဆွေတစ် ယောက်နဲ့ စကားပြောခြင်း...” အဲဒီမှာ မတူညီတဲ့အချက်တွေကို ထောင့်စုံ ကနေ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မောင်ရင်က နေရာချထားလိုက်တာပဲ။

အလောင်းအစား လုပ်တာလဲမဟုတ်။ နေ့တွေက ပြန်ပေးဆွဲခံထားရ၊
စော့ချွေးတွေပြန် စကားလုံးတွေက ကဗျာရဲ့အထွတ်အထိပ် အမြင့်ဆုံး
ရောက်အောင် ပို့ပေးတယ်...

“အိပ်ခန်းထဲက လဲလျောင်းနေတဲ့ လူမမာအတွက်
ပန်းသီးလေးတစ်လုံးတောင် မဝယ်နိုင်ခဲ့

- - - - -

ဒါနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဝေးသွားခဲ့ကြသလိုပဲ
အိပ်ကပ်ထဲကငွေ မြို့တစ်မြို့ကို မဝယ်နိုင်ခဲ့
မျှော်လင့်ချက်ကို မဝယ်နိုင်ခဲ့...”

နောက်ဆုံးအသက်ဓာတ်ကို စီးစာဖြင့်ပေးလိုက်သလို စူးရှလာပြီး
နိမိတ်ပုံအပြင်းစားတွေ ဒုက္ခတွေအတွက် ဘယ်လိုရှေ့ဆက်ပြီး ကိုင်တွယ်
ရမယ်ဆိုတဲ့ မေးခွန်းက ဝန်းဒိုင်းကြီး ပစ်ချလိုက်သလို အဆုံးသတ်လိုက်
တယ်။ တကယ့်ကိုယ်တွေ့ ဘဝကြမ်းတွေလား။

S ဒီကဗျာက ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို ဖြတ်ပြီး
ဓာတ်မှန်ရိုက်ထားတယ်လို့ ပြောရင်ရပါတယ်။ ကျွန်တော့် ဇနီးသည်က
အပြင်းစားရောဂါတွေနဲ့ ဝေဒနာသည်းထန်နေတဲ့အချိန်။ အလောင်းအစား
မလုပ်ဘဲ ဘဝက အရှုံးကြီး ရှုံးနေတဲ့အချိန်၊ ပြန်ပေးဆွဲခံထားရတဲ့
နေ့တွေကို ပြန်ရွေးဖို့ စော့ချွေးပြန်နေတဲ့အချိန်၊ အဲဒီအချိန်က အဖြစ်အပျက်
နှင်းခဲတွေကို ငွေရည်ပြုထားတာပါ...

K နောက်... ရုတ်မဂ္ဂဇင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၀ “သောကြာနေ့က
ရုံတင်တဲ့ကား...”

သူက မွန်ချိုရဲ့ အာခေါင်ခြစ်အော်သံကို မကြားအောင်ပြု
သူက ဝှါရာနီကာကို မလေးမစားလုပ်...

နော်ဝေပန်းချီဆရာ အက်ဒဝပ်မန်ချို (Eclvanel Munch) ရဲ့
အော်သံပန်းချီကား၊ အဲဒီပန်းချီကားမှာက တံတားတစ်ခုပေါ်မှာ ဘေးက
လူတွေကို မငဲ့ဘဲ အော်ဟစ်နေတဲ့လူတစ်ယောက်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထက်
အဆမတန်ကြီးတဲ့ ဦးခေါင်း၊ တွန့်လိမ်နေတဲ့ မျက်ခွက်အပေါက်ကြီးလို
ပွင့်နေတဲ့ပါးစပ်။ အနီစွ သင်္ဘောရတနာတွေနဲ့ ထုထောင်းမှုဒဏ်ကို ကိုယ်
ခန္ဓာအတွင်းထဲကနေ စူးရှရှည်လျား နှလုံးသားကွဲ အော်အော်ဟစ်နေတဲ့
အော်သံ၊ စိတ်တွင်း ပြည်တည်ရာတွေကို ညှစ်ထုတ်နေပုံ အမေရိကန်
ကဗျာဆရာ ဆီလ်ဗီယာပလာ့တ် (Sylvia Plath) ရေးခဲ့တဲ့ ELMကဗျာ...

“ကျွန်မထံမှာ
အော်သံတစ်ခု
ဝင်ရောက်နေထိုင်ပြနေတယ်
ကျွန်မ
သံကုန်ခြစ် ဟစ်အော်လိုက်ရမှ ဖြစ်တော့မယ်...”

မောင်ရင်ကြည့်ခဲ့တဲ့ ရုပ်ရှင်ကားထဲက သူကလူသေ လက်ဝတ်
လက်စားတွေကို ချွတ်ယူတဲ့သူ၊ လေရှူတာကိုက တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်
တဲ့ လေကိုရှူတာ။ မွန်ချိုရဲ့ အာခေါင်ခြစ်အော်သံကို မကြားယောင်ပြုပြီး
သူကိုယ်တိုင် ဝင်ပူးနေတဲ့ ကြောက်ဖက်ဖွယ်အော်သံတွေ မထွက်နိုင်ပုံ
အတွေးစရာပြီး ဝင်ပူးလာတဲ့ မော်ဒါကို ပြန်ကောက်ကြည့်လိုက်ရင်
နောက် သောကြာနေ့ဆိုတဲ့ စိတ်ကုန်ရဲ့ ပုံဖော်မှု...

S နိုင်ငံရေးပဲဖြစ်ဖြစ်... လူမှုရေးပဲဖြစ်ဖြစ် စာနာစိတ်မပါရင် ပွဲမပြီးဘူး။ ခရီးရှည်ချီတက်ရတဲ့အခါမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘာဝတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ခံဖြင်းစရာ ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်စရာတွေလည်း တွေ့ရ စမြဲပါ။ လူတစ်ယောက် ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် စာနာစိတ်မရှိရင် ဝှါရာနီကာ ပန်းချီကားကို ခံစားလို့မရပါဘူး။ မွန်းချီရဲ့ အာခေါင်ခြစ်သံကိုလည်း ကြားရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံင်းဆွေရဲ့ နွေတစ်ညကိုလည်း ခံစားလို့ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ခေတ်ပြိုင်ဝန်းကျင်က ရခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေပါ သောကြာနေ့ကလည်း ကဗျာအကြောင်းကို ဖုံးအုပ်ထားတဲ့ မျက်နှာဖုံး တစ်ခုပါပဲ။

K *Beauty* စုလိုင် ၂၀၀၃ “စွန့်စားခန်း” မြန်မာကဗျာဆရာ များရဲ့ အကြိုက်ဆုံး ကဗျာစုစည်းမှု ၂၀၁၀ မြန်မာကဗျာ စာအုပ်မှာလည်း ပြန်လည်ဖော်ပြခဲ့တယ်။ တခြားသူတွေ စွန့်စားခန်းနဲ့ မတူဘူး။ ညှပ်ပူး ညှပ်ပိတ် ပစ်တင်လိုက်တဲ့အဖွဲ့ ကိလေသာတွေ ညစ်ထေးတဲ့ လူ့ဘဝ၊ တကယ်တော့ အနတ္တသုည.....

“ခံစားမှုကို တံတားခင်းပေမယ့်
 ဈေးသိပ်မှုကို ငြင်းပယ်ခဲ့
 အမှောင်ကို ငါ ရေချိုးသလို
 အမှောင်တွေ မိုးရွာခဲ့
 မမှတ်မိတဲ့ မျက်နှာတွေကြားထဲ
 ငါဟာ ဒိုင်ဗင်ထိုးပစ်ခဲ့...”

စွန့်စားခန်းက ရင်တဖိုဖို အသည်းတလှုပ်လှုပ် ကဗျာဖတ်သူ ကဗျာဖတ်သူရဲ့ တောင့်တမှုဆုံမှတ်ကို ထပ်တူကျသွားစေပါတယ်။ ဒိုင်ဗင် ထိုးခဲ့ရတဲ့ စွန့်စားခန်းတွေက ဘဝမှာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်ဘယ်နှလီ ဒိုင်ဗင်ထိုး ချခဲ့တာတွေ များပြီထင်တယ်။

S အမြင့်ဆုံး နံရံတွေပေါ်တက်... အမှောင်တွေ ကျော်လွှားဖို့ နိုင်မယ်ထိုးချရတာပါပဲ။ တချို့လူတွေအတွက် ပွဲတော်ကြီးဖြစ်ပေမယ့် ကျွန်တော်တို့အတွက် ပိန်းပိတ်အောင် မှောင်တဲ့အမှောင်... အမှောင်က အမျိုးမျိုးပါ။ ကဗျာဖတ်သူတွေကြိုက်သလို တွေးနိုင်ပါတယ်။ ကိလေသာ အမှောင်၊ စီးပွားရေးအမှောင်၊ နိုင်ငံရေးအမှောင်၊ ကဗျာက ဒီအမှောင်တွေ လွတ်မြောက်ဖို့ ဝန်ချီစက်တွေနဲ့ မ,ချီသွားခဲ့တယ်။ ခံစားမှုက တံတား ခင်းပေးတယ်။

K ဆာရီယယ်လ် (အမှန်လွန်) ဆန်ဆန်ကဗျာလို့ ပြောရမယ် ထင်တယ်။

S ဟုတ်ပါတယ်။

K ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်ဟာ အစကနေဆုံးထိ ဆွဲခေါ်သွားနိုင်တဲ့ မှော်စွမ်းအားတွေရှိတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဆူကြွ နိမ့်မြင့်သဘောတရား တွေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်တိုင် ပေါ့ဆခဲ့ရတဲ့ လူတစ်ယောက်၊ ရင်ထဲရောက် အောင် ခံစားရတဲ့အတိုင်းအတာဟာ အဆုံးထိ ဆွဲခေါ်နိုင်စွမ်း ရှိပါတယ်။

“ပေါ့ဆမှုကြောင့်
ပညာတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်
ပေါ့ဆမှုကြောင့်
အလုပ်လက်မဲ့တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်...”

မောင်ရင်က စက်မှုအင်ဂျင်နီယာဆိုတဲ့ ပညာတွေတတ်မြောက် ခဲ့သူ၊ ရေနံဓာတ်ငွေ့ရည်စက်ရုံ တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းတွေမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးတယ်။ ပြီးတော့ အလုပ်ထွက် အလုပ်လက်မဲ့ ပေါ့ဆမှုတွေ လူတန်ဖိုးနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် အစပ်အဟပ်တည့်သွားတတ် သလို မတည့်တဲ့အခါလည်း ရှိတယ်...

“ဘဝဟောင်းက ပေါ့ဆမှုကြောင့်
ငါတို့ လူဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်...”

လူ့တန်ဖိုးနဲ့ နည်းလမ်းကျမှတဲ့ တည့်မတ်မှုတွေ ရှိရမယ်
မဟုတ်လား။

S ခေတ်မီဆန်းပြားတဲ့ လုံခြုံရေးစနစ်တွေ အထူးကောင်းမွန်လှတဲ့
အမေရိကန်လိုနိုင်ငံကြီးမှာ အကြမ်းဖက်သမားတွေက လေယာဉ်ပျံနဲ့
မိုးမျှော်အဆောက်အဦကို ဖြိုချခဲ့တာ ဘယ်သူမှ မယုံနိုင်တဲ့ သမိုင်းဝင်
အဖြစ်အပျက်ပဲ။ ဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲ။ အမေရိကန်ဘက်က ပေါ့ဆမှု
ပါပဲ။ အတွေးစရပြီး ရေးဖြစ်သွားတာပါ။ ကျွန်တော်တို့ ကြုံတွေ့ရတဲ့
အဆီအငေါ့မတည့်မှု အဆင်မပြေမှုတွေကို ဂရပ်ဆွဲကြည့်တာပါ။ ကောင်း
မွန်တဲ့ လူနေမှုစနစ် တရားမျှတမှုနဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှုကို တန်ဖိုးထားတဲ့
နိုင်ငံရေးစနစ်က ကိုကောက်ကြီးပြောသလို လူ့တန်ဖိုးနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်
အစပ်အစပ် ကောင်းမွန်မှုကို တည့်မတ်ပေးနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

K ဒီနေ့ လူငယ်ကဗျာဆရာတွေဟာ အဆုံးအစမရှိတဲ့ စိတ်ကူးသစ်
တွေကို လွှင့်တင်ကြတယ်။ နိုင်ငံတကာနဲ့ ကမ္ဘာကြီးကိုလည်း နှံ့စပ်
သိမြင် ခိုးယူပေါက် ဖောက်ထွင်းမြင်ကြတယ်။ စစ်ပွဲတွေ မလိုချင်ဘူး။
ကမ္ဘာကြီးကို ငြိမ်းချမ်းစေချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာကြီးကလည်း
ညစ်ညမ်းတဲ့ လှေကားထစ်ပေါ်မှာ မြို့တော်တွေ ချော်လဲကျပြန်ရော...

“မိုက်မဲမှုက အမိန့်ဖြစ်လာ
အမိန့်က စစ်ပွဲတစ်ပွဲဖြစ်သွား
စစ်ပွဲက မိဘမဲ့ကလေးများ တိုးပွား
စစ်ပွဲက ရောဂါများကို လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးသွား
လောလောဆယ်
ဆိုမာလီစစ်ပွဲ
ဆာရာရေတိုစစ်ပွဲ
မိုက်မဲမှု စစ်ပွဲ...

S ဇာတ်က ရေးခဲ့တာပါ။ ဘယ်နိုင်ငံမှာမဆို လူသားရဲ့ လွတ်လပ်မှု၊ လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ကဗျာဆရာက သစ္စာတရားကို ရှာတယ်။ ဖိနှိပ်မှု တရားမျှတမှု မရှိတာတွေ ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ ကဗျာက အယူမြောက်စွာ ဖန်တီးနိုင်စွမ်း ရှိတယ်။ ကဗျာဆရာက ကဗျာနဲ့ အမြဲတေသဘောကို သိတယ်။ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ လှိုင်းတွေကို ခုခံရင်း ဘဝကို အဆုံးသတ်ရမှာပဲ...

K ကနေ့ခေတ်မှာ ကဗျာပေဒတွေ နိုင်ငံတကာ အယူအဆတွေ အများကြီး လေ့လာဖတ်ရှုရပါတယ်။ မောင်ရင်ကိုယ်တိုင် ပို့စ်မော်ဒန် စာသားလေ့လာချက်(မြန်မာသစ်-စုလိုင် ၂၀၁၁)၊ ပို့စ်မော်ဒန် အရေးအသားထဲက စရာမတင်စားချက် ပူဖောင်းကြီးများ(လှိုင်းသစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၀) မှာ ရေးခဲ့တာပဲ။ မော်ဒန်ကနေ ပို့စ်မော်ဒန်နောက်ပါဖော့မန်ဒန်ပစ္စုပ္ပန်သာရှိ အတိတ်အနာဂတ်မဲ့တဲ့ စူဒေါင်မော်ဒန် ဒါတွေကကိုယ်တို့ ရေမြေဒေသ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ညီညွတ်မျှတမှု ရှိပါရဲ့လား။ ခေတ်လွန်ခြင်းနောက်မှာ ကဗျာဟာ ဖရှိဖရဲဖြစ်သွားသလို ခေတ်မီခြင်းနောက်မှာလည်း ကဗျာဟာ ထုံထိုင်းအေးစက်သွားစေနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာကဗျာရဲ့ ရှေ့ခရီးကို ဘယ်လိုတွေးမိပါသလဲ။ မောင်ရင်ကဗျာတွေကရာ အပြစ်မဲ့ကမ်းခြေလေး၊ နိုင်ငံတကာ လှိုင်းတံပိုးအောက်မှာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ပျက်စီးခံရမှာ စိုးမိပါတယ်။

S ကိုကောက်ကြီးပြောတာ ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်ပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ အနောက်တိုင်းစာပေ အလွန်ဩဇာကြီးမားတယ် ဆိုပေမယ့် ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး ဟာမင်ဟက်ဆယ်လ်ဆိုရင် ဗုဒ္ဓရဲ့ တွေးအခေါ်ကို ခံယူတယ်။ ဂျပန်ဟိုက္ကူကဗျာက အက်စရာပေါင်းတို့ကို ကဗျာဆရာ အကျော်အမော်တွေကို လွှမ်းမိုးသွားခဲ့ပါတယ်။ နယ်ပယ်တစ်ခုနဲ့တစ်ခုဟာ အားလုံးချိတ်ဆက် ယှက်နွယ်နေကြတာပါ။

တစ်ခု တိုးတက်ဖို့တွက် တခြားတစ်ခုက အကျိုးပြုတယ်။ တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲခဲ့တယ်။

မြန်မာကဗျာဟာ ခိုင်မာတဲ့ ရေစီးကြောင်းရှိပါတယ်။ ခေတ်ဆန်းကစပြီး ဆရာဇော်ကျော်၊ ဆရာမင်းသုဝဏ်၊ ဆရာဒဂုန်တာရာ၊ ဆရာတင်မိုး၊ ဆရာမောင်လေးအောင်၊ ဆရာဇော်ဝေးစတဲ့ ကဗျာတွေဟာ ယခုထိ ထင်ကျန်နေဆဲပါ။ ကဗျာပုံဖြစ်ဖြစ် ဝတ္ထုပုံဖြစ်ဖြစ် စာရေးသူရဲ့ စာရေးသားခြင်းဖြစ်စဉ်မှာ အချိန် ပြောလာတာနဲ့အမျှ သူ့စိတ်က အသစ်ကို တောင့်တမယ်။ အရေးအသား အချိန်အဆပြောင်းလဲမယ်။ ဖြတ်သန်းရတဲ့ ခေတ်ရဲ့ရိုက်ချက်တွေကလည်း သူ့ကို ပြောင်းလဲခိုင်းမယ်။ ပြီးတော့ ရုပ်ကမ္ဘာအပြောင်းအလဲ နည်းပညာအပြောင်းအလဲ၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး စနစ် ဒါတွေလည်း ပါပါတယ်။ ကျွဲကြောင်း ခိုင်လုံတဲ့ အပြောင်းအလဲ ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ Paradigm Shift (တစ်စုံတစ်ရာကိုတွေးတဲ့ ဒါမှမဟုတ် သူပြုလုပ်တဲ့နည်းလမ်းအား အရေးကြီးသော အပြောင်းအလဲတစ်ခု ပြုလုပ်ခြင်းပဲ)ပြောပြော၊ အဲဒီလိုမှမဟုတ်ရင် ကိုကောက် ကြီးတော့ ခေတ်မီရေးကိစ္စတွေ ဖြစ်သွားမှာပါပဲ။ တချို့က ရိုးသားမှုကို ပြက်ရယ်ပြုတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ရိုးသားမှုကို အလေးအနက် ထားပါတယ်။

ကိုကောက်ကြီးရဲ့ မေးခွန်းကို ပြန်လှည့်ရရင် ကျွန်တော့်ရဲ့ ‘အပြစ်မဲ့မှုကမ်းခြေ’ ကလေး နိုင်ငံတကာ လှိုင်းတံပိုးအောက်မှာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် အပျက်စီးခံရမှာ မစိုးရိမ်ပါဘူး။ ဒီလိုပဲ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ခေတ်ပေါ်ကျေးလက်ရဲ့ သင်းယုံနေတဲ့ ကဗျာတွေကို ဖန်တီးခဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာတွေရှိကြတယ်။ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်ကပေါ့။ မောင်နီဦး၊ အေးမင်းစော၊ မောင်ရှင်စော၊ အိုအောင် စသဖြင့်ပေါ့။ (အခြားကဗျာဆရာတွေလည်း ရှိဦးမယ်) အလားတူ မြို့ပြဖွဲ့သူတွေ မိမိတို့ နိုင်ငံလူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးပတ်ဝန်းကျင်ကို နောက်ခံထားရေးတဲ့ ကဗျာဆရာတွေ ရှိမယ်။

သူတို့ရေးတဲ့ကဗျာတွေဟာ အစစ်အမှန်တွေဖြစ်လို့ ဘယ်လို လှိုင်းမျိုးနဲ့ ပဲထိထိ၊ လှိုင်းကြီးလှေအောက် ဆိုသလို ပိုပြီးတောက်ပြောင်လာကြ ရဦးမှာပဲ။

ဒါပေမယ့် တစ်ခုတော့ ရှိပါတယ်။ ကဗျာဆရာဟာ စိတ်ကို နယ်ချဲ့ဖို့လိုပါတယ်။ လောကကြီးရဲ့ နေရာအနှံ့ ကဗျာနဲ့ပတ်သက်ရင် ဝမ်းစာပဲဖြစ်ဖြစ် အတတ်ပညာပဲဖြစ်ဖြစ် ရှာနိုင်သလောက် ရှာဖို့ လိုအပ် ပါတယ်။

မြန်မာကဗျာရဲ့ ရှေးခရီးကိုတော့ ကျွန်တော်ဘယ်လိုမှ ခန့်မှန်း နိုင်စွမ်း မရှိပါဘူး။ ကဗျာဆရာတွေရဲ့ သူတို့ခံယူတဲ့အမြင်၊ သူတို့ ယုံကြည်တဲ့ ယုံကြည်ချက်၊ အကောင်းအဆိုးတွေပေါ်မှာ မူတည်နေပါလိမ့် မယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်က နိုင်ငံတကာစာပေမှာ တိုးတက်ပြောင်းလဲ လာတဲ့ စာပေရဲ့ဖြစ်စဉ်အပေါ်မှာ သူတို့ပညာရှင်တွေ သုံးသပ်ထားတဲ့ အမြင်တွေ၊ သုံးသပ်အကဲဖြတ်ချက်တွေကို လေ့လာဖတ်ရှုရတာ စိတ်အား ထက်သန်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ဆောင်းပါးတွေရေးပြီး ဖတ်လိုသူ တွေအတွက် မျှဝေတာပါ။

ကိုးကောက်ကြီးလည်း ကြားမယ်ထင်ပါတယ်။ သိပ်မကြာသေး ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ နိမိတ်ပုံပါရင် ခံစားမှုနဲ့ရေးတာ။ ခုချိန်မှာ ခံစားမှု မလိုအပ်တော့ဘူး။ နိမိတ်ပုံတွေ ကဗျာထဲထည့်မရေးဖို့ ပြောနေ ကြတာတွေ။ ပြီးတော့ ခံစားမှုနဲ့ ရေးခဲ့တဲ့ကဗျာဆရာတွေကို ယနေ့မြန်မာ ကဗျာ ခေတ်မမီရခြင်းရဲ့ တရားခံတွေလိုလို စွပ်စွဲပြောဆိုကြတာတွေ။ ၂၀၁၁ နိုဘယ်လ်ဆု ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ကတော့ ကြည်လင်ပြတ်သားတဲ့ နိမိတ်ပုံတွေကို တကယ့်အရှိတရားနဲ့ ထူးထူးခြားခြား ဆက်သွယ်ပေးနိုင်တဲ့ မသိစိတ်နဲ့ သိစိတ်နယ်ခြားမျဉ်းပေါ်က ဆွီဒင်ကဗျာဆရာ သောမတ်စ် ထရန်စထရေမား (Tomas Transtromer) ကို နိုဘယ်လ်ဆု ပေးလိုက်ပါ တယ်။ ခုတော့လည်း အသံတွေ တိတ်ဆိတ်သွားကြပါပြီ။

K မောင်ရင်နဲ့ စကားပြောရတာ မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေနဲ့ ယနေ့ကဗျာအခင်းအကျင်းတွေပါ တော်တော်လေး ပြောဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။

“ငါ့ သမာဓိအားက
လောကဓံမြားတွေကို ဒိုင်းလိုကာခဲ့
ဘယ်အရာတွေက ဘယ်လောက်မြဲမလဲ
အနိစ္စကို ညင်သာစွာ စူးခဲ့
အခုပဲ သံခမောက်ဆောင်းသူတွေ ငိုကြွေးကြ
အခုပဲ အရိုးငေါငေါနဲ့ သွေးပျက်နေတဲ့ သီချင်းလေး...”

S လောကဓံမြားတွေကိုတော့ သံမဏိဒိုင်းတွေကလည်း မကာ ကွယ်နိုင်ဘူး။ သံမဏိဒိုင်းတွေသုံးမှ ကာကွယ်နိုင်တယ်။ လူသားဟာ ပစ္စည်းဥစ္စာ ငွေကြေးအချက်အာဏာ ဘယ်လောက်ပဲပြီးပြည့်စုံနေပါစေ။ လောကဓံကို ရှောင်တိမ်းဖို့ မတတ်နိုင်ဘူး။ လောကဓံမြားချက်ထိတော့ သံခမောက်ဆောင်းတဲ့သူတွေလည်း ငိုကြွေးကြရတယ်။ သွေးပျက်ကြရ တယ်။ အထိနာကြရတယ်။ ဘာမှမမြဲတဲ့ လောကကြီးကို ကဗျာနဲ့ထိတွေ့ တာပါ။ အမြဲတစေ စိတ်က ဖြူစင်သန့်ရှင်းနေသူအတွက်တော့ ဘယ် လောက်ပဲ လှိုင်းထန်ထန် အပြစ်မဲ့ကမ်းခြေကတော့ အဆင်သင့်ပါပဲ။ ခုလို ... ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေအပေါ် အရေးတယူ စကားပြော ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကိုကောက်ကြီးကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။

(New Style မဂ္ဂဇင်း ဖက် ၂၀၁၂)

တစ်တောင့်ချင်း ချွေပြီးပစ်တဲ့
ကျည်ဆံတွေ

ကဗျာသစ်၊ လူငယ်၊ ခေတ်စနစ်တို့ကား ခွဲခြားမရပေ။ ယနေ့
လူငယ်များကား ဖွံ့ဖြိုးစ ဝိမိုကရေစီခေတ်နဲ့အတူ မြန်ဆန်ပြောင်းလဲစွာ
ရွေ့လျက်ရှိကြပါတယ်။ လူငယ်ဘဝဆိုတာကလည်း လွတ်လပ်ပွင့်လင်း
ရဲရင့်ထက်မြက် စိတ်အနာအဆာတွေကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်ဖောက်ခွဲ၊
ခေတ်ပြိုင်စာနယ်ဇင်း စာမျက်နှာပေါ်တွေက လူငယ်ကဗျာများကို စဉ်
ဆက်မပြတ် ကျွန်တော် စောင့်ဖတ်ကြည့်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်ခေတ်မှာမဆို
ကဗျာဖတ်ကဗျာရေးတဲ့ လူငယ်ထုအင်အား မသေးလှ။ လက်ဆင့်
ကမ်းကြ၊ ပုခုံးပြောင်းတာဝန်တွေ ယူကြ၊ မျိုးဆက်အသစ်အသစ်များ၊
အနုပညာဓာတ်ခံကောင်းတဲ့ လူငယ်တွေကို ကျွန်တော်ယုံတယ်။ သူတို့
ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ စီးနေတဲ့သွေးတွေက ဘယ်တော့မှ ဖောက်လွှဲဖောက်
ပြန်စီးဆင်းမှာ မဟုတ်ဘူး။

“ဘယ်သောင် ဘယ်ကမ်းဆိုက်ဆိုက်
 ပတ်ဝန်းကျင်ကို နှိပ်စက်တဲ့သူတွေ မဖြစ်နိုင်ဘူး
 ဘနပူးသိုက်တူးကြမယ့်သူတွေ မဟုတ်ပါဘူး
 အမြီးကျက် အမြီးစား ခေါင်းကျက်ခေါင်းစားမယ့်
 အတန်းအစားထဲက မဟုတ်ပါဘူး
 လောကကြီးကို ဒုက္ခပေးမယ့်သူတွေ မဖြစ်နိုင်ဘူး
 အများစိတ်ဆင်းရဲအောင် ဖန်တီးမယ့်သူတွေ မဟုတ်ဘူး
 ကိုယ်ချင်းစာတရား ခေါင်းပါးသူတွေ မဖြစ်နိုင်ဘူး”

သူတို့ကဗျာတွေဟာ လူထုရင်ခုန်သံအသစ်နဲ့ နိုင်ငံတော်သစ်ကို အိပ်မက်မက်ကြတယ်။ တစ်ချိန်ချိန်မှာ မျှော်လင့်ယုံကြည်ရာအိပ်မက်တွေ တကယ်ဖြစ်လာရမယ်။ လူငယ်တွေရဲ့အားကို ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ်။ စိတ်ချတယ်။ သံသယ ကင်းတယ်။ ကဗျာဘာသာစကားနဲ့အတူ လူငယ် ကဗျာသစ်တွေကတော့ တစ်လောကလုံး ဝင်းပမွှေးမြဲလျက် ရှိနေကြပါပြီ။ ၁၉၉၅-၂၀၀၅ ထိ ဆယ်နှစ်ကျော်ကျော် ရယ်စရာမဂ္ဂဇင်းမှာ ကျွန်တော် အယ်ဒီတာလုပ်ခဲ့စဉ်က ပဲခူးကို မကြာခဏ ရောက်သွားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီမှ ခရမ်းပြာထက်လူ၊ အောင်ထိပ်၊ ခိုင်မြဲကျော်စွာတို့နဲ့အတူ လူငယ် တစ်ယောက်ကို စတင်တွေ့ကြုံသိကျွမ်းခဲ့ကြပါတယ်။ သူက လူငယ် ကဗျာဆရာ မောင်ဖီလာ။ မောင်ဖီလာနဲ့ စကားတွေအများကြီး ပြော ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။

x x x

K ပဲခူးမှာပဲ မောင်ရင်နှံစတွေကြ၊ ရင်းနှီးမင်ခင်ခဲ့ကြ၊ အဲဒီတုန်းက
မောင်ရင် ကဗျာတွေရေးနေပြီလား... ‘မစိုက်ဖြစ်သေးတဲ့ စက်ရုံ’ ဆိုပြီး
ခိုင်မြဲကျော်စွာ ရေးခဲ့တာကို အမှတ်ရမိတယ်။

‘ဝဏ္ဏရေ
ဘဝမြေလွတ် မြေရိုင်းအတွက်
ဘာစက်ရုံများဆောက်မှာလဲ
မင်းလက်နဲ့ ချက်လုပ်မယ်။ ပုံပြင်သစ်တစ်ထပ်
ခုထိ ငါမဖတ်ရသေးဘူး
မင်း ဗလာစာအုပ်ထဲက သင်တန်းတွေရယ်
မင်းကို လိုက်ရွှေနေတဲ့ ရင်ခုန်သံလိုင်းရယ်
ဘယ်လေတိုက်မှ ရွေ့မှာလဲ...’

P ကျွန်တော့်ကို အားမလို အားမရဖြစ်ပြီး နာမည်ရင်းနဲ့ ကဗျာရေးဖို့
လှုံ့ဆော်လိုက်တာပါပဲ။ သူက အရမ်းတိုက်တွန်းပြီး ဖြစ်စေချင်တယ်။
ကဗျာတွေ ရေးဖြစ်သွားတာကလည်း သူ့ကို အားနာတာလည်း တစ်
ကြောင်းပါ။ နောက် ကျွန်တော့်ရဲ့ ပင်ကိုယ်အားနည်းချက်က အပျင်းထူ
တယ်။ ရေးဖို့လည်း ပျင်းတယ်။ ရေးပြီး အချောပြန်ကူးရမှာလည်း
ပျင်းတယ်။ မဂ္ဂဇင်းတိုက် ပို့ဖို့ကိုလည်း ပျင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ခိုင်မြဲ
ကျော်စွာက အားမလိုအားမရဖြစ်ပြီး ကျွန်တော် နာမည်အရင်းကိုထည့်ပြီး
ကဗျာရေးဖို့ လှုံ့ဆော်ထားတာပါ။

K ဘယ်အချိန်လောက်ကစပြီး ကဗျာပေါ်မှာ ရင်ခုန်စွဲပြီရခဲရတာ
လဲ... ကဗျာသန္ဓေယူခွဲစဉ် ငယ်ဘဝကအစ ဖြစ်ပျားခံခဲ့ရပုံလေးတွေ
ပြန်တွေးကြည့်ရင် ဘယ်လိုခံစားမိပါသလဲ...

P ကျွန်တော် (၁၀) တန်းကျောင်းသားဘဝလောက်ထဲက မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာပေါ် ရောက်နေခဲ့ပါပြီ။ ၁၈၈၉-၉၀ လောက်က ပေဖူးလွှာ မှာပါတဲ့ 'ကာရံမဲ့ဖျားနာခြင်းကဗျာ' တိုးတက်မှုရှေ့က အုတ်တံတိုင်း ကြီးများ' ဆိုတဲ့ ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါး၊ ပန်းဝေသီမှာက 'ချစ်သူရှိရာ လမ်းကလေး' ရုပ်ရှင်တေးကဗျာမှာ 'အချစ်' 'ပွဲတော်' 'အလွမ်း' ဆိုတာတွေက တော်တော်စောစောပိုင်းကပါခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေပါ။ အရေး ကျဲ့တော့ သိပ်မသိကြဘူး။ ခရမ်းပြာထက်လူနဲ့ လူချင်းရင်းနှီးခဲ့တာက အဲဒီအချိန်လောက်မှာပဲပေါ့။ ပေဖူးလွှာမှာပါတဲ့ ကျွန်တော့်ကဗျာကို သူဖတ်ရကြောင်း၊ ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်းက အပြင်အဆင် သေသေသပ်သပ် ရှိတဲ့အကြောင်း ပြောဖြစ်ကြတယ်။ သူက ခရမ်းပြာထက်လူဆိုတဲ့ ကလောင်တစ်ချောင်းကို ခိုင်ခိုင်မာမာစိုက် ထူထားပြီးပြီ။ ဒီရေစီးသံ၊ စာပေဂျာနယ်၊ ရုပ်ရှင်မျက်မှန်၊ စတိုင်သစ်၊ မဟေသီလို မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ နေရာရနေပြီ။ ကျွန်တော့်ထက် အသက်လေးငါးနှစ်လောက်ကြီးသလို စာပေဖြတ်သန်းမှုအရ စောပါတယ်... ခိုင်မြဲကျော်စွာလည်း အတူတူ ပါပဲ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ကိုကောက်ကြီး ကျွန်တော်တို့ ပဲခူးကိုလာခဲ့တာတွေ၊ ကျွန်တော်တို့အတူ မိုးထဲရေထဲမှာ ကဗျာတွေ ရွတ်ခဲ့တာတွေကို အမှတ်ရ နေပါသေးတယ်။

K မောင်ရင်ရဲ့ ပထမဆုံးပုံနှိပ်စာလုံး ဖြစ်လာတာက ပေဖူးလွှာမှာ ပါခဲ့တဲ့ ကာရံမဲ့ဖျားနာခြင်းပဲပေါ့။

P ဟုတ်ပါတယ်။ ၁၈၈၉-၉၀ ပန်းကျင်လောက်ကပါ။

K ၂၀၀၃ မှာထုတ်ခဲ့တဲ့ 'အိမ်အပြန် မိုးကျော်အေးရဲ့ ထိုင်ခုံနံပါတ် ၃၄' မောင်ရင်ရဲ့ ခြေလှမ်းတလှမ်း စာလိုက်ပြီလို့ပြောရင် ရမယ်ထင် ပါတယ်။

P ဒီကဗျာစာအုပ်က ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ဘုရားသခင်က ပေးလိုက်တဲ့ ပထမဆုံး ခြွေလှမ်းတစ်လှမ်းပါပဲ။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ ထိထိရောက်ရောက် အရေးပါ အရာရောက်ခဲ့တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူတွေက ကျွန်တော့်ကိုစပြီး သတိထားမိကြတာ ကိုး။ အဲဒီကဗျာစာအုပ်ကို ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ မျိုးကျော့ခိုင် ဆိုတဲ့ ကဗျာဝါသနာပါတဲ့သူတစ်ယောက်က မေတ္တာနဲ့ကူညီ ခဲ့ပြီး စိုင်းဝင်းမြင့်နဲ့ မိုးဝေးတို့က ကူညီပြီး စီစဉ်ပေးခဲ့တာပါ။

K ၂၀၀၈ မှာ ထုတ်ဝေဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကျီးကန်းနဲ့ ဘိုဟီးမီးယန်းများ စာအုပ် မထုတ်ဝေခင်က ဘဝနေထိုင်မှု စိတ်ကူးထုတ် ပုံကြမ်းတွေ အိပ်မက်တွေ နောက်စာအုပ် ဖြစ်ခဲ့ပုံတွေ...

“ရေညှိတက်နေတဲ့ နံရံကို
 နမောနမဲ့ ပရမ်းပတာ ပစ်စလက်ခတ် တောတောပေပေ
 အမေက ငါ့ကို ဒီလိုဘွဲ့တွေ ပေးထားတယ်။
 လက်ဆစ်တွေ တဖျောက်ဖျောက် ချိုးပြီး
 မြေကြီးပေါ် ခါချလိုက်ရင်တောင်
 ကျွန်တော်က
 အပင်လို ထပေါက်နိုင်တဲ့အကြောင်း အမေ မသိပါဘူး
 သေချာနေတဲ့အကြောင်း အမေမသိဘူး
 ခံစားစီးပျောက်တတ်တဲ့ အနုပညာ ဈာန်ဝင်စားမှုတွေ ရှိနေပြီး
 ဝေဒနာက နှိုးဆော်ပဲ့တင်ထပ်လာပြီး
 အမေကတော့ ဘယ်သိပါ့မလဲ...”

P အဲဒီအချိန်တွေကို တော်တော်အမှတ်တရ ရှိပါတယ်။ ကဗျာ ဆရာစစ်စစ်လို အတိအကျ နေထိုင်ခြင်းမျိုးနဲ့ နေထိုင်ခဲ့လို့ပါပဲ။ ကျွန်တော် ဘာမှမလုပ်ဖြစ်ဘူး။ ကဗျာရေးခြင်း သက်သက်တစ်ခုကိုပဲ ဇောက်ချထား တယ်။ အလုပ်ကမရှိတော့ ဝင်ငွေကလည်း မရှိ။ ဒါပေမယ့် ဒီအတိုင်း ရေရှည်ရပ်တည်ဖို့ကလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကဗျာဆရာတစ်ယောက်ဟာ ချမ်းသာလွန်း ဆင်းရဲလွန်းရင်လည်း ကဗျာရော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပါ ချို့တဲ့ အားနည်းနေချိန်မှာ ဒီကဗျာစာအုပ်က တွန်းအားတစ်ခုလို ဖြစ်စေခဲ့ ပါတယ်။ အသစ်ကို ငတ်မွတ်တဲ့စိတ်နဲ့ ကဗျာတွေ တွင်တွင်ရေးမိနေ ချိန်ပေါ့။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အဲဒီကာလလောက် ဘယ်တုန်းကမှ ကဗျာ ရေးအား မကောင်းခဲ့ဘူး။ စိပ်စိပ်ရေးဖြစ်သလို ရေးသမျှကိုလည်း ကျေနပ်အားရခဲ့ပါတယ်။

K မောင်ရင့်ကဗျာတွေကို ဖတ်ကြည့်တော့ စိတ်ခံစားမှုအတိုင်း လွင့်ဖြူးခုန်ကြွ ရုန်းထွက်လာတာတွေ တွေ့ရတယ်။ နည်းစနစ်တွေ သီအိုရီပိုင်းတွေကိုရော ဘယ်လိုမြင်မိလဲ...

P ကဗျာရေးတဲ့နေရာမှ သီအိုရီပိုင်းထက် စိတ်ခံစားမှုကို ပိုပြီး ကရုဏာမယ်ဆိုတာထက် စိတ်ထဲမှာရှိတဲ့အတိုင်း ရေးချလိုက်တာပါပဲ။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲရှိတာ ကျွန်တော့်ကဗျာပဲ။ ဘယ်ပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ ထွက်လာ မယ်ဆိုတာလည်း ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားလို့ မရပါဘူး။ ပြီးမှ ခေါင်းစဉ် ပေးရပါတယ်။ ခေါင်းစဉ်ပေးပြီးမှ အကြောင်းအရာကို စဉ်းစားပြီး ရေးတာမျိုးမရှိပါဘူး။ ကဗျာချာန်ဝင်နေရင် တရားထိုင်နေရသလို မူးယစ် ဆေးဝါးတစ်ခုခု သုံးစွဲထားရသလို အသေးစိတ်ကအစ အရာရာကို ဖြစ်လာနိုင်တယ်။

K ဒါဖြင့် မောင်ရင်ကဗျာချာန်ဝင်စားနေချိန်မှာ ရေညှိတက်နေတဲ့ နံရံကြီးကို အစိမ်းရောင်ပွင့်ချပ်ကြီးလို့ အမြင်စွဲသွားတာပဲ။ နောက် လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ပဋိပက္ခတွေကို အလှပဆုံး ဖော်ကျူးနိုင်တာ တွေ့ရတယ်။

“ငါ့အကြောင်း ရုပ်ရှင်ရိုက်မယ်ဆိုရင်
‘မဲလ်ဂစ်စ်ဘ်ဆင်’ကို သရုပ်ဆောင်စေချင်တယ်
သစ်ရွက်နဲ့ ဓာတ်ကြိုးခတ်ရင် မီးမပွင့်ဘူး
ဓာတ်ကြိုးနဲ့ ဓာတ်ကြိုးခတ်မှ မီးပွင့်မယ်
ယောက်ျားဆိုတာ
အသောက်အစားလေးကလည်း နည်းနည်းရှိမှ
တစ်ခါတစ်ရံ ရန်ပွဲလေးလည်း ဆင်နွဲပေးမှ...”

P ဟုတ်တယ် ... ကိုကောက်ကြီး၊ လူငယ်တွေဟာ ရဲရင့်တယ်။ လွတ်လပ်တယ်။ မတွေ့ဝေဘူး။ ဆုံးဖြတ်ချက် မြန်ဆန်တယ်။ အသစ် သစ်ကို ငတ်မွတ်တယ်။ ထို့အတူ အမှားလည်း များတတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် လူငယ်တစ်ယောက်လို ခံစားနေရသေးတဲ့အချိန်မှာ လူငယ်တွေရဲ့ စိတ်ခံစားမှုနဲ့ ဆက်နွယ်တဲ့ကဗျာတွေ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဘချို့လူကြီးတွေက လူငယ်ကဗျာတွေဟာ အစွန်းရောက်တယ်၊ နည်း နည်းရိုင်းတယ်လို့ အသံထွက်လာတာ ကြားရပါတယ်။ အမှန်တရားဆိုကို ဘိုက်ရိုက်သွားတဲ့ နည်းလမ်းဆိုတော့ နည်းနည်းကြမ်းရှုရင် ကြမ်းရှု နေနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ဘယ်သူ့ကိုမှ မစော်ကားပါဘူး။ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း မတော်မတရား မလုပ်ပါဘူး။ စိတ်ထဲရှိတဲ့ အမှန် ဘုရားကိုပဲ ဖော်ကျူးတာပါ။ ကျွန်တော်တို့အသံကို ကျွန်တော်တို့ လွှင့် ဘင်လိုက်တာပါ။ အခု ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် လူလတ်ပိုင်းအရွယ် ရောက် နေချိန်မှာ လူငယ်တွေအပေါ် နားလည်မှု၊ အပြည့်အဝထားပါတယ်။

သူတို့ရဲ့ စိတ်ခံစားမှုကို နားလည်ပေးလို့ရပါတယ်။ ဒါမှလည်း သူတို့ရဲ့ လမ်းကြောင်းကို ခန့်မှန်းနိုင်ပြီး အသစ်အသစ်ဆီကို ချိန်ရွယ်နိုင်မှာပေါ့။ ကိုချောပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဆန်းသစ်သွေးသားရှိမှ ဆန်းသစ်အတွေးအခေါ် ရှိမယ်တဲ့။ သွေးထွက်အောင် မှန်ကန်တဲ့စကားပါ။

K လူငယ်ဘဝက လူငယ်တွေကို ကိုယ်စားပြုပြီး ရေးခဲ့တာတွေ အများကြီးဖတ်ရတယ်။ မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ ဘိုဟီးစီးယန်း ကဗျာလိုမျိုး ပေါ့။ ဒါကလည်း လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ ခံစားမှုမျိုးပဲ။

“ဟေ့ကောင်
ဒီကောင်က ‘အောက်ဆီဂျင်’ လား
ဒါမှမဟုတ် ‘ဂျယ်’ လား
ဒါမှမဟုတ် ‘ဂျန်’ လား
‘ဂျန်’ ပေါ့ကွ
မျက်လုံးရောင် အဖိတ်ဖိတ်လက်လို့
ဆူးတောင်တွေ ဖြန့်ထုတ်လို့
ဂျင်းအင်္ကျီကို ပုခုံးပေါ်ပစ်တင်လို့...”

P ကျွန်တော်တို့ကဗျာဆရာတွေမှာက စီနီယာ ဂျူနီယာဆိုတဲ့ အတွေးက အရိုးစွဲနေဆဲပဲ။ ကျွန်တော်ကတော့ အဲဒီလို မယူဆဘူး။ ကိုယ့်ထက်ငယ်ပေမယ့် ကိုယ့်ထက်လက်စွမ်းထက်နေရင် အသိအမှတ်ပြု ဦးညွတ်လေးစားဖို့ ဝန်မလေးပါဘူး။ အသက်ကြီးနေတာ။ ရေးတာ စောခဲ့တာ တစ်ခုထဲနဲ့ အမြဲတမ်း လူငယ်တွေရဲ့အပေါ်မှာ အထက်မှာ ရှိနေတယ်လို့ ယူဆထားလို့ မရပါဘူး။ ကိုယ့်ကဗျာတွေကလည်း လူငယ် တွေအပေါ် ဆွဲဆောင်မှုရှိဖို့က အသစ်ဖြစ်နေဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အခု ကြုံတွေ့နေရဆဲပဲ။ အသက်ကြီးတာ မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာပေါ် အရင်ရောက် ခဲ့ဖူးတာနဲ့ အမြဲတမ်း ကိုယ့်ထက်ငယ်တဲ့သူတွေအပေါ်မှာ ရှိနေတယ်လို့ အထင်ရောက်နေတဲ့သူတွေနဲ့ ကြုံတွေ့နေရတုန်းပါ။

K ဘဝင်လေဟပ်ပြီး ကိုယ့်ကြီးစဘယ်မှာ ပြတ်ကျန်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို မသိတဲ့သူတွေပေါ်ကွား... အနုပညာနယ်ပယ်မှာ ဗျူဟာသစ်နဲ့ ရုပ်ထွက်ပြဖမ်းစားကြမယ်။ နေဝင်ချိန်တိမ်တောက်တာ အဟုတ်မှတ်သကဲ့... ထားပါတော့ လူငယ်စိတ်ကို မောင်ရင်ဖွဲ့ခဲ့တာ ရှိတယ်...

‘လူငယ်ဆိုတာ
သူပုန်စိတ်ကလေး နည်းနည်းတော့ ရှိရတာပဲ
ခလုတ်တိုက်ရင်
တိုက်မိတဲ့ အုတ်ခဲကို ဆဲထည့်လိုက်မယ်
မက်ဒေါ်နားလို အမယ်အိုကြီးကို ခေါက်ထားပြီး
‘ဘရစ်တနီစပီးယား’ ဆီ သွားဖို့လည်း
သူတို့သိတာပဲ
ဒုက္ခနေရောင် အမှောင်နဲ့ဂစ်တာကြီး
ဇွတ်တိုးဝင်လာတဲ့ လောကမံဆိုလည်း
ခေါင်းရှစ်စိတ်ကွဲသွားဖို့ပဲရှိတယ်
သူတို့ဆီမှာ မီးညှိပါ
သူတို့အသံကို ဆုပ်ကိုင်ပါ
သူတို့အရောင်ကို နားစွင့်ပါ...”

P အမှန်တကယ်က လူငယ်တွေရဲ့စိတ်ထဲမှာ လက်ရှိအချိန်ထိ သူတို့ကဗျာတွေ လွမ်းမိုးနိုင်သေးရဲ့လား၊ ကောင်းနေသေး ရဲ့လားဆိုတာ ပြန်စဉ်းစားကြည့်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။ မို့မို့ဆို နောက်ကွယ်မှာ လူပေါ်ကြီး၊ ကျန်ခဲ့သူကြီးတစ်ယောက်လို လှောင်ပြောင်ကဲ့ရဲ့ ခံနေရမှာ မလွဲပါဘူး။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အဲသလိုအဖြစ်မျိုး မကြုံရအောင် အမြဲတမ်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို သုံးသပ်လေ့လာနေရပါတယ်။

K မောင်ရင်ပြောတာ ဟုတ်တယ်။ ကဗျာဆိုတာက အမြဲတမ်း သစ်လွင်လတ်ဆတ်နေအောင် အရွှေ့မြန်ခေတ်ကြီးနဲ့အတူ ကောင်းသထက် ကောင်းအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နေရမှာပဲ။

P ခက်တာက နားလည်မှုလွဲတာ၊ လူငယ်တွေအပေါ် အထင်သေးတာ။ တန်ဖိုးထားရမှန်း မသိတာ။ ငါတို့ကတော့ ကမ္ဘာကြီးကိုရထားခဲ့ပြီ။ ငါ လုပ်ထားခဲ့ပြီးပြီ။ ငါဆရာကြီးပဲ... လူငယ်တွေကို အပေါ်စီးကနေ ဆက်ဆံလိုက်မယ် လုပ်လို့ရတဲ့ခေတ် မဟုတ်တော့ဘူး။ သွားနေတဲ့ အရှိန်မှာ ကိုယ်ရောပါလာသေးရဲ့လား။ ငါ့ကဗျာတွေက Currentရော ဖြစ်သေးရဲ့လားဆိုပြီး ပြန်သုံးသပ်ရမှာပါ။ အခု ကျွန်တော် ပြောနေတဲ့ ကဗျာစိနီယာတွေက ကဗျာကောင်းတွေ ရေးခဲ့တဲ့ စိနီယာလူကြီးပိုင်း တွေပါ။ ပိုဆိုးတာက ချန်ထားရစ်ခဲ့တဲ့ ကဗျာ (ကဗျာကောင်းကောင်း) တစ်ပုဒ်မှ ပြောစရာမကျန်ရစ်ခဲ့ဖူးဘဲနဲ့ ဆရာကြီးတွေ အထာကြီးတွေလုပ် နေတဲ့ သူတွေဆိုတော့ ဆိုးတာပေါ့ဗျာ။ သူတို့ကိုနောက်ထပ် လူငယ် တွေက အသိအမှတ်ပြုမှာ စာရင်းသွင်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အနုပညာမှာ အထူးသဖြင့် ကဗျာမှာ ညှာလို့မရပါဘူး။ ကိုယ့်မှာရှိရင် ရှိသလို မရှိရင် မရှိသလို ပေါ်လွင်ထင်ရှားပါတယ်။

K သတ္တိရှိတဲ့ မြို့ပုတ်လေးကို မောင်ရင် ဘယ်လိုစတွေ့ခဲ့တာလဲ။ အတွေးစတွေ ပူးကပ်လို့၊ တကယ်တော့ ဒီကဗျာက လှိုင်သာယာ အခင်းအကျင်း အထုံးအခက်တွေ၊ မြို့တွေရွာတွေ ကဗျာတွေ (ဇာတိ ရန်ကဗျာများ) စာအုပ်မှာလည်း ပြန်ဖတ်ရတယ်။ စိတ်ကူးချိုချိုက ထုတ်တဲ့ ခေတ်ပြိုင်ကဗျာအချို့မှာလည်း ပါတယ်။ မဂ္ဂဇင်းပါတာက Beauty မဂ္ဂဇင်း၊ ၂၀၀၆ ဒါက လှိုင်သာယာ ၂၊ လှိုင်သာယာ ၁ နဲ့က ဘယ်လိုဆက်စပ်သွားတာလဲ။

ဘာထူးလဲ
 လမ်းပေါ်ထွက်လိုက်တာနဲ့
 ငါလဲ လက်လုပ်လက်စားပဲ
 (အညှီနဲ့က နောက်ကပါလာတာကို သိတယ်)*

P လှိုင်သာယာဆိုတဲ့ ကဗျာက အကြောင်းကြောင်းကြောင့် မဂ္ဂင်းစာမျက်နှာပေါ်မှာ ဖြတ်သန်းခွင့် မရခဲ့ပါဘူး။ ဒီကဗျာကို ကျွန်တော် ရခဲ့တာက လှိုင်သာယာ စက်မှုဇုံမှာ အလုပ်သွားလျှောက်ရင်း အပြန် ဘတ်စ်ကားပေါ်မှာ ရခဲ့တာပါ။ ကဗျာထဲမှာပါတဲ့အတိုင်း သစ်သား ဘတ်စ်ကားကြီး စီးသွားရင်း အဲဒီမှာရှိတဲ့ အခြေခံလူတန်းစားတွေနဲ့ အလုပ်လက်မဲ့တွေနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ တစ်တန်းစားတည်းလို့ စိတ်ထဲမှာ မြင်ယောင်လာမိတယ်။ သူတို့ရဲ့ လက်ရှိဘဝကိုပဲ အကောင်းဆုံး စိတ်ခွန်အားနဲ့ ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်နေတာကို မြင်တွေ့ရင်း၊ အစစ်အမှန် လူထုထဲက ရခဲ့တဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်လို့ ပြောရင်ရပါတယ်။

K ကဗျာသမားစစ်စစ် တစ်ယောက်ဖြစ်လာရင် ကန့်သတ်မဲ့ အိပ်မက်နိုင်ငံကို ပျံသန်းနေတဲ့ငှက်တွေပဲလို့ ကိုယ်ထင်တယ်။

“သူ့လက်မောင်းမှာ ထိုးထားတဲ့ ဆေးမင်ကြောင်ကို
 အမျိုးကိုထိရင် မချိုအောင်နာတတ်သူ
 သူ ပျံပဲနေတဲ့ အနုပညာ
 နေဆီကို လွှင့်ပစ်လိုက်သော
 အဝတ်စတစ်စ...”

မောင်ရင်ရဲ့ ကျီးကန်းနှိမ့်ပုံတွေက ကဗျာဖတ်သူရင်ထဲကို ကျီးကန်းတောင်ပံတွေနဲ့ တဖျတ်ဖျတ် လာရှိက်ခတ်လိုက်တဲ့ အတိုင်းပဲ။ ပဲ့တင်သံတစ်ခုရဲ့ ပစ်မှတ်လို့ ဘယ်လိုမိအောင် ဖမ်းထားပါလိမ့်။

P ကဗျာဆရာရဲ့စိတ်ဆိုတာက အဆုံးစွန်ထိချဲ့ထားလွင့်မျောထားရပါတယ်။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ရဖို့အတွက် ရေအောက်ပေသောင်းနဲ့ချီနက်တဲ့အထိလည်း သွားရင်သွားရပါမယ်။ အလင်းရဲ့ အမြန်နှုန်းထက် မြန်တဲ့အလျင်နဲ့ ရွေ့ရင်လည်း ရွေ့ရပါမယ်။ ဘာမဆို အသေးစိတ်ကလေးကအစ ရင်ထဲရောက်အောင် ထည့်သွင်းထားနိုင်ပါတယ်။ သာမန်လူတွေ မမြင်နိုင်တဲ့ အမှုန်အမွှားလေးတွေကို အစမြင်အောင် ကြည့်နိုင်ရပါတယ်။ ဒီကဗျာကို ကျီးကန်းတစ်ကောင် အစာထိုးသုတ်ပြီး အနက်ရောင် အဝတ်စတစ်စလို ထပျံသွားတာကို မြင်လိုက်ရပြီး ရခဲ့တာပါ။

K “သူတို့ စိတ်ကူးအိမ်ထဲ
 ကမ္ဘာလုံးထက်ကြီးတဲ့ ပဲစေ့တွေ
 ခြေကျင်းဝတ်ထိ တဖြောက်ဖြောက် ပြုတ်ကျလာကြ
 ခိုတွေရဲ့ အတောင်ပံခတ်သံဟာ
 နေရောင်ခြည်ကို ‘မ’တင်လိုက်ပြီး
 ရွှေရောင်ပဲစေ့တစ်စေ့လို တဖြည်းဖြည်း မြောက်တက်သွား...”

ဗစ်သိုဗင်ရဲ့ စန္ဒရားခလုတ်ပေါ်မှာ တဖြန်းဖြန်းကျကွဲတဲ့ ခိုတွေ၊
 လူ့ဘဝ လှဲတွေရဲ့စရိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားရုန်းကန်မှုတွေ ဖြစ်မယ်ထင်တယ်။

P ဒါကလည်း အိမ်ရှေ့မှာ အစာကောက်နေတဲ့ ခိုအုပ်ကြီးကို ညနေတွေ့နေရာကနေ ရခဲ့တာပါ။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟာ နေရောင်ခြည်အောက်က စမ်းချောင်းလေးထဲမှာလည်း ရှိနေနိုင်သလို၊ နောက်ဖေးလမ်းကြားထဲက အညစ်အကြေးပုံကို ဖွနေတဲ့ ခွေးလေခွေးလွင့်တစ်ကောင်မှာလည်း ရှိနေနိုင်ပါတယ်။ ကဗျာဆရာက အာရုံခံစားတတ်ဖို့ပဲ လိုတာပါ။ တရားထိုင်သလိုပါပဲ... သမာဓိအားကောင်းရင် ကောင်းသလို၊ အစအနလေးတွေကနေ ကဗျာတွေဖြစ်လာတဲ့အထိ အာရုံတွေ ထက်မြက်လာနိုင်ပါတယ်။

K ကျွန်ခွဲတဲ့ကာလတစ်ခု ကဗျာသစ်တွေရဲ့ ဖြစ်ပျားခံရာ အတိတ်
ကောက်ကြောင်းကို ပြန်ပြီးပုံဖော်လိုက်ရင် ရပ်ကွက်လေးတစ်ခုမှာ
မောင်ရင် ဆေးပစ္စည်းတွေရောင်းတဲ့ ဆေးဆိုင်လေးတစ်ခု ဖွင့်ခဲ့တယ်။
‘ကျွန်တော်ပျော်နေတဲ့ကမ္ဘာ’ က အဲဒီကာလဝန်းကျင်ကရခဲ့တဲ့ အတွေးစ
တွေ ဖြစ်ရမယ်...

“ကျွန်တော့်သား အကြီးကောင်အတွက်
အများပြတ်ဆေးလေး ရောင်းပေးစမ်းပါဗျာ”
ည၊ညဆို ကျွန်မပါးစပ်ထဲက
ငါးအရှင်တွေ ထွက်၊ထွက်ကျနေတယ်
‘လရောင်’ထိတာနဲ့ ကျွန်တော့်နားရွက်တွေဟာ
နှင်းဆီပွင့်ချပ်တွေလို ပြတ်ပြတ်ကျကုန်တယ်
ပတ်တီးလိပ်တစ်လိပ်လုံးကို
ကျွန်တော့်အနာက မျိုချလိုက်ပြီဗျာ...”

P အဲဒီကဗျာကို ကျွန်တော်ရေးတုန်းက ရန်ကုန်မြို့ ဆင်ခြေဖုန်း
ရပ်ကွက်ကလေးအစွန်မှာ ဆေးဆိုင်လေးသွားဖွင့်ခဲ့တဲ့ ကာလတစ်ခုပါ။
ကိုကောက်ကြီးပြောတဲ့ အတိတ်ကောက်ကြောင်း လွန်ခဲ့တဲ့ကာလတစ်ခု
မှာပါ။ စရိုက်ကြမ်းတယ်။ ရန်မဖြစ်နေဆိုတာ မရှိသလောက်၊ တကယ့်ကို
မက္ကစီကန်နီဂရိုးတွေနေတဲ့ ရပ်ကွက်မျိုးပဲ။ ကျွန်တော့်ဆေးဆိုင်က အရက်
ဖြူဆိုင် နှစ်ဆိုင်နားမှာဆိုတော့ ပိုဆိုးတော့တာပေါ့။

K “ညနေညနေ ‘တော’ဆိုင် လေးထဲမှာ
လူတွေဟာ တရုန်းရုန်း
မူးနေရင် တခြားကောင် : ။ရမဲ”

မျက်ခွက်ကြီးကို ဖြတ်ထိုးချလိုက်တယ်
 ကျောကုန်းကို အုတ်ခဲနဲ့ ဌာပနာ ကြည့်လိုက်မယ်
 “စကောဘာ”တွေ တဝင်းဝင်း...

မောင်ရင်ဆေးဆိုင်သွားဖွင့်တဲ့ ရပ်ကွက်လေးက တကယ့်ကို အောက်ခြေအနိမ့်ဆုံးကမ္ဘာက လူသားဘဝကြမ်းကြမ်း တွေ၊ ဘဝကို မကျေမနပ် ဒေါသနဲ့လောဘကို အမြဲတမ်း စီးကူးထွန်းညှိတဲ့သူတွေ၊ ငါတို့ မြန်မာ့လူမျိုးတွေ ဒီလောက်တောင် ဆင်းရဲနတ်ပြတ် ခွဲတော်ပြာကျပြီး အတွေးအခေါ်တွေ အောက်တန်းကျ လူလုံးမလှတဲ့ မြန်မာဇာတ်လိုက်တွေ ကို မောင်ရင်က စကားလုံးတွေနဲ့ ရုပ်ရှင်ရိုက်ခဲ့တာပဲပေါ့။

K ဟုတ်တယ် ကိုကောက်ကြီး၊ ကျွန်တော့်ဆီ ဆေးလာဝယ်တဲ့ သူတွေထဲမှာ ဓားခုတ်ခံရလို့ အသားတွေ ဟက်တက်ကြီး ကွဲနေတဲ့သူ လည်း ပါတယ်။ အက်ဆစ်ပါတဲ့ အစွန်းချွတ်ဆေးတွေကို နေ့တိုင်း ထိတွေ့ အလုပ်လုပ်နေရလို့ လက်ချောင်းလေးတွေ ဖူးရောင်စုတ်ပြတ် ယောင်ကိုင်းပြီး ထမင်းကိုတောင် တခြားသူတွေ ခွံကျွေးမှ စားနိုင်တဲ့ အလုပ်သမားလေးတွေ ပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး ခြစ်ခြစ်တောက်ပူပြီး အဖျားတက်နေတဲ့ကလေးက အဖော်မပါဘဲ ကိုယ့်အတွက် ကိုယ်သောက် ရမယ့်ဆေးကို တစ်ယောက်ထဲ တုန်တုန်ချိုချို လာဝယ်တာမျိုးတွေ၊ အမေ အတွက် သန္ဓေတားဆေးကို အရွယ်ရောက်ကာစ သမီးပျိုလေးက လာ ဝယ်ပေးရတဲ့ အဖြစ်မျိုးလည်း ရှိတယ်။

K လူငယ်ကဗျာဆရာတစ်ယောက်က တကယ့်အနိမ့်ဆုံးလွှာက လူသားဘဝတွေကို တွေ့ခဲ့မြင်ခဲ့ ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ ရပြီး ကဗျာအဖြစ် ရေးဖွဲ့နိုင်ခဲ့တာပဲ။ မောင်ရင် ဆေးဆိုင်လေးကိုယ်တိုင်ကလည်း တုန်တုန် ယင်ယင် ဖူးပွင့်ခဲ့ရတယ်ပေါ့။ တခြားတွေရကြုံရတာတွေရော ဘာတွေ ရှိမလဲ...

P ရှိတယ် ကိုကောက်ကြီး... ကိုယ့်ကိုယ်တိုင်က ပန်းအာရင်ကျပ် ရှိပေမယ့် ကိုယ့်အတွက်ဆေးထက် ကိုယ်မွေးထားတဲ့ တိုက်ကြက်ကို အနာကျက်ဆေးဝယ်တိုက်တဲ့ ကြက်သမားမျိုးလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီလူက သူ့ကျန်းမာရေးကိုတော့ ဂရုမစိုက်ဘူး။ သူ့ကြက်ကို လူတစ်ယောက် လိုသဘောထားပြီး ကြက်ကျန်းမာရေးကို မကြာခဏ လာတိုင်ပင်တယ်။ ကြာတော့ ကျွန်တော်ပါ ကြက်ကုတဲ့ဆရာလိုလို ဖြစ်လာတယ်။

K အဲဒီ မောင်ရင်ဖွင့်တဲ့ ဆေးဆိုင်လေးမှာ စာပေအနုပညာသမား တွေ ရောက်လာတာမျိုးရော ရှိလား။

P ရှိတယ်။ ညနေဖက် ကျွန်တော် စိတ်အားငယ်နေတဲ့ အချိန်မျိုးမှာ ရောက်ရောက်လာတတ်တာက ပန်းချီဆရာ သန်းဌေးမောင်၊ သူ့အမျိုး သမီး မခက်မာလည်း ပါလာတတ်တယ်။ နောက် ဆရာညိုသစ်၊ ဆရာကိုနောင်ကျော်၊ သူကလည်း ကျောင်းတော်ကြီးက ပြန်ရောက်ကာ။ အဲဒီရပ်ကွက်မှာ ကျွန်တော်က လူစိမ်းဖြစ်နေတော့ သူတို့ရောက်လာပြီး ကျွန်တော့်ကို အဖော်လုပ်ပေးကြပါတယ်။ သူတို့ရောက်မလာရင်လဲ တစ်ယောက်ယောက် ရောက်လာနိုးနဲ့ မျှော်နေရတာပေါ့။

K မောင်ရင်ပျော်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာတစ်ခုရဲ့ နောက်ဆုံးပိုဒ်မှာ
“ည ၁၀ နာရီ
ဆိုင်ရဲ့ တံခါးတွေကို
ကျွန်တော် ပိတ်လိုက်တယ်
‘ဒေါပုံ’မှ ‘တာမွေ’အထိ
စက်ဘီးကလေးပေါ်တင်ပြီး
ည ဟာ
ကျွန်တော့်ကို တွန်းရွေလာခဲ့တယ်...”

P ဆိုင်သိမ်းပြီးတာနဲ့ အဲဒီ ရုပ်ကွက်ကလေးကနေ ကျွန်တော်နေတဲ့ တာမွေ မေတ္တာညွန့်အထိ စက်ဘီးစီးပြီး ပြန်ရတယ်။ တော်တော်လည်း ပင်ပန်းပါတယ်။ ကားတွေ ဆူညံရှုပ်ထွေးတဲ့ကြားမှာ အန္တရာယ်လည်း အရမ်းများပါတယ်။ စက်ဘီးမှာ ညမီးတပ်ထားရပြီး အိမ်ရောက်ဖို့ နာရီဝက်လောက် နင်းရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် အဲဒီအလုပ်မှာ ပျော်နေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် အကြိုက်ဆုံး ကဗျာတစ်ပုဒ်ပါပဲ။

K ခရမ်းပြာထက်လူနဲ့ မောင်ရင်က လူတွဲတွေဖြစ်သလို ခရမ်းပြာ ထက်လူ ရေးခဲ့တဲ့ ‘လေယာဉ်ပျံကြီးစီးကာသွား... ရေကူးပြီး ကျွန်တော် ပြန်လာခဲ့’ ကဗျာရှည်မှာ မောင်ရင်အကြောင်းတွေ ဖွဲ့ခဲ့သလို မောင်ရင်က လည်း ‘လတ်ဆတ်သစ်သီးများ’ မှာ သူ့အကြောင်းတွေ ပြန်ပြီးဖွဲ့ခဲ့ကြ တယ်။ ဒီကဗျာတွေက မောင်ရင်တို့နှစ်ယောက်စလုံး မိခင်ရင်ခွင့်က စွန့်ခွာပြီး နိုင်ငံခြားက စွန့်စားခန်းတွေပဲ...

၉၉ လောက်က လူငယ်ကဗျာဆရာများနဲ့ တွေ့ဆုံခြင်းဆိုပြီး အောင်စိုးသူ့ရဲ့ စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်းမှာ ‘ပင်လယ်ထဲက ခရမ်းပြာလှိုင်း’ ဆိုပြီး သူနဲ့ စဖွင့်ခဲ့တာ။ ကဗျာနဲ့အတူစီးပျော... ကဗျာနဲ့အတူ အသက်ရှင် လူငယ်ကဗျာဆရာတွေရဲ့ နှလုံးခုန်သံတွေကို သူတို့ရင်ခံနားရောက်အောင် ချဉ်းကပ်နားထောင်ကြည့်တာပဲ။ အဲဒီတွေ့ဆုံခန်းမှာပဲ စင်ကာပူမှာ မောင်ရင် တို့အလုပ် သွားလုပ်ခဲ့ကြတာတွေ၊ ခရမ်းပြာထက်လူ အဖမ်းခံရ၊ မောင်ရင် က ကျန်ရစ်ခဲ့။ အဲဒီအကြောင်းတွေ ပြန်ပြောပြပါဦး။

P သူ အဖမ်းခံရတာကလည်း ကဗျာနဲ့ ပတ်သက်နေတယ်လို့ ပြောလို့ရပါတယ်။ သူ့ကဗျာပါတဲ့ မဂ္ဂဇင်းဝယ်ဖို့ ပင်နယ်စိုးလား ပလာဇာကို အလုပ်ကအပြန်မှာ သွားရင်း အဖမ်းခံရတာပါ။ အဲဒီညက စ နာရီကျော်အထိ သူ ပြန်မလာတော့၊ တစ်ခုခုမှားနေပြီလို့ ကျွန်တော်

သိလိုက်တယ်။ သူက အိမ်နဲ့အလုပ်ကလွဲလို့ တခြားဘယ်ကိုမှ မသွား
တတ်ဘူး။ အဲဒီမှာလည်း ဒီကလူတွေ ဘယ်သူမှ မလုပ်တဲ့ အသက်
အန္တရာယ်နဲ့ နီးကပ်တဲ့အလုပ်တွေ လုပ်ခဲ့ကြရတယ်။

K ခရမ်းပြာထက်လူ ကဗျာရှည်ထဲမှာ ရေးဖွဲ့ထားသလိုပေါ့...။

“လမ်းဘေးမှာ
တရားမဝင် CD ချပ်တွေရောင်းလို့
မိုက်ကြေးခွဲ ဝိုက်စတားတွေနဲ့ သတ်ပုတ်လို့
လေလွင့်ကြ
ကိုယ့်အဓိပ္ပာယ်ကိုယ် ဖျက်ဆီးကြ
တံမျက်စည်းတစ်ချောင်းလောက်မှ
ဆောက်တည်စစ်ယူလို့ မရတော့တဲ့အခါ...”

P ဟုတ်တယ်။ လစာငွေမရလို့ မှန်ချပ်တွေ အထပ်လိုက်ရိုက်ခွဲ
ပစ်ခဲ့တာ။ ပွဲစားတစ်ပိုင်းဖြစ်ရ၊ တရားမဝင်ခွေတွေ ရောင်းရင်း စင်္ကာပူ
ဝိုက်စတားတွေနဲ့ ရိုက်ကြ၊ ရဲဖမ်းလို့ ပြေးခဲ့ကြတာတွေ သူရေးခဲ့
ပါတယ်။

K နှစ်ယောက်သုံးယောက်စာ လုပ်ရမယ့်အလုပ်ကို တစ်ယောက်
တည်းလုပ်ရ၊ အန္တရာယ်ပန်းအောင်းနေတဲ့ ခွေးရွဲ ငွေစက္ကူ ကိုယ့်သေတွင်း
ကိုယ်တူးရ၊ တစ်လခံသတ္တိနဲ့ လုပ်ခဲ့ရတဲ့ အလုပ်တွေအကြောင်း မောင်ရင်
ရေးဖွဲ့ခဲ့သလို ခွေးငတ်ဟာ ညနေခင်းကို လျှာနဲ့ ဖျက်ခဲ့ပုံတွေ ပြောပါအုံး။

P ပိုက်ဆံအကောင်းတွေ မီးရှို့၊ အထပ် ၃၀ လောက်မြင့်တဲ့ တိုက်တွေမှာ ငြမ်းဆင်ပြီးဆေးသုတ်။ ကွန်စထရပ်ရှင်းတွေမှာ လက်သမားကွန်တိမ်းနာတွေပေါ် ပစ္စည်းထမ်းတင်၊ စားပွဲထိုးဝိတ်တာ၊ ဝါယာကြိုးဆင်မီးပြင်သမား။ ကျွန်တော်တို့ တစ်ခါမှ စိတ်ကူးမရှိတဲ့ အလုပ်ပေါင်းစုံ လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ နေကျစ်ကျစ်တောက် ပူနေတဲ့အချိန်၊ မီးဖုတ်ထားသလို ပူနေတဲ့ သံချောင်းကြီးတွေကို လရောင်အောက်မှာ စိမ်ပြေနပြေ ထမ်းခဲ့ရပါတယ်။ လက်တွေလဲ အပူလောင်စုတ်ပြတ်၊ မနက်အိပ်ယာထ မျက်နှာသစ်ရင် လက်ဖမိုနဲ့ သစ်ခဲရတာတွေ၊ သံနန်းကြိုးလိမ်နေရင်း ကိုယ့်အပေါ် နှစ်ထပ်လောက်က သံတူရွင်းကြီး လက်ကောက်ဝတ်ပေါ် ပြုတ်ကျ။ အေးတဲ့ရာသီရောက်ရင် ဒဏ်ရာက တစ်စစ်စစ် ကိုက်ခဲနေတတ်တယ်။ ရဲလိုက်တော့ ရေစင်ပေါ် တက်ပုန်းခဲ့ရတယ်။ မရိန်နာစကွဲဆိုတဲ့ နေရာမှာ အင်ဒိုနီးရှားနှစ်ယောက်နဲ့ ဘောက်ဆင်ပလေးခဲ့ကြတာတွေ၊ ထိုင်းအလုပ်သမားတွေနဲ့ အပဲလို့ခေါ်တဲ့ ဆန်ကြမ်းအရက်သောက်ပြီး လေးဖြူရဲ့ လပြည့်ညသီချင်းနဲ့ ကခုန်မူးယစ်ခဲ့တာတွေ၊ ကျွန်တော် ပြန်ပြီးအမှတ်ရမိပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်က ခရမ်းပြာထက်လူထက် အရင်ရောက်နှင့်နေပြီး သူလာတွေ့ကာစက ကြမ်းတမ်းစုပ်ပဲ့နေတဲ့ ကျွန်တော့်ကို မြင်ပြီး ဖွင့်ပြောတော့မှ ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ဝမ်းနည်းသွားမိတယ်။ ဒါပေမယ့် မှန်တာပြောရရင် စင်ကာပူမှာ ငါးနှစ်ကျော်လောက် နေခဲ့ရတာလောက် ပျော်ဖို့ကောင်းတာ ထပ်မတွေ့တော့ဘူး။

K 'အသံရဲ့ အစွန်းတစ်ဖက် (ပိတောက်မြေ ၂၀၀၅) ကဗျာထဲမှာ အသံထွက်ပေါ်လာတဲ့ အစွန်းရောက် စကားလုံးတွေ၊ တကယ်တော့ စကားပုံ မှန်တိုင်းတွေလို့ ကိုယ်ထင်တယ်။

“ခုတော့ ငါဟာ မြင်းသံခွာရိုက်သမား
 အရက်ဘားက လူဆိုးထိန်း
 ဝံပုလွေတစ်ကောင်ရဲ့ သွားကြားထဲက
 အသားစတွေအကြောင်း တင်ဆက်သူ
 ကျွန်အရောင်းအဝယ်နဲ့ ကြေးစားနိပါတ်တစ်ဆယ့်သုံး
 ငါ မလုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်တွေအားလုံးကို
 အစာနဲ့ အသက်ရှင်နေထိုင်မှုက များတယ်
 ဂုဏ်သိက္ခာဆိုတာကလည်း
 ခြံစည်းရိုးမှာ တုပ်နှောင်ထားတဲ့
 သွပ်နန်းကြိုးလေးသာသာပဲ...”

P အဲဒီမှာ ကျွန်တော်ဘာကို သွားပြီး သုံးသပ်မိသလဲဆိုတော့
 ဘဝမှာ ဘယ်လောက်ပဲ ပင်ပန်းခက်ခဲနေပါစေ။ ပျော်စရာအချိန်တွေ
 ရှိနေသေးတယ်ဆိုတာပါပဲ။ လုပ်ယူရတဲ့ ပျော်ရွှင်မှုမဟုတ်ဘဲ ပျော်ရွှင်မှု
 အစစ်အမှန်ဟာ ဘာအရသာနဲ့မှ မလဲနိုင်ပါဘူး။ ညနေအလုပ်သိမ်းရင်
 ထိုင်းတွေနဲ့ ဆန်ကြမ်းအရက်သောက်၊ စောင်းဘောက်ကို မိုင်ကုန်ဖွင့်ပြီး
 ကခုန်၊ မူးမူးနဲ့ အလုပ်နားကပင်လယ်ကမ်းစပ်သွား ငါးမျှား။ ရလာတဲ့
 ပင်လယ်ငါးခူးတွေ ကြော်ပြီး ထမင်းဆီစမ်း ဆားဖြူးစားပြီး တကယ့်
 ပျော်ရွှင်မှုကို ရခဲ့ပါတယ်။

K အဲဒီမှာ ရင်ခုန်စရာ အချစ်ဇာတ်လမ်းတွေလဲ ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်
 ထင်တယ်။ စကြဝဠာကို သွားမှန်တဲ့ရယ်သံတွေ၊ နားနှိပ်ပူတွေ စီးဆင်း
 လာတဲ့ ကဗျာ...

“ငါဟာ ဂျင်းဘောင်းဘီနဲ့
 နားကွင်းတစ်ဖက်နဲ့
 ဖိလစ်ပိုင်မလေး လက်ကိုဆွဲလို့
 မိုးရွာထဲ လမ်းတွေပေါ်
 လျှောက်ပြေးခဲ့ကြတာတွေ သတိရတယ်
 ဖိလစ်ပိုင်မလေးနဲ့
 ရင်ခုန်မြန်ခဲ့ပုံတွေကလည်း
 စိတ်ဝင်စားစရာပဲ”

P လူမျိုးမရွေး ဘာသာစကားမတူ ဘာသာမတူ နိုင်ငံမတူပေမယ့် နိုက်ကလပ်မှာတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဖိလစ်ပိုင်မလေးနဲ့ ရင်ခုန်သံချင်းတော့ အနီးစပ်ဆုံး တူညီခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အပေါ်ကိုလည်း ဆွေမျိုးရင်းချာတစ်ယောက်လို ကူညီခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် အလုပ်မရှိ ဝင်ငွေမရှိတဲ့ လပေါင်းများစွာ နေထိုင်နိုင်အောင် သူမက ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ‘လတ်ဆတ်သစ်သီး’ ‘အရက်ဆိုင်ထဲမှာ တစ်နာရီ’ ‘အိမ်အပြန်’ ဆိုတဲ့ ကဗျာတွေက အဲဒီမှာရခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေပါ။

K မြန်မာကဗျာ ၂၀၁၀ မြန်မာကဗျာဆရာများရဲ့ အကြိုက်ဆုံး ကဗျာ စုစည်းမှုမှာလည်း ဖော်ပြထားတဲ့ ‘ပန်းဆိုးတန်း’ ပီတောက်ပွင့်သစ် စက်တင်ဘာ ၂၀၀၈ ကဗျာဆိုတာက ညိုယူဖမ်းစားတတ်တဲ့ အလှတရားပြစားတတ်တဲ့ မှော်ပိညဉ့် တံတားအောက်မှာ တန်းတန်းမတ်မတ် ရောက်လာတဲ့ မျက်လုံး၊ မျက်နှာကို ပြတ်ထွက်လာတဲ့ သံကြိုးနဲ့ အရှိန်ခံလိုက်ရသလို ပါပဲ။ တကယ်တော့ သူမက မြေကြီးမှုတ်တင်ထားသလို လွင့်မျောနေတယ်... အဲဒီအကြောင်း ပြောပါဦး။

P ကျွန်တော် သူမကို တွေ့ရှိခဲ့တာ မတော်တဆပါ။ ပန်းဆိုးတန်းက စာအုပ်အဟောင်းရောင်းတဲ့ဆိုင်မှာ စာအုပ်ဟောင်းတွေ မွေနေရင်း အမှတ်မထင် မြင်မိလိုက်တာပေါ့။ သက်ရှိ ရောင်းကုန်တစ်ခုလို လုပ်ရတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရှေးအကျဆုံး ဖြစ်တဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှ ဒီဘဝထဲက လွတ်မြောက်ဖို့ ဘယ်လိုပဲ ကယ်တင်ကယ်တင် ဒီလို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှက ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ရှိနေဦးမှာပါပဲ။ သန့်ပြန်တယ်၊ မွန်ရည်တယ်၊ ဝတ်ပုံစားပုံအစ ဘယ်လိုမှ ထင်ရက်စရာမရှိတဲ့ သူမ... သူမနဲ့ စကားပြောနေတဲ့ အပေါင်းအသင်းတွေက သိသာတယ်၊ ထင်ရှားတယ်။ တကယ်လို့ သူမဟာ သာမန်မိန်းကလေး တစ်ယောက်ဆိုရင် ဒါမျိုး လုပ်ကိုင်စားသောက်နေတဲ့ သူတွေနဲ့ တရင်းတနီး စကားလက်ဆုံကျနေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။ ဘယ်မိန်းမသားမှ ဒီလိုအလုပ်မျိုးကို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် လုပ်ချင်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်ကို ကျဉ်းထဲကျပ်ထဲရောက်ပြီး ရွေးချယ်စရာလမ်းမရှိလို့သာ ဒီဘဝထဲ ရောက်လာကြတာပါ။ အားလုံးကို ယုတ်ညံ့တယ်လို့ ပြောလို့ မရပါဘူး။ သားသမီးအတွက် မိဘတွက် တခြားဖြေရှင်းစရာကိစ္စတွေအတွက် ဘဝကို ထိုးကျွေးထားရတာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့က စာနာနားလည်ပေးကြရမယ့်အစား၊ ကိုယ့်ရှေ့က ဖြတ်ပြေးသွားတဲ့ အစာရှာနေတဲ့ မြေကြွက်ကို မှိန်းနဲ့လိုက်ထိုးပြီး လက်တည့်စမ်းချင်ကြတယ်။ အဲဒီ မြင်ကွင်းကိုစိတ်ထဲမှာ မှတ်ထားပြီး အိမ်အပြန်ရောက်မှာ ကဗျာအဖြစ် ဖန်တီးလိုက်တာပါ။ တခြား စကားလုံးပိုင်းဆိုင်ရာတွေကတော့ ကဗျာဖန်တီးတဲ့အနေနဲ့ ကွန့်မြူးထားတာပါ။

K ရေရှည်ခံ လူထုနှလုံးသားထဲမှာ ခွဲကျွန်ရစ်စေမယ့် ခေတ်ပြိုင်ကဗျာသစ်တွေ ဖန်တီးရာမှ ဇွတ်ကြီး အတင်းအဓမ္မ ဖန်တီးလို့မရဘူး။ အရည်အတွက်ထက် အရည်အချင်းရှိဖို့ လိုတယ်။ ကဗျာဖတ်ပရိသတ်နဲ့ ကဗျာဆရာအချင်းချင်းကလည်း ပါးပါးလေးပဲ သိကြတာပဲ...

“မင်းတို့ ငါတို့ရဲ့ အနုပညာ...”

“အနုပညာဆိုတာ

အမဲလိုက်ခွေးစိရုက သားကောင်လို

ပြောင်းဆန်အောင် ရွေ့လျားနေဖို့မှ

မဟုတ်တာ

မင်း ခါချလိုက်တဲ့ ချွေးတစ်စက်တည်းပဲ

ဖြစ်ပေစေ

အသံမြည်စေရမယ်

ဒီသီချင်းနဲ့

လျှပ်စစ်ကိုဖြတ်ပြီး စီးဆင်းပစေတော့

ကုက္ကိုပင်ပေါ်က ကုက္ကိုသီးတွေလို

အလဟသ သီးပွင့်မှုမှာ

မင်းနာမည် မပါပါစေနဲ့...”

P ကျွန်တော်ဖြစ်စေချင်တာက ကဗျာဆရာဟာ ကဗျာအပုဒ်တိုင်း အပုဒ်တိုင်းကို ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် အစဉ်အမြဲ ကြိုးစားအား ထုတ်နေသင့်တယ်။ ကိုယ်ရောက်ခဲ့တဲ့ နေရာမှာတင် ရပ်မနေသင့်ဘူး။ ပြီးစလွယ် မလုပ်သင့်ဘူး။ စာမျက်နှာပေါ်ရောက်လာမယ့် ကဗျာတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကိုယ့်ကဗျာကိုယ်ပြန်ဖတ်ပြီး အရှက်ရ နေမယ့်ကိစ္စမျိုး မဖန်တီးသင့်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က မင်းခါချလိုက် တဲ့ ချွေးတစ်စက်လည်း ဖြစ်ပါစေ။ အသံမြည်စေရမယ်လို့ ရေးခဲ့တာပါ။

K မောင်ရင် ကဗျာတွေမှာက ဝေဒနာတွေ နှိုးဆော်ရိုက်ခတ်မှု ကြောင့် ခေတ်ရဲ့အရောင်တွေ ရွေ့လျားမှုတွေ၊ လူငယ်တွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ရုပ်လုံးပေါ်ခံစားမှု၊ ကန့်သတ်မှုတစ်ခုကနေ ရုန်းထွက်လာတဲ့ ဘဝပုံ

ကားချပ် ထောင့်စုံ အနုပညာ ဈာန်ဝင်စားမှုကို ထိရောက်တဲ့ စကားလုံးတွေနဲ့ ပို့ပေးနိုင်မှုတွေ အများကြီးတွေ့ရပါတယ်။ ဂေါ်ဂင်ရဲ့ သစ်သီးကတော့ အရှည်ရွှမ်းအောင်တင် မကပါဘူး။ မောင်ရင်အမှာစာထဲမှာ ကဗျာတစ်ပုဒ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ဖွင့်ဆိုချက်လည်း အိုင်ထွန်းပြီး စီးမျောလာတယ်လို့ ထင်ရပါယ်။

ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟာ ကဗျာဆရာကို အလှည့်ညီးညီး မီးတောက်မီးလျှံဖြစ်စေတယ်။

“သင်တုန်းစားဖြစ်စေတယ်၊ ငုံးခိုကျင်းဖြစ်စေတယ်
အဝေးပြေးလမ်းမ ဖြစ်စေတယ်
သေနတ်တစ်လက် ဖြစ်တယ်
ကျည်ဆံရထား ဖြစ်စေတယ်
ကမ္ဘာကို အုပ်စိုးထားတဲ့
ရောင်စုံသက်တဲ့လည်း ဖြစ်စေခဲ့တယ်...”

P အမှန်မှာ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကဗျာတိုင်းကို တစ်ထောင့်ချင်းချွေပြီး ပစ်ခဲ့တဲ့ ကျည်ဆံတွေလို ရေးခဲ့တာပါ။ စက်သေနတ်က ထွက်လာတဲ့ ကျည်ဆံတွေလို မွေရမ်း တိုက်ခိုက်ရတာကို ကျွန်တော် ဝါသနာမပါပါဘူး။ ပစ်ချက်တိုင်းဟာ လိုရာကို အကုန်ထိမှန်ခဲ့တယ်လို့လည်း ကျွန်တော် မဆိုလိုပါဘူး။ ကျွန်တော် တတ်နိုင်သလောက် ကြိုးစားနေတာပါ။ ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ မရောက်ခဲ့ဆိုတာကတော့ ကဗျာဖတ်သူတွေကပဲ တွက်ချက် ဆုံးဖြတ်ကြပါလိမ့်မယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ကိုကောက်ကြီး....

New Style မဂ္ဂဇင်း ဧပြီ ၂၀၁၂)

ဂုဏ်သရေကြီးမြတ်မှု အရိပ်အာဝါသအောက် ပေါက်ရောက် မြို့ပြပဒိုင်းသီးများ

ကနေ့ လူငယ်တွေဟာ ဘယ်လို ကဗျာသစ်တွေကို စူးစမ်းအားထုတ် ကြိုးပမ်းရေးဖွဲ့နေကြပါသလဲ။ စီးပွားရေး နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာတွေကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုနေကြတာက ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း မျက်မှောက်ခေတ် ကမ္ဘာကြီးနဲ့ လက်ရှိ အနေအထားအရ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အနုပညာကို ညွှန်းဆိုပြတာက ပို့စ်မော်ဒန်လို့ ပြောဆိုနေကြပါတယ်။ ကဗျာရေးသား ဖွဲ့ဆိုကြတဲ့ နေရာမှာလည်း လူငယ်တွေဟာ အသစ်၊ အသစ်ကို ရှာဖွေပြီး ထိုးဖောက်ထွက်လာကြပါတယ်။ ပြောင်းလဲဆန်းသစ်မှုတွေက အမှန်ပါပဲ။ ကမ္ဘာကြီး စုစည်းကျုံ့ဝင်မှုဖြစ်စဉ် (ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင် ကမ္ဘာရွာ) ခေတ်ကြီးထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာကဗျာတွေ နောက်ကျမကျန်ရစ်ခဲ့ဖို့ လူငယ်တွေဟာ လမ်းသစ်တွေကို ရှာဖွေလာကြပါပြီ။

တနည်းအားဖြင့် ပြောရရင် လက်ရှိ ကဗျာအနေအထားကို ရိုးအီလာ တယ်။ ပျင်းစရာကောင်းတယ်။ လူငယ်ဆိုတာကလည်း သူပုန်စိတ်ကို သန္ဓေတည် ကိန်းအောင်ထားကြတယ် မဟုတ်လား။ မလွတ်လပ်တဲ့ အကန့်အသတ်တွေ စည်းတွေ ဘောင်တွေ ပုံသဏ္ဍာန်တွေကို ဇောက်ထိုး ဖိုးမျှော် လှန်ပစ်မယ်။ ဆန့်ကျင်ပြောင်းလဲမယ်။ ရုန်းထွက်မယ်။ နျူးကလီးယား စွမ်းအင်... သတင်းနည်းပညာ (IT)ခေတ်မှာ ပို့စ်မော်ဒန်အိပ်မက် ထဲမှာ စီးဝင်နေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်လှုပ်ရှားမှုတွေကို အမှန်တရားရဲ့ ပြင်ပရောက် အောင် စကားလုံးတွေကစား အတွေးတွေ ထွေပြား၊ အသွင်ဆန်း အမြင်ဆန်း ကဗျာသစ်တွေနဲ့ ရေခဲမြေခဲအသစ်ရသွားတဲ့ လူငယ်ကဗျာ ဆရာတစ်ဦး၊ အလျှံငြီးငြီး တောက်လောင်နေတဲ့ မီးတောက်မီးလျှံတွေ၊ တကယ်တော့ သိမှုဗေဒ အဟောင်းတွေကို ရှောင်ရိုက်ကြည့်လိုက်တဲ့ မထင်ရှေ့ခဲ...

x x x

K ၂၀၀၉ က ထွက်ခဲ့တဲ့ ကလောင်စုံ “နာမ်” ကဗျာစာအုပ်၊
 ငါးယောက်ပေါင်း “နာမ်”၊ သစ္စာနီ၊ ဟိန်းမြတ်စော်၊ လူဆန်း...
 မြေမှုန်လွင်တို့နဲ့ စုပေါင်းထုတ်တဲ့ ကဗျာစာအုပ်အဖွင့်မှာ မောင်ရင်က
 ဟိုအရင်တွေ့နေကျ အတွေးမျိုးတွေနဲ့ ရေးနေကြဟန်တွေကို ပျင်းလာ
 တယ်...လို့ ပြောထားတယ်။ ပထမဆုံး ကဗျာစာမူပါတာက ချယ်ရီနဲ့
 သရဖူ... ၂၀၁၀ ဇူလိုင်... “မှန်ကွဲစများ” “ချစ်သူနှစ်ယောက်”
 ခေတ်ပေါ်ကဗျာရေးဟန်တွေကို ဘာပြုလို့ စိတ်ပျက်ငြီးငွေ့သွားရတာ
 လဲ...

L ကျွန်တော် ကဗျာစရေးတုန်းကတော့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာရေးဟန်
 ကို အတော်လေး ရင်ခွန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရေး
 သက်လေး နည်းနည်းရလာတော့ အဲဒီခေတ်ပေါ်ကဗျာအပေါ်မှာ မေးခွန်း
 တွေ ပြန်ထုတ်လာမိပါတော့တယ်။ တစ်သက်လုံး သေတဲ့အထိ မပြောနဲ့
 ကဗျာရေးသက် ၆ နှစ် ၇ နှစ်လောက် အရောက်မှာပဲ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ
 ရေးဟန်နဲ့ ဆုတ်ယုတ်ပွန်းရှုလာမှုတွေကို မနှစ်သက်တော့ဘူး။ ကျွန်တော်
 ရှေ့ တစ်နှစ်စောစောလောက်မှာ ကြည်စော်အေးတို့၊ မောင်ယုပိုင်တို့
 ရှိတယ်။ အဲဒီကဗျာဆရာတွေက ခေတ်ပေါ်ရဲ့ အကောင်းဆုံးကျန်တဲ့
 နောက်ဆုံးမျိုးဆက်ပဲ။ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော်နောက်ပိုင်း မျိုးဆက်တွေဟာ
 ခေတ်ပေါ်ရဲ့အပိုက်ပဲလို့တောင် ဆိုရမလို့ ဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ
 ခေတ်ပေါ်ကို ဒီထက်ရှေ့ဆက် တက်မရတော့တဲ့အခါ လူညံ့တွေ ဖြစ်လာ
 တယ်။ ကဗျာညံ့တွေ အရေးများလာကြတယ်။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာရဲ့
 နောက်မျိုးဆက်တွေဟာ ခပ်ညံ့ညံ့တွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့
 ရှေ့မျိုးဆက်တွေက ခေတ်ပေါ်ကဗျာကို လက်ကုန်နှိုက် သုံးစွဲခဲ့တဲ့
 အတွက်ကြောင့်ပဲ။ ဆိုလိုတာက မောင်ချောနွယ် ဖြစ်ချင်တာပဲရှိတယ်။
 အောင်ချိန်ဖြစ်ချင်တာပဲ ရှိတယ်။ တကယ့်တကယ် ခေတ်ပေါ်ကဗျာမှာ
 မောင်ချောနွယ်နောက် တစ်ယောက်မရှိဘူး။ အောင်ချိန် နောက်တစ်

ယောက်လည်း မရှိဘူး။ အဲဒီလို ယူဆနေတဲ့အချိန်မှာ မြေမှုန်လွင်က စုပေါင်းကဗျာစာအုပ်ထုတ်ဖို့ ပြောလာတယ်။ ရေးဟန်တွေကိုလည်း ခေတ်ပေါ်မဟုတ်ဘဲ စမ်းသပ်ဟန်တွေ အဓိကသုံးဖို့ တိုင်ပင်ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကဗျာစာအုပ်လေး ဖြစ်လာတယ်ပေါ့ခင်ဗျာ။ ခေတ်ပေါ်ရေးဟန် ကနေ ခွဲထွက်သွားတဲ့ အရေးအသားတွေကို အဲဒီကဗျာစာအုပ်ထဲမှာ အလွယ်တကူ တွေ့နိုင်မှာပါပဲ။ မှတ်မှတ်ရရရှိတာကတော့ အဲဒီကဗျာ စာအုပ်ရဲ့ခေါင်းစဉ် ‘နာမ်’ ဆိုတာကို ကျွန်တော် ပေးခွင့်ရခဲ့တယ်။

K မောင်ရင်ရဲ့ စာပေဖြတ်သန်းမှု ၁၀ နှစ်ပြည့်အမှတ်တရ “မထင်ရှားစွာ” ၂၀၁၁ ထုတ်မှာ (အရေးအသား လိုင်းများနှင့် အဖွဲ့အနွဲ့ ဝါကျများ) လို့ ဆိုထားတယ်။ သိမှုဗေဒချဲ့ထွင်ခြင်းမှ တစ်ဆင့် အမှာစာ... ကျင်လည်ရာလက်ရှိ နယ်ပယ်ကြီးကို အစိမ်းလိုက်ခွာချချင် တယ်။ နယ်ပယ်သစ်နဲ့ သားစပ်မယ်။ အရသာရှိရှိ နေထိုင်မှုပုံစံသစ် နယ်ပယ်ထဲ ဇွတ်တရွတ်ထိုးဖောက် တိုးဝင်တိုက်စစ်ဆင်... နောက်ဆုံးမှာ ငွေ... ကျော်ကြားမှု... ဂုဏ်သိက္ခာ... ရာထူး... နေရာတွေပိုင်ဆိုင်ဖို့ မဟုတ်ဘူး “မနက်ခင်းကဗျာတစ်ပုဒ်” စကားလုံးတွေက သရုပ်မှန် ရေးဖွဲ့တာကို ကျောခိုင်းလိုက်တာပဲ...

L ‘အရေးအသားလိုင်းများနှင့် အဖွဲ့အနွဲ့ဝါကျများ’ဆိုတဲ့ အထူး ပြုမှုဟာ တကယ်တော့ ခေတ်ပြိုင်ကဗျာဗေဒကို ကျွန်တော် ရည်ရွယ် တာပါ။ စာအုပ်ထုတ်ပြီးတော့ ဒါလေးကို တော်တော်များများက စိတ်ဝင် တစား ရှိကြတယ်ဗျ။ ကိုရဲကြီး (ဆရာသစ္စာနီ) ကလည်း အဲဒီကဗျာ စာအုပ်ကို စရဏမှာ ညွှန်းတော့ “အရေးအသားလိုင်းများနှင့် အဖွဲ့အနွဲ့ ဝါကျများ”ဆိုတဲ့အပေါ် မေးခွန်းထုတ်သွားပါတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဆရာ ဇေယျာလင်းကလည်း ရုပ်ရှင်တေးကဗျာမှာ “အရေးအသားလား ကဗျာ လား”ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့ပါသေးတယ်။

မှတ်သားစရာပါပဲ။ “သိမ္မုပေဒ ချဲ့ထွင်ခြင်းမှ တဆင့်” အမှာစာကိုတော့ ကျွန်တော် ဘာမှမပြောလိုပါဘူး။ ကိုရဲကြီး(ဆရာသစ္စာနီ) ပြောခဲ့သလို ကျွန်တော့်ရဲ့ ကဗျာဆိုင်ရာ သဘောထားကြော်ငြာစာတမ်းလို့ပဲ ဆိုရမှာပါ။ “မနက်ခင်းကဗျာတစ်ပုဒ်” ဟာ သရုပ်မှန်ရေးဖွဲ့ပုံကို ကျောခိုင်းလိုက် တယ်ဆိုတဲ့ ဆရာကောက်အမြင် လုံးဝမှန်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ခေတ်ပြိုင် ကဗျာ ခြေလှမ်းအစ ကဗျာတွေထဲက တစ်ပုဒ်ပါ။ ဘယ်မဂ္ဂဇင်းကမှ မသုံးခဲ့ပါဘူး။ ပယ်ကြပါတယ်။ ဟား... ဟား... ဟား။

‘သော့ခတ်ထားတဲ့ အံ့ဆွဲကို သူတို့ဖွင့်လိုက်ကြတယ်၊
 ခပ်တည်တည်နဲ့
 ငါတို့ နေထိုင်မှု ထောင့်ကျယ်ကလေး၊ ကျဉ်းသထက်ကျဉ်းလာ
 ဟောဒီဟင်းလင်းပွင့် စိတ်ကူးတွေသာ မရှိခဲ့ဘူးဆိုရင်

 ငါတို့ရဲ့ ရှိပြီးသား သိမ္မုတွေနဲ့တင် မလုံလောက်နိုင်ခဲ့ဘူး
 အရာခပ်သိမ်း ခက်ခဲတဲ့ နားလည်မှု အစုအဝေးကြီးပါပဲ

 ဘုရားကျောင်းခေါင်မိုးပေါ်က ခိုတွေလို
 သရုပ်မှန်ပျံသန်းဖို့လောက်နဲ့ လူအဖြစ်က မတင်းတိမ်ဘူး...”

K ကိုယ့်အထင်ပြောရရင် လောကအမြင်နဲ့ စွန်းထင်းပေကျ်လာတဲ့ ဘယ်လိုအနုပညာပုံစံမဆို လွတ်လပ်မှု မရှိတာ၊ တကယ်တော့ ပုံသွင်း ထားတာ... ကဗျာဆရာတွေမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘာဝရှိတယ်။ အဆိုးဝါးဆုံးခံစားမှုက ဘာလဲဆိုတော့ ကိုယ်ရေးတဲ့ကဗျာကို ကိုယ်တိုင်

ကြာလာတော့ ငြီးငွေ့လာတာပဲ... ဆန်းသစ်ချင်တဲ့စိတ်က ကဗျာဆရာကို နှိပ်စက်လာမယ်... တည်ဆဲစံနှုန်းတွေကို မွှေနှောကပ်ပြီး ဗဟိုချက်မဲ့တဲ့ အတွေးတွေ... အဆက်အစပ်မဲ့ အဖွဲ့တွေ... နတ္ထိဝါဒနဲ့ သံသယ အမြင်တွေကို တိုးမြှင့် လွန်လွှားထွက်ပေါ်လာတယ်လို့ ထင်တယ်။ ခေတ် ကဗျာဆိုတာ နှစ်ချို့အဟောင်းအဆွေး ဖြစ်သွားပြီ... ကနေ့ကဗျာခေတ် ဟာ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ခေတ်သစ်ကဗျာလို့ပြောရင် ရမယ်ထင်တယ်။ ဖိနှိပ်ကန့်သတ် ချုပ်ချယ်ထားခြင်းခံရတဲ့ ခေတ်ပေါ် ကဗျာ... ကနေ့ လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ရောင်နီသမ်းကာစ... ခေတ်ဦး ... မောင်ရင်ရဲ့ ရေးသူ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲကလိုပေါ့...

“ကဗျာဆရာဖြစ်လို့ အများအမြင်လှအောင် ကဗျာလက်သုပ်စုံ အထမ်းလေးပဲ ပခုံးပေါ်ထမ်းတင် လိုက်ရတော့မလို ကဗျာကုမ္ပဏီ/ ပါတီပဲ ပြေးထောင်လိုက်ရတော့မလို ပြောမယ်ဆိုရင် ကိုယ်နဲ့ ကိုယ့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးနဲ့တယ် အံဝင်ခွင်ကျ ရှိလှရဲ့လို့တော့ မဟုတ်။ ဒါပေ မယ့်လည်း ဒီအဖွဲ့ဒီအစည်းဆိုတာ ကဗျာရေးသူ ကိုယ်နဲ့က တစ်ဘဝ လုံးလုံး ဒီလိုပဲ တစ်သွေးတည်း တစ်သံတည်း လွှဲချော်မှုတွေ အသား ကျနေလေတော့ကာ...”

L အင်း... ဆန်းသစ်ချင်တဲ့ စိတ်က ကဗျာဆရာကို နှိပ်စက်တယ် ဆိုတာထက် အဟောင်းအမြည့်ထဲ နှစ်ကျံနေရတဲ့ ဘဝအပေါ်မှာ နေပျော်လို့ မရတော့တာက အဓိကပဲထင်တယ်။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာကို လေ့လာကြည့်ရင် ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွေမှာ စတင်တယ်လို့ သိရတယ်။ အခု ၂၀၁၂ ရောက်ပြီ။ နှစ် ၄၀ ကျော်ပြီ။ ခဏ ၂၀၁၂ ကို မပြောဘူး။ ၂၀၀၀ လောက်မှာတင်ကို ခေတ်ပေါ်ကဗျာ ရေးသူတချို့ကို ခေတ်ပေါ် ကဗျာကို အီလာ အိုင်လာတယ်လို့ ပြောနေကြပြီ။ ကျွန်တော်က ၂၀၀၁ မှာ ကဗျာစ၊ဖော်ပြခံရတာဆိုတော့ ကျွန်တော် ကဗျာလောကထဲ

ရောက်တဲ့ ၂၀၀၁ မှာကို တချို့က ခေတ်ပေါ်ကဗျာကို ငြီးငွေ့ စိတ်ကုန်
 နေကြပြီ။ စောစောက ပြောခဲ့သလို ကျွန်တော့်ကဗျာရေးသက် ၆ နှစ်
 ၇ နှစ်လောက်ရောက်တော့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာကို ပျင်းလာတယ်ဆိုတာ
 အမှန်တော့ နောက်တောင် အတော်ကျခဲ့တယ် ပြောရမှာပဲ။ ကနေ့
 ၂၀၁၂ ခုနှစ်ထိ ခေတ်ပေါ်ကဗျာမှ ကဗျာကွဲဆိုပြီး ရေးနေတဲ့သူတွေ
 ကိုတော့ ဘာမှပြောစရာ မရှိပါဘူး။ ရှိစေတော့ပေါ့ ဆရာကောက်ရယ်။

K ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်မဂ္ဂစင်း ဇူလိုင် ၂၀၀၈ မှာပါတဲ့ “အမျိုးအမည်
 မသိ သတ္တဝါတစ်ခုရဲ့ ပုံတူ” ကဗျာ... ‘အရေးရယ် အကြောင်းရယ်
 ဆိုရင် ဖြစ်တတ်တာပဲ။ လူ့သဘာဝ ညနေခင်းကိုယ်တိုင် ညနေမှန်းမသိ’
 သာမန်ကိစ္စတွေကိုပဲ စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့ စကားလုံးတွေက တောက်
 လျှောက် စီးပျော့ခန့်ပေါက် နေတာတွေကိုမီအောင် ဖမ်းယူနိုင်တယ်။
 စကားလုံးများပုံ ဖမ်းယူပုံ သီချိတ်ပုံတွေရဲ့ စိတ်ကစားမှု။

“ကိုယ့်မစင်ကို ကိုယ်ဖုံးကွယ်တတ်သူ ကြောင်တစ်ကောင်ကို
 ထုံးစံအတိုင်း ဖြစ်ပျက်သွားတာပဲ မဟုတ်လား
 ပွင့်နေတဲ့ စာအုပ်တွေအတွက်
 သောခလောက်တွေ မလိုအပ်သလို
 အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းချက်တွေ မလိုအပ်ကြောင်း

ဖွင့်ရပြုရ ခက်ခဲနေတတ်တဲ့ သဘာဝ
 အိမ်ကိစ္စ ရုံးကိစ္စ လိင်ကိစ္စ မနက်ခင်းမှ မိုးချုပ်သည့်တိုင်
 အတိုအစ အထုံးအနောင် အပျက်အပွင်းတွေကြားကပဲ
 ဖြစ်တည်ခြင်းရဲ့ အသားတုံးတွေဟာ ရင်တထိတ်ထိတ်နဲ့”

L “အမျိုးအမည်မသိ သတ္တဝါတစ်ခုရဲ့ပုံတူ” ကဗျာဟာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဖျော်ဖြေပွဲတော်မှာ ဖော်ပြခံခဲ့ရတာ။ အဲဒီကဗျာ ဖော်ပြခံရတာဟာ တခြားကဗျာတွေ ဖော်ပြခံရတာထက် ကျွန်တော့်ကို ပိုကျေနပ် နှစ်သိမ့်မှု ရစေပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒီကာလတွေမှာ ကျွန်တော် စမ်းသပ်ရေးသားတဲ့ ကဗျာတွေထဲက တစ်ပုဒ်အဖြစ် မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာပေါ်ကို အဲဒီကဗျာ ရောက်ရှိသွားလို့ပါပဲ။ ထပ်ပြီး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် အဲဒီအချိန်တုန်းက ကျွန်တော်ကြိုက်နေတာ ဆရာဇေယျာလင်းရဲ့ ‘ဂျွန်အက်ရှာရီ’နိဒါန်းပဲ။ အဲဒီစာအုပ်ဖတ်ပြီး နောက်ပိုင်း ကဗျာစမ်းသပ်မှုတွေ ကျွန်တော် ပိုပြီးတော့ ရဲရဲတင်းတင်းလုပ်ဖြစ်တယ်။ ခုနက ဆရာကောက်ပြောတဲ့ “မနက်ခင်း ကဗျာတစ်ပုဒ်” ဆိုတာလည်း အဲဒီကာလတွေတုန်းက ရေးဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကဗျာပါပဲ။ အဲဒီစမ်းသပ်ကဗျာ အများစုဟာ မဂ္ဂဇင်းမှာ ဖော်ပြခံရမှု သိပ်မရှိဘဲ ပယ်ခံရတာ တွေများခဲ့တယ်။ မထင်ရှား နေပေမယ့် ကဗျာစာအုပ်ရဲ့ ရှေ့ပိုင်းမှာပါတဲ့ ကဗျာအတော်များများဟာ အဲဒီစမ်းသပ်ကဗျာတွေပါပဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် “အမျိုးအမည်မသိ သတ္တဝါတစ်ခုရဲ့ပုံတူ” ကဗျာဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အစောဆုံး ပုံနှိပ်ဖော်ပြခံရတဲ့ ခေတ်ပြိုင်ကဗျာနိဒါန်းဖြစ်တဲ့အတွက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အယ်ဒီတာ ဆရာကောက်ကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ကြီး ကျေးဇူးတင်လိုက်ပါတယ်။

K ကဗျာဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်လာရင် စူးနစ်နက်ရှိုင်းတဲ့ အာရုံဝင်စားမှု ရှိရမယ်။ ခံစားချက်သက်သက် မဟုတ်တော့ဘူး။ အဲဒီထက် ကျော်သွားအောင် ဆိုနိုင်ရမယ်။ အဆက်အစပ် မရှိတာတွေကို ဆက်စပ်ကြည့်ရင်း ရည်ရွယ်ချက်ရှိတဲ့ ပြည့်စုံမှုရှိတဲ့ ဆက်စပ်မှုအသစ် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ မောင်ရင် ကဗျာတွေမှာက “သန့်သန့်သန့်... သန့်ရှင်းရေး... ရေးရေးရေး...” “ပြတင်းတစ်ချပ်သို့ အမှတ်ရချက်”၊ “ကြောင်သေး”၊ “စာ”ဆိုတဲ့ ကဗျာတွေ ဘယ်လိုအတွေးစေရပြီး ဘယ်အချိန် ဘယ်ကာလတွေက... ကဗျာစာတတ်တွေ လွှမ်းခြုံမိခဲ့တာလဲ...

“စာသားကိုယ်ထည်အပေါ် ကိုယ့်ညာဏ်ရည်အလိုက် လှီးထုတ်တွဲစပ် ရေးတယ်..... တိုးတက်လာတဲ့ နည်းပညာတွေကနေတစ်ဆင့် ညစ်ချတာလည်း ရှိမယ်။ တစ်လုံးရတစ်လုံး တစ်ကြောင်းရတစ်ကြောင်း တစ်ပုဒ်ရ တစ်ပုဒ် ရသလောက် သဲ့ယူတယ်။ တိုက်ယူတယ်။ အရင်လို ရေးထားတာလားမေးရင် မဟုတ်ဘူးပြေတယ်။ ဘယ်လို မဟုတ်တာလဲ ဆက်မေးရင်၊ ဖင်ကုတ်ခေါင်းကုတ်လုပ်ပြီး ထွက်သွားတယ်။ သွားမလုပ်နဲ့ ဒါတွေဟာ အဖွဲ့အနွဲ့တွေ မဟုတ်တော့ဘူး... အရေးအသားတွေ အရသာရှိစွာ”

L သန့်သန့်သန့်... သန့်ရှင်းရေး... ရေးရေးရေး” ကဗျာရဲ့ အာရုံဝင်စားမှုဟာ ဆရာနေဝင်းမြင့် ဘာသာပြန်တဲ့ အက်ဆေးတစ်ပုဒ်ကနေ လာတာ။ အက်ဆေးမှာမည်တော့ အတိအကျ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ဖုန်မှုန့်များဆိုလား။ ဖုန်မှုန့်ဆိုလားပဲ။ ဘာမဟုတ်တဲ့ ဖုန်မှုန့်ကလေးတွေ အပေါ်မှာ အက်ဆေးရေးပြသွားတာကို သိပ်ကြိုက်ခဲ့တယ်။ ခေတ်ပေါ်ဟန်ကနေ ခွဲထွက်ရေးသားဖို့ ပျိုးနေတဲ့ကာလတွေမှာ အဲဒီအက်ဆေးလေးကို အမှတ်မထင် သတိရလာပြီး ဘာမဟုတ်တာလေးတွေရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝအပေါ် ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ကဗျာအဖြစ် ရေးဖြစ်သွားတာ။ “ပြတင်းပေါက်တစ်ချပ်သို့ အမှတ်ရချက်” ကလည်း အက်ဆေးဆန်တဲ့ အရေးအသားပါပဲ။ အဲဒါက ယုဇနမှာနေတုန်းက ရတာ။ ဆရာကောက်သိတဲ့အတိုင်းပဲလေ။ ယုဇနမှာက လူလုံးဝမနေဘဲ ပစ်ထားတဲ့ တိုက်ပျက်ဆန်ဆန် အဆောက်အဦတွေ ရှိတယ်လေ။ တစ်ည ကျွန်တော်စာရေးဖို့ အကြောင်းရှာနေတုန်း ကျွန်တော်အခန်းနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာရှိတဲ့ အဲဒီတိုက်ပျက်ဆန်ဆန် အဆောက်အဦက လှုပ်ခတ်နေတဲ့ ပြတင်းတံခါးတစ်ချပ်ကို မြင်လို့ ထိုင်တွေးရင်း ထွက်လာတဲ့ အရေးအသားပါ။

K ဘဝနဲ့အတူတကွ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတာတွေ... 'လူမေးများတဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ မေးခွန်းကိုးခုအား... ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဖြေဆို မိခြင်း' 'ငါ ဒီမှာ' '၂၄ နှစ်သား' 'စီစီဖတ်' 'ကိုယ့်ဘလောက် ကိုယ့် ကမ္ဘာ' အွန်လိုင်းပေါ်ရောက်သွားတဲ့ ကဗျာတွေကနေ... ပဲခူးမြစ်ကမ်း ဘေးက ယုဇနကို ကမ္ဘာကြီးနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး သရော်ထားတာတွေ့ရတယ်။

L ဒီကဗျာတွေမှာ စာဖတ်သူကို ကျွန်တော့်အကြောင်း ပြန်ပြောပြဖို့ ကြိုးစားထားတာကို အဓိကတွေ့ရမယ်ထင်တယ် ခင်ဗျ။ တစ်ခါတလေ တော့လည်း ကဗျာရေးတဲ့လူတစ်ယောက်ဟာ တခြားအကြောင်းအရာ တွေထက် ကိုယ့်ဘဝအကြောင်းနဲ့ ကိုယ်ပြန်ပြောပြဖို့ အာသီသပြင်းပြလေ့ ရှိတတ်ကြပါတယ်။ အနည်းဆုံး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်တဲ့ သဘောပဲ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့။ "လူမေးများတဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ" က ၂၀၀၆ မှာ ဖော်ပြခံရတာ "၂၄ နှစ်သား" က ကျွန်တော့်ရဲ့ ၂၄ နှစ် ပြည့် မွေးနေ့ရောက်ခါနီး ရက်ပိုင်းအလိုမှာ ရေးဖြစ်တဲ့ကဗျာ။ ပုံနှိပ် ဖော်ပြခံရတော့ ၂၀၀၇ ခုနှစ်ဆိုတော့ တစ်နှစ်နောက်ကျတယ်။ အဲဒီ "၂၄ နှစ်သား" ကဗျာကို နယ်က စာဖတ်သူတွေက သဘောကျ ကြတယ်။ "ငါဒီမှာ" နဲ့ "စီစီဖတ်" ကိုတော့ ရေးဟန် အကူး အပြောင်းကာလမှာ ထွက်ကျလာတာ။ "နာမ်" စာအုပ်မှာ လိုင်းမတူလို့ တမင်တကာ မထည့်ဘဲချန်ခဲ့တဲ့ ကဗျာပါ။ ၂၀၀၉ ခုနှစ် ကုန်ခါနီး အိုင်ဒီယာမဂ္ဂဇင်းမှာ ပါခဲ့တယ်။ "ကိုယ့်ဘလောက် ကိုယ့်ကမ္ဘာ" ကဗျာကတော့ လုံးလုံးကွဲပြားသွားပြီ။ ကျွန်တော့်ကဗျာတွေ အွန်လိုင်း ပေါ်ရောက်သွားပြီ။ ကျွန်တော် နေ့စဉ်ဘဝနဲ့ ကဗျာ အရေးအသား တွေထဲကို အင်တာနက်ဆိုတာကြီးက ဝင်ချလာပြီ။ ယုဇနမှာထိုင်ရင်း ယုဇနကို တခြားကမ္ဘာ အင်အားကြီး မြို့တော်တွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ဖို့နဲ့ပြရင်း အရွှန်းဖောက်ထားတဲ့ အရေးအသားတစ်ခုပါ ဆရာကောက်။

K ဟိုကောင် မွေးနီလေ မိန်းမသုံးယောက်တောင်ယူပြီး ကွဲကွာ သွားတယ်။ နေ့တိုင်း လမ်းထဲမှ မူးရူးနေတာပါပဲ။ မူးရူးတိုင်းလည်း လမ်းထဲမှာ လူမနေတဲ့တိုက်ခန်းက တစ်ခြမ်းပွင့်နေတဲ့ မှန်ပြတင်းပေါက်ကို ဆဲဆိုပြီး ခဲနဲ့ထုတာပါပဲ။ သူထုတဲ့ခဲတိုင်းဟာလည်း ဘယ်တော့မှ မှန် ပြတင်းဆီမရောက်ဘဲ မြေကြီးပေါ် တဖုတ်ဖုတ်ပြန်ပြန် ကျလွန်းတာများ အဲဒီနေရာမှာ ခဲပုံကြီးဖြစ်နေတာသာ ကြည့်...
 လက်သမားဆရာ ကိုကြီးအောင်မောင်၊ နိုင်ငံခြားထွက်သွားတဲ့ ကိုကြီးအောင်ဘု၊ အေကိုက်လို့သေသွားနဲ့ နတ်ကတော်ကြီး နက်ကျော် ကနေ ဝီဒီယိုမင်းသားဖြစ်သွားတဲ့ လူချောမောင်၊ ပြန်မတွေ့ရတော့တဲ့ တခြားမြို့ပြောင်း တရုတ်မ... ပြတင်းတစ်ချပ်ကနေ ထွက်လာတဲ့ လူဘဝ စာတ်စွပ်တွေ... မထီရောက်တဲ့ ပစ်မှတ်တွေက အလဟဿ ဖြစ်သွားပုံတွေကို မောင်ရင်ရေးပြခဲ့တာပဲ...

L “ငွေပင်မှာနားတော့ ငွေစာ
 ဘုရားစင်မှာနားတော့ သင်းတို့ခမျာ ဘုရားစာ’
 အဲသလို နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ရင်းနဲ့ပဲ
 စာအကြမ်းဖတ်မှု နှိပ်ကွပ်ရေးဆိုင်ရာ
 ပေါ်လစီကို ပြောင်းလဲနိဂုံးချုပ်
 တန်ပြန်ထိုးစစ်ဆင်ရေး မူဝါဒကို ရွှေ့ဆိုင်းခဝါချ
 ‘စာ’ဆိုတဲ့ ကဗျာ...
 ‘စာ’ဆိုတဲ့ ကဗျာကလည်း အလားတူပါပဲ။ ယုဇနတိုက်ခန်း
 တွေမှာ တစ်ခုကောင်းတာက ဘုရားခန်းကို သီးသန့်ခွဲထားတာ၊ ဘုရား
 ခန်းပြတင်းကို ဖွင့်လိုက်တာနဲ့ အဲဒီစာကလေးတွေက ဘုရားဆွမ်းတော်ကို
 ပေပွနေအောင် နားဆူနေအောင် လာစားကြတာဗျ။ ပန်းချီဆရာတစ်
 ယောက်လို ပြောရရင် ကျွန်တော်က အဲဒါလေးကို ကောက်ချက်ကြမ်း

ဆွဲလိုက်မိတယ်။ အဲဒီ “စာ” ကဗျာကို မြေမှုန်လွင်က Teen မဂ္ဂဇင်း ကလုပ်တဲ့ ‘လွတ်လပ်ခြင်း အနုပညာစာပေဆွေးနွေးပွဲ’ မှာ ညွှန်းသွား တယ်လို့ ကြားရပါတယ်။ ဘယ်သူကမှ ကျွန်တော့်ကဗျာအကြောင်း မပြောကြတဲ့အချိန်မှာ ထုတ်ပြောဖော်ရတဲ့ ညီငယ် မြေမှုန်လွင်ကို ကျေးဇူး တင်ရပါတယ်။ “ကြောင်သေး” ကတော့ သင်္ကေတဝါဒဆန်တယ် ပြောရမယ်။ နိမိတ်ပုံကဗျာလို့လည်း ယူဆနိုင်တယ်။

K ကြောင်သေးဟာ ပျောက်မသွားဘူး
 ကြောင်သေးဟာ နောင်နှစ် အနည်းငယ်အထိ
 ဆက်လက်တည်ရှိနေဦးမယ်လို့
 ကြောင်သေး ခန့်မှန်းရေးဌာနတွေက သတင်းထုတ်ပြန်တယ်
 ဒီကြားထဲ မြို့သူမြို့သားတွေအားလုံးဟာ
 ကြောင်တစ်ကောင်တွေ့ခဲ့ရင်
 နီးစပ်ရာ လုံခြုံရေးဌာနကို ချက်ချင်းအကြောင်းကြားပေးဖို့လည်း
 ဆက်လက်ထုတ်ပြန်တယ်
 ဒါပေမယ့် အားလုံးသိကြတာက မြို့မှာ ဘယ်တုန်းကမှ
 ကြောင်တစ်ကောင်ဟာ မရှိခဲ့ပါဘူးဆိုတာပဲ
 ဖြစ်တာက ကြွက်တွေနေတဲ့ မြို့မှာပါ
 သင်္ကေတဝါဒဆန်ဆန် ရေးဖွဲ့ထားပုံရတဲ့ ကဗျာပဲ...

L ဟုတ်ပါတယ်။ “ကြောင်သေး” ကဗျာက ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေထဲမှ တင်ကျန်နေခဲ့တဲ့ ရှားပါးကဗျာကောင်း တစ်ပုဒ် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ “ဒါတွေဟာ အရေးအသားတွေ” ကဗျာကတော့ ခေတ် ပေါ်ကနေ အခြားကဗျာ စမ်းသပ်မှုတွေ ချဲ့ထွင်နေစဉ်မှာ ကျွန်တော် သိလာရတဲ့ ကဗျာဆိုင်ရာသိမှုတွေကို ဇာတ်ပြောအသွင် ကဗျာအသွင် တို့ထိ ရေးသားမိလိုက်ရုံကလေးပါပဲခင်ဗျာ။

K လူငယ်ဘဝ ဖြတ်သန်းမှုကနေ သံယောဇဉ် ထုံးနှောင်ဖွဲ့
 အိမ်ထောင်သည်ဘဝရောက်... ယုဇနဉယျာဉ်မြို့တော် အခင်းအကျင်း...
 တစ်အိုးတစ်အိမ် သိုက်မြို့တစ်ခု... "ရေပြတ်လို့" ကိုယ့်ဘဝက Waka
 Waka အိမ်ထောင်ကျကာစမှာ အဆင်ပြေလားဆိုတော့... "အာရုံခံစားမှု
 တွေက ကိုယ်တိုင်သရုပ်ဖော်... လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ကျင့်ဝတ်တွေ အချစ်၊
 ကြောက်ရွံ့မှု၊ ကရုဏာ၊ ဝေဒနာ၊ အံ့ဩမှု... မတည်မြဲတဲ့ဘဝ...
 ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်စိတ်... ဘဝရဲ့နေ့မှတိုင်မူတွေ... လူ့ဘဝကို နေ့ဖော်
 အောင် ဖန်တီးနိုင်တဲ့ ဝေဝါးထွေပြား စိတ်ခံစားချက်တွေ မောင်ရင်ရဲ့
 လူမှုဘဝဖြတ်သန်းမှုတွေက ကဗျာတွေနဲ့ ပုံအော်လိုက်တာပဲလား...

L ဒီကဗျာတွေကတော့ ကျွန်တော် နေ့စဉ်ဘဝကို ကြီးစားရေးခြစ်
 ပြထားတဲ့ ကဗျာတွေလို့ ပြောရမှာပါပဲ။ ကဗျာအားလုံးမှာ ယုဇနရဲ့
 Atmosphere တွေ ပါနေတာက ဆရာကောက် သတိထားမိမှာပေါ့။
 ရေပြတ်တာ၊ ယုဇနရဲ့ လမ်းကြိုလမ်းကြားတွေထဲက ခွေးလေခွေးလွင့်တွေ၊
 အပေါ်ထပ်အောက်ထပ် စကားများတတ်တဲ့ တိုက်ခန်းနေလူတန်းစားရဲ့
 စရိုက်၊ ကျွန်တော်တို့ဘဝအပေါ် တရားလွန်ရိုက်ခတ်တတ်တဲ့ ကမ္ဘာ
 ဖလားဘောလုံးပွဲသီချင်းလို ရာသီစာအခင်းအကျင်း၊ ပြန်ဆန်းသစ်ရင်
 ဘာကို တွေ့ရသလဲဆိုတော့ နေ့စဉ်ဘဝတွေပဲ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့
 ကဗျာဆိုင်ရာ အရေးအသားတွေ ဖန်တီးထုတ်လုပ်ရာမှာ နေ့စဉ်ဘဝ
 ကြီးဟာ များစွာသော ရေသောက်မြစ်တွေထဲက အကောင်းဆုံးသော
 ရေသောက်မြစ်တစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သွားတွေ့ပါတယ်။ ဒီအရပ်မှာ
 ကိုယ့်ဇာတ်ကို ပြန်မြှုပ်လို့ ရနိုင်တော့မယ် မထင်ဘူး။ တတ်နိုင်ဘူး
 မြှုပ်မရတော့လည်း ဒီဇာတ်နဲ့ပဲ ဒီအရပ်မှာ Waka Waka ရမှာပဲ
 လာထား... ကဗျာရေးသားသူတစ်ယောက်ဟာ ကိုယ့်ရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝကို
 လှစ်လျှူပြပြီး နေထိုင်လို့မရဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်တယ် ခင်ဗျ။ တစ်နည်း

အားဖြင့် ကျွန်တော် နေ့စဉ်ဘဝ ဆိုတာဟာ ကျွန်တော်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ လူမှုအဖွဲ့အစည်းကြီးကို ကျွန်တော်ဘယ်လိုပုံ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ရင်ဆိုင် ဖြတ်သန်းသလဲဆိုတဲ့ ခဏငယ်လေးတွေပါပဲ။ အဲဒီခဏငယ်တွေရဲ့ အရေး အသား ပွင့်လင်းလာမှုတွေနဲ့ ဒီကဗျာတွေ ဖြစ်လာတာပါလို့ ပြောရ မယ်ထင်တယ်။

K ခုကစ ငါလည်း စိစိဖတ် လုပ်ချင်တယ်၊ အပိုက်စွဲတွေ လှီး ထုတ်မယ်၊ စိစိဖတ် စိတ်မညစ်ဘူး၊ စိစိဖတ် ပျော်ရွှင်နေမယ်လို့ ယုံတယ်၊ ကျောက်တုံးကြီးကို နောက်တစ်ခေါက် တောင်ပေါ်တွန်းတင်ပြီးရင် နောက်တစ်ခေါက် အောက်ပြန်လှိမ့်ချ ... ဒါ စိစိဖတ်ရဲ့အလုပ် ငါ အရချိန်တိုင်း တွေးခေါ်မယ်။

စွပ်ထွေးညစ်ပေမှု ကဗျာရေးသားခြင်းအလုပ် ထပ်တူပြစ်နှုန်း တွေက မိမိကိုယ်ကို စူးစိုက်တဲ့သဘော... ပုံစံတကျ အနုပညာကို ငြင်းပယ်လိုက်တာပဲ... ပို့စ်မော်ဒန်ခေတ်ရဲ့ အနုပညာက ဆော့ကစား တာတွေ များတယ်။ စကားလုံးတွေနဲ့ဆော့တဲ့ မောင်ရင့်ကဗျာက ပို့စ်မော်ဒန် အခင်းအကျင်းလို့ပြောရင် မောင်ရင့် ဘယ်လိုပြောမလဲ။

L “စိစိဖတ်”ဟာ ပို့စ်မော်ဒန်အခင်းအကျင်းနဲ့ စကားလုံး ဆော့ကစားမှုတွေ ပါကောင်းပါနိုင်ပေမယ့် ပို့စ်မော်ဒန်တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စိစိဖတ်ဟာ ခေတ်ပေါ်ရေးဟန်အပေါ် အခြေပြုထား တယ်။ ဒါ မငြင်းနိုင်ဘူး။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပဲ ခေတ်ပေါ်ကဗျာရေး ဟန်နဲ့ ကွဲပြားအောင်လည်း အားထုတ်တယ်။ ဒါလည်း မငြင်းနိုင်ပြန်ဘူး။ ထင်ရှားတဲ့ဥပမာအနေနဲ့ပြောရရင် လိုင်းစီပုံပဲ။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာက ထောင် လိုက်လိုင်းတွေ အားပြုနေချိန်မှာ စိစိဖတ်က အလျားလိုက်လိုင်းကို အားပြုတယ်။ ဒါပေမယ့် ခေတ်ပေါ်ကဗျာရဲ့ အရေးကြီးတဲ့ “ငါဖြစ်မှု

ပုဂ္ဂလအတ္တ I” ကို စိစိဖတ်က ဆက်ခံတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ခေတ်ပေါ်ကဗျာလိုပဲ ခံစားမှုဗဟိုပြုတယ်။ တစ်ဖက်မှာလည်း ခေတ်ပေါ်ကဗျာက လျစ်လျူရှုတဲ့ ဘာသာစကားကို စိစိဖတ်က လိုလိုလားလား လက်ခံပြီး ဆော့ကစားပြန်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဘာသာစကား ဆော့ကစားမှုဟာ “ငါဖြစ်မှု ပုဂ္ဂလအတ္တ I” ကို ပံ့ပိုးပေးဖို့ ဖြစ်ပြန်တယ်။ အနှစ်ချုပ်ရရင် “စိစိဖတ်” ဟာ ခေတ်ပေါ်ကဗျာကနေ ပုံသဏ္ဍာန်အရ ခွဲထွက်ဖို့ကြိုးစားပေမယ့် အကြောင်းအရာကတော့ လုံးလုံးလျားလျား မကွဲထွက်နိုင်သေးတဲ့ စမ်းသပ်ကဗျာ အမျိုးအစားတစ်ခုပါပဲ။

K ဆန်းသစ်တဲ့ အနုပညာသစ်ကို ဖန်ဆင်းမယ်ဆိုရင် ဆန်းသစ်တဲ့ အတွင်းသား ရှိရမယ်။ အမြင်တစ်ခုကနေတစ်ခုကို ပြောင်းတိုင်း... လူပြောသူပြောများတဲ့ ကိစ္စတွေနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ပဋိပက္ခအသွင် ဆောင်တော့တာပဲ။ တကယ် ဆန်းသစ်အနုပညာက တမင်တကာ လုပ်ယူလို့ လဲမရ။ ဆန်းသစ်တိုင်း ကောင်းတဲ့ ရလဒ်ရမှာမှ မဟုတ်ပဲ... မောင်းပွတ်တဲ့ ဖွာတဲ့ရေးဟန် တွေကြောင့် အဓိပ္ပာယ်တွေ စွေစောင်း မှန်ဝါးသွားတာလဲ ရှိတယ်။ လူငယ်တွေ ကစားကွင်းအသစ်ခေါ်တာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် စကားလုံးတွေ ကရုမစိုက်ရင် အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ထွက်လာတယ်။ စွပ်ထွေးတဲ့နိမိတ်ပုံတွေ ရောမွေတိုင်း နိမိတ်ပုံ လွယ်သွားမယ်။ ကစဉ့်ကလျား ဖရိုဖရဲ အစီအစဉ်မကျ စကားလုံးတိုင်းပြည် တည်ထောင်ထားရုံနဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်အသစ် မဟုတ်ဘူး။ ဖန်ဆင်းခြင်းဟာ ဖျက်ဆီးခြင်း ပိရောမိဆိုက်တတ်တယ်။ ကဗျာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေမြင့်မားဖို့ မလိုအပ်တော့ ဘူးလား။ ကဗျာရဲ့ နောက်ကွယ်လှုပ်ရှားမှုက ဘာလဲ... ဒေါင်လိုက်စီရာကနေ အပြားစီ... မောင်ရင့်စကားလုံးအရ အရေးအသား လိုင်းများနဲ့ အဖွဲ့အဖွဲ့ ဝါကျတွေဟာ သိမှုဗေဒဆွဲထွင်ခြင်းကနေ တခြားနယ်ပယ်သစ်ဆီကို တကယ်ရောက်ရှိသွားပြီလား။

‘လမ်းသလားပြီးရင်း လမ်းသလားမယ်
 လမ်းသလားခြင်း ၁၂၃၄၅၆၇၆၈
 ‘လမ်းသလားခြင်း’ ‘ရှင်သန်နေမယ်’ ကဗျာတွေက
 ဒဂုန်တာရာရဲ့ တဟီဟီ ကြည်အေးရဲ့ တစ္ဆေလို
 တစ်ကိုယ်တော်ထွက်ပြေးခြင်းတွေပဲ မဟုတ်လား...”

L ဆရာကောက်ရော... မထင်ရှောင်ထဲက “ရှင်သန်နေတယ်” ဆိုတဲ့ ကဗျာကလည်း အဲဒီလိုကဗျာမျိုး ဖြစ်မယ်ထင်တယ် ခင်ဗျ။ “ငါ ဒီမှာ” ကဗျာကတော့ စောစောက ကျွန်တော်ပြောခဲ့သလို ရှိမှ မရေရာခြင်းကို ရေးပြဖို့ ကြိုးစားကြည့်တာပါ။ “လမ်းသလားခြင်း” ကဗျာနဲ့ “ရှင်သန်နေမယ်” ကဗျာတွေကိုတော့ တစ်ကိုယ်တော် ထွက်ပြေးမှုဝါဒ ကဗျာတွေလို့ ကိုယ့်ကဗျာတွေကိုယ် တံဆိပ်ကပ်ရမလားပဲ။ အဲဒီကဗျာတွေက ရောမန္တက အငွေအသက်တွေနဲ့ ရေးထားတဲ့ ကဗျာတွေလို့ ဆိုရမှာပါ။ ကျွန်တော် သန်လျင်မှာ အေဂျီတီအိုင်တက်တုန်းက ကဗျာရေးတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ ဒဿနစာစုလေးတွေလည်း စိတ်ကူးပေါ်သလို ရေးဖူးဖာယ်။ အဲဒီထဲက ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ ဒဿနစာစုလေး တစ်ခုကို အခုပြန်အမှတ်ရတယ်။ လူတွေနဲ့ဝေးတဲ့ ကျွန်းကလေးမှာ သွားနေမယ်... ဒါမှမဟုတ် လူတွေဆီက ပညာအကုန် ယူသွားမယ်တဲ့။ ချစ်စရာဒဿနကလေးနော်။ ပြီးတော့ လူသာဆိုရင် ဒေါက်ခနဲ ခေါင်းခေါက်ပစ်လိုက်ချင်တဲ့ လူပါးဝတဲ့ ဒဿနလေးလည်း ဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် ခေါင်းမှ ခေါက်မရတာ။ ဒါက ဒဿနတစ်ခုလေ၊ ထားပါ။ ဒါက ရယ်စရာ ပြောတာပါ။ အဓိကပြောချင်တာက တစ်ခါတလေမှာ တော့လည်း ကျွန်တော်တို့ဟာ အခြားလူသားတွေလိုပဲ ကိုယ့်ရဲ့လက်ရှိ ရှင်သန်မှု ဖြစ်စဉ်ကြီးကနေ ခဏတဖြုတ်ဖြစ်ဖြစ် ရှောင်ကွင်းချင်တဲ့ စိတ်ကူးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာတတ်တာပဲ မဟုတ်လား။ အထူးသဖြင့်

ဘဝအမောတွေနဲ့ မွန်းနေတဲ့အချိန်မျိုး။ အဲဒီလိုအချိန်တွေမှာ သာမန်လူတွေနဲ့ မတူတဲ့ အနုပညာသမားတွေကတော့ အနုပညာအားကိုးပြီး အဲဒီစိတ်ကူးကို အကောင်အထည် ဖော်ကြတယ်လို့ ယူဆတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ အဲဒီလို ကဗျာတွေ ဖြစ်လာရတယ် ထင်ရတာပါပဲခင်ဗျ။

K ကဗျာနဲ့ ပတ်သက်လို့ သဘောတရား ဖွင့်ဆိုချက်တွေကြောင့် ရှုပ်ထွေးလာတယ်။ ကဗျာဗေဒက တော်တော်မွှေတဲ့ ကောင်ပဲ။ ခေတ်ပြိုင် ... ခေတ်ပေါ် ခေတ်အဆက်ဆက်ကိုလည်း ဂန္ထဝင်၊ ခေတ်စမ်း၊ စာပေသစ်၊ မိုးဝေ၊ တော်လှန်ကဗျာ၊ အမျိုးမျိုး အဓိပ္ပာယ်တွေ ဖွင့်ဆို... ရှင်းတမ်းတွေကလည်း အမျိုးမျိုး... ရတနာပုံခေတ် သီပေါမင်းပါတော်မူတာကိုပဲ စုဖုရားလတ်ရှင်းတမ်း... ဘာရှင်းတမ်း ညာရှင်းတမ်း ရှင်းလို့ကို မပြီးနိုင်သလို... ကဗျာကလည်း ရှင်းလို့ကို မပြီးသေးဘူး... မောင်ရင်ကရော ဘယ်လိုရှင်းချင်သလဲ...

L ခက်တာက ကဗျာရဲ့မူလစံနှုန်းတွေဟာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ကမောက်ကမ ဖြစ်အင်တွေနဲ့အတူ ပြောင်းလဲနေတာပဲ။ ဒီသဘောကို ခေတ်ပြိုင်ကဗျာအရေးအသားတွေမှာ တွေ့နေရတယ်။ ခေတ်ပြိုင် ကဗျာအရေးအသားဆိုတာ လွယ်လွယ်ပြောရရင် ဆရာကောက်ရဲ့ရယ်စရာမှာ ဖော်ပြနေတဲ့ ကဗျာသစ်တချို့ပေါ့ ခင်ဗျာ။ ဒီနေရာမှာ ခေတ်ပြိုင်ကို ကျွန်တော်က ဂန္ထဝင်၊ ခေတ်စမ်း၊ စာပေသစ်၊ မိုးဝေ၊ ခေတ်ပေါ်စတဲ့ ခေတ်အဆက်ဆက် ကဗျာဗေဒများနဲ့ အလုံးစုံခြားနားတဲ့ မတူညီတဲ့ အခြားမည်သည့်ကဗျာဗေဒကိုမဆို ခေတ်ပြိုင်လို့သတ်မှတ်တယ်လို့ အကြမ်းဖျင်းမြင်တယ်။ အကြမ်းဖျင်းလို့ပဲ ပြောပါရစေ။ အကြမ်းဖျင်းဆိုတာ အပြတ်ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်လိုကောင်က ခေတ်ပြိုင်ကဗျာဗေဒကို အပြတ်လည်း ဆုံးဆုံးဖြတ်ဖြတ် မပြောနိုင်ပါဘူးခင်ဗျာ။ ဘာဖြစ်

လို့လဲ၊ ခေတ်ပြိုင်ကဗျာဗေဒဟာ အင်မတန်ပဲ သိမ်မွေ့ရှုပ်ထွေးလို့ပါ။
 ပြီးတော့ ဒီအမြင်ကို ဘယ်ကရသလဲဆိုတော့ ဆရာသစ္စာနီရဲ့ “မျက်
 မှောက်ခေတ် မြန်မာကဗျာစရေစီးသစ်” ၊ “ကျွန်တော့်ကို မထင်မှတ်ဘဲ
 ရှောင်ဖြစ်သွားစေသော” (စရဏ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၁၁)၊ ဆရာဇေယျာလင်း
 ရဲ့ “ခေတ်ပြိုင်ကဗျာရဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်” (ကဗျာဘဝရှာတော်ပုံ)၊ ကဗျာဆိုတာ
 ဘာ... နဲ့ ဆက်လက်စဉ်းစားစရာများ” (KOMT3MPO3TRY) ၊
 စိတ်ကူးချိုချိုက ထုတ်တဲ့ ဆရာငြိမ်းဝေရဲ့ ကွန်ဆက်ချူရယ် ကဗျာဗေဒနဲ့
 ခေတ်ပြိုင်ကဗျာဆရာစာအုပ် စတဲ့ဆောင်းပါးတွေကနေ အခြေပြုပြီး
 လက်ရှိကျွန်တော်တွေကြုံနေရတဲ့ ကဗျာဆိုင်ရာ သိမှုအနေအထားတွေကို
 ပေါင်းစပ်ပြီး ဒီအမြင်ကို လက်ခံထားတာပါ။ ဆရာကောက်။ ဒီနေရာမှ
 အခြားဆရာတွေမြင်တဲ့ ခေတ်ပြိုင်နဲ့ခေတ်ပေါ် အဓိပ္ပာယ် အတူတူပဲဆိုတဲ့
 အမြင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးလည်း ပြောစရာရှိလာပါတယ်။ ခေတ်ပေါ်
 ကဗျာတွေ အားကောင်းနေစဉ်က ရေပန်းစားတဲ့ ခေတ်ပေါ်အာရုံခံစားမှုကို
 ခေတ်ပြိုင်အာရုံခံစားမှုနဲ့ အဓိပ္ပာယ်တူတယ်လို့ ယူဆကြရာကနေ
 နားလည်မှု စလွဲတယ်လို့ထင်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို ဆရာသစ္စာနီက ၁၉၉၅၊
 အောက်တိုဘာလ၊ ရနံ့သစ်မဂ္ဂဇင်းမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ “မော်ဒန်ရှင်းတမ်း”
 ဆောင်းပါးမှာလည်း ခွဲခြားပြထားတယ်။ နောက်ပြီး ခေတ်ပေါ်အာရုံ
 ခံစားမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆရာဇေယျာလင်းကလည်း ခေတ်ပေါ်အာရုံ
 ခံစားမှု (ကဗျာဘဝရှာတော်ပုံ) နဲ့ ကဗျာနဲ့နိုင်ငံရေး (၂၀၁၂၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊
 လှိုင်းသစ်) တို့မှာ ဆန်းစစ်ထားတာတွေ ရှိပါတယ်။ နောက်ဆုံးအညွှန်း
 အနေနဲ့ အသစ်စက်စက်ထွက်ရှိလာတဲ့ ဆရာဇေယျာလင်းရဲ့ “ဖြစ်နိုင်ချေရှိ
 သော ခေတ်ပြိုင်မြန်မာကဗျာ အလားအလာများ” စာအုပ်မှာ ခေတ်ပြိုင်
 ကဗျာဗေဒများအပြင် “ခေတ်ပေါ်လား၊ ခေတ်ပြိုင်လား၊ မြန်မာ
 ကဗျာ” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးပါဝင်ပါတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးမှာ ခေတ်ပေါ်နဲ့
 ခေတ်ပြိုင်ကိစ္စကို ဆွေးနွေးထားပါသေးတယ်။ ဆိုတော့ ပြောချင် တာက

ခေတ်ပြိုင်ကဗျာဗေဒ ကိုယ်တိုင်ကကို အင်မတန်ရှုပ်ထွေးပါတယ်။ ဆရာကောက်ရဲ့မေးခွန်းကို ပြန်ကောက်ရရင် ဆန်းသစ်မှုကိုလိုက်ရင်းနဲ့ စကားလုံး ဖောင်းပွသွားတာတွေ အဆက်အစပ်မဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပြတ်တောက် သွားတာတွေထက် ကဗျာအရေးအသားတစ်ခုမှာ ပါဝင်တဲ့ အတွင်းသား တန်ဖိုးနဲ့ ကဗျာရေးသားသူ ကာယကံရှင် ကဗျာဆရာရဲ့ ကဗျာဆိုင်ရာ သိမှု အနိမ့်အမြင့်နဲ့ ဆိုင်လိမ့်မယ်ထင်တယ်။

နောက်ပြီး ကဗျာဖတ်သူရဲ့ ကဗျာအပေါ် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်အားထုတ်မှု ခေတ်ပြိုင် ကဗျာဗေဒနဲ့နီးစပ်မှု စတာတွေနဲ့ပဲ ခေတ်ပြိုင်ကဗျာသစ်တွေကို ချဉ်းကပ်ကြည့်ရတော့မယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ ပြောရရင်တော့ ဆရာကောက်ရယ်... ရှေ့လျှောက် လွယ်တဲ့ကဗျာရယ်လို့ သိပ်ရှိမှာမဟုတ်ဘူးလို့ပဲ အလွယ်ပြောခဲ့ချင် ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေတုန်းကလို ကဗျာတစ်ပုဒ် ရဲ့ ကောင်းခြင်းဆိုးခြင်းကို ခွဲခြားဖို့လည်း မလွယ်ကူနိုင်တော့ဘူးလို့ မြင်ပါတယ်။ မလွယ်တဲ့ခေတ်ရဲ့ မလွယ်တဲ့ကဗျာတွေပေါ့ ခင်ဗျာ။

K 'မလွယ်တဲ့ခေတ်ရဲ့ မလွယ်တဲ့ ကဗျာတွေဆိုတာ ဟုတ်မယ်... နောက်ဆုံးသွားတွေးမိတာ တစ်ခုရှိတယ်။ မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ “ကြောင် ပျောက်လို့” ကဗျာရဲ့ အဆုံးပိုဒ်မှာ... လူတွေ လူတွေ ဘာဖြစ်လို့ ဈေးသွားပြီး စားစရာ မဝယ်ကြပါလိမ့် ဘာဖြစ်လို့ ကြောင်သားဆို စားကြပါလိမ့်...

ဟုတ်တယ်နော်... ကြောင်နေရာမှာ... ကဗျာကို ထည့်လိုက် ရင် ဘာဖြစ်လို့ ကဗျာသားကို ခိုးစားကြပါလိမ့်... လို့ပဲ ပြောရင်း... ဝုဏ်သကြီးမြတ်မှု အရိပ်အာဝါသအောက်က မြို့ပြပုဒ်သီး တွေ...

(New Style ဟူဝင်း၊ ၆၈၊ ၂၀၀၂)

ခေတ်ကြီးရဲ့ တန်ဖိုးအကြီးဆုံးယင်ကောင်

ကဗျာဆရာဖြစ်ဖို့ လူငယ်တွေရဲ့ ဘဝနေ့နည်း ထိုင်နည်းဟာ အပန်းတကြီး ခက်ခဲလှပါတယ်။ ကဗျာရေးသားခြင်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ရတာကလည်း မက်မက်စက်စက် ရှိခဲ့ကြတယ်။ မဆုတ်မနစ်တဲ့ စိတ်ကူးလေတံခွန်တွေကို အမြင့်ဆုံးထိ လွှင့်ထူထားကြ... “ကြေးစား” ဆိုတဲ့ ကဗျာစာအုပ်ရဲ့ နောက်ဆုံးမှာ ပင်လယ်များကို ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာတစ်ယောက် ကောက်ကြောင်းတွေ...

အာရုံခံစားမှုကနေ သွန်းလောင်းပေးလိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာနဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာတဲ့ကဗျာ... ဗဟိန္ဒနဲ့ အဇ္ဈတ္တတို့ ပြင်းထန်စွာ ထိခတ်မိလိုက်လို့ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ကဗျာ...

ကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်မှာ သုခ၊ ဒုက္ခတွေနဲ့ ခြားနားမရသလို ရင်ခုန်သံနဲ့ ကဗျာကလည်း ခွဲခြားလို့မရ... ဒီကမ္ဘာမြေရဲ့ နိုင်ငံပေါင်းစုံမှာ ကဗျာ ဆရာတွေ ဖြစ်ထွန်းပေါက်လျက် ရှိကြတယ်။ ကဗျာဆရာတွေ နေထိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်ဟာ ကျက်သရေမင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံသိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေးပါဘိ... မှန်ကန်ထိမိတဲ့ အတွေးအခေါ် အားကောင်းမောင်းသန် မျှော်လင့်ချက် နိုင်ငံတော်သစ်တွေများစွာ ငြိမ်းချမ်းသာယာ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ လောကသစ်တစ်ခု ဖန်ဆင်း... မြန်မာပြည်သား ကဗျာဆရာတွေကတော့ ဘယ်တိုင်းနိုင်ငံနဲ့မှ မတူကွဲပြားခြားနားတဲ့ လူနေမှုပုံစံ ကြမ်းရှုခက်ထန်တဲ့ ဘဝကြမ်းမှာ လဲကျမသွားအောင်... ကဗျာအသက်ဓာတ်နဲ့ မတ်မတ် ခိုင်ခိုင်ရပ်နေကြပေါ့...။

ကဗျာတွေ တပွေတပိုက် ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ကဗျာဆရာတွေရဲ့ ဘဝဟာ ဘာတွေများ ကြီးကျယ်ခမ်းနား ထည်ဝါကြပါလိမ့်။ နွေဦး ၄၀ ကျော် ရုန်းကန်တည်ဆောက်ခဲ့ရတဲ့ ကဗျာဆရာမိုးယံဇော်ကတော့ ရင်နာနာနဲ့ ဒီလို မှတ်ချက်ချထားပါတယ်။

x x x

K 'ယဉ်ကျေးမှု စစ်မျက်နှာပြင်ထက်က ပထမတန်းစား ကဗျာ တစ်ပုဒ်ရဲ့တန်ဖိုးဟာ လူတွေရဲ့ မြေထောက်အောက်က မန္တလေးဖိနပ် တစ်ရုံလောက်တောင် ခံစားခွင့်မရှိခဲ့ပါလား... အံ့ဩစရာပါပဲ...'

M “ဟုတ်တယ်... ကိုကောက်ကြီး ကျွန်တော်တို့ ကဗျာလောက အဆင့်အတန်းမြင့်မားဖို့ ကဗျာဆရာတွေကပဲ တာဝန်ယူပြီး ကဗျာဆရာ တွေပဲ လုပ်ရမှာပါ။ ဒီအချိန်က နိုးကြားတက်ကြွနေရမယ့် အချိန်ပါပဲ။ လူဆိုးတွေ ညီညွတ်နေချိန်မှာ လူကောင်းတွေ ပိုပြီးညီညွတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်... လောက်ကောင်တွေ အနည်းအကျဉ်းရှိတာကတော့ မှုစရာမရှိပါဘူး...”

မွန်းကျပ်နေရတဲ့အထဲ
အိမ်အပြန် အလုပ်သမလေးရဲ့
ဂူဖြေသိက္ခာကို မထိပါးလိုဘူး
'လော်ရန်စို' ဆက်တီပေါ်မှာ
မာတီနီနဲ့ ဖိမ်ကျနေတဲ့
ကျားသစ်မတွေရဲ့ သွေးညှို့နဲ့ကိုသာ
တစ်စုံစိန့် အရာသာခံချင်တယ်...
(မဟေသီ ၂၃ နှစ်ပြည့် ၂၀၀၈)

K ဆန့်ကျင်ဘက် လူတန်းစားနှစ်ရပ်အပေါ်မှာ ကဗျာဆရာရဲ့ ပြတ်သားတဲ့ စိတ်ခံစားမှုတွေက တစ်ဖက်မှာ ဖြူစင်မေတ္တာ စေတနာ ရှင်းသန့် ငြိမ်းချမ်းတဲ့အကြည်ဓာတ်။ တစ်ဘက်မှာ တော်လှန်စိတ်နဲ့ ဖောက်ခွဲမှုခေတ်ကြီးကို ပခုံးထမ်းထားရတဲ့ ကဗျာဆရာရဲ့ စိန်ခေါ်သံကို ကိုမိုလ်းစော်က ယစ်ပလွင်ထက်မှာ သွေးစိမ်းရှင်ရှင်ထွက်အောင် စီရင်

ပစ်ချင်တယ်။ အရသာတစ်စုံစီမိ မိန်းမူးခဲ့ရ၊ ယစ်ကောင်အတွေးနဲ့
စကားလုံးချိတ်ဆက်သွားတာ ငြိသွားစေတယ်။

ဒါနဲ့မေးရဦးစယ်။ နာမည်ရင်းကလည်း 'မိုယ်းဇော်'။
ကလောင်ယူထားတာကလည်း မိုယ်းဇော်... 'မိုယ်း' က ရှေးဟောင်း
မြန်မာစာ အသုံးအနှုန်း 'မိုယ်း'ကို ဘာကြောင့် ဇွဲလန်းနှစ်မြို့က်ပြီး
ကလောင်အမည် ယူခဲ့တာလဲ...

M ၁၉၇၀ ကျော်ကာလက ငွေတာရီမှာရေးနေတဲ့ ကဗျာဆရာ
မိုယ်းဇော်၊ သိပ္ပံသုတေသန စာရေးဆရာမိုယ်းဇော် ဆိုတာ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။
ကျွန်တော်ကလည်း ကျွန်တော်နာမည်ရင်းကိုပဲ ကလောင်နာမည်ပေးချင်
တော့ ရှေ့ကစာရေးဆရာကို လေးစားတဲ့အနေနဲ့ မိုးကို ဃကြီးသတ်နဲ့
ပေါင်းခဲ့တာပါ။ တခြားဘာပယောဂမှ မပါပါဘူး။ တချို့ နားမလည်
တဲ့သူတွေက မော်ဒန်ရေးပြီး ဂန္ထဝင်ပုံစံနဲ့ နာမည်ပေးထားတယ်။ ဘာညာ
တောင်ပြောမြောက်ပြော လျှောက်ပြောတာ ကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။

'နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး
ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး
တောင်ညိုဒေသ
ရိုးမတိုက်ပွဲများ
ငရဲခန်းများနဲ့ လုံးထွေးရင်း
သူဌေးသားဘဝကို စွန့်လွှတ်ခဲ့တဲ့ ဖေဖေက
နောက်ဆုံးခေါင်းမာမှု... တစ်ခုတည်းကိုသာ ယူဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီး
ဒီကမ္ဘာကြီးက ထွက်ခွာမသွားခင်
မျိုးဆက်အပေါ် ဘယ်လောက်အထိ စာနာနိုင်ခဲ့ပါသလဲ...'

ငယ်ငယ်က ကျွန်တော်နဲ့ ရွယ်တူကလေးတွေက... ကျွန်တော်ကို 'သူပုန်သား' လို့ အော်အော်ပြီး ထွက်ပြေးတာခံခဲ့ရ ဖူးတယ်။ အဖေက ကျွန်တော်အတွက်တော့ အင်မတန်ဂုဏ်ယူစရာပါ။ သူ့ယုံကြည်ချက်ကိုလည်း သေတဲ့အထိ မစွန့်လွှတ်ခဲ့ သလို... သူ့မိသားစုအပေါ်မှာလည်း ဘာမှ မချုပ်ချယ်ခဲ့ပါဘူး။ မိမိလုပ်ချင်ရာကို လုပ်ခွင့်ပေးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ ကဗျာဆရာဘဝမှ အဖေက အဓိကကျပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အလိုလိုက်မှုကိုသာ ကျွန်တော်မရခဲ့ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော် ကဗျာဆရာ တစ်ယောက်ဖြစ်လာဖို့ တော်တော်ခက်ခဲ သွားပါလိမ့်မယ်။

K ခေတ်စနစ် ဖြတ်သန်းမှုတွေနဲ့အတူ လူငယ်ကဗျာဆရာတွေရဲ့ ဖြတ်သန်းမှုသင်္ကေတကမ္ဘာလုံး မှတ်တိုင်တွေ ရှိခဲ့ကြတယ်။ ရွှေကြည်အေး၊ ဝါစီ၊ ခရေ၊ ရွှေလမင်း... တို့ကို လက်လှမ်းမီ ကျော်ဖြတ်ခဲ့တဲ့ မျိုးဆက်တွေထဲမှာ ပါခဲ့တာပဲ။ အဲဒီကာလ ဖြတ်သန်းမှုနဲ့ ရန်ကုန်မြို့ကြီးကို ငြီးငွေ့စွန့်ခွာ ထမံသီရောက် ဗန်းမော်သစ်တောတွေထဲမှာ ကဗျာမီးဖိုခဲတာတွေ... ရှိခဲ့ကြ။

M ဟုတ်တယ်... ကိုကောက်ကြီး... ရွှေကြည်အေး၊ ဝါစီ၊ ခရေ၊ ရွှေလမင်းတို့ဟာ ၁၉၈၀-၈၈ ကျော်ကာလက ကျွန်တော့်ရဲ့တရားမဝင် တက္ကသိုလ်ကောလိပ်တွေပေါ့။ အမေ့အိမ်စာအုပ် အငှားဆိုင်၊ ပန်းဆိုးတန်း စာအုပ်အဟောင်းတန်း၊ မြေနီကုန်းစာအုပ်အဟောင်းတန်း၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း စာအုပ်အဟောင်းတန်းတွေက ကျွန်တော့်ရဲ့ စာကြည့်တိုက်တွေပေါ့။ မော်ဒန် အသွေးအသားအတွက် မော်ဒန်ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းလိုအပ်တယ်။ ပို့စ်မော်ဒန်လည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် အထိုင်မှားရင် တစ်ဘဝလုံးချောက်ထဲ ကျသွားတာပဲတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာတော့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် အထိုင်မှားပါဘူး။ တွေ့သင့်တွေ့ထိုက်တဲ့သူတွေနဲ့ တွေ့ခဲ့တာဟာ ကျွန်တော့် ကဗျာဘဝအတွက် အမှန်ကန်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ခဲ့တယ်။

K ကဗျာရေးသူအချင်းချင်း ရောင်းရင်းရဲဘော်၊ သွေးသောက်တွေ ချစ်မြတ်နိုးကြတဲ့ ချစ်ခြင်းဟာ အပြင်းစားပဲ... ဘယ်လို ချစ်မြတ်နိုးခြင်းနဲ့မှ လိုက်မမီပါဘူး။ သွေးထွက်များတဲ့ ဘဝတွေခဏထားပြီး 'ငါတို့မှာ အရက်သောက်တဲ့ ပါးစပ်ပါတယ် ကိုယ်လူရေ' ဆိုတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး မြတ်နိုးသူတွေ၊ တရားမျှတမှုကို တန်ဖိုးထားတဲ့ ကဗျာဆရာတွေ တရုန်းရုန်း။ မြို့သစ်ပုလင်းကို ဖွင့်ပြီး ရယ်မောနေတဲ့ မျက်ရည်တွေက မိုးနဲ့အပြိုင် မြို့သစ်အလွမ်း လွမ်းမောဖွယ်ရာ အတွေးမိုးစက်တွေ...

“မိတ်ဆွေတို့ခင်ဗျား
 ငွေကြေးစည်းစိမ်နဲ့ တဏှာမရူးခဲ့လို့
 ခင်ဗျားတို့ကို ကျေးဇူးတင်တယ်
 ရနံ့မွှေးမွှေး ပန်းကလေးတွေ ပေးခဲ့လို့
 ခင်ဗျားတို့ကို ကျေးဇူးတင်တယ်...
 (မြို့တွေရွာတွေ ကဗျာတွေ...
 စာတိရနံ့ကဗျာစာအုပ် သြဂုတ် ၂၀၁၁)

M ဒဂုံမြို့သစ်တည်ကာစက... အတွေ့အကြုံပါ... လွမ်းစရာ ကောင်းတယ်။ တချို့ မရှိကြတော့ဘူး။

K ၂၀၀၇ မှာ ရွှေအမြုတေစာပေဆု ရခဲ့တဲ့ 'ရန်ကုန်ည' (ရှပ်ရှင် တေးကဗျာ၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၆)၊ ဝုံးတံတားကြီးနဲ့ ပန်းဆိုးတန်းမြင်ကွင်း စစ်ကြီးကို မေ့သွားတဲ့ ရန်ကုန်ည၊ ဘဝဆေးစက်တွေ စီးမျောနေတဲ့ ပန်းချီကားတစ်ကားလို ခံစားရတယ်။ ကနေ့ခေတ် ကဗျာအရွှေမှာ တင်ပြပုံတွေက ဆန်းသစ်လာတယ်။ ရွေးချယ်သုံးစွဲထားတဲ့ စကားလုံး တွေက ထိရှတယ်။ ကဗျာဖတ်သူကို ငြိသွားစေတယ်။ ကိုမိုဟ်းဇော်

ပြကွက်တွေက ဆင့်ကဲ...ဆင့်ကဲ ဆွဲယူလာတာ ကျပ်မပြည့်တဲ့ ညဉ့်ငှက်
... နာတာရှည်ရောဂါ၊ သေခြင်းတရား၊ သွေးသားတွေက အမှန်တရားနဲ့
တည်ဆောက်ရမယ်... "

“ပြီးခဲ့တဲ့ စစ်ကြီးကိုမေ့လို့
ကြုံခဲ့ရတဲ့ ဒုက္ခတွေကို မေ့လို့
‘အဖော်’ကို ဟော်တယ်ပေါ်မှာ ဝေငှလို့
လူငယ်တွေ ကြယ်လို့ ကခုန်လို့...”

M ရန်ကုန်ဆိုတာက သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်ကြီးတွေရဲ့ ဇာတိဌာနပဲ။
အရိုးတွန်သံတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေခဲ့တဲ့ နေရာပဲ... လူငယ်တွေကို မမေ့
လျော့စေချင်ဘူး။ အဲဒီအတွက် ရန်ကုန်ညကို ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

K ပြောင်းလဲနေတဲ့ ခေတ်ကြီးနဲ့အတူ ပြင်ပရှုပ်ဝတ္တု၊ ဝန်းကျင်ခွင်
မြင်ကွင်းတွေကလည်း ရင်သပ်ရှုမော့ခုံသြဖယ်ရာ ဆန်းသစ်ပြောင်းလဲလာ
တယ်။ စက်ရုံတွေ တိုးထွက်လာတယ်။ နယ်ကနေမြို့တက် အလုပ်လုပ်
ကြတဲ့ ကျေးလက်တောသူလေးတွေရဲ့ စွန့်စားခန်းကို ကိုမိုမ်းစော်
သွားမြင်တယ်။ “မိုးတိတ်တေး” (ရှုပ်ရှင်တေးကဗျာ၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၂၀၀၅)
အဲဒီမှာ ခံစားမှုနှစ်ခုကို ကူးယူပေါင်းစပ်လိုက်တာပဲလို့ ထင်တယ်။
ပြင်ပဗဟိဒ္ဓက...

“အတောင်အလက် မစုံလင်ဘဲ
တောင်ဒဂုံစက်မှုစုံထဲမှာ
ဒဏ်ရာရငှက်ကလေးတစ်ကောင်လို့
တုန်ယင်လို့...”

ဒီငှက်ကလေးဘဝမှာ မထူးဇာတ်ခင်းပြီး ရေစုန်မျှောမခံဖို့
အတွင်းအဗျတ္တကနေ စစ်မှန်တဲ့ ဘဝယုံကြည်ချက် တွန်းအားတွေ
ခွန်အားတွေ စီးဆင်းလာစေတယ်...

‘ကိုယ့်ဘဝကို အမျောမခံနဲ့
 သံမဏိကြီးတစ်ချောင်းလို အားတင်းထား
 ကွန်ကရစ်တုံးကြီးလို ကြံ့ကြံ့ခံ
 လက်ဖြောင့်သေနတ်သမားရဲ့ ကျည်ဆန်လို
 ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်ပါစေ’

M အလုပ်သမားတွေရဲ့ ဘဝတစ်စိတ်တစ်ဒေသကို “မိုးတိတ်တေး”
 ထဲမှာ တွေ့ရမှာပါ။ အလုပ်သမားတွေ တောင်သူလယ်သမားတွေရဲ့
 ဘဝဟာ ကျွန်တော့်ဘဝနဲ့ တစ်လျှောက်လုံး တွဲပါနေခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်
 ဆွေမျိုးသားချင်းတွေထဲမှာလည်း အလုပ်သမားတွေ လယ်သမားတွေ
 ရှိတယ်။ သူတို့တွေဟာ လူဆိုးတွေမဟုတ်ဘူး။ တိုင်းပြည်ရဲ့ ကောင်းမွန်
 မြင့်မြတ်တဲ့ လူသားပုံသဏ္ဍာန်ကို အလုပ်သမားနဲ့ လယ်သမားတွေက
 ကိုယ်စားပြုထားတယ်။ ရိုးသားသန့်ရှင်းတဲ့ ပုံစံ၊ သန်စွမ်းမာကျောတဲ့
 ပုံစံ၊ သူတို့တွေရဲ့ ဘဝအဆင့်အတန်း မြင့်မားဖို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးမှာ
 တာဝန်ရှိပါတယ်။ မြို့ပြလူတန်းစား ကွက်ကွက်လေးပေါ်မှာပဲ ဗဟိုရိပြု
 ထားတာ လုံးဝမသင့်တော်ပါဘူး။ ကျေးလက်နဲ့ အခြေခံလူတန်းစားတွေ
 ကို ဆွဲတင်နိုင်တဲ့ ဘဝဟန်ပန်မျိုးကို ကျွန်တော်တို့ ရွေးချယ်သင့်တယ်။

K ကနေ့ခေတ်က ဒီမိုကရေစီတို့ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ ညီညွတ်ရေးတို့
 အသံတွေညနေတဲ့အချိန်၊ အစိုးရကလည်း အသစ်၊ လွှတ်တော်အသစ်၊
 နှစ်ပေါင်းများစွာ တိမ်မြုပ်နေတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပြန်ပေါ်လာတယ်။
 လမ်းဘေး ပလက်ဖောင်း အရောင်းဆိုင်တွေမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတွေ၊
 ဘတ်စ်ကားတွေပေါ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်မိန့်ခွန်းတွေ၊ ဗိုလ်ချုပ်စာအုပ်တွေကလည်း
 ငါးပွက်ရာငါးစာချ ပလူပျံ။ အခွင့်အရေးချောင်းနေတဲ့ သူတွေကလည်း
 အိတ်ဖောင်းအောင် ဗိုလ်ချုပ်နဲ့ လုပ်စားသွားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့

ကဗျာဆရာဆိုတာက ကဗျာဆရာပဲလေ။ နိုင်ငံရေးသမား မဟုတ်ဘူး။
 စီးပွားရေးသမား မဟုတ်ဘူး။ ပါတီထောင်၊ အသင်းဖွဲ့၊ လွှတ်တော်တာဝန်
 နှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဇနီးမော်တင်အောင်တို့ ခေတ်ထဲကရှိတယ်။
 ဆရာဇနီးမော်တင်အောင်ဆိုရင် နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက် ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့်
 သူက ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တစ်ယောက် မဟုတ်ဘူး။ သူသာ ကွန်မြူနစ်
 ပါတီထဲဝင်ရင် ပေါလစ်ဗျူရှိလောက်တော့ ကောင်းကောင်းဖြစ်တယ်။
 ကိုမိုယံးဇော်က စိန်ခြယ်ပန်းတွေနဲ့ ရှိခိုးပူဇော်... ဦးညွတ်ဂုဏ်ပြုတယ်။
 ဒါ ကွာခြားချက်ပဲ...

- * ငါ့တိုင်းပြည်ကို ပြန်ပေး
- ငါ့သယံဇာတကို ပြန်ပေး
- ငါ့လေထုကို ပြန်ပေး
- ငါ့ကလေးတွေကို ပြန်ပေး
- ငါ့အိပ်မက်တွေကို ပြန်ပေး
- သူရဲ ကြွေးကြော်သံဟာ
- ယူနီယံဂျက်အလံကို ဖောက်ထွင်း
- နေဝန်နီအလံကို ဆွဲဖြုတ်
- နွေဦးကွင်းပြင်ထဲ ထွက်လာရဲ့ ...

M ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ သခင်ဗဟိန်း၊ သခင်သန်းထွန်းတို့ဟာ
 ကျွန်တော့်နှလုံးသားထဲ စွဲနေတဲ့ ရုပ်ပုံလွှာတွေပါ။ ဆရာဒဂုန်တာရာရဲ့
 အောင်ဆန်း (သို့မဟုတ်) အရိုင်း၊ ကိုဘဟိန်း (သို့မဟုတ်) ကဗျာ၊
 သခင်သန်းထွန်း (သို့မဟုတ်) အနီကို လေ့လာကြည့်ရှုချက် စာအုပ်
 တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်ကတည်းက စွဲမက်ခဲ့ရတဲ့ စာစုတွေပဲ။
 အဲဒီအနုသန္ဓေကနေ “စိန်ခြယ်ပန်းများဖြင့်” ကို ကျွန်တော် ရေးဖြစ်ခဲ့

တယ်။ ဒါ အမှန်တရားပါ။ အမှန်တရားကို ဘယ်သူမှ ဖျက်သိမ်းပစ်လို့ မရဘူး။ အမှန်တရားကို ဘယ်သူမှ ဖုံးဖိလို့မရဘူး။ နောက်ပြီး အမှန် တရားကို ဘယ်သူမှ ကြောက်ရွံ့နေလို့ မရဘူး။ သခင်သန်းထွန်းဆိုရင် လည်း “သခင်သန်းထွန်းရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့များ” စာအုပ်တစ်အုပ်တည်း ကိုင်ပြီး လျှောက်ပြောကြတယ်။ အဲဒီလို လုံးဝမဖြစ်သင့်ဘူး။ ရေနံ ချောင်းက ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးမှာ ကျဆုံးသွားတဲ့... “သခင် ကိုကိုကြီး” အကြောင်းကိုလည်း သိမိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဖော်ထုတ်စေချင် ပါတယ်။ သမိုင်းမှာ တိမ်မြုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အမြန်ဆုံး ဖော်ထုတ် စေချင်ပါတယ်။

K ကိုမိုယ်စောင့်နဲ့ ကဗျာအကြောင်းတွေပြောရတာ ကျေနပ်အားရ ပါတယ်။ နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်စကားအနေနဲ့ ဘာများ ပြည့်စွက်ပြော လို့ပါသေးလဲ...

M ကဗျာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြောရရင် ကျွန်တော့်ရဲ့ ကျင့်ဝတ် စည်းကမ်းနဲ့ ကျွန်တော်သွားမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကဗျာအဟောင်းသမား တွေကို မြတ်နိုးပြီး ကဗျာအသစ်သမားတွေကိုလည်း ကျွန်တော် ကြိုဆိုပါတယ်။ ကဗျာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်က အဓိကပြောရေး ဆိုခွင့်ရှိသူ မဖြစ်သေးပါဘူး။ ကျွန်တော့်ထက် ပညာဉာဏ်ကြီး၊ အတွေ့ အကြုံကြီး၊ သမ္မာကြီးတဲ့ ကဗျာဆရာတွေ အများကြီးရှိပါသေးတယ်။ ဇင်ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးတွေ ပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့ စကားတစ်ခွန်းကိုတော့ ကျွန်တော် သဘောကျတယ်။

“ပြေးချင်ရင် ပြေးပါ... ဟိုယိမ်းဒီယိမ်းတော့ မလုပ်ပါနဲ့”

တဲ့။

K ကောင်းပါတယ်... ကျွန်တော်ကတော့ ကိုမိုဗ်းဇော်ကို ကိုမိုဗ်းဇော် ကဗျာစကားလုံးနဲ့ပဲ နာမည်ပေးလိုက်ပါတယ်။

“ကြိုက်ရင် ခေါ်လိုက်လေ”...

ဟုတ်လား “ခေတ်ကြီးရဲ့ တန်ဖိုးအကြီးဆုံးယစ်ကောင်...”

M အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

(New Style ယူဇင်၊ ဇွန် ၂၀၁၂)

အလံဆိုတာ တို့ဘဝ
လေတိုက်မှ လှတဲ့အရာ

ကဗျာလိပ်ပြာများ တဖျပ်ဖျပ်ခုန်ပုံ လွင့်မျောစီးဆင်းနေတဲ့ လူငယ်တွေရဲ့ ရင်ခုန်သံကို နီးနီးကပ်ကပ် ချဉ်းကပ်ပြီး နားထောင်ကြည့်ဖို့ ကျွန်တော်ကြိုးစားလာခဲ့တာဟာ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု ကျော်ခဲ့ပါပြီ။ လူငယ်တွေရဲ့ အတွင်းသားစိတ် ဖောက်ခွဲမှုတွေဟာ သူတို့ ဖြတ်သန်းခဲ့ကြရတဲ့ ခေတ်စနစ်နဲ့အတူ တစ်ဆင့်တည်း တစ်ရောင်တည်း ခွဲခြားလို့ မရပါဘူး။ တွေးခေါ်ပုံ ရေးဟန်စကားလုံးဆော့ စမ်းသပ်တီထွင်မှုတွေဟာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မတူကွဲပြား... ရေခဲမြေခဲ အရောင်အရိပ်တွေ ကွဲပြားခဲ့ကြသလို နောက်ခံကားတွေ မတူ... ပုလဲတစ်ကန့်၊ ရွဲတစ်ကန့်ပါပဲ။ အမြင်အာရုံနဲ့ မှန်းကြည့်လို့ မမြင်နိုင်တဲ့အရာတွေ... စိတ်နဲ့သာ ခံစားလို့ရတဲ့ အာရုံမိတ်ပုံတွေ... ကဗျာထဲမှာ ကဗျာထက်လှအောင် အနက်ရှိုင်းဆုံး စကားလုံးချိုချိုတွေကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ ကဗျာတွေကို ကျွန်တော်ဖတ်မိပါတယ်... ဆိုကြပါစို့။

“ကိုယ်က မိုးရွာထားတဲ့ ညမို့
ထပ်ညှို့ရမှာလည်း အားနာ
မျက်နှာပေါ်က အကြောစိမ်းလေးတွေကိုလည်း မေ့မရ
နောက်ဆုံး ဆောင်းထားတဲ့ထီးကိုပဲ ပိတ်ချလိုက်တယ်...”

x x x

K တောအုပ်ဆိုတဲ့ မောင်ရင်ရဲ့ ကဗျာလေးကတော့ ချန်ထားတဲ့
အတွေးစတွေ... မြုပ်ကွယ်ဖုံးဖိထားတဲ့ အကြောင်း အရာတွေနဲ့
ကဗျာဖတ်သူကို ရင်ခုန်မော့နှမ်းသွားစေပါတယ်။ တွေးထောင့်တွေက
အများကြီးပဲ... စကားလုံးတွေက ပြောတဲ့အနက်တွေဟာ ကဗျာရဲ့
အသက်ဓာတ်ဖြစ်တယ်။ စိတ္တစဆန်ဆန် ဝေဝါးနေပေမယ့် တောအုပ်
ထဲမှာ ချစ်ခြင်းမေတ္တာရဲ့ အကြည်ဓာတ် ရှိန်းတိန်းဖိန်းရှိန်း... နွေးရှူ
ရင်ခုန်...

‘မေ ၁၉၉၉ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ’ မှာပါတဲ့ကဗျာ။

Y ဟုတ်ပါတယ်။ ဆရာကောက်... ကဗျာလုံးချင်းပြန်ထုတ်တော့
တစ်ကိုယ်တော်ရွေးချယ်မှု “ဝိုင်ချိုဒီဇိုင်း” ကဗျာစာအုပ်က အဖွင့်ကဗျာ
ပါပဲ...

K မိုးတွေက ရွာထားပြီးသား... မိုးသားတွေက ထပ်ပြီး ညှို့တက်
လာပြန်တယ်။ အားနာရမယ့် စိတ်တွေကို ဒီအချိန်မှာ ငြင်းဆန်ကောင်း
ငြင်းဆန်ရတော့မယ်။ နီးနီးကပ်ကပ် မြင်တွေ့နေရတဲ့ မျက်နှာပေါ်က
အကြောစိမ်းလေး... နောက်ဆုံး ဆောင်းထားတဲ့ထီးကိုပဲ ရင်တထိတ်
ထိတ် ပိတ်ချလိုက်ရတယ်။ တောအုပ်... အဝေးကကြည့် စိမ်းညှို့နေတဲ့

တောအုပ်ကလေး၊ ပါးပြင်ပေါ်က အကြောစိမ်းလေး ... တောအုပ်ရဲ့ အတွင်းထဲမှာ မျက်နှာချင်းဆိုင်ရင်း ဘယ်လောက်များ ရင်တွေတ လှုပ်လှုပ် အခုန်မြန်လာရပါလိမ့်... ကဲ မောင်ရင်ရဲ့ တောအုပ်ကလေးက စပြီး ပြောကြရအောင်၊ ဒီတောအုပ်ထဲမှာ မောင်ရင်ကိုယ်တိုင် ဘယ်လို အတွေ့အကြုံတွေနဲ့ တောချောက်ခံရ... တောမှောက်ခံခဲ့ရတာပါလဲ...

Y အမှောင်နဲ့အလင်း လှနေတဲ့အရောင်... ပြင်းထန်ခြင်းနဲ့ နူးညံ့ သိမ်မွေ့ခြင်းတွေ ကူးယှက်နေတဲ့ အပေါက်အကွဲ၊ ဆူညံစွာနဲ့ တိတ်ဆိတ် စွာ အခါနဲ့အချို့ ယှက်ဖွဲ့နေတဲ့ ခံစားချက်တွေ၊ ပေါင်းစုဣန္ဒြေရနေတဲ့ တောအုပ်ကလေး ကျွန်တော့် ရင်ထဲမှာ ရှိနေခဲ့တယ်။ တဆင့်ချင်း တစ်ရက်ချင်း ရင့်မှည့်လာတဲ့ လပြည့်လမင်းလို အချိန်တန်တော့လည်း တောအုပ်ဆိုတဲ့ ကဗျာ မွှေးဖွားလာခဲ့တာပါ။ တောအုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာကောက် ခံစားပြောသွားတာတွေကိုက လုံလောက်ပြည့်စုံလှပ နေပါပြီ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဘယ်လိုပြောရမှန်း မသိဘူး။ ခက်တယ် ဆရာ... ကဗျာကို အဲသလိုကြီး စကားပြောလို့ မပြောတတ်ဘူး။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကလည်း သူ့ဘာသာသူ နေပါစေတော့ဆိုပြီး ထား ခဲ့တာပါ။ ကဗျာကို ကဗျာအတိုင်းပဲ ဖတ်ရှုနားထောင်... တွေးခေါ်... ကွန်မြူး... ပြီး ကဗျာလိုကြည်နူး... ကဗျာကရတဲ့ တစ်စုံတစ်ရာမှာ အရသာတွေစေ့ချင်မိ တယ်။ စကားပြေပြန်လိုက်ရင်း ကဗျာဖတ်လို့ရတဲ့ အရသာနဲ့ ကွာဟသွားတတ်လို့ ကဗျာနဲ့စကားပြေဟာ ခေတ်အဆက် ဆက် ဂုဏ်ချင်းလိုင်းချင်း ကွဲပြားခြားနားစွာ တည်ရှိခဲ့တာပါ။ ကဗျာထဲမှာ ပါတဲ့ စကားလုံးတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အရပ်အရောင် အသံတန်ဖိုး တွေအချင်းချင်း ဟန်ချက်ညီစွာ တင့်တယ်လှပဖို့ သေသေချာချာ တာဝန် ကျနေကြတာပါ...

K မောင်ရင့်သဘောက... ကဗျာကို ကဗျာအတိုင်းထား... စကားပြေပြန်ပြီး မပြောချင်ဘူး ဆိုပါတော့...

M ကဗျာရဲ့ ဝေစည်လှုပ်ခတ်နေတဲ့ သက်ဝင်မှုတွေက တခြားနည်းနဲ့ ပြောလို့မရဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်တားပါတယ်။

“ညဆိုတဲ့ကောင်က လရောင်ကို တစ်ဝက်နဲ့ ကြယ်လေးတွေ ထည့်ထည့်သောက် သူတစ်ယောက်တည်း မူးနေတယ်...”

“ညီအစ်ကို မသိတသိ ဒီလို မချီတရီညမျိုးမှာ ငါ တစ်ယောက်တည်းသာ အိပ်မက်တွေနဲ့လဲပြီးတော့ စွဲစွဲလမ်းလမ်းကြီး နင့်ကို လွမ်းလွမ်းနေမိတာ....”

K ဖေဖော်ဝါရီ ၉၇ သောင်းပြောင်းတွေလာ ရယ်စရာမှာပါတဲ့ “ကစဉ့်ကလျားည” ကဗျာ... မောင်ရင့်ကဗျာတွေက ရယ်စရာမှာ တော်တော်များများ ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ “ရှင်လောင်းဖွက်တဲ့ နွေ” “ထော်လာဂျီ” “တံတိုင်း” “မြစ်ပျက်” မှတ်မိသလောက်ပေါ့။ အဲဒီတုန်းက ကလောင်နာမည်က ပိုင်ချို (သချီ) ... နောက်တော့ သချီကို ဖြတ်လိုက်တယ်။ ဘွဲ့တစ်ခုရဖို့ ကြိုးစားခဲ့သလို ကဗျာဆရာဖြစ်ဖို့ ဘယ်လိုများကြိုးစားခဲ့လဲ...။

Y ကျွန်တော်ကြောက်တဲ့ သချီအဓိကနဲ့ ဘွဲ့ရခဲ့တာပေါ်ပါတယ်။ “ကဗျာဆရာ” ဘွဲ့ရခဲ့တာတော့ မိုးမမြင်လေမမြင်ပေါ့ ဆရာကောက်ရယ်... မုံရွာမှာ ဆက်တက်နေရင် ၉၆ မှာကျောင်းပြီးရမယ့် ကျွန်တော်က ရန်ကုန်ပြောင်းလာတော့ ကျောင်းသားအရေးအခင်းနဲ့ ထပ်တွေ့တယ်။

ကျောင်းပိတ်လို့ မုံရွာပြန်သွားတော့ သူငယ်ချင်းတွေက ဘွဲ့ယူတာနဲ့ ကြိုတာနဲ့ လိုက်သွား... ဓါတ်ပုံရိုက်ကြတော့ သူတို့က ဘွဲ့ဝတ်စုံတွေနဲ့ ကျွန်တော်က သာမန်အံ့ရပ်သာ။ နောက်မှ ၉၈ မှာ ကျောင်းပြီးခဲ့ပါတယ်။ မုံရွာဒီဂရီကောလိပ်တန်းက အပျော်တမ်းကဗျာစာအုပ်တွေ ထုတ်ဝေရင်း ကျောင်းသားမှန်းသိအောင် နောက်က သင်္ချာဆိုတဲ့မေဂျာကို လေ့လာခဲ့တာ ... ကဗျာ စပါတာက မြန်မာ့ရုပ်ရှင်မဂ္ဂဇင်း (မေ၊ ၁၉၉၆)မှာ 'တချို့ ညများ'၊ ရန်ကုန်ရောက်စ လေထန်ကုန်းကို လိုက်ရှာရင်း ၃၅ လမ်းကို မှားပြီး ဝင်ထိုင်မိတယ်။ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်တွေဖြစ်တဲ့ လူကြမ်း ကိုကိုဦး၊ ဝှာသောင်းသောင်းတို့နဲ့တွေ့တော့ ကျွန်တော့်ကို မင်းသားလုပ်ချင်လို့ တောကတက်လာတယ် ထင်ပုံရတယ်။ နောက်မှ စာပေသမားတွေ ထိုင်တတ်တဲ့ ၃၃ လမ်း၊ လေထန်ကုန်းကို မရမကရှာပြီး တွေ့တော့... ဒါ လေထန်ကုန်းအစစ်... သေချာတယ်နော်... သေချာတယ်ဆိုရင် ထိုင်ပြီဗျာ... ဆိုပြီး ပယ်ပယ်နယ်နယ် ထိုင်ခဲ့တာပါ။ ကရိုကထ အတော်များခဲ့ပါတယ်။

မဂ္ဂဇင်းတိုက်တွေ ကဗျာပို့ရင်း ... ချယ်ရီက ဒေါ်သပြေက ပိုင်ချိုကဗျာ ရွေးထားတယ်။ အယ်ဒီတာလုပ်ဖို့လည်း ခန့်ဖို့ပြောပါတယ်။ အဲဒီထဲက ကဗျာဆရာဘဝ အယ်ဒီတာဘဝထဲကို ကံသုံးပါးလုံး ပစ်ဝင် နေထိုင်လာခဲ့တာပါ။

K မောင့်ရှင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ပလီပလာ ချွံနဲ့နဲ့ လူချစ်လူခင် များတဲ့ ပိုင်ခါး... ရယ်စရာမှာ ကဗျာရေးအားကောင်းခဲ့သလို အမှတ် ရစရာတွေရော ဘာရှိမလဲ...

Y အမှတ်ရစရာတွေ များကြီးပါ။ မဂ္ဂဇင်းတွေကို ကဗျာပို့တဲ့အခါ အယ်ဒီတာတွေနဲ့ မရင်းနှီးချင်လို့ အယ်ဒီတာနဲ့ ခင်မင်ရင်းနှီးပြီး ကဗျာ ပါတာမျိုး မဖြစ်ချင်လို့ စာတိုက်ပဲ ကဗျာတွေ ပို့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ၁၉၉၉ ဇူလိုင်ထုတ်မှာပါတဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကြောင့် ဆရာကောက် နဲ့ ကျွန်တော် တွေ ဆုံဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက မန္တလေး ဥက္ကဋ္ဌရလွင်ပြင် အဖွဲ့က စိန်သီးဦး၊ ဇော်ခိုင်ဦး၊ ဝင်းချို၊ ဝင်းသူရညွန့်၊ သန်းထွဋ်တို့က ကျွန်တော်ရဲ့ ‘ကစဉ့်ကလျားည’ ကဗျာကို သီးခြားဂုဏ်ပြုဆုဋ္ဌေ ထပ်ပေး တယ်။

K မေ့ချန်ထားလို့ မရတဲ့ အမှတ်တရဖြစ်စဉ်တွေပဲ ၁၉၉၅-၂၀၀၅ ဆယ်ခုနှစ်မှာ ရယ်စရာမဂ္ဂဇင်းကနေ လူငယ်ကဗျာဆရာတွေ အများကြီး ဖြစ်ထွန်းခဲ့တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌရလွင်ပြင်၊ မန္တလေး၊ ပြင်ဦးလွင်စာပေပိုင်း၊ ယုဝစာဖတ်သင်း (ပုတီးကုန်း)၊ မြတ်နိုးပွင့် (ကျောင်းကုန်း) စတဲ့ နယ်ကဗျာသမားတွေက အကြိုက်ဆုံးကဗျာတွေကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင် တစ်တပ်တစ်အား ဖြည့်ဆည်းပြီး ဂါရဝပြုကဗျာဆုတွေ ခိုးဖြင့်ခဲ့ကြတယ်။ ကဗျာချစ်သူချင်း ခံစားချက်တူညီတဲ့ စံနှုန်းတွေနဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ တန်ဖိုး တိုးမြှင့်ပွဲမှာ ကဗျာဖြစ်ထွန်းမှုတွေ လန်းဆန်းဝေစည်ခဲ့ကြတယ်။

Y ကျွန်တော့်ကဗျာအတွက် ဂုဏ်ပြုဆုဋ္ဌေ လာထုတ်ရင်း ဆရာ ကောက်နဲ့ ခင်မင်ရင်းနှီးသွားတယ်။ အယ်ဒီတာနဲ့ မခင်ချင်ပါဘူးဆိုနေမှ ဆရာကောက်နဲ့ လာခင်နေမိတယ်။ နောက် ဆရာအောင်ဝေး၊ သူတို့ နှစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို ကဗျာဆရာ လူမိုက်လက်သစ်လေးမို့ ထင်ပါရဲ့။ ကျွန်တော့်ပေါ် တော်တော်ချစ်ကြပါတယ်။ သူတို့ချင်း တွဲဖြစ်တာတော့ မတွေ့ဘူး။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ရင်း တစ်ယောက် ချင်းဆီ ကျွန်တော့်ကို လာခေါ်တတ်တယ်။

K သောင်းပြောင်းထွေလာ ရယ်စရာမဂ္ဂစင်း အုပ် ၁၀၀ ပြည့်
အမှတ်တရထုတ် ... 'အသန့်စင်ဆုံးရယ်သံ'မှာ 'မြင်းစီးစားပြ
တစ်ယောက်နဲ့ အရက်သောက်ခဲ့တဲ့နေ့ဦး'

“သူ့နှုတ်ခမ်းမွှေးကိုတော့ ဘယ်တော့မှ နောက်မဆုတ်ဘူး
သူကဗျာရွတ်တဲ့အသံက
တစ်တောင်လုံးပြီ တစ်တောလုံး ပီနီး
မီးလျှံတွေ ငြိမ်းချမ်းပြီး ပန်းတွေ တဒိုင်းဒိုင်း ထပွင့်အောင်
ကျယ်လောင်လို့
ပြန်မပြောတော့ပါဘူး
ကျွန်တော့်သွေးကြောမျှင်လေးတွေထဲမှာ
ခင်ဗျားသွေးစက်တွေ.. ရဲရဲနီအောင် စီးဆင်းနေမှာပါဗျာလို့
ဒီလူကြီးနဲ့ ခဏခဏရန်ဖြစ်ခဲ့တဲ့ စစ်တလင်းထဲမှာ
သူ မကြားအောင် စိတ်ထဲက အော်သံတွေ...

Y မှတ်မှတ်ရရ ချယ်ရီမဂ္ဂစင်းက ပထမဆုံး လစာထုတ်တဲ့ ညနေ
... ဆရာကောက်... ဗမိုးမြင့်... ဝေမျိုးသွင်တို့ သုံးယောက် ကျွန်တော့်
ကိုလာခေါ်တယ်။ မူးယစ်ရီဝေစွာ သန်းခေါင်ထက် ညဉ့်နက်ခဲ့တယ်။
အမှောင်ည ကကြီးစုံနဲ့ စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ်ပျော်... တကယ့်ကို ကမ္ဘာ
ဦးခေတ် အရိုင်းဆန်ဆန်၊ မနက်မိုးလင်းတော့ စိတ်နှလုံးပင်ပမ်း၊ ချိနဲ့၊
ထုတ်လာတဲ့ လစာလည်း တက်တက်ပြောင်၊ အဲဒီမှာ ဆရာကောက်က
ရွှေတံဂုံဘုရား ရင်ပြင်တော်ပေါ်ခေါ်သွားပြီး အရုဏ်ဦး ဆည်းလည်းသံ
တွေအောက်မှာ စိတ်ကြည်လင်ရှင်းသန့် အေးမြခြင်းတွေ ပြန်ခူးဆွတ်နိုင်
ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါတွေကို ခံစားပြီး အမှတ်တရရေးဖြစ်ခဲ့တဲ့ 'မြင်းစီးစားပြ
တစ်ယောက်နဲ့ အရက်သောက်ခဲ့တဲ့နေ့ဦး' ပြစ်လာခဲ့ရတာပါ။ ရယ်စရာကနေ
ကဗျာဆရာဖြစ်လာတာပဲ... ဘယ်အချိန် ဖောက်ကြည့်ကြည့် ကျွန်တော့်
လက်မောင်းသွေးထဲမှာ ဆရာကောက်သွေးတွေ စီးဆင်းနေမှာပါ...

K သိပ်လည်း မမြောက်ပါနဲ့ကွာ... ငါကိုယ်တိုင်ကလည်း ဘာမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ကဗျာရေးတယ်။ အယ်ဒီတာ လုပ်တယ်။ ဒါပါပဲ။ မောင်ရင်လည်း ချယ်ရီ၊ သဘင်၊ အနုပညာကျာနယ်၊ ဂီတကျာနယ်၊ မိုးကျာနယ်၊ Fashion Image၊ EmPeror၊ Heart စတဲ့ မဂ္ဂဇင်းကျာနယ်တွေမှာ အယ်ဒီတာဘဝတွေကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရတာပဲ။ အယ်ဒီတာနဲ့ ကဗျာဆရာ... ခံစားမှု...

Y ချယ်ရီမှာလုပ်တော့ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၊ ဆရာဒဂုန်တာရာ၊ ဆရာတင်မိုး၊ ဆရာမောင်စွမ်းရည်စတဲ့ ကျွန်တော် ချစ်ခင်လေးစားတဲ့ ဆရာကြီးတွေကို ဂါရဝပြုခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ခေတ်ပြိုင်ရေးဖော် ကဗျာဆရာတွေနဲ့လည်း ရင်းနှီးနှေးထွေးခဲ့ရပါတယ်။

K အဲဒီအချိန်က... မြန်မာကဗျာ ရေအလျဉ်နဲ့ ယနေ့ခေတ် ကဗျာတွေ ဘာကြောင့် ကွဲပြားဆန့်ကျင် လမ်းခွဲသွားရတာကို မောင်ရင် အမြင်က ဘယ်လိုရှိမလဲ...

Y မြန်မာကဗျာက ခေတ်အဆက်ဆက် တိုးတက်ဝေစည်ခဲ့ပါပြီ။ စမ်းသပ်ရုံသက်သက်နဲ့ ကဗျာမရေးချင်ဘူး။ အပြောင်းအလဲမှာ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်နေပါတယ်။ ဖိနှိပ်လို့ တော်လှန်ကဗျာ၊ ပိတ်ဆို့လို့ မော်ဒန်ကဗျာ... ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကိုရွံ့ဖို့ ခေတ်စမ်းကဗျာ သိသာထင်ရှားပါတယ်။

K ချယ်ရီမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကဗျာအလုပ်ရုံကလေး... ၁၉၅၅ ကစခဲ့၊ လူငယ်တွေကို ကဗျာဖတ်ရုံတင် မကဘူး။ လစဉ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းတွေမှာပါတဲ့ ကဗျာတွေအကြောင်း၊ ကဗျာသဘောတရား၊ ကဗျာအတတ်

ပညာတွေနဲ့ လှေလာဆန်းစစ်ခဲ့ ကြတယ်။ ‘ကဗျာဖတ်သူများ’လို့ဆိုတဲ့ ကလောင်နာမည် ယူထားတဲ့အထဲမှာ မောင်ရင်လည်း ပါခဲ့တယ်လို့ သိရတယ်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ကဗျာကဖေးတေးရီးယား ခေတ်ပေါ်ကဗျာ လှေလာရေးတချို့က ပွဲဆုအောင် ပွဲလန်အောင် ဖန်တီးတယ်။ ဝေဖန် သုံးသပ်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်းရော ရှိရဲ့လား။ ‘ကဗျာဖတ်သူများ’ဆိုပြီး ဘာကြောင့် ကလောင်ဂုဏ်တိုက်ခိုက်ခဲ့တာလဲ။ မရဘဲ ကျွဲမည်းစီးတာ လား။ ဆရာကြီး လုပ်ချင်တာလား... ဖတ်ညွှန်းလား... ဝေဖန်ရေး လား... မကွဲပြား... အသံတွေဆူခဲ့တော့ အခုအချိန်မှာ အဲဒီအကြောင်း တွေ ရှင်းပြနိုင်မယ်လို့ ထင်တယ်...

Y အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်က အတတ်ပညာရော အသက်အရွယ် ပါ နုနယ်သေးတဲ့ကလေးပါ။ ကိုယ်ထင်တာ မြင်တာခံစားမိသမျှကို ဝင်ဆွေးနွေးရုံပါပဲ... သျှီသူအောင်၊ မျိုးမင်းညီမ်း၊ အေသင်မျိုးတို့လည်း ပါတယ်။ မြောက်ဒဂုံသား ကဗျာဆရာတွေ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာဆိုပြီး ပြောဖြစ်ဆိုဖြစ်တာတွေ မူတည်ပြီး ဆရာအောင်ဝေးက အဓိကရေးတာပါ။ ...ကဗျာတိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ခဲ့ကြတော့... ဘယ်လိုပဲ ဝေဖန် ဝေဖန် ကဗျာအတွက် ကြိုဆိုရမယ့်ကိစ္စပါ...

K မောင်ရင့်ကဗျာတွေမှာက... ကိုယ်ပိုင်အားထုတ်မှုဖြစ်တဲ့ စကားလုံးထုံးဖွဲ့မှုတွေက ကဗျာဆန်ခြင်းထက်ပိုပြီး ကဗျာဆန်တယ်။ အသံချိုချိုတွေက ငြိမ်ညောင်းစွာ စီးဆင်းလာတယ်။ ခံစားမှုနဲ့ ခံစားမှု အသိတွေက စကားလုံးတွေကို ပိုမိုခမ်းနား ထည်ဝါလာစေတယ်။

“ရှေ့ရနံ့ဖားလျားနဲ့ အလွမ်းတောင်ထု
ရင်ထဲမှာ တိမ်တွေပြာရတယ်...”
(ပင်လယ်သား)

“ခေါင်မိုးပြာပြာရဲ့ လမင်းဆီ
မျက်လုံးနဲ့ ရေစက်ချတဲ့အခါ”
(လမ်းဆုံလမ်းခွဲ)

“လျှာမှာပျော်ဝင်သွားတဲ့ သကြားလုံးများလိုပါပဲ
တို့ဘဝတွေက ချိုချိုနဲ့ ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်...”
(နန်းတော်ရာ)

“ရင်ရနံ့ရဲ့ ရီညိုအုံ့မျှ အလွမ်းရှစ်ခွင်ထဲ
ဘူတာရုံလေးလို ငေးနေမလား...”
(လက်ဖွဲ့)

“နေဝင်ဆည်းလည်းတွေလည်း တရားမချနိုင်
တွန်သံတွေအငိုမှာ ရွဲခဲ့ပေါ့...”
(ရင်ခွင်မဲ့)

“နေက လုံလုံခြုံခြုံ ဝတ်တက်ကာစ
မြေနှုတ်က သစ်ဥတွေ ဖုထစ်ကာစ”
(ထွေလာဂျီ)

“တောင်ခြေက ကွေ့ကွေ့ကောက်ဆက် လမ်းကလေးလည်း
မျက်နှာတွေ နီရဲနေရစ်
ဒီလိုနဲ့ လမ်းကလေးဟာ
ချိုင့်ဆိုးချိုင့်ခွက်တွေ ထူပြောလာတာဖြစ်တယ်...”
(တောကား)

K တွဲစပ်သီချိတ်ပုံတွေက သွဲ့သွဲ့နွဲ့နွဲ့၊ အများဆုံးနောက်ခံကားက ရင်အုန်ဆုံးနှလုံးရဲ့ဗဟိုချက်၊ တကယ်တော့ စိတ်ကူးယဉ်စရာကောင်းတဲ့ တစ်ကိုယ်တော် ထွက်ပြေးမှုတွေ၊ စကားလုံးတွေ အရှိန်မြင့်မြင့်တက်သွား တော့ အဓိပ္ပါယ်တွေက ဝေဝါးချိန်ဆင်းသွားတယ်လို့ ထင်တယ်။ ဒီတော့ ဘာကြောင့် ကဗျာရေးတာလဲ... ဘယ်လို ကဗျာအမျိုးအစားလဲ...

Y အငြင်းပွားချင်စဖွယ် ဖြစ်နေခြင်းကိုက ကဗျာရဲ့ဝေဖြာ ရှင်သန်မှု ပါ။ ဆရာကောက် ငြင်းလို့မဆုံးသရွေ့ ကဗျာက မပြီးဆုံးဘူး။ ဒါပေမယ့် အငြင်းပွားရခြင်းထက် အဆင့်မြင့်တဲ့ နေရာတစ်ခုမှာ ကဗျာက ဖမ်းဆုပ် ရခက်... မာယာကြွယ် လှပနေပါတယ်။ ပြောရရင်ဆုပ်ကိုင် မမိ မချင်း... ကဗျာက အရည်လုံးနေပြီး ဆုပ်ကိုင်မိရင်တော့ ဈာန်လျှောတော့ တာပါပဲ။ သင်္ချာတစ်ပုဒ်ရဲ့အဖြေ သတင်းတစ်ပုဒ်ရဲ့ မက်ဆေ့(ချ်)ဟာ ကဗျာအရသာနဲ့ တန်းတူရည်တူ မဟုတ်ပါဘူး... ကဗျာဟာ ရှုပ်ခွင့် အပြည့်ရှိပြီး ရှင်းလင်းကြည်လင်မှုကလည်း တစ်ပြားသားမှ ယုတ်လျှော ခြင်းမရှိတဲ့ အနုပညာပစ္စည်းပါ။ ဆရာကောက်က မှန်ဝေဝါးတယ်လို့ ထင်ရင်လည်း မှန်သင့်သလောက် မှန်ပါတယ်။ ကဗျာရေးတာကတော့ ဝါသနာပါလို့ပဲ ရေးဖြစ်ခဲ့တာပါ။

K မြို့တော် ၂၀၀၃ ဧပြီမှာပါတဲ့ ‘စာတ်လမ်း’၊ ဒီကဗျာကတော့ မောင်ရင်ရေးနေကျ လွမ်းမောဖွယ်တောအုပ်ထဲက ထွက်လာပြီလို့ ပြောလို့ရတယ်။ ပုဂ္ဂလိက တစ်ကိုယ်တော်ခံစားမှု မဟုတ်တော့ဘူး။ နိုင်ငံတော် လူမျိုး အသိဉာဏ်ပညာ အလုပ်တွေပါလာပြီ။ အချစ်ကဗျာ တွေမှာ ခုန်နေတဲ့ စိတ်ကူးစိတ်သန်းစကားလုံးတွေက မမြင်ဘူး။ အလင်း ရောင်ဟာ အမှောင်ကို ချောင်ပိတ်ရိုက်ခဲ့ပေါ့... ဆိုတဲ့ ‘အိုင်ဒီယာများ’ ... နောက် ‘စာတ်လမ်း’ ကဗျာက အသံက လူသားအားလုံးရဲ့ ယုံကြည်ချက်...

“လူစိမ်းတွေရဲ့အလယ် ကြယ်လိုပွင့်ဖို့
 စပယ်တွေနဲ့ တိုက်ဆိုင်ရင် ခွင့်လွှတ်ပါ
 လောကဓံကြောင့် ပွန်းပဲ့ခဲ့တဲ့ အံသွားကို
 ပတ္တမြားထက် ပိုချစ်တယ်
 ခေါင်းအုံးအောက်မှာ သေခြင်းတရား ရှိတယ်
 စစ်ပွဲတွေကို လွမ်းနေတဲ့ ဓားတစ်လက်က
 အခန်းနံရံမှာ ချိတ်ထားတယ်
 အသိတရားက ဒီထက် မပိုဘူး
 အချိန်မရွေး မုန်တိုင်းထန်မယ့် ဓာတ်နဲ့
 ငြိမ်နေတဲ့အရိပ်လို
 ပိတ်ပြီးသား ခလုတ်က
 နောက်တစ်ခါထပ်နှိပ်ရင် ပွင့်သွားမယ်...”

Y အတိတ်ကို ပြန်ကြည့်ရင် ရင်နာစရာ ခါးသီးမှု အဆုံးအရှုံးတွေ
 ... ပျော်ရွှင်ကြည်နူး ဆွတ်ပျံ့မှုတွေ... ကျွန်တော် ပြုသမျှ ကျွန်တော်
 ဘဝပါ... ကျွန်တော့်ကဗျာတွေပါ... ခုချိန်မှာ ပြန်ကြည့်ရင်... ငယ်မှု
 ငယ်သွေးမို့ အားနည်းချို့ယွင်းချက်တွေ ရှိပေမယ့် ကျွန်တော့် ကဗျာပါပဲ
 ... တကယ်တော့ တစ်စုံတစ်ခုသော ကဗျာအခြေအနေရောက်ဖို့...
 ကဗျာဟောင်းတွေ တစ်ပုဒ်စီနဲ့ လမ်းခင်းခဲ့ရတာပါ... ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်
 ကဗျာက ကျွန်တော့်အတွက် အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ရတနာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

“အဖြူနဲ့အမည်းအဖြစ်
 နေ့နဲ့ညကို ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ ကမ္ဘာကြီးလည်း
 သူ့သမိုင်းနဲ့ သူ့ဒီဇိုင်းနဲ့
 ဘယ်သူ့မှာ ဘယ်ဒီဇိုင်းတွေ ရှိမယ်ဆိုတာ
 ဒီဇိုင်းအမြင်နဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင်...”

K စကားချိုချိုတွေကို ဖော်ဝင်အောင်ဖမ်းစား ပြုစားနိုင်တဲ့ မောင့်ရင့် ဒီဇိုင်းက ဘာဖြစ်မလဲ... 'တလင်း'ဆိုတဲ့ ကဗျာထဲကလို...

“ကိုယ့်ခြေထောက်ထဲ ဘောလုံးမြဲဖို့ရာ
အားလုံးကို ညာရတော့မှာလား
ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ ရုပ်ရှင်များထဲ
ကြယ်ပွင့်တွေ လက်နက်ကိုင်ကြတယ်
အလံဆိုတာ တို့ဘဝ
လေတိုက်မှ လှတဲ့အရာပေါ့...”

Y ဟုတ်ပါတယ်... “ဝိုင်ချိုဒီဇိုင်း”ပေါ့... ဆရာကောက်
ရယ်... ကျွန်တော့်ကဗျာတွေအကြောင်း တခုတ်တရ ဆွေးနွေးစကား
ပြောဖြစ်တဲ့ ဆရာကောက်ကို ကျေးဇူးအထူးပါပဲ...။

(New Style မဂ္ဂဇင်း၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၂)

နောက်တီးနောက်တောက်ကမ္ဘာထဲက ကဗျာဆရာပဲ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်မယ်

ကနေ့ မြန်မာပြည်ရဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေ အပြောင်းအလဲတွေက မြန်နှုန်း
မြင့်တက်လာတယ်။ မကြားဖူးတာတွေ... မမြင်ဖူးတာတွေ... မြင်ရ
တွေ့ရ ကြုံရ ဒီမိုကရေစီဆိုတဲ့ အသံတွေကတော့ ဆူညံမြည်ဟိန်း၊
ဒီမိုကရေစီလူ့ဘောင်ကြီး ထူထောင်တော့မယ်။ လွတ်လပ်တဲ့ စာနယ်ဇင်း
တွေ ဖွဲ့စည်းရမယ်။ ပုံနှိပ်မီဒီယာဥပဒေနဲ့ လွတ်တော်။ စာရေးဆရာ
ကဗျာဆရာတွေရဲ့ လွတ်လပ်စွာရေးသားခွင့် ... လုံခြုံရေးနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ဖို့ ဥပဒေမူကြမ်းတွေ ... စာပေစိစစ်ရေးရုံးကို
ဖျက်သိမ်း... ကျောက်စာကို ခဲဖျက်နဲ့ ဖျက်မရပေမယ့် ငါတို့စာပေ
ထုတ်ဝေခွင့်... ဘာညာသာရကာ ဥပဒေနဲ့ငြိစွန်း သိန်း ၄၀၀၀ တန်
အာမခံများ... တစ်သောင်းတန် စိမ်းပြာလဲ့လဲ့ ငွေစက္ကူအသစ်ကျပ်ချွတ်
ဒီမိုကရေစီနဲ့ကဗျာ... ကနေ့ လူငယ်ကဗျာဆရာတွေ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ
ကြီးကို နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ ပက်ပင်းရင်ဆိုင်တိုးကြပြီ။

“ဒီမိုကရေစီနဲ့ ကဗျာ
 ကဗျာနဲ့ ဒီမိုကရေစီ...
 အရူးမသားက ဘာပြုလို့ အရူးလေး မမွေးတာလဲ
 သမ္မတများ မျိုးဖောက်အောင်မြင်နိုင်သလား... ကမ္ဘာ
 စိတ်ချင်းတူသယောင်ပြုပြီး ဆန့်ကျင်နေတယ်...
 အစဉ်အလာတွေ ချိုးဖောက်ဖို့ ကြိုးစားရင်း
 အစဉ်အလာရဲ့ သားကောင်ဖြစ်လာ
 ခေတ်က ဒီမိုကရေစီခေတ်
 စနစ်က လွတ်လပ်တရားမျှတခြင်း
 ဦးတည်ချက်က စိမ်းလန်းငြိမ်းချမ်းတဲ့ ကမ္ဘာ
 ဖော်စပ်သည့်ဆေးတိုင်း အောင်မြင်ပါစေ
 ဘေးထွက်ဆိုးကျိုး ကင်းစင်နယ်မြေ
 စနစ်တကျတည်ဆောက်ထားသော
 လူ့အဖွဲ့အစည်းများနဲ့ ဓာတ်မတည့်ပါ
 သတ်မှတ်နေရာ၌ ခြေစုံရပ် ဆလံမပေးတတ်ပါ...

x x x

K “ပျော်ရွှင်ကြင်နာခြင်း အကြောင်းရင်းအစ... အစ” ကဗျာကပဲ စလိုက်ကြရအောင်...။ ဒီကဗျာကို မောင်ရင်စတည်တော့ ညံ့ဖျင်းမှု၊ မုန်းတီးမှုတွေကို အလိုမရှိဘူး။ မသန့်တဲ့လေကို ရှူဖို့၊ မကောင်းတဲ့ အဆုတ်တွေ... သန့်ရှင်းအေးမြတဲ့ လေကောင်းလေသန့်တွေ ပျောက်ကွယ်သွားပြီလား... ခုအချိန်က ဒီမိုကရေစီ လေစိမ်းတွေတိုက်တာ ကြမ်းတယ်။ လေထဲမှာ ဒီမိုကရေစီ အညစ်အကြေး ဖုံးတွေ ခဲတွေ သလဲတွေ လွင့်ပါးပါနေတုန်းပဲ ... မောင်ရင်ရဲ့ ရင်တွင်းခံစားမှု ဆိုပါတော့။ အဆုတ်တွေအားလုံး ပျက်စီးသွားတဲ့ အခင်းအကျင်းကို ဘယ်လို သန္ဓေတည်ခဲ့ရတာလဲ။

L မသန့်တဲ့လေနဲ့ မကောင်းတဲ့အဆုတ်... သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်က တိုက်ခတ်တဲ့လေရော... လူမှုပတ်ဝန်းကျင်က တိုက်ခတ်တဲ့လေရော... လေကောင်းလေသန့်တွေပါလို့ ဘယ်သူအာမခံမလဲ... ဆရာကောက်ပြောတဲ့ ဖုံးတွေ ခဲတွေ သလဲတွေ... ဟိုတလောက မိတ်ဆွေတစ်ယောက် အဆုတ်နဲ့နှလုံးမကောင်းလို့ ဆေးရုံတင်ရတယ်။ ၂၄ နာရီလုံးလုံး အောက်စီဂျင်ပိုက်တန်းလန်းနဲ့၊ သူ့ရဲ့အဆုတ်က ကိုယ့်ထက်မကောင်းပေမယ့် သူ့အောက်ဆီဂျင်ရှူရသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့က မသန့်တဲ့လေထုထဲမှာ အသက်ရှင်အသက်ရှူကျပ်နေတယ်။ အောက်ဆီဂျင်တစ်ဗူးငှားခ တစ်သောင်းကျော်ဆိုတော့ သူ့မိန်းမက ငါတို့လည်း တစ်ခါတစ်လေ အောက်ဆီဂျင် ရှူသင့်တယ်တဲ့။ ဘယ်မှာလဲ လေကောင်းလေသန့်၊ နှစ်ကာလများစွာ ရှူရှိုက်ခဲ့ကြတော့ ကျွန်တော်တို့ အဆုတ်တွေ ဘယ်လိုလုပ်အကောင်းရှိမှာလဲ။ ဒါပဲ ဆက်ရှူနေရတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်တဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ ဒီမိုကရေစီလေသန့် ကျွန်တော်တို့လည်း ရှူကြည့်ချင်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အောက်ဆီဂျင်ဗူးထဲ ထည့်ထားတဲ့ လေသန့်တော့ မဟုတ်ဘူး။ လွတ်လပ်တဲ့ လေထုထဲက ရှင်းသန့်တဲ့ လေသန့်....

K နောက်... အသွင်သစ် ပုံသဏ္ဍာန်သစ်နဲ့ ပြန်ထွက်လာတဲ့ ရယ်စရာ၊ ရသစုံမဂ္ဂဇင်း အမှတ် ၁၊ ရှေ့ဆုံးစာမျက်နှာမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ D ကဗျာ (D-Poem)၊ စုပေါင်းထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ “ငါ့ပြကွဒိန်” စာအုပ်မှာလည်း ဖတ်ရတယ်။ စကားလုံး ကစားထားပုံက အရှိန်ပြင်းပြင်းမောင်းလာတဲ့ ကားတစ်စီးပေါ်မှာ စာဖတ်ရသလို စာလုံးတွေ ထွက်ကျလာပြီး ခုန်ပေါက်နေတယ်။ စကားလုံးတွေက အပြင်ကို ခုန်ပေါက်ထွက်လာတဲ့ ရသအဆက်အစပ်မဲ့ ပြောနေတာ၊ မတူတာတွေကို ကြိုသလို ဖြတ်ကပ်ညှပ် လုပ်ပြသွားတာ၊ အနုပညာဆော့ကစားမှုက ကနေ့ခေတ်အတိုင်း သွက်လက်ဖြန့်ဆန့်တဲ့ ပုံရိပ်သိမ်မွေ့နက်နဲတဲ့ ခေတ်ပြိုင် အာရုံခံစားမှု၊ ရုပ်ရှင်မှာ ဂျမ်းကဒ်... ကဗျာဗေဒမှာ ခေတ်ပြိုင်ကို ချဉ်းကပ်တဲ့ စကားလုံးအခုနဲ့၊ လူငယ်ကဗျာရာတွေရဲ့ သိမှုဗေဒအသစ် အပြောင်းအလဲက ထင်းကနဲ၊ ရှင်းလင်းခြားနား ကွဲပြား၊ မောင်ရင့်အနေနဲ့ ဒီလို စမ်းသပ်ရေးဟန်သစ်ကို ဘာပြုလို့ကြိုက်ရတာလဲ ဒီမိုကရေစီခေတ်က တောင်းဆိုလာလို့လား... ဒါမှမဟုတ် ကနေ့ခေတ် အခင်းအကျင်းကို ကဗျာမှော်သွင်းလိုက်တာလား... ဒါဟာ မော်ဒန်တက္ကနစ်လို့ ပြောရင် ရမလား...

* လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဖြစ်သွားတာ လွတ်လပ်သွားတဲ့ကဗျာ ... ဒီကဗျာပေါ့ ဒီဆိုတော့ ဒီမိုကရေစီတစ်ယောက်ချင်းဆီရဲ့ လွတ်လပ်မှု တစ်ပါးသူကို မထိခိုက်တဲ့ လွတ်လပ်မှု ဒီကဗျာပေါ့... ဒီမိုကရေစီ ကဗျာပေါ့... လွတ်လပ်ထားတဲ့ စနစ်တစ်ခုကို ဖောက်ထွက်သွားတဲ့ ခေတ်တစ်ခုကို ဖြတ်ထွက်သွားတဲ့ ဒီမိုကရေစီပေါ့... ဒီလိုရေးလည်းရ ဟိုလိုရေးလည်းရတဲ့ ကဗျာပေါ့... ဒီမိုကရေစီ ကဗျာပေါ့...

.....

အာဏာပါဝါမသိတဲ့ တန်းမသိ ထောင်မကြောက် တန်းမ
ကြောက်တဲ့ ကဗျာပေါ့။ ကြောက်ချင်ရင် အိမ်မှာ မိန်းမတောင်ကြောက်
တဲ့ ကဗျာပေါ့။ မိန်းမကြောက်ကဗျာ၊ မိန်းမကြောက်ကဗျာပေါ့...
.....
.....

ဗေဒလည်းမသိ... ဗေဒလည်းမသိတဲ့ ဘာမသိညာမသိ
ကဗျာပေါ့။ ဘာသိညာသိဘာလာလာ ကဗျာပေါ့။ ဒီကဗျာပေါ့။
ဒီစာတမ်းပေါ့။ ဒီဖွဲ့စည်းပုံပေါ့။ ဒီဥပဒေပေါ့။ ဒီအဆိုတင်သွင်းမှုပေါ့...
ဒီပယ်ချမှုပေါ့။ ဒီရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားတဲ့ ကဗျာပေါ့... ဒီကဗျာ
ဒီကဗျာဆိုမှ ဒီကဗျာပေါ့... ဒီ (D) ကဗျာ...

L ဒီကဗျာ (D) ကဗျာကတော့ ဆက်ဆံနေရတဲ့ လူ့အဖွဲ့အပေါ်
စိတ်အချဉ်ပေါက်မှုကဗျာနဲ့ အနုပညာအပေါ် စိတ်အချဉ်ပေါက်မှုတွေကနေ
စိန်ထွက်လာတဲ့ ချွေးသီးချွေးပေါက်တွေပါ ဆရာကောက်။ ဆိုပါတော့
အကျဉ်းအကြပ်တွေ များစွာကနေ စိတ်ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ထိန်းချုပ်ဖို့
ကြိုးစားတဲ့အခါမှာ စိတ်ခံစားမှုက ပိတ်ထားတဲ့ (ထိန်းချုပ်ထားတဲ့)
တံခါးရွက်ကို ဆောင့်တွန်းဖွင့်ပစ်လိုက်သလိုပါပဲ...

K အကြပ်အတည်းတွေ ပိတ်ခွင့်ထားတာတွေကို အရှိန်ပြင်းပြင်းနဲ့
ဆောင့်ကန်လိုက်တယ်။ ပွင့်ထွက်သွားတယ်။ ဟာလာဟင်းလင်း ထိန်း
ချုပ်မှုမှ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရတာတွေက အကြပ်အတည်းတွေ အနှောင်အဖွဲ့
တွေ... လွတ်လပ်ခြင်းတွေ ပျောက်ကွယ်နေတယ်လို့ ပြောချင်တာလား...

L ဆရာကောက်လည်း သိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့
ခေတ်က ဟိုလိုလို ဒီလိုလိုအနေအထား... တစ်စုံတစ်ခုလုပ်ဖို့ ကြံရွယ်
တိုင်း တစ်စုံတစ်ခုကို စိုးရွံ့နေရတဲ့ အခြေအနေ၊ ရှေ့ကိုခြေတစ်လှမ်း
လှမ်းဖို့ပြင်တိုင်း နောက်တစ်လှမ်း ပြန်ဆုတ်နေရတဲ့ ဘဝ၊ ဒါကြောင့်လဲ...
ဒီကဗျာကို ရေးဖြစ်သွားတာပါ...

K အပြင်လောကမှာ ပြောမရတာတွေ လုပ်လို့မရတာတွေကို စိတ်နဲ့လုပ်မယ်... ပြောမယ်... ကဗျာထဲမှ ပြောချင်တာတွေ လုပ်ချင်တာတွေ လွတ်လပ်ပေါ့ပါးစွာ ဖန်တီးတည်ဆောက်ကြည့်တာမျိုးပေါ့...

L ဟုတ်တယ်ဆရာကောက်... ဒါတောင်မှ ကဗျာကပါ စိတ်ကို ထပ်ပြီး ထိန်းချုပ်ဖို့ ကြိုးစားလာရင် စောင်းက လွတ်လိုက်တဲ့ မြင်းတစ်ကောင်လို ပြေးထွက်လာတဲ့ ကဗျာပါ။ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်မယ်။ ကိုယ်လုပ်ရပ်တွေဟာ တစ်ပါးသူကို ထိခိုက်နစ်နာစေဖို့ မဟုတ်ဘူး။ လူမှာ အဖွဲ့အစည်းက ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေတွေ ဘယ်လောက်ရှိရှိ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ကိုယ့်အသိဉာဏ်နဲ့ ဥပဒေအတိုင်း ပြုမူလှုပ်ရှားသွားလာ နေထိုင်ကြတာပါ။ အဲဒီကနေ တစ်ဖက်ဖက်ကို သွားထိခိုက်တော့မှ လူ့အဖွဲ့အစည်းက ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ဥပဒေနဲ့ ထိပ်တိုက်တိုးရတာ။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီဆိုင်ရာ မြင်တဲ့ အမြင်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

K မောင်ရင်ရေးတဲ့ဟန်က ခပ်ရှင်းရှင်းပဲ၊ နိမိတ်ပုံတွေ ဖြည့်ကွက်တွေ ထွေပြားတာတွေ မရှိဘူး။ စိတ်ထဲရှိတဲ့အတိုင်း လွတ်ချထားတာပဲ...

L ဟုတ်ပါတယ်။ ဆရာကောက် ... စိတ်ထဲရှိတဲ့အတိုင်း လွတ်ရေးမိတာပါ။ ကွယ်ဝှက်ထားတာ... မှော်ဆန်တာတွေ မပါဘူး။ ခေတ်ရဲ့ အခင်းအကျင်းက ဒီလိုပုံစံ ဒီလိုကဗျာတွေရေးဖို့ ဆွဲဆောင်နေတာတော့ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဆရာကောက် ပြောသလို မော်ဒန်တက္ကနစ်လား ဆိုရင်တော့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းက ဟုတ်ပြီ။ တစ်ပိုင်းတစ်ပိုင်းက မဟုတ်နိုင်ဘူး။ ဆရာမြဇင်ရဲ့ “မြန်မာကဗျာခေတ်ပေါ်ကြော်ငြာစာတမ်း” မှာ

တိုက်ရိုက်မပြော သွယ်ဝိုက်ပြီးပြောတယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးပါတာကို ဆရာကောက်လည်း ဖတ်ဖူးတာပဲ။ ကျွန်တော့်ကဗျာက တဲ့တိုးဆန်တာတွေ ပိုများပါတယ်။ အနုပညာ ဖန်တီးမှုကို တက္ကနစ်တွေနဲ့ ချိန်ထိုးလိုက်တဲ့အခါမှာ ကွဲလွဲနေတာတွေ မြင်ရတော့... ISM တွေ၊ Technic တွေ အကြောင်း သိပ်မပြောချင်ပါဘူး။

K ဒါကြောင်နို့လို့ထင်တယ်။ မောင်ရင်ကဗျာထဲမှာက ... ဗေဒင်လည်းမသိ ဗေဒလည်းမသိတဲ့ ဘာမသိညာမသိ ကဗျာပေါ့... ဘာသိညာသိ ဘာလာလာ ကဗျာပေါ့... ဒီကဗျာပေါ့... လို့ မောင်ရင်ထည့်ရေးတာကိုး... ခေတ်စနစ် ရေစီးကြောင်းက ပြောင်းသွားတယ်လို့ တချို့က ပြောကြတယ်။ မြန်မာကဗျာကလည်း နိုင်ငံတကာကဗျာဗေဒတွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးလာတယ်။ ငါ့အမြင်ကတော့ ခေတ်ရေစီးကြောင်းက မပြောင်းသေးဘူး။ ဒီမိုကရေစီရေစီးကြောင်းထဲမှာ စစ်ဘေးဒုက္ခသည်အလောင်းတွေ မျောပါလာတယ်။ သေနတ်သံတွေ ညံ့နေတုန်း၊ ယမ်းနိုးတွေဝေနေတုန်း၊ ကျည်မိုးရွာနေတုန်း၊ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွေကြောင့် စစ်ဘေးသင့် ဒုက္ခရောက်ရတဲ့ ပြည်သူတွေ ၂၀၁၁ ဇွန်လောက်က စခဲ့တဲ့ ကချင်ပြည်နယ်က စစ်ပွဲတွေ မြန်မာပြည်မှာ အရှည်ကြာဆုံး နှစ်ပေါင်း ၆၀ကျော် ပြည်တွင်းစစ် ဘယ်မှာလဲ၊ လွတ်လပ်ရေးဘယ်မှာလဲ ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးရအောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ... မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ တစ်စိတ်တစ်ခြမ်း မလုပ်နဲ့ အပြည့်အဝပေး” ဒီကဗျာမှာလည်း စိတ်အတွေ့အတိုင်း အလိုအလျောက် လိုက်ပါလာတာပဲ မဟုတ်လား...

“ဘာလုပ်ရမလဲ... လက် ဘစ်ဖက်က အလင်းရောင်မြင်ရပြီ။
လက်တစ်ဖက်က အမှောင် ၊ နှမ်း ကန်းနေတာ... ဘာလုပ်ရမလဲ...

နှစ်ခေါင်းနှစ်ပေါက် တစ်ပေါက်တည်း အသက်ရှူခွင့်ရတာ
ဘာလုပ်ရမလဲ...

ပါးစပ်တစ်ခြမ်းက အစာစားရပြီး တစ်ခြမ်းက ငတ်မွတ်ခေါင်း
ပါးနေရတာ

ဘာလုပ်ရမလဲ... ဘာလုပ်ရမလဲ... ဘာလုပ်ရမလဲ...

ငါ့ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခြမ်း ပြန်ပေးပါ... ငါ့ခြေတစ်ဖက် လက်
တစ်ဖက် ပြန်ပေး

ငါ့ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းအားလုံး ပြန်ပေး

ငါ့ပျော်ရွှင်မှု အပြည့်အဝကို ပြန်ပေး... ငါ့ငြိမ်းချမ်းရေးကို

အပြည့်အဝပေး

ငါ့အလင်းရောင်ကို အပြည့်အဝ ပြန်ပေး

ငါ့အကြားအာရုံကို အပြည့်အဝ ပြန်ပေး

ငါ့အာရုံခံစားမှုကို အပြည့်အဝ ပြန်ပေး

ငါ့အသံ လေထုထဲအော်ဟစ်ခွင့် အပြည့်အဝပေး

ငါ့အခွင့်အရေး အပြည့်အဝကိုပေး ချွင်းချန်မထားနဲ့

ပြန်ပေး... ပြန်ပေး... ပြန်ပေး

ငါ့လွတ်လပ်ခွင့်ကို အပြည့်အဝကိုပေး

လွတ်လပ်ရေးကို အပြည့်အဝပေး...

မေ့ပျောက်မရနိုင်တဲ့ သမိုင်းပုံရိပ် အရိပ်မည်းထဲက တုန်ဟည်း
နေတဲ့ အသံတွေကို ပြန်ကြားလာရတယ်။ ဒီမိုကရေစီခေတ်နဲ့ တောက်ပ
လင်းလက် စကားလုံးတွေ 'ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု' လယ်သမား အလုပ်သမား
ရဟန်းရှင်လူပြည်သူတွေရဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေ ဟုတ်တယ်။ မောင်ရင့်
ကဗျာခေါင်းစဉ်အတိုင်း... ကြွေးကြော်ရမယ်... တစ်ခြမ်းမလုပ်နဲ့
အပြည့်အဝပေး အပြည့်အဝပေး မေ့ပျောက်မရနိုင်တဲ့ သမိုင်းပုံရိပ်

အရိပ်မည်းထဲက တုန်ဟီးနေတဲ့ အသံတွေကို ပြန်ကြားလာရတယ်။ ဒီမိုကရေစီခေတ်ရဲ့ တောက်ပလင်းလက် စကားလုံးတွေ 'ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု' လယ်သမား အလုပ်သမား ရဟန်းရှင်လူ့ ပြည်သူတွေရဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေ ဟုတ်တယ်... မောင့်ရင့်ကဗျာ ခေါင်းစဉ်အတိုင်း ကြွေးကြော်ရမယ်။ တစ်ခြမ်းမလုပ်နဲ့ အပြည့်အဝပေး အပြည့်အဝပေး...

L ခေတ်စနစ် ရေစီးကြောင်းက အားလုံးမပြောင်းလဲသေးဘူး။ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း တစ်ပွက်နှစ်ပွက်... အသွင်သဏ္ဍာန် အားဖြင့်တော့ နည်းနည်းပြောင်းတာ မြင်ရတယ်။ ခေတ်စနစ်ရေစီးကြောင်းကြီး သိသိသာသာ ပြောင်းသွားပြီဆိုရင် ကျွန်တော်လည်း "တစ်စိတ်တစ်ခြမ်း မလုပ်နဲ့ အပြည့်အဝပေး" ဒီလိုကဗျာမျိုး ရေးစရာအကြောင်း မရှိဘူး... ခေတ်ပေါ် အလိုမကျမှုနဲ့ နာကျင်ပြီးငွေမှုဖြစ်စဉ်တွေ ယုတ်လျော့သွားရင်တော့ ဉာဏ်ပညာကို ဦးစားပေးတဲ့ သိမှုတွေ ပိုအလေးပေးတဲ့ ကဗျာတွေ ပိုရေးဖြစ်မလားပဲ။ အခုက သိမှုဉာဏ်ပညာထက် စိတ်ခံစားမှုပိုတဲ့ စိတ်ခံစားမှုကို အခြေပြုတဲ့ ကဗျာတွေပဲ ပိုရေးဖြစ်ပါတယ်။

K ရိုးရိုးလေးပဲ ငါတို့လက်ခံထားတာက ကဗျာဆိုတာ စိတ်ခံစားမှုပဲလေ....

L ဆရာကောက် စောစောကပြောတဲ့ မြန်မာကဗျာဟာ နိုင်ငံတကာ ကဗျာဗေဒတွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးလာသလားဆိုတာ ကျွန်တော်ကတော့ ပိုပြီးရှင်းလာတယ်လို့ မြင်မိတယ်။ ဖယ်ထုတ်ရမယ့်အရာတွေ ပိုပြီး မြင်လာလို့ပဲ။ တခြားလူတွေအတွက်တော့ မသိဘူး။ မတူနိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်အတွက် မိသားစုပြဿနာ၊ ကိုယ့်တစ်ကိုယ်စာပြဿနာ၊ ကိုယ်နဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ ဝန်းကျင်ကပြဿနာတွေနဲ့ လုံးထွေးနေရတုန်းပါပဲ။

K “အစုံစား” ဆိုတဲ့ ကဗျာကို မောင်ရင်တို့အုပ်စု “မရွေးလွှင့်ရန် လေ” ကဗျာစာအုပ် စာနယ်ဇင်းမိတ်ဆက်ပွဲမှာ မောင်ရင်ရွတ်သွားတော့ ကိတ္တမုခကို သွားသတ်ရမိတယ်။

L ဆရာကောက်ပြောတဲ့ ကိတ္တမုခဆိုတာက ဘီလူးကို ပြောတာ လား။

K ဟုတ်တယ်။ ဘီလူးတော့ ဘီလူးပဲ။ သူ့ပါးစပ်ထဲက ပုလဲလုံး လေးတွေ အစီအရီတွဲလွဲ ထွက်ကျနေပြီး ခြူးပန်းခြူးနွယ်တွေလို တွဲလွဲ ကျနေတာ... စေတီဘုရားတွေရဲ့ ဖောင်းရစ်ဘောင်နားမှာ မောင်ရင် လည်း တွေ့ဖူးမြင်ဖူးမှာပေါ့။ သူ့ရှာစဝင်က သီဝနတ်မင်း ဖန်ဆင်း လိုက်တဲ့ ဘီလူး၊ သားကောင်ကို မစားရတော့... သူ့လက် သူ့ခြေတွေ စားပစ်တာ နောက်ဆုံးသူ့ခေါင်းတစ်ခုပဲ ကျန်တော့တယ်။ ငါတို့ဆီမှာ လည်း ခေတ်သစ်ကိတ္တမုခ ဘီလူးတွေ ခေတ်တိုင်းရှိခဲ့တာပဲ... အကုန် စားတယ်။ မြေပေါ်မြေအောက် သံသံစာတတွေ... ဘာမှမကျန်အောင် စားပစ်တယ်။ တိုင်းပြည်ကိုရောင်းစားတယ်။ ဂလိုဘယ်လိုက်စေးရှင်းရဲ့ စီးပွားရေး နိုင်ငံရေးဖိအားတွေ ဖြစ်လာတယ်။ မောင့်ရင့် အစုံစားက စိတ်အလျဉ်တိုင်းပေါ်လာတဲ့ စကားလုံးတွေကို ကဗျာဓာတ်ခံအားနဲ့ မြန်မြန်စားတယ်။ ပိုင်းစစ်တိမ်မွှာထားတာတွေက အင်အားအပြည့်... နောက်ခံကားက ထင်းကနဲပေါ်လာတယ်။

“မစားလို့မရဘူး ဆာလောင်ရင် အကုန်စားပစ်ရမယ် ကွန်ကရစ်ကိုစား အုတ်ကျိုးတွေကိုစား သံလမ်းတွေကိုစား ဗြဟ္မာကြီးလေးယောက်လို မြေသားတွေကိုစား၊ စားလို့ရတာ ဘာကျန်သေးလဲ... ဘာလိတ်စားတွေလည်း

တကျွတ်ကျွတ်ဝါးစား

မျက်လှည့်ပြသလို... လက်လှည့်ပြသလို

WTC ကို ကုန်အောင်စား၊ အီရတ်ကိုစား တံတားတွေစား

ရထားတွေစား

“ရ” ထားတာတွေစား ရရသလိုစား မစားလို့မဖြစ်ဘူး စား

တစ်မျိုးတည်းမစားနဲ့... အစုံစား ရေခဲမုန့်စားသလို

လက်ကိုင်ခွက်ပါကုန်အောင်စား

အစုံစားသတ္တဝါပဲ...

L ဒီကဗျာထဲက... ‘အစုံစား’ သူဟာ အမှတ်တမဲ့ကြည့်ရင် ဘက်
တစ်ဘက်ထဲလို့ မြင်စရာရှိပါတယ်။ ဆရာကောက် ပြောတဲ့ ကိစ္စမှခ
ဘီလူး ကိုယ့်အသားကိုယ် ပြန်စားတာက သူ့မှာ သားကောင်စားဖို့
အခွင့်အရေးမရလို့လား... ဒါမှမဟုတ် အစားကျူးလို့ ကိုယ့်အသားကိုယ်
ပြန်စားပစ်ရတာလား... ကျွန်တော် မသိဘူး... ကျွန်တော့် အစုံစား
ထဲက အစုံစားသူတွေက တစ်ဘက်မှာ စားစရာရှိပါလျက်... ပိုလျှံပါ
လျက်... တစ်ပါးသူကို ငဲ့ညှာစာနာထောက်မှု မရှိတဲ့ အစုံစားသူတွေပါ။
တစ်ဖက်က ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဈေးကွက်၊ စီးပွားရေးစနစ်အရ ချယ်လှယ်
အုပ်ချုပ်မှု၊ အခွင့်အာဏာအရ ကမ္ဘာကြီးဆီကနေ ရသမျှကို ဆွဲစုပ်ယူနေ
သူတွေ... တစ်ဘက်က တစ်နေ့အာဟာရအတွက် ပေါင်မုန့်တစ်ချပ်
ရေတစ်ခွက်သောက်ခွင့် မရကြတဲ့သူတွေ... ကမ်းပါးနှစ်ဘက်ကြားက
ကွာဟနက်ရှိုင်းမှု ချောက်ကမ်းပါးက ကျွန်တော်တို့ညာဏ်နဲ့ တိုင်းထွာလို့
မမီဘူး။ အဲဒီ ကမ်းပါးနှစ်ဘက်ကို ဆွဲစေပေးလို့ မရဘူး။ ကဗျာဆရာ
ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ နောက်တီးနောက်တောက် ကဗျာထဲကလို ကဗျာ
ရေးရုံပဲ တတ်နိုင်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်က ရသမျှနဲ့ ဝမ်းဝအောင်
ခြစ်ချုပ်စားနေကြရတယ်။ မစားလို့မရဘူး။ ဆာလောင်လာရင် အကုန်
စားပစ်ရတယ်။

K ကမ္ဘာကြီးက ရွာကြီးတစ်ရွာ အပြောင်းအလဲ အလွန်မြန်တဲ့ ပိုစ်မော်ဒန်ခေတ်ဦး... အင်တာနက် သတင်းနည်းပညာ ဖြန့်ကျက် ကွန်ယက်တွေက ချက်ခြင်းဟင်းလင်းပေါက်သိမှ ကမ္ဘာကြီးကိုယ်တိုင် အိုစုန်းလွှာပေါက်ပြဲ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေများလည်း လူငယ်ကဏ္ဍဆရာ တွေက ကမ္ဘာကြီးဆီ ချဉ်းကပ်တယ်။ နိုင်ငံတကာ အရေးအခင်းတွေ လူသားချင်းနားလည် စာနာမှုတွေကို ဖော်ထုတ်ထင်ပြု ချင်ဖွင့်လာကြ တယ်။ မောင်ရင်က “နောက်တီးနောက်တောက်” ကမ္ဘာဆိုပြီး နောက် ဆက်တွဲ (ခ)(င)(စ)တွေ ရေးဖြစ်လာတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေး မရနိုင်သေးတဲ့ ဆိုမာလီပြည်သူတွေရဲ့ မျက်ရည်စတွေကို ကူသုတ်မပေးနိုင် ဘူးလို့ ဆိုတယ်။

“မြောက်ကိုးရီးယားကတော့ ဗျူကလီးယားစမ်းသပ်ခန်း အနာမကျက်သေးတဲ့ကမ္ဘာဟာ နောက်တစ်ကြိမ်ဒဏ်ရာကို ခံနိုင်ရည်ရှိပါ့မလား

.....
 ,.....
 စစ်အေးကမ္ဘာမှာ စီးပွားရေးဟာ အခရာပဲ
 ဈေးကွက်စီးပွားနေရေးစနစ်နဲ့ ကျူးကျော်လာကြ
 မော်စကိုစီးတီးလို မြို့ပြအဆောက်အအုံတွေ တည်ဆောက်ကြ
 မြို့ကို မြို့နဲ့ လောင်းကြေးထပ်ဖို့

လူတွေက စကားကို အတည်ပြောမတတ်တော့
 သမ္မတဆိုဘားမားတောင် ဟာသဖောက်ပြီး နောက်တယ်တဲ့
 နောက်တောက်တောက် နောက်လိုက်ပြောင်လိုက်

.....
.....

AH,N,ရောဂါ ကမ္ဘာကို ဖြန့်ကျက်တိုက်စားဖို့ အားယူနေတာ တစ်နှစ်ထဲမှာ အမေရိကန်တပ်သား (၁၄၀) ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေသွားတာ

လူငယ်ကဗျာဆရာတွေဟာ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ မျက်ခြေပြတ်လို့ မရတော့ဘူး။ ဒီကဗျာတွေကို မောင်ရင်တွေးမိဖို့ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပုံ ကဗျာသစ်ရဲ့ စမ်းသပ်မောင်းနှင်အားတွေ ဘယ်လောက်များ အရှိန်ပြင်းပြင်း လိန်ဆင်း ခဲ့ရသလဲ။ နောက်တီးနောက်တောက် ကမ္ဘာထဲမောင်ရင်ရောက်သွားပုံက အဆန်းတကြယ်၊ ပို့စ်မော်ဒန်ဆိုတာက မျက်မှောက်ခေတ်ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ဖြစ်ပျက်မှုတွေကို ထင်ဟပ်ထားတာပဲ။ ကိုယ်ရောက်နေတဲ့ ခေတ်ကာလ ကို အဲဒီခေတ်ရဲ့ ပြဿသက်ရောက်မှု နားလည်ခြင်း အိုင်ဒီယိုလိုဂျီအတွက် အရေးကြီးပါတယ်။ နောက်တီးနောက်တောက် ကဗျာတွေက ဒိုင်မင်းရှင်း မျိုးစုံထောင့်စုံက ကြည့်ပြီး ရေးဖွဲ့တယ်။ ပို့စ်မော်ဒန်(မော်ဒန်လွန်)လို့ ပြောရင်... မောင်ရင် ဘယ်လိုပြောမလဲ...

L နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးလာတဲ့ ပိုမိုကောင်းမွန်လာတဲ့ (ပို့စ်မော်ဒန် ခေတ်)နဲ့ အဆိုးဘက်ကကြည့်ရင် အယူအဆပေါင်းစုံ အဖြစ်အပျက် ပေါင်းစုံ ပရမ်းပတာ ပစ်စလက်ခတ်ဖြစ်နေတဲ့ (ပို့စ်မော်ဒန်ခေတ်)လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ သတင်းအနုပညာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အနိဋ္ဌာရုံသတင်းတွေ ကြောင့် လူသားတွေအဖို့ စိုးရိမ်စိတ်နဲ့ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားနေရပါတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာက စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုတွေ၊ စစ်သံအမြောက်သံတွေ ဆူညံနေတယ်။ ဒီအချိန်မှာပဲ တခြားတချို့နိုင်ငံတွေက နိုင်ငံရေးပါဝါပြဖို့ စစ်ရေးအင်အားပြဖို့ အဆင့်မြင့်နည်းပညာနဲ့ နောက်ဆုံးပေါ် လူသတ်

လက်နက်တွေကို အပြိုင်အဆိုင် တီထွင်ကြတယ်။ လူသားချင်းစာနာမှု လို့ပြောပြီး လူသတ်လက်နက်တွေ အပြိုင်အဆိုင် တီထွင်နေကြတာ၊ လူချင်းသတ်ဖြတ်ဖို့ ကြိုးပမ်းနေကြတာ တကယ့်အံ့ချော်မှု၊ နောက်တီး နောက်တောက်တွေပဲ...

K ခေတ်ထဲကလူငယ် ကဗျာဆရာတစ်ယောက်... ခေတ်ပြိုင် ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း... ခံစားမှုကို ဟန်ပြတိုက်ခိုက် သရော်လိုက်တာပဲ ... အက်စရာပေါင်းက “အသစ်ပြုလုပ်ကြလို့” ကြွေးကြော်ခဲ့တယ်... ဟိုးတုန်းက မော်ဒန်သမားတွေက စိတ်ထဲမှာ စီးဝင်လာတဲ့ ပစ္စုပ္ပန် လှုပ်ရှားမှုကို ပုံဖော်တဲ့အခါမှာ... စိတ်အလျဉ်းရေးနည်းဆိုတာ ပေါ်လာ တယ်... မြန်မာကဗျာမှာတော့ ဒဂုန်တာရာတို့ ကြည်အေးတို့ စခဲ့ တာပဲ...

“တိုက်စစ်ကို အရှိန်မမြင့်ရင် ဝိုးရဖို့ မသေချာဘူး
ခေတ်ကြီးကို မြန်မြန်ဆွဲ မြန်မြန်သွင်း
ကျွန်တော်တို့လည်း သူ့လို မြန်မြန်အောင်ပွဲခံပြီးရင်
လေပေါ်တစ်ပတ်ကျွမ်းပစ်နေလည်း အရေးမကြီး
နံရံပေါ်က ဂစ်တာလို မတီးရင် အသံမမြည်ဘူး

မောင်ရင်ရဲ့ ‘စိတ်အလျဉ်းတိုင်း’ က လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ အပြင်းပြ ဆုံးဆန္ဒတွေလား ...

ကဗျာနဲ့မောင်ရင်... မောင်ရင်နဲ့ကဗျာက တယ်လို့အနေအထား ရှိမယ်ဆိုတာ ပြောပြလို့ရမလား...

L ကဗျာရေးတာဟာ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ တစ်ယောက်တည်း စကားပြောတာပါပဲ။ စကားပြောဖော်မရှိတော့ အားနာနေစရာလည်း မလိုဘူး။ ကိုယ်ပြောချင်တာကို ဇွတ်ပြောလိုရတယ်။ တခြားသူပြောတဲ့ စကားတွေ နားထဲ ပြန်ကြားယောင်လာရင်လည်း ထည့်ပြောပစ်လိုရ တယ်။ ဒီအကြောင်းပြောရင်း တခြားအကြောင်းတစ်ခုက ဆက်စပ်ဝင် လာရင်လည်း ပြောပစ်လိုက်တာပဲ... တစ်ခါတလေ အဆက်အစပ် မဲ့သလို ဖြစ်နေတာတွေရှိမယ်။ ဒါတွေက စိတ်ထဲမှာပြောသလို မပြော သလိုနဲ့ ချန်လှပ်ပစ်ခဲ့တဲ့ အပိုင်းတွေ။ ကဗျာဖတ်ရင်တော့ အဆက် အစပ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်ထားသလို ဖြစ်နေမယ်... တကယ်က အဲသလို မဟုတ်ဘူး... အဓိပ္ပာယ်တွေကို တမင်လမ်းလွဲလိုက်တာလည်း မဟုတ် ဘူး။ ထူးခြားဆန်းပြားသွားအောင် မတူညီတဲ့အရာတွေကို (ကောလာလုပ်) ပေါင်းစပ်ပစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ စကားပြောရင်း သတင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်တွေ ပါလာရင် ထည့်ရေးထည့်ပြော၊ သတင်းထဲက အတိုင်း ရေးတယ်။ တမင်ကောက်စွပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ နေ့စဉ်ကြားနေကြ... ကြော်ငြာစာသားတွေ... လမ်းပေါ် ဘတ်စ်ကား ပေါ် တီဗီဖန်သားပြင်ပေါ် လက်ကမ်းစာရွက်တွေပေါ် စိတ်ထဲပေါ်လာတဲ့ အတိုင်း ရေးထည့်လိုက်တာပါပဲ... အက်ဇရာပေါင်းက အသစ်ပြုလုပ်ကြ လို့ ကြွေးကြော်ခဲ့တယ်။ ဟုတ်ကဲ့ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ မောင်ချော့နွယ် ကို ဆက်လျှောက်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ ခုချိန်ထိ ကျွန်တော်ရေးတဲ့ ကဗျာတွေ ဟာ စိတ်ရဲ့စီးကြောင်းအတိုင်း လိုက်ပါစီးဆင်းနေလို့ပါပဲ။ လူငယ် တစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ဆန္ဒအတိုင်း ခေတ်ကိုတုံ့ပြန်တဲ့ ကဗျာတွေ ရေးနေရ တာ... မပျော်ဘူး... ပျော်ပါတယ်ပေါ့...

K ကဗျာကိစ္စတွေ ပြောဖြစ်တော့ ကြုံတုန်းမောင်ရင့်ကို မေးကြည့် ချင်သေးတယ်။ မောင်ရင်က လူငယ်ကဗျာဆရာထဲမှာ အသံထွက် ကောင်းတယ်။ ကဗျာမှော်တောထဲမှာလည်း တော်တော်လည်း ကျွဲခွဲပြီ ဆိုတော့ မော်ဒန်ပို့စ်မော်ဒန် နီယိုမော်ဒန် ဘာသာစကားကဗျာ ကွန်ဆက်ကျူရယ် ခေတ်ပြိုင်... ဗေဒတံဆိပ်တွေကလည်း ကြော်ငြာ တွေ့နဲ့အပြိုင်ပဲ... ကြော်ငြာလိုက်တာတော့ အပျံ့စားအလန်စား... ဝယ်ယူသုံးစွဲကြည့်တော့မှ ဖွတ်ကျားတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ ငါတို့ဆီမှာက ကဗျာဖွတ်ကျားတွေ များတယ်။ ရှင်းရှင်းလေးကို ရှုပ်အောင်လုပ်တာ။ ရှုပ်နေတာတွေ ရှင်းမှဖြစ်မယ်။ မောင်ရင့်မှာရော တံဆိပ်တပ်ထားမျိုး ရှိလား။

L အမှတ်အသားတံဆိပ်တွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်လက်ပေါ်ထွန်း နေမှာပါပဲ... တံဆိပ်တွေကြောက်လို့ ထွက်ပြေးဖို့မလို သလို အဲဒါတွေ နောက် အတင်းပြေးလိုက်စရာလည်း မလိုပါဘူး။ (ကျွန်တော့်သဘောပါ) ကိုယ်ကြိုက်တာကိုယ်လုပ်၊ ကိုယ့်တံဆိပ်ကိုယ်တပ်တော့ရော ဘာဖြစ်လဲ ... ဘယ်ကောင်ကမှ တံဆိပ်တပ်ခွင့်ရှိတဲ့ ကောင်လဲ... ဘယ်ကောင်က မှ တံဆိပ်တွေကို ပိုင်ဆိုင်တဲ့ကောင်လဲ... ဘယ်ကောင်ကမှ အမျိုးအစား ခွဲခွင့်ရှိတဲ့သူလဲ ပြော... နည်းနည်းတော့ ရင့်ရင့် ရင့်နေမယ်။ ကိုယ့် ကိုယ်ကို ဘာမှန်းမသိတဲ့ သွေးနုထင်ရောက်နေတဲ့ ကောင်တွေရှိလို့ ဒီစကားပြောတာပါ... အားနာပါတယ်... ပို့စ်မော်ဒန်လို့ပဲပြောပြော... မော်ဒန်လွန်ခေတ်လို့ပဲပြောပြော... ဆရာကောက်ပြောတာ ဆရာကောက် စကားပဲ... ကျွန်တော်တို့ “မရူးလွင့်ရင်လေ” ကဗျာစာအုပ်ထွက်ပြီး စာအုပ်မိတ်ဆက်ပွဲလုပ်တော့ ဆရာမောင်လင်းရိပ်နဲ့ ဆရာသစ္စာနီက ကျွန်တော့်ကဗျာတွေကို ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေတဲ့။ ဒီခေတ်ထဲမှာ ဒီခေတ် ကို ထင်ဟပ်ပြီးရေးထားတဲ့ ကဗျာမို့လို့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာလို့ပြောတာ

ဖြစ်မယ်။ ကဗျာစာအုပ် ဖတ်ညွှန်းထဲမှာတော့... ဆရာသစ္စာနီက ဒီဘက်ခေတ် ခေတ်ပြိုင်အရေးအသားပုံစံလို့ ထပ်ပြောတားတယ်။ ဒါဟာ ဆရာသစ္စာနီရဲ့ လွတ်လပ်တဲ့အမြင်ပါ။ ဟိုတလောက လွန်းဆက် နိုးမြတ်က ပီတောက်ပွင့်သစ်ထဲမှာ ခေတ်ပေါ်၊ ခေတ်ပြိုင်ခွဲထားတာ တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်ရော ဘယ်ထဲပါလဲ သူနဲ့တွေ့မှ မေးကြည့်ရဦး မယ်။ လအိုလအယ်လားပေါ့... လအိုလအယ်ဆိုရင်လည်း လင်းသဏ်ညီ ... လအိုလအယ်ဖြစ်မှာပေါ့... အရေးအသားရှေ့မှာ ဘာမှမရှိဘူး။ တံဆိပ်က ဖန်တီးမှုရဲ့ နောက်ကိုလိုက်ရတာ မဟုတ်လား။ ခေတ်ပေါ်ဆို လည်း လင်းသဏ်ညီခေတ်ပေါ်ပေါ့။ ဆရာကောက်ရေးတဲ့ ခေတ်ပေါ် ကဗျာဆိုရင်လည်း ဆရာကောက်ခေတ်ပေါ်ပေါ့။ ဆရာကောက်ရဲ့ အရေး အသားရှေ့မှာ တံဆိပ်က ကြိုရှိမနေဘူး။ သူ့ရှေ့မှာ ကြိုတင်ကြံစည်မှုနဲ့ အဖြစ်အပျက်ပဲ ရှိတယ်။ အဖြစ်အပျက်က ခေတ်လို့ပြောရင် “ပိုင်မော်ဒန် ခေတ်” ဖြစ်ဖို့ ပိုင်မော်ဒန်ဆိုတဲ့ စကားလုံးအသုံးအနှုန်းဖြစ်ပေါ်ဖို့ သူ့ရှေ့ မှာ ခေတ်ဆိုတာရှိနေရ မယ်။ ဆရာကောက်ရေး... ကဗျာအကြောင်း ပြောရတာ ပုဂံရာဇဝင်အကြောင်း ပြောရတာထက် ဆိုးပါတယ်။ ကိုယ် ကြိုက်တာကိုယ်လုပ်... ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဘာကောင်လို့ သိနေရင်ပြီးတာ ပါပဲ။ မသိရင်လည်း မသိသလိုနေ... ဒါပါပဲ...။

K မောင်ရင်က ပန်းချီလည်းရေးတယ်။ ပြပွဲတွေလည်း အကြိမ် ကြိမ်... ပန်းချီနဲ့ ကဗျာပေါင်းစည်းမှုက ဘယ်လိုရသသစ်တွေ ဖြစ်ထွန်း ခံစားမိသလဲ... ပြောပါဦး...

L ပန်းချီကို မော်လမြိုင်က ပန်းချီဆရာတွေနဲ့ပေါင်းပြီး ဗေဒါလမ်း ပန်းချီပြပွဲ ၂၀၀၂ မှာ စပြပွဲဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ခု ၂၀၁၂ဆိုရင် အုပ်စုပြပွဲပေါင်း ၅၀ နီးပါးရှိပြီပေါ့။ Solo Show နှစ်ကြိမ်၊ Bohemian Life (First Solo 2010) Child hood (Second solo - 2012) ကဗျာကို ကဗျာလိုရေးခဲ့ပါ

တယ်။ ကဗျာကို ပန်းချီလို ရေးခဲ့ပါတယ်။ ပန်းချီကို ပန်းချီလို ရေးခဲ့ပါတယ်။ ပန်းချီကို ကဗျာလို ရေးခဲ့ပါတယ်။ ပန်းချီနဲ့ကဗျာ အနုပညာလုပ်ငန်းချင်း အတူတူပါပဲ။

K လူငယ်တွေရဲ့ စိတ္တဇဝါကျတွေကို ပြောင်းပြန်လှန်... အဆုတ်ထဲကိုလေ ဘယ်လိုရှူသွင်းမလဲ... ရေးဖော်ရေးဘက် သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ လက်ကိုင်ခိုင်ခိုင်တွဲထား...

“ကဗျာဆက်ရှင်သန်ဖို့ ငါတို့ ဆက်လက်ရှင်သန်ကြမယ်... အဲဒီလို ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် အထာတော့ကြီးတယ်... ဆရာကြီးလား... ဘာကြီးလား... အလာကြီးပဲ... လာတော့မဖြစ်နဲ့ နားငြီးတယ်... ကျောအောင့်ရင်အောင့် အောင့်လုံး တွေကြောင့် အောင့်နေတာလား... ကျွန်တော်သေရင် တဖောင်းဖောင်းမပေါက်ရအောင်... ဒီကဗျာထဲ ထည့်ဖောက်ခွဲမယ်... ဒီကိစ္စ ဒီလိုလုပ်သင့်တယ် ဟိုကိစ္စ ဟိုလိုလုပ်... ဘာလုပ်လုပ်ပေါ့ကွာ ကဗျာဆရာပဲ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်မယ်”

L ဆရာကောက်ညွှန်းတဲ့ “လက်ကိုင်တွဲထားမင်းသက်ဇဉ်” ကဗျာ ... ကျွန်တော်တို့ ဝန်းကျင်မှာက ဆရာကြီးလိုလို သမ္ဘာကြီးလိုလို လူတွေအများကြီး စာမျက်နှာပေါ်မှာလည်း တွေ့ရတယ်။ (တကယ့်စိတ်ရင်းအမှန်နဲ့ ညွှန်ပြပေးတဲ့လူတွေကို မဆိုလိုပါဘူး) အဲဒီလို လူမျိုးတွေနဲ့တွေ့ရင် အားနာစိတ်နဲ့ ပြန်မပြောဖြစ်ဘူး။ တဘက်က ကဗျာနဲ့ ရင်းထားရတဲ့ ကိုယ့်ဒဏ်ရာနဲ့ ကိုယ်... (ကဗျာအတွက် ဘာတွေများကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ရင်းထားရလဲလို့မေးရင်... အဖြေမရှိပါဘူး) ကိုယ်လျှောက်တဲ့လမ်း ကိုယ်တည်ဆောက်တဲ့ အနုပညာ၊ ကဗျာဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့ ကိုယ်တိုင်သက်ရှိထင်ရှား ရှင်သန်ဖို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်

ကဗျာဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့ ငါတို့ ဆက်လက်ရှင်သန်ကြမယ်ဆိုပြီး ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ပြောခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ပတ်ဝန်းကျင်မှာ လူတွင်ကျယ်လုပ်ချင်တဲ့သူ၊ အာဏာပါဝါပြချင်သူ... သမ္မာပြချင်သူတွေ များပါတယ်။ ဒါကြောင့် အထာကြီး၊ သမ္မာကြီး လိုလာလုပ်တဲ့သူတွေကို ဆောရီးနားငြီးတယ်လို့ ပြောပစ်လိုက်တာပါ။ ကျွန်တော့် လေယူလေသိမ်းက ရိုင်းကောင်းရိုင်းနေမယ်။ ဒါပေမယ့် မတတ်နိုင်ဘူး။ ကဗျာအနုပညာမှာ ကိုယ့်အယူအဆနဲ့ကိုယ်... ကိုယ့်အတွေ့အကြုံနဲ့ကိုယ်... ကိုယ့်ဖြတ်သန်းမှုနဲ့ကိုယ်... ကိုယ်သိမှုနဲ့ကိုယ် တည်ဆောက်ရတာပါ။ တူအောင်လာမည့်ပါနဲ့။ တူအောင်ညှိလို့ မရပါဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်အချင်ပေါက်ပေါက်နဲ့ “ဘာလုပ်လုပ်ပေါ့ဗျာ... ကဗျာဆရာပဲ... ကိုယ်ကြိုက် တာလုပ်မယ်လို့ ခပ်ရင့်ရင့်ပြောပစ်လိုက်တာပါ...”

K ကောင်းပါတယ်။ ဒီထက်ကောင်းတာ ဘာမှမရှိဘူး။ လွတ်လပ် ငြိမ်းချမ်းခြင်းကို တန်ဖိုးထားမြတ်နိုးတဲ့ ကဗျာဆရာတွေပဲ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်တာ အကောင်းဆုံးပေါ့... လင်းသဏ်ဦး။

L ဆရာကောက်လည်း ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်တာပဲ မဟုတ်လား။ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း ဆက်သွားမှာ ပါပဲ။ ကဗျာဆရာပဲ တခြားသူမှ မဟုတ်တာ... နည်းပညာခေတ်ထဲက လူငယ်တွေ... လေချွန်မပျက်ပါဘူး။

K မောင်ရင်ကတော့ နောက်တီးနောက်တောက် ကမ္ဘာထဲက ကဗျာဆရာပဲ မဟုတ်လား။

ငါတို့ ဖျံတွေကို သတ်မှတ်မယ်

လူငယ်ကဗျာဆရာများနဲ့ စကားစမြည်ပြောရင်း သူတို့ဘဝ၊ သူတို့ဖြတ်သန်းမှု၊ ကဗျာအပေါ် ယုံကြည်အားထားမှု၊ ကဗျာသစ်လမ်းကြောင်း ရှာဖွေစမ်းသပ်မှုများကို ပြောဖြစ်ပါတယ်။ ယနေ့ကဗျာအခင်းအကျင်း အရွေ့ နည်းစနစ် ဘာသာပေ ခေတ်စနစ်နဲ့အတူ ကဗျာတွေဟာ သိသိသာသာ ထူးထူးခြားခြား ဘယ်လိုဆန်းသစ်ပြောင်းလဲလာပါသလဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်... ကဗျာအကြောင်းတွေ စကားပြောဖြစ်ခဲ့တာဟာ ယနေ့ ကဗျာသစ်အတွက် တစ်ထောင့်တစ်နေရာကနေ အားဖြည့်ပေးခြင်းသာ ဖြစ်ရမယ်လို့ မျှော်လင့်ယုံကြည်ထားပါတယ်။ ဘာလိုလိုနဲ့ ကဗျာ ဆရာ ၁၀ဦးရဲ့ ကဗျာဖြတ်သန်းမှုများကို တင်ပြပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကဗျာ ဆရာတွေကလည်း သန္တာတွေ ဝါတွေ နာမည်ကြီးတာတွေ မကြီးတာ

တွေနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ ကဗျာဓာတ်ခံ အားကောင်းသူ၊ ရေဆုံးရေဖျားကဗျာနဲ့
ရွက်လွင့်သွားမယ့်သူ ... ကဗျာဆရာအဖြစ်က တစ်လက်မမှ နောက်
ဆုတ်မပေးသူ... လူထုကိုယ်စားပြု နှလုံးသားကို ဆွဲကိုင်လှုပ်ခါနိုင်
စွမ်းရှိသူတွေနဲ့ စကားပြောဖြစ်ပါတယ်... ရယ်စရာမဂ္ဂဇင်း အောင်မြင်
ခဲ့စဉ်က အုပ် ၁၀၀ ပြည့်အထိမ်းအမှတ် ဖိတ်ခေါ်ကဗျာပြိုင်ပွဲ... ကျင်းပ
ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ပထမဆုရခဲ့တဲ့ လူငယ်ကဗျာဆရာတစ်ဦး
၁၀ နှစ်ကျော် ပျောက်ချက်သား ကောင်းနေရာကနေ ယနေ့ရယ်စရာ
မဂ္ဂဇင်း တစ်ကျော့ပြန်ထုတ်ဝေလာတော့ ပြန်လည်ဆုံတွေ့ဖြစ်ကြတာပါ။
သူက မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သား ကဗျာဆရာ သူရနီ...

“ထမင်းအိုးတစ်ချက်လောက်မှာ
ငါးညှိနဲ့များ စိုးမိုးထားတဲ့
တောမြို့လေး လပွတ္တာဟာ
မခို့တရို့လေး ထိုင်လို့”

x x x

N ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ရဲ့ နှစ်ခေါင်းတစ်ပေါက်ဖြစ်တဲ့ တောမြို့လေး... ထရီဂျင်မြင်းမဟုတ်... ရွှေဘိုမြင်းမဟုတ်၊ သူ့မြင်းသူစီး၊ သူ့ဗုံသူတီးခဲရတဲ့ လပွတ္တာလုပ် ကဗျာဆရာလေး... “လပွတ္တာလုပ်” ကဗျာရှည်နဲ့ ထိုက်ထိုက်တန်တန်ပဲ မောင်ရင် ဆုရခဲ့တယ်...။ ဟံသာဝတီကို ပြည်တော်ဝင်ဖို့ ရှင်စောပုမော်တင်စွန်းအပြန်ပညတ်ခဲ့တဲ့ ရန်ကင်းတောင် ရွာဆံထုံးပေါ်မှာ ခပ်ဖုံးဖုံးနေခဲ့ရတဲ့ မောင်ရင်ငယ်ဘဝ ကောက်ကြောင်းတွေ... ကဗျာသန္ဓေတည်ကာစက အခြံ (လပွတ္တာ) သူ့အောင်စတဲ့ အစပျိုးကလောင်မှာမည်တွေနဲ့နောက်... မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ ကဗျာတွေ ပါနေပြီလား...

T အဲဒီအချိန်မှာ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ၊ Idea တို့မှာ ကဗျာတွေတော့ စပါနေပါပြီ။ ကဗျာအပေါ်မှာ စိတ်တအားဖြစ်နေတဲ့ အချိန်မှာ “ဆု” တစ်ခုအဖြစ် ရုတ်တရက်ရလိုက်မိတဲ့အတွက် မြောက်ပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားတာပါ။ ဂိုးရဖို့ ရုန်းကန်နေရတဲ့ အချိန်မှာ ငွေဆော်ဦး ဂိုးရသွားသလို ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် ဝမ်းသာပျော်ရွှင်ခဲ့ရတဲ့ နေ့တွေထဲက အဲဒီအကြောင်းလေးကလည်း တစ်သီးတသန့် ပါဝင်တယ်လို့ ပြောရပါလိမ့်မယ်...

N မြစ်ဝကျွန်းပေါ် လပွတ္တာမြို့လေးမှာ မောင်ရင်နဲ့အတူ ရေးဖော်ရေးဖက်တွေ မောင်ရင်တို့ခေတ်မတိုင်ခင်... ရှေ့ဆုံးက အလံကိုင်ခေတ်ဦး ကဗျာဆရာတွေကရော... ဘယ်သူတွေ ဖြစ်ကြမလဲ... အစဉ်အလာကြီးမားတဲ့ လပွတ္တာမျိုးဆက်... ရွေးမြစ်ကြီးနဲ့အတူ စီးဆင်းလာခဲ့ပုံတွေ...

T ကျွန်တော်တို့နဲ့အတူ ရေးဖော်ရေးဘက်တွေ ရှိတယ်။ အောင်ပိုင်စိုး၊ မိုးခါး၊ မောင်ရင်စစ်၊ သတိုးလွင်၊ ဇော်မင်းသန်းတို့ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့အရင် မျိုးဆက်တွေအနေနဲ့ ဆရာသစ်မိုး(T.S)၊ မောင်ကောက်၊ ရီဇော်ဟိန်း၊ ငြိမ်းစိုးဦး၊ သူတို့တွေက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အရင် မျိုးဆက်တွေပါ။ ရေးသူဖတ်သူ အသံတူတွေလည်း ရှိတယ်ဗျာ... ရသကမ်းခြေ ကဗျာရွေးချယ်တဲ့ အဖွဲ့လေ... လပတ္တက လိစ္ဆာမင်းသား တွေလို့ ပြောရင်လည်း ရပါတယ်။

“တာဝန် မကျေမူတွေအတွက်
ကျွန်တော့်ဦးခေါင်းကို
ဂီလိုတင်းဓားစက်ထဲ ထိုးသွင်းပြီး
အဲဒီခေါင်းကိုပဲ တစ်ဆက်တည်း
တံတားတုံးခင်း ပူဇော်ဖို့အထိ
အစီအစဉ်ရှိတယ်...”

“အားလုံးကို စွန့်လွှတ်ရရင်တောင်”
သတိရခြင်းကို ငါ ပိုင်တယ်
ကျွန်တော်က ဒတ္တကို ငှားပြီး
ဟောသလို နည်းနည်း လွမ်းလိုက်မယ်...”

N ဆုရတဲ့ကဗျာရဲ့ မြစ်ဖျားခံအတွေးစီးကြောင်းတွေ... နောက်ဆု ယူဖို့ ရန်ကုန်တက်လာ... အဲဒီကာလက ၂၀၀၃ ဝန်းကျင် ကဗျာ အခင်းအကျင်းကနေ ကဗျာရေစီးနဲ့ ကွဲပြားခြားနားသွားပြီလား...

T အဲဒီအချိန်ကတော့ အဲဒီစိတ်နဲ့ အဲဒီကဗျာပေါ့။ အဲဒီရုပ် (ခန္ဓာ) နဲ့... အဲဒီနာမ်ပေါ့ ဆရာကောက်ရယ်... ၂၀၀၃၊ ၂၀၀၄ လောက်က

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မျိုးဆက်တစ်ချို့ဟာ တာရာမင်းဝေလက်က ပြေးမလွတ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကို ဝန်ခံပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကဗျာတွေမှာ ပဟေဠိဆန်လွန်းတာတို့၊ ခံစားမှုလွန်ကဲတာတွေ ဘဝသရုပ်ဖော်ဆန်လွန်းတဲ့ ကဗျာတွေ... တင်တင်နဲ့ “ငါ” မိုးမွန်တဲ့ကဗျာတွေ... နိမိတ်ပုံတွေ ပြုတ်သိပ်ကြပ်ခဲနေတဲ့ ကဗျာတွေ... စတာတွေပေါ့။ ဟိုတုန်းက ကဗျာတွေရဲ့ ဖြစ်ပျက်မှုတွေအကြောင်း ခေါင်းထဲပေါ်လာတာတွေ ပြောလိုက်တာပါ။ အဲဒီတုန်းက အစဉ်အလာကနေ ခေတ်ပေါ်နည်းနာတစ်ခုထဲကိုပဲ အလုံးအရင်းနဲ့ တိုးဝင်ပျော်ပိုက်နေတဲ့ အခါသမယ သိပ်သည်းဆ ပိုရတာပေါ့။ ဆရာကောက်ရယ်... ယနေ့ခေတ်ပြိုင် အခင်းအကျင်းကတော့ သိတဲ့အတိုင်း လမ်းမြောတွေအသီးသီးနဲ့ Universal ဆန်သွားတဲ့အကြောင်းကတော့ အယူအဆ concept တွေနဲ့ လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်ဆိုသလိုပဲ... ကနေ့ အခင်းအကျင်းနဲ့ ကွာသင့်သလောက် ကွာခြားသွားပါပြီ... ဒီကြားထဲ အွန်လိုင်းကဗျာတွေ ထပ်ပေါင်းထည့်လိုက်တော့ ပိုပြီး စုံစီနဖာ ဖြစ်သွားတာပေါ့...။

N အမယ်ဘုတ်သူ့ချည်ခင်... ဘယ်သူထွင်မှ ရှင်းမလေးပေါ့ ကွာ... ထားပါတော့ ... ၂၁၁၁ မှာထုတ်ခဲ့တဲ့ မောင်ရင်ရဲ့ “ကျောက်တုံးများကို နေရာရွှေ့ကြည့်ခြင်း”(ခတ်ပြိုင်ကဗျာခံစားမှုမြင်မှုများ)... ဆရာစော်စော်အောင်က မောင်ရင်ကို ဝေဖန်ရေးဆရာဖြစ်... ကဗျာရဲတိုက်ကို သံမဏိတွေ... အုတ်တွေနဲ့ နိုင်မာလာအောင် ဆက်လက်တည်ဆောက်ဖို့ အသိအမှတ်ပြု အားပေး တိုက်တွန်းထားတာကို တွေ့ရတယ်။ ကျောက်တုံးတွေကို နေရာရွှေ့တာက တခြားကဗျာဆရာတွေရဲ့ ကဗျာတွေကို မောင်ရင်က ထုဆစ်ပြီး ပုံဖော်ကြည့်တာ... မောင်ရင်ကိုယ်ပိုင် ကျောက်တုံးတွေကို မောင်ရင်ကိုယ်တိုင် နေရာရွှေ့ကြည့်မယ်ဆိုရင်... ဆိုကြပါစို့...

“နာကျင်မှု အစိတ်အပိုင်းတွေ
 အလွယ်တကူမိတ်ဆွေအဖြစ် တစ်ပေါက်ပြီးတစ်ပေါက်
 ပြကွက်တွေက
 အိပ်ရာပေါ်မှာ အဆင်သင့်စောင့်နေရတဲ့ မိန်းမလို
 ရိုးအိထပ်ကျနေပြီ
 “အောင်မြင်မှုတွေတဲ့....”
 ခင်ဗျား အခန်း ခဏခဏ လာခေါက်တယ်
 ဘေးခန်းက လူကြီးက ပြောတယ်
 ကျုပ်ကတော့ ဝေဝေဝါးဝါးပဲ
 ဖယ်တော့ကွာ
 ခင်ဗျား ကျုပ်ကို သံသယရှိနေတယ်ထင်တယ်...
 ကတ်ကိုဘိန်းဝတ်တဲ့ အင်္ကျီတံဆိပ်ကို
 အခု ခင်ဗျားနှိုက်နေတဲ့ အိပ်ကပ်ထဲမှာ
 တွေ့ချင်မှ တွေ့လိမ့်မယ်...”

ကတ်ကိုဘိန်းအင်္ကျီတံဆိပ်ကို မောင်ရင်က ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ယူထား
 ပုံရတယ်။ ‘ယူသွားပုံအဆင်လေးက ကျောက်တုန်းတွေကို ရိုးရိုးရွေတာ
 မဟုတ်ဘူး။ စီးဆင်းပုံတော်မှဟန်ပန်က သရုပ်မှန် လွန်ဆန်တယ်။ မောင်ရင်
 လက်ဖြောင့်တပ်သားဘဝက နှုတ်ထွက်သွားပြီလား... ထွက်ပြေးသွား
 တာလား... တစ်ခုခု ပြောကြည့်ပါလား....။’

T ဒါကတော့... ဒီလိုပါပဲ ဆရာကောက်ရယ်... ကျွန်တော်တို့
 ဟာ ကတ်ကိုဘိန်းဖြစ်လိုက်... ခင်မောင်ရင်ဖြစ်လိုက်... ဒီကူးနင်း
 ဖြစ်လိုက်... ကိုစောငြိမ်းဖြစ်လိုက်... ဒူးရွန်ဖြစ်လိုက်... ဓမ္မဝဒထဲ
 ရောက်သွားလိုက်နဲ့ စိတ်တွေ ဂဏှာမငြိမ်ပါဘူး။ စိတ်ရဲ့ညောင်းညာမှု

တွေ့ကြောင့် ထင်တယ်... လူ့ဘဝဖြစ်စဉ်ထဲက ထွက်ပြေးမိတာက အကြိမ်ကြိမ်ပါပဲ... နိစ္စခုဝဖြစ်ပျက်နေတဲ့ လူမှုဝန်းကျင် ထုံးတမ်းစေလှေ တွေထဲကနေ ကဗျာနဲ့ထွက်ပြေးတယ်... ပန်းချီနဲ့ပြေးတယ်... သီချင်းနဲ့ ပြေးတယ်... တစ်ယောက်တည်း သီးသန့်တွေးနေပြီး ထွက်ပြေးမိ တယ်... အရက်သောက်ပြီး ထွက်ပြေးတယ်... နောက်ဆုံး နားထင်ကို သေနတ်ပြောင်းတော့ပြီး ထွက်ပြေးကြတယ်... ကျွန်တော်တို့ တကယ် တမ်းထွက်ပြေးကြရမှာက... 'စိတ္တယသနကမ္မတီ' ဆီကို ထွက်ပြေးရ မှာ။ အဲဒီရောက်ရင် ဆက်ပြီး ထွက်ပြေးစရာအကြောင်း မရှိတော့ဘူး။ ကြိုက်တဲ့ လောကဓံတရားနဲ့ တွေ့ချင်သလိုတွေ၊ မတုန်လှုပ်တဲ့တရား အမြဲတေဆီကိုလေ... ကျွန်တော်တို့မှာ ပန်းတိုင်ရှိတယ်... ပန်းတိုင် မရောက်မီအထိတော့ ငြင်းလိုက်ရန်လိုက်... ခြားနားခြင်းသဘောတွေ ဖြစ်တဲ့... ငါတော်... ငါသိ... ငါရှိ... ငါပိုင်နဲ့ လွတ်လပ်စွာ သဘောထားကွဲလွဲပြီး ပေါက်ကွဲနေကြရပါဦးမယ်...

N မြန်မာ့သမိုင်းမှာ အသေအပျောက် အဆုံးအရှုံးအများဆုံး အကြီးမားဆုံး ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းကြီး နာဂစ်... သဘာဝဘေး အန္တရာယ်... အဖြစ်ဆိုးကြီး ၂-၅-၈၈ နေ့ လပွတ္တာ၊ ဖျာပုံ၊ ဘိုကလေး၊ ဒေးဒရဲ၊ ကွမ်းခြံကုန်း၊ ကော့မှူးစတဲ့ ဒေသတွေကို မိုင် ၁၂၀ နှုန်း ခပ်ကြမ်းကြမ်းမွှေနှောက်... မောင်ရင်တို့ လပွတ္တာလည်း စုတ်ပြတ်သတ် ကြေမွ... “ကျောင်းတွေပြန်ဖွင့်ပြီ အေးမိစံ...”က မောင်ရင်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင် တကယ့်ဘဝခံစားချက်တွေ ဖြစ်မယ်ထင်တယ်...

“နာဂစ်ဆိုတာ
 အစွန်းရောက် အနက်ရောင်ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦးပဲ
 မင်း ကောင်မလေး ငွေးယဉ်လည်း ပါသွားတယ်
 ငါ့ကျောင်းဆရာမလေးနဲ့ သူ့ညီမဝမ်းကွဲလေးလည်း

လိုက်ပါသွားတယ်
 ငါတို့ အဒေါ် အစ်မ ညီလေးတွေနဲ့
 သူငယ်ချင်း အသိမိတ်ဆွေတွေကိုလည်း
 အဲဒီကုန်သည်ကြီးက
 တသိကြီး ဆွဲခေါ်သွားလေရဲ့...

T သိပ္ပံပညာ ဘယ်လောက်ပဲ တိုးတက်... တိုးတက် ကွဲနေတဲ့ နှလုံးသားကိုတော့ ပြန်ဆက်မပေးနိုင်တော့ဘူး လို့ အော်စကားပိုင်းက ပြောဖူးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေကို... ဟိရာကလိတပ်စ်ရဲ့ မြစ်ရေ တွေထဲက ကျွန်တော်တို့ ထိုက်သင့်သလောက် တရားပြုရင့်ကျက်စေခဲ့ ပါပြီ... ရင်နှင့်စရာပြကွက်တွေနဲ့ ရှိတ်စပီးယားပြဇာတ်ထဲက ကံဆိုး တဲ့ကောင်လေးနဲ့ ကောင်မလေးအကြောင်း... ပွတ်ဂျက်င် သေနတ်မှန်ခံရ သလို အုတ်ဂူဖျောက်... အရိုးအိုးမရှိတဲ့ အေးမိစ်အကြောင်း... ကြေကွဲ ဝမ်းနည်းရတာတွေ သိပ်မပြောချင်ပါဘူး... ထားပါတော့...

N ကဗျာလောကစုစည်းမှု... ၁ ထဲက ဇေယျာလင်းရဲ့ ခေတ်ပြိုင် မြန်မာကဗျာရဲ့ တက်ခိမ်ထဲမှာ ၂၀၁၁ ဒီဘက်ပိုင်း (ခေတ်ပြိုင်) ကဗျာ တွေဟာ “ဇေယျာလင်းအရိပ်က လွတ်လာပြီ” ဇေယျာလင်းရဲ့ LP ကနေ လွတ်လာပြီဆိုတဲ့ အပြောအဆို/အရေးအသားမျိုးတွေဟာ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ရယ်စရာကောင်းပါတယ်လို့ ပြောသွားတယ်။ မောင်ရင်က “ဇော်လူစိမ်းနဲ့ တွဲထုတ်တဲ့ “အမှုတွဲ” ကဗျာစာအုပ်” ထဲမှာ LP ကို (ကဗျာ) တရားစီရင်ပစ်လိုက်တယ်။ LP ဟာ ကဗျာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တစ်ပါးလား... ဘာသာ စကားကို လွဲမှားအောင်လုပ်ပစ်တဲ့ သူနိုးစားရိုးကမ်းသူလား... လုပ်... ခိုး...

“ကဗျာကို အဆက်အစပ်မဲ့အောင်
 ဘာသာတရားတွေနဲ့ ကန့်လန့်တိုက်
 အဓိပ္ပာယ်အရပ်ရပ်ကို
 အသင့်ခူးခပ် စားမရလောက်အောင်
 အကြပ်ရိုက်စေတဲ့
 (ခင်ဗျားတို့) (ခင်ဗျားတို့) စွပ်စွဲသလို
 ကျုပ်ဟာ ကဗျာမိစ္ဆာ/ကဗျာဒိဋ္ဌိတစ်ဦးပါ
 ခင်ဗျားတို့သိထားတဲ့
 ကဗျာအက်ဥပဒေများကို
 ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်ခြားနားခဲ့သူပါ
 ဒါကြောင့်... သေဒဏ်အတွက်
 ခင်ဗျာတို့ စီရင်အပ်သော အဆိပ်ခွက်ကို
 ကျုပ် သောက်မယ် / ကျုပ် သောက်ပါမယ်
 ကျုပ် သောက်ပါပြီ...”

T ဆရာကောက် ကျွန်တော်ကတော့ တကယ်ပါ။ Flanz, conceptual, LP အားလုံး လက်ခံပါတယ်။ သရော်မှုလေးတွေကတော့ ချွင်းချက်တစ်ခုပေါ့။ “အမှုတွဲ” ကဗျာစာအုပ်ထဲက... မစ္စတာ LP ကို (ကဗျာ) တရားစီရင်ခြင်း” ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို ပြောရရင်... ဂရိပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဆိုခရစ္စတိုနေရာမှာ မစ္စတာ LP ကို အစားသွင်းပြီး ကဗျာ ရေးလိုက်တာပါ... အားလုံး ဒီကဗျာကို ဖတ်တဲ့အခါ မစ္စတာ LP နေရာမှာ ဆိုခရစ္စတိုလို ပုဂ္ဂိုလ်ကို အစားထိုးပြီး ပြန်ဖတ်ကြည့်လိုက်ပါ။ LP ရဲ့ တန်ဖိုးကြီးမြတ်ခြင်းကို တွက်ဆလို့ရပါလိမ့်မယ်။ တူးဆွမိပါ လိမ့်မယ်...

N “ကဗျာရှေ့ ပိတ်မရပ်ပါနှင့် ဘာသာစကား အဝင်/အထွက် ရှိသည်” ဆိုတဲ့အထဲမှာ...

“ကဗျာဆိုတာ
ဘာသာစကားတွေ သိထားတဲ့ ပန်းကုံးလား
ဘာသာစကားတွေက ပန်းတွေ ဖြစ်မယ်ဆိုရင်
သီကြီးက ကဗျာဖြစ်နိုင်တယ်
ငှင်းပန်းကုံးကို
ဘယ်သူဘယ်ဝါတွေက ပန်ဆင်ထုံးမွမ်းကြမှာလဲ
ဘာသာစကားတွေကို
တစ်ပွင့်ချင်း... တစ်ပွင့်ချင်း ဆွဲထုတ်နေတာ
ဘယ်သူလဲ
ဘာကြောင့် ဆွဲထုတ်နေတာလဲ
ဘယ်သူက ဆွဲထုတ်ခိုင်းလို့လဲ...”

ဘာသာစကားနဲ့ ကဗျာ... ကဗျာဆရာဟာ စိတ်ကူးရရင်
ရသလို ဘာသာစကားထဲမှာရှိတဲ့ ဘယ်ပုံစံမဆို အသုံးပြုကြတာလဲ...
စကားလုံးတွေ... ဝေတာ ပိုက်တာ ပေါင်းစပ်တာ... ကူးလူးတာ
အသစ်ထွင်တာတွေဟာ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစရာကောင်းပါတယ်...
မောင်ရင်က အလင်းနှစ်သန်းများစွာထဲက လာခဲ့ရတဲ့ကြယ်တွေ... ကြယ်
တွေမြင်ရဖို့ မလွယ်ဘူးလေ... ရှေ့မှာပိတ်ထားတာတွေကို ဖယ်ရှား
ပစ်ရမှာပဲ...

T ကြယ်တွေကို အခုလို ကျွန်တော်တို့မျက်မြင် ဒိဋ္ဌမြင်တွေ့ရဖို့
အလင်းနှစ်သန်းများစွာထဲက လာခဲ့ကြရတယ်လို့ ဖတ်ဖူးလို့ပါ။ ဒါဆို
ကျွန်တော်တို့ဖတ်ရှုနေကြတဲ့ ကဗျာတွေကလည်း ကြယ်တွေနဲ့ထပ်တူ
အမွန်းတင်လိုက်တာပါ။ ဆင်ယင်မှု အမြင်တို့၊ ဖက်ရှင်တို့ တခြား

သဘောတရားတွေ ဆိုတာကလည်း ဒီလိုပါပဲ။ အနုပညာလောမဆန်ဆန်ပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်။

N အနုပညာလောမဆိုတာက... နှစ်ပိုင်းခွဲလို့ရတယ်... အပြန် အလှန် ဆွေးနွေး ဆေဖန်ဆုံးဖြတ်တာရယ်... အကျိုးအကြောင်း ဆက်စပ် ဆင်ခြင်ပြီး အမှန်ရောက်အောင်လုပ်တာပဲ... လူ့လောကကြီးဟာ ရုပ် သာအဓိက၊ ရုပ်က ရှေ့ဆောင် ပြဋ္ဌာန်းတယ်။ ရုပ်ဝါဒကို အုပ်အမြဲ အခြေခံတာမို့ မာကွစ်သဘောထားကို ရုပ်ဝါဒသဘောထား... အနု ပညာလောမနည်းနဲ့ ရုပ်ဝါဒသဘောတရားတွေကို အသုံးပြုပြီး လူတွေရဲ့ သမိုင်းကို ချဉ်းကပ်လေ့လာတာကို ရုပ်ပိုင်းရာဇဝင်လို့ ဆိုတယ်။

T ဆရာကောက်တို့လို လက်ဝဲဆန်တဲ့ ကဗျာတွေက ဒီနေ့ခေတ်မှာ ခေတ်မစားတော့ဘူး... ကျွန်တော်ပြောချင်တာက... ငြီးငွေ့မှု၊ ညောင်း ညာမှုတွေကြောင့် အသစ်တွေက အဟောင်းဖြစ်မယ်။ အဟောင်းလို ချောင်ထိုးထားတာတွေက အသစ်တွေ ဖြစ်မယ်။ ဒါပေမယ့် ပြောစရာ ရှိတာက... အသစ်ကနေ အဟောင်းတွေ ပြန်ဖြစ်တဲ့နေရာမှာ အရင် အဟောင်းတွေလို ဖြစ်ချင်မှဖြစ်တော့မယ်။ သေချာသွားပြီ... ဒီလို ပါပဲ...

N ဟုတ်ပြီ... အဟောင်းတွေက အသစ်ပြန်ဖြစ်သွားတဲ့ နေရာ မှာလဲ... ဒီအတိုင်းပဲလေ...

T ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကောက်... ဆရာဆရာကြီးတွေ ပြောခဲ့ဖူး ပါတယ်။ သရုပ်မှန်ကနေ မော်ဒန်ဆီလှည့်... နောက်ပိုင်းပိုမော်ဒန်ကနေ သရုပ်မှန်ဆီပြန်သွား၊ အဲဒီသရုပ်မှန်ဆိုတဲ့နေရာမှာ အရင်က ရရှိလိုက်တဲ့ သရုပ်မှန်နဲ့... တစ်ထပ်တည်း ချွတ်/စွတ်ဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

ခေတ်... ကာလ... အချိန်အခါ (Time Space) က ဒီနေရာမှာပါထားပြီ။
အားလုံး ပုံသဏ္ဍာန်အသစ်ထွင်တာ စမ်းသပ်တာတွေကလည်း ဒီပုံနဲ့
ဒီစက်ဝိုင်းထဲမှာပဲ လှည့်လည်သွားနေပါလိမ့်မယ်...။

N လူဆိုတာကလည်း အမြင်တစ်ခုထဲမှာ နှစ်ဖွန်းရှည်ကြာနေလို့မှ
မရဘဲ... ဟုတ်တယ်လေ... ဆန်းသစ်တဲ့အတွင်း သရုပ်က လိုတယ်...
ဒါပေမယ့် သူပြောငါပြောနဲ့က ကဏ္ဍကောစအမြင်မဟုတ်ဘူး။ တကယ်
ဆန်းသစ်တဲ့ အတွေးအမြင် abstraction က တမင်လုပ်လို့မရဘူး...။

“လက်မောင်းသားလေးမှာ ချက်ချင်းလှေကားလက်ကိုင်တန်း
တွေ ဖြစ်သွားသလိုလို အသက်ရှူသံလေးသာ ခပ်တိုးတိုးလေး ကြား
နေရသလိုလို ဓားနဲ့ထောက်ထားလို့ နှုတ်ခမ်းသားနှင့် မေးရိုးလေး
တဆတ်ဆတ်တုန်နေသလိုလို မျက်ရည်တွေ ဝေလည်ရွေ့ဝိုင်းနေသလို
လို... အမှုတွဲကဗျာစာအုပ်ထဲကပဲ... မြို့ပြရဲ့ ရင်ခုန်စရာအကောင်းဆုံး
“အနမ်းလိုက် အက” လက်ကိုင်ဘုလေးအဖွင့်/အပိတ်နောက်ကွယ်မှာ
“ဘဝမော့တွေ အဖွင့်အပိတ်... မောရိပ်မော့ခွမ်း အရိပ်ရနဲ့တွေ ထင်း
လာတယ်။”

လွယ်ကူရိုးစင်းတဲ့ စကားလုံးတွေနောက်မှာ မောင်ရင်ရဲ့ အနမ်း
လိုက်အက လွတ်သွားတဲ့ ဂါဝန်စလေးကို ပြန်လိုက်စမ်းနေရတဲ့ ကကြံ့ခွပ်
အနမ်းတွေ... အနမ်းလိုက်လာခဲ့ပုံလေးရဲ့ ရင်ခုန်စရာတွေ ပြောပါဦး...။

T ချစ်တင်းနီးနောမူ အကြောင်းလေးရယ်ပါ။ အစဉ်အလာ
သဘောအရ ဆိုရင်တော့ ဂါမဒေါသ သင့်တယ်လို့ ပြောဆိုကြမလားပဲ။
လူတွေရဲ့ နိစ္စမူဝဖြစ်စဉ်ထဲကမှာ အညှီဓာတ်ကလည်း အချိုးတစ်ခုအနေနဲ့
ပါဝင်တယ်မဟုတ်လား။ ပြောရင်းပြောရင်း စကားတွေက တောရေထိ

တောင်ရောက် ဖြစ်ကုန်တော့မှာပဲ။ ဆရာကောက်ကလည်း ကဗျာတွေကို အနံ့ထွက်အောင် ရေးတတ်ပါဘိနဲ့... တော်ပြီထင်တယ် ဆရာကောက် ရယ်...

N မောင်ရင်နဲ့ ဇော်လူစိမ်းတို့ လုံးချင်းစာအုပ်... “အမှုတွဲ” ထဲမှာလည်း ဒီလိုကဗျာမျိုးတွေ တွေ့ရတယ်။ နောက်ပြီး ဆူးရင့်အိမ်တို့၊ အောင်ပိုင်စိုးတို့နဲ့အတွဲ “ကဗျာတူ ကဗျာကွဲ” ထဲမှာလည်း “ဂျင်းသား လက်ဗွေရာများ” ကဗျာခေါင်းစဉ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး မော... မောနေတယ် ဆရာ” စတာတွေ... လက်ရှိ ကဗျာပြဿနာတွေကို ကဗျာထဲ ထည့် ရေးကြတာတွေက... ထူးခြားဖြစ်စဉ်ကြောင့်လား... ကဗျာဗေဒတွေနဲ့ ရောမွှေတာ... ဆန်းသစ်ကဗျာဖက်ရှင်လား၊ အဲဒါ ဘာတွေလဲ...

T ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်... ၂၀၀၉/၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ တစ်ပိုက်လောက်မှာ ကဗျာဗေဒ အချိုးအကျွေကြီးက မြန်မာကဗျာလောကကို အတော့်ကို ကျယ်လောင်အောင် အသံထွက်ခဲ့ပါတယ်။ အဓိကကတော့ ဘာသာ စကားကဗျာပဲ... အဲဒီမှာ Neo, Flanz အွန်လိုင်းကဗျာတွေရဲ့ ရိုတ်ခတ် မှုတွေကြောင့်လည်း ပါလိမ့်မယ်။ ဆရာကောက်မေးတဲ့ကိစ္စက အဲဒီအချိန် မှာ ကဗျာနဲ့ ကဗျာဗေဒ Hybrid ပုံစံမျိုးလုပ်ပြီး ဖန်တီးတဲ့ ကဗျာတွေ ကျွန်တော်ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်... ငါးသိုင်းများတော့ ဟင်း ဟုန်သွားတယ်ထင်တယ်...

N ဒီလိုပြောလို့လည်း မရဘူးလေ... ကဗျာဆရာဆိုတာက ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ရိုက်ခတ်မှု ကြိမ်နှုန်းတွေနဲ့လည်း သူ့ကဗျာတွေဟာ ပါဝင်ပတ်သက်နေတတ်တာပဲ။ အနုပညာလှုပ်ရှားမှုဆိုတာကာက Form တစ်ခုတည်းမဟုတ်ဘူး။ Content ရော texture တွေပါ ပြောင်းရတာ...

ပိတ်အုပ်တစ်အုပ် ရပြီဆိုပါတော့။ တိုက်ပုံ၊ ရှပ်၊ ဘောင်းဘီ၊ ဂျာကင်၊ အတွင်းခံ၊ ပိတ်စသဘာဝနဲ့အညီ ကြိုက်တဲ့ပုံစံ ချုပ်ဝတ်ကြည့်ကြတာပဲ...။ အမြင်တင့်... အဆင်းလှဖို့ကတော့ ကိုယ့်အကြောင်းနဲ့ ကိုယ်ပဲလေ... မောင်ရင်ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်တဲ့ “ဂျုံခင်းလေးရဲ့ ၁၄ ရက် ကဗျာအဆာ သွတ်”ထဲမှာ “ဂျုံခင်းလေးဟာ သိဟ်လိပ်ပြာရာသီဖွားဖြစ်ကြောင်း သူမအတွက် ပုစ္ဆာထဲမှာ” ပြောဘူး... အသေသတ်”ဆိုတဲ့ အိက္ခမရှင်း ဟာ ခေတ်အစားဆုံးနဲ့ ဆိုဒါနည်းနည်း ရောစပ်ထားတဲ့အကြောင်း...

T အရှေ့ရှေ့မှာ အလွမ်းအသောတွေနဲ့ နေလလာခဲ့ပြီး... “မန်တိုင်း အပြီး ဝင်လာတဲ့နေ့ခြည်”ပေါ့...။ ရွှင်လန်းပျော်ရွှင်မှုများနဲ့ ဇာတ်ပေါင်း ခန်းတစ်ခုကို ... ကမ္ဘာမြေရဲ့ တစ်နေရာတည်းမှာ ကမ္ဘည်းရေးထိုး ခြင်း...၊ နိမိတ်ကဗျာလေး တစ်ပုဒ်ပါ...။ မြန်မာရုပ်ရှင် ဇာတ်ကားတွေ လိုပေါ့ ဆရာကောက်ရယ်... သတိ... ဒီနေရာမှ ဇာတ်ပေါင်းခန်း ရှိသည်... (ရယ်သံများ...)

N အဖွင့်မှာ c1 ရေးထားသလို... လူထုကိုယ်စားပြု နှလုံးသားကို ဆွဲကိုင်လှုပ်ခါနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ကဗျာဆရာတွေအနေနဲ့ကနေ နိုင်ငံရေး အဖြစ်အပျက်တွေ... နိုင်ငံတော် အခင်းအကျင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံ တော်ကိုချစ်တဲ့ ကဗျာဆရာတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဘာတွေများ ပြောချင် သလဲ...

T ဆရာကောက်ရေ... ဟိုတစ်လောက သတင်းတစ်ပုဒ် ဖတ် လိုက်ရပါတယ်။ ကြေးမုံသတင်းစာထဲမှာပါ...။ နမီးဘီးယားနိုင်ငံမှာ ထင်တယ်... အဲဒီမှာ ပင်လယ်ဖျံပေါက် သားကောင်တွေ နှစ်စဉ် ၈၆၀၀ လောက်အထိ သတ်ဖြတ်ပစ်ဖို့ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရက ခွင့်ပြုလိုက် သတဲ့... ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ အဲဒီဖျံတွေဟာ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ငါးတန်ချိန် ၉ သိန်းလောက်ကို စားပစ်တာပဲ... ကျွန်တော်ပြောတော့မယ်ဆရာ...

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေရဲ့ သွေးစည်းမှု အင်အား
 လျော့မသွားဖို့... အချုပ်အခြာယိုင်နဲ့ မသွားဖို့အရေး... ဘယ်ကလာမှန်း
 မသိတဲ့ ဖျံကောင်တွေ။ နောက်တစ်ခုက... ဂုတ်သွေးလာစုပ်နေတဲ့
 ဖျံစုတ်တွေကိုလည်း လည်ပြန်လှည့်ကြည့်နေရင် (သနားနေရင်တော့)
 ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးတွေရဲ့ နေဝင်ချိန်ဟာ စောလျင်စွာ ကျဆုံးသွားပါလိမ့်
 မယ်လို့ ပြောချင်တယ်။ အခုလို စကားစမြည် ပြောဆို ဆွေးနွေးဖြစ်တဲ့
 အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဆရာကောက်...

N ငါကလည်း...

ဂုတ်သွေးလာစုပ်မယ့် ဖျံစုတ်တွေကို... နုတ်နုတ်စင်းမယ့်
 ကဗျာစားကို ထက်မြိအောင်သွေးနေတဲ့
 မြစ်ဝကျွန်းပေါ်... လပွတ္တာ ဖျံသတ်သမားလေးကို
 ကျေးဇူးပါပဲ။

(New Style မူပိုင်ခွင့် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၂)

မြေမှုန်လွင်
(သို့မဟုတ်)

ဖီးလ်ကွေးကဗျာတွင်းဝက ဖီးလ်တက်တဲ့
တစ်ကိုယ်တော်

ဒီတစ်လမှာတော့ ကဗျာအရေး စာအရေးမှာ လက်သွက်နေတဲ့ လူငယ်ခြေတက်မြေမှုန်လွင်နဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။ မြေမှုန်လွင်... သူဟာ အတိုက်အခိုက်တွေ၊ အတိုက်အခံတွေကြားထဲမှာ လူးလွန်လှုပ်ရှားရင်း သူ့အနုပညာလမ်းကြောင်းကို တစိုက်မတ်မတ် လျှောက်နေဆဲပါ။ သူ ပြောတဲ့စကားသံကို ဆက်နားစွင့်ကြည့်လိုက်ကြရအောင်...

x x x

K မောင်ရင်နဲ့တွေ့ပြီး ကဗျာအကြောင်းတွေ စကားစမြည် ပြောကြ မယ်ဆိုရင်တော့ တုံ့ပြန်လာမယ်။ အကျယ်လောင်ဆုံး အသံတွေ မြည် ဟိန်းထွက်လာမယ်လို့ ထင်တယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ မောင်ရင်က အသံထွက်ကောင်းတဲ့ ကဗျာဆရာ လူ့ဘဝ၊ လူ့လောက ဝန်းကျင်အမြင် တွေက အဆန်းတကျယ်တွေ... သရော်ဟန် အငွေ့အသက်တွေနဲ့ ခပ်ထေ့ထေ့စကားလုံးတွေ သုံးတတ်တယ်...။ နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၂/ ရယ်စရာမဂ္ဂဇင်းမှာ အွန်လိုင်းမီဒီယာနဲ့ ပုံနှိပ်မီဒီယာ သဘောထား အမြင်တွေကို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းစွာ ဖော်ထုတ်ဝေဖန်မှုတွေ လုပ်ခဲ့တယ်။ ကဗျာဆရာ တစ်ဦးချင်းစီရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်သဘောထား အမြင်တွေ ပေါ့။ မောင်ရင်က “ဖီးလ်ကွေး” တဲ့ ပရင့်မီဒီယာဆိုပြီး ပြောလိုက်တော့ ဖေ့စ်ဘုတ်အင်တာနက်မှာ ဆဲတဲ့သူတွေရော... ကောင်းချီးပြတဲ့သူ တွေရော... အတော်ညံ့သွားတယ်။ အဲဒီတုန်းက မောင်ရင်ပြောထား တာက... “မို့တက်နေတဲ့ ချောကလက်တချို့လည်း မောင်ချောနွယ် ယိမ်းနဲ့ကလို့ ကောင်းနေတုန်း။ တချို့ကလည်း ဒေါင်လိုက်ရေးရာကနေ အလွှားလိုက် ရေးလိုက်ရုံနဲ့ ခေတ်ပြိုင်ကဗျာတွေ ဖြစ်နေပြီလို့ ထင်နေ ကြတုန်း။ တချို့ကလည်း ဇေယျာလင်းနောက်ကို တရွတ်တိုက်လိုက် နေကြ... တချို့ကလည်း အခုမှ လက်သီးလက်မောင်းတန်းပြီး ရဲရဲ တောက်ကဗျာတွေ ခါတော်မီ ရေးနေကြတုန်း။ တကယ်တော့ Print တို့၊ Online တို့ဆိုတာက ကဗျာသီအိုရီတွေ ရေးသားနည်းတွေ မဟုတ် ပါဘူး။ ရေးသူနဲ့ဖတ်သူတို့ ပေါင်းကူးပေးတဲ့ ကြားခံ Media တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက်တော့ မဂ္ဂဇင်းပေါ်က ကဗျာတွေရွ နေတယ်။ ဒါပေမယ့် အသက်ငါးဆယ်ကျော်မိန်းမကြီးက စကက်အတို လေးဝတ်ပြီး ရွှေနေသလိုမျိုး ဖီးလ်ကွေးတယ်ဗျာ...။

လက်ရှိကဗျာတွေအပေါ် မောင်ရင်က အစာကြော့ပုံမရဘူး။ ဖီးလ်ကွေးတယ်ပေါ့... စိတ်ပျက်စရာပေါ့... ဟုတ်ပြီ။ “ကဗျာကယ် ဆယ်ရေး” ကပဲ စလိုက်ကြရအောင်...

M မကယ်ချင်ပါဘူး ဆရာ... ကဗျာဆိုတာက ကယ်လို့လည်း ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ဘာသာသူ ဖြစ်ချိန်တန် ဖြစ်လာပြီး ပျက်ချိန်တန် ပျက်သွားပါလိမ့်မယ်။

K ဖြစ်ပျက်အမြင်နဲ့ မောင်ရင်က တရားသဘောတွေ သမေ ပေါက်ပြီး သိဒ္ဓိထူးတွေ ရနေပြီထင်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် အရှက်ခွဲ ကြွေးကြော်အော်ဟစ်နေတဲ့ ကဗျာသူရဲကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ခုံပုံရတယ်။

မောင်ရင်ရေးသားခဲ့တဲ့ ကဗျာကယ်ဆယ်ရေးမှာက...

ခေတ်ပေါ်ကဗျာဂုဏ်ကြီးသုံးဦးသည် ခရေပင်ရိပ်ဝယ်ထိုင်၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆွေးနွေးကြလေသည်။

ပထမဆရာကြီး - “ကျွန်တော်တို့ မြန်မာကဗျာလောကဟာ ဒီ အတိုင်းသာဆက်သွားရင်တော့ မကြာဘူး။ ရေရှည် မျှောတော့မှာပဲ...”

ဒုတိယဆရာကြီး - ဟုတ်တယ်...။

ပထမဆရာကြီး - အခု နောက်ပေါက်ကောင်လေးတွေ သာဆိုး သေး... ဘာတဲ့ ခံစားမှုနိမိတ်ပုံရိပ်တွေ မပါ စေခဲ့တဲ့... ကဗျာကို ကဗျာလို မရေးခဲ့တဲ့။

ဒုတိယဆရာကြီး - ဘယ်လိုဖတ်ရမှာလဲ... ခံစားချက်တွေ အလင်္ကာ တွေမပါဘဲ... ကဗျာဖြစ်ပါ့မလား။ ဒီရောဂါ ကြီးကို အမြစ်မခွဲခင် မြန်မြန်သုတ်သင်မှ...

တတိယဆရာကြီး - ဟုတ်တယ်... မြန်မာကဗျာလောကကို ကယ် တင်ရမယ်။ ကဗျာဆိုတာ ကဗျာပီသရမယ်...

ကဗျာဆရာကြီးသုံးယောက် “ကဗျာကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့” ဖွဲ့တယ်... အဖွဲ့ဝင်တွေအများကြီး... ကဗျာတွေခွဲစိတ်၊ နာတာရှည်တု။

အထူးကြပ်မတ်ဆောင်မှာထား၊ နိုင်ငံရပ်ခြားထိစေလွှတ်ကု... ခြေထောက်အမာရွတ်ရှိတာကို ပေါင်ရင်းကနေ ဖြတ်... ဖြေရှင်းလို့မရနိုင်တာက... အဖွဲ့ကြီးရဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို ဘယ်လို ထုတ်ပြန်ရမယ်ဆိုတာ ပြဿနာ..

ဒီကဏ္ဍက မောင်ရင်ရဲ့ စီးမလား ၂၀၁၀/အောက်တိုဘာလ ထုတ် ကဏ္ဍစာအုပ်ထဲက ဒီကဏ္ဍတွေထဲမှာက ခေတ်ပေါ်ကဏ္ဍ ဝုရကြီးသုံးဦးလို့ ဆိုထားတယ်။

ဒီနေ့ကဏ္ဍတွေကို ခေတ်ပေါ်လို့ ပြောမလား... တချို့ကလည်း ခေတ်ပြိုင်လို့ သုံးကြတယ်။ ပေါ်ပေါ်...ပြိုင်ပြိုင် ကဏ္ဍကယ်ဆယ်ရေးမှာက ကာရန်တွေမပါတော့ဘူး။ တောက်လျှောက် စကားပြေလိုချင်ထားတယ်။ ဒါဆို စကားပြေကဏ္ဍလို့ ပြောမလား... စကားတိုတိုလေးဝတ်ထားတဲ့ ခေတ်ပြိုင်ခေတ်ပေါ် မော်ဒယ်ကောင်မလေး... မလွန်တလုံ... မပေါ်တပေါ် ဝတ်ပြထားသလို ဖီးလ်တက်နေတာလား... အယူအဆမျိုးစုံ ရေးဟန်မျိုးစုံ ကစားနေတဲ့ကနေ့ခေတ် ကဏ္ဍတွေကို မောင်ရင်ကရော ဘယ်လို ကယ်ဆယ်ချင်တာပါလိမ့်....

M ကျွန်တော်က မကယ်ဆယ်ချင်ပါဘူး။ ခက်တာက ကျွန်တော့် ဝန်းကျင်မှာ သူရဲကောင်းကြီးတွေ ကယ်တင်ရှင်ကြီးတွေ တွေ့တွေ့နေရလို့ အဲသလို ချရေးလိုက်တာပါ။ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ခေတ်ပြိုင်ပဲဖြစ်ဖြစ် ခေတ်ပေါ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ကဏ္ဍဆိုတာမရှိလည်း အရေးမကြီးပါဘူး။ ကျွန်တော့် စိတ်အာသာပြေဖို့ ကဏ္ဍမဟုတ်တဲ့ အရာရာတစ်ခုခုကို ရှာဖွေမှာပေါ့။

K ဒါဆိုရင် မောင်ရင်က ကဏ္ဍကို စိတ်အာသာပြေဖို့ ရေးတယ်။ ကဏ္ဍအပေါ်မှာ အလေးအနက်မထားဘူး ဆိုလိုတာပေါ့။

M ဒီလိုပဲ မဟုတ်ပါဘူး။

K မောင်ရင်ကဗျာစာအုပ် “စီးမလား” ရှေ့ဖုံး/နောက်ဖုံး သရုပ်ဖော်ထားတာက စီးစရာစက်ပစ္စည်းတွေ တိရစ္ဆာန်တွေ ယာဉ်မျိုးစုံ ကဗျာပွဲကလည်း စီးပျော့ချင်စရာ ၃၅ ပုဒ်၊ အပြားလိုက်စီး၊ အလျားလိုက်စီး၊ ချားရဟတ်စီးသလို အပေါ်ရောက်ရောက်...အောက်ရောက်ရောက်... လူ့ဘဝက ဒီလို... မောင်ချော့နွယ်နှင့် သူ၏အပေါင်းအပါ သားမြေးတပည့်များရဲ့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာများကို ရှာဖွေဖတ်ပါ...။ နိမိတ်ကြမ်းကြမ်းကြီးတွေ ဖောဖောသီသီ တွေ့နိုင်မှာပါ။ ဒါဆို မင်းကဗျာကို ငါတို့က... လီးမို့လို့ဖတ်ရမှာလား... မေးစရာရှိပါတယ်။ ကဗျာခေါင်းစဉ်ကို တစ်လုံးချင်း သေသေချာချာ ဖြန်ဖတ်ပါ။ စီး...မ...လား။

မောင်ရင် ဖောက်ခွဲလိုက်ပုံက ကြမ်းလှချည့်လား။ ကဗျာလောကထဲမှာ ကိုယ့်အမြင်ကိုယ် ရှာဖွေပြီး ပြိုင်ဆိုင် စိန်ခေါ်တာပဲ... ကနေ့ ကဗျာအခင်းအကျင်းက ဖရိုဖရဲ ပရမ်းပတာ ဖြစ်နေပြီလား။ မောင်ရင်အမြင်နဲ့ အယူအဆတွေကရော ဘယ်လိုရှိမလဲ...

M ဆရာမောင်ချော့နွယ်ကဗျာတွေကို ကျွန်တော် လေးလေးစားစား ကြိုက်ပါတယ်။ အကုန်လုံးနီးပါးလည်း ဖတ်ဖူးပါတယ်။ မြန်မာကဗျာလောကအပေါ်မှာလည်း မောင်ချော့နွယ်ကျေးဇူးက ကြီးမားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က မောင်ချော့နွယ် မဖြစ်ချင်ဘူး။ ဒီလိုပဲ ဇေယျာလင်းလည်း မဖြစ်ချင်ဘူး... ကိုယ့်ဘာသာ ရေးချင်တာပဲ ရေးမယ်။ သူတို့လို ကိုယ်ရေးမှ ကဗျာလို့သတ်မှတ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်ရေးတဲ့ဟာတွေကို ကဗျာလို့မသတ်မှတ်ပါနဲ့။

K နောက် “ကဗျာရွေးကောက်ပွဲ”...
သူ့ကိုယ်သူ ကဗျာမှန်းသိအောင် အဖောက်ထောင်ပြုရတာနဲ့ လူမလေး ခွေးမခန့်ပုံစံနဲ့ လူကြားသူကြား၊ ဝင်ဖြုတ်တာနဲ့ တော်တော် ခရေစစ် ဖြစ်တယ်။..... တကယ်တော့ ကဗျာက အခွံကြီး

တချို့က ဖြည့်ကြတယ်... တချို့ကခပ်ကြတယ်... တချို့တချို့များ ကဗျာထဲ ဝင်တောင်အိပ်ကြသေးဆိုပဲ (အံ့သြပါ) ကဗျာ ကဗျာချင်း နှိပ်စက်ခြင်းမှ ကင်းပေးပါစေ...

လို့ အဆုံးပိုဒ်မှာ မောင်ရင်က ကဗျာသတ်ကွင်းကို မီးမောင်းတိုးပြ သွားတယ်။ မြန်မာကဗျာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုတာ... ဘာလဲ... ကနေ့... မြန်မာနိုင်ငံမှာ လူဦးရေ သန်း ၆၀ ရှိတယ်။ အများစုက ကျေးလက်တောနေ လူတန်းစား၊ ကဗျာဆရာဆိုတာ ဘာလဲ... မသိကြဘူး။ ကဗျာဆရာ ဖွတ်ကြားပဲ... လူထုကြားကို ကဗျာရောက်ဖို့ ဝေးသေး တယ်။ တကယ်တော့ ကဗျာနဲ့ လူထုက မစိမ်းဘူး။ ငယ်ငယ်ထဲက သားချောတေးတွေ ကစားတတ်တဲ့အရွယ်မှာ ကစားတဲ့ကဗျာတွေ ရှေးရိုးစဉ်လာကဗျာတွေ အများကြီး လူထုတေးသံတွေဖြစ်တဲ့ မောင်း ထောင်းတေးတွေ၊ လှေတော်သံတွေ၊ စစ်ချီကာချင်းတွေ၊ နောက်ဆုံး ပဒေသရာဇ်ခေတ်က နရပတိစည်သူတောင် အနန္တသူရိယ မျက်ဖြေ လင်္ကာဖတ်ပြီး နားလည်သွားတယ်။

ဒီနေ့ မောင်ရင်တို့ခေတ်မှာက ပင်မရေစီးက ဖြာထွက်သွားတဲ့ ကဗျာအမျိုးအစားတွေ ဘယ်လောက်များများ မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ “ကဗျာ ပညာပေး” မှာ ခေတ်ပေါ်ကဗျာကြီးနဲ့ နီယိုကဗျာမ... ကွန်ဒုံးမဆောင်၊ AIDS နည်းသေးတယ်။ ကျေးလက်ကဗျာက လူကူးမျှင်းကျား မကူးတတ် လို့ သေတယ်။ ခေတ်စမ်းကလည်း လေးဘီးမောင်း ဘရိတ်ပေါက် အွန်တယ်။ အမေရိကားပြန် LP ကလည်း New Influenza (H1N1) ပိုးတွေ တွေ့ရတယ်။ နောက်ဆက်တွဲများအရ ယင်လုံအိမ်သာ မဆောက် သဖြင့် ဝမ်းပျက်နေသော လေးလုံးစပ်ကဗျာရယ် ရထားစီးလို့ အမှောင်ဆိုင် နေရတဲ့ စကားပြေကဗျာရယ်” ဆိုပြီး ကဗျာဘဝကို စည်းကမ်းတကျ ဖြတ်သန်းဖို့ အားနည်းကြောင်း သုံးသပ်ထားတယ်။ ကဗျာရေးခြင်း အလုပ်က ဒုစရိုက်လုပ်ငန်း မဟုတ်တာကြောင့် ပညာပေးလို့ရမယ် မထင်ဘူး။

M လူထုကြားရောက်ချင်ရင် ငါးပိရောင်းပေါ့ဆရာရယ်... ကဗျာတွေ ရေးမနေပါနဲ့... မြန်မာတွေကြိုက်တာ ငါးပိပဲလေ။ သူများတွေတော့ မသိဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ လူထုကြီးကို ရှေ့ဆောင်လမ်းပြလုပ်ဖို့ အမျိုးဘာသာသာသနာ တိုးတက်စေဖို့ဆိုတဲ့ စိတ်စေတနာနဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်မှ မရေးပါဘူး။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ရေးချင်တာ ရေးလိုက်တာပါ။ သန်း ၆၀ မဖတ်လို့လည်း တစ်ခါမှ အားမငယ်ပါဘူး။ လူထုက နားမလည်လို့ဆိုတော့လည်း တစ်ခါမှ စိတ်မပျက်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ စိတ်ကျေနပ်အားရမှုအတွက် ကဗျာရေးတာပါ။ လူထုကို ဖျော်ဖြေဖို့ ရေးနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ်အရာမှ မမြဲပါဘူး။ အားလုံးဟာ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ပျောက်ကွယ်ချင် ပျောက်ကွယ်သွားမှာပါပဲ။

K ဒါကတော့ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နဲ့ သဘောထား ကွဲလွဲနိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရပ်တည်မှုနဲ့ ကဗျာရေးတာ ဘာမှ မဆိုင်ပါဘူး။ ငါးပိရောင်းပြီး ကဗျာရေးတဲ့သူလည်း ရှိချင်ရှိမှာပေါ့။ နိုင်ငံတကာနဲ့ ယှဉ်ကြည့်ရင်တောင် ငါတို့ မြန်မာပြည်မှာက ကဗျာဆရာတွေက အားကောင်းမောင်းသန် ခေတ်အဆက်ဆက်... မျိုးဆက်သစ်တွေ မွေးဖွားလာကြတာပဲ... ကနေ့မျိုးဆက်ဟာ လေ့လာအားထုတ်မှုရော အတတ်ပညာရော ဘဝဖြတ်သန်းမှုရော သံခဲတင်ထားတဲ့သူတွေ လျော့တွက်လို့မရဘူး။ ခက်တာက နိုင်ငံတကာ ကဗျာဗေဒတွေက မြန်မာကဗျာထဲ ရောနှောလာတာပဲ။ မယူရူး မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ဆီက ယူလာတဲ့မျိုးစေ့က ငါတို့ဆီမှာ အပင်မပေါက်ဘူး။

M ကျွန်တော်ဆိုလိုတာက မဂ္ဂဇင်းမှာ ဖော်ပြပါရှိဖို့ လူသိထင်ရှားကျော်ကြားချင်လို့ ကဗျာရေးတာမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲက ပေါ်လာတာတွေကို ရေးချလိုက်တယ်။ မွန်းကြပ်တာတွေ ဖြေလျှော့ချလိုက်

တယ်။ လုပ်ချင်တဲ့ အရာတစ်ခုကို လုပ်ဆောင်လိုက်ရတယ်။ စိတ်ပြေ
ပျောက်သွားတယ်။ ကဗျာက ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာတင် မဟုတ်
ဘူး။ နိုင်ငံတကာမှာ သူ့လူတန်းစားနဲ့သူ တသီးတစ်ရပ်ရှိတဲ့ အနုပညာ
တစ်ရပ်ပါပဲ။ ကဗျာဖတ်သူဟာ မြန်မာပြည်ကတောင် ပိုများနိုင်ပါ
သေးတယ်။

K ကဗျာစုစည်းကျွံဝင် ဂလိုဘယ်လိုက်စေးရှင်းလို့ ပြောနေတဲ့
ခေတ်ကြီးမှာ ကဗျာဆရာတွေက ကိုယ်ရောက်နေတဲ့ ခေတ်... (အခု
ဆော်တီတ်ဒီမိုကရေစီပေါ့...) လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးအနုပညာကို
နားမလည်ရင် တန်ဖိုးရှိတဲ့ ကဗျာတွေ ထွက်လာမှမဟုတ်ဘူး။ စူးစူး
စိုက်စိုက် ခံစား... အာရုံခံစားမှုတွေက ထိရှတုန်ပြန်နိုင်စွမ်းရှိမှ...
“ဒါမျိုးတွေ ဖတ်ပြီး လူလားမြောက်လာပြီ” ကဗျာက ပို့စ်မော်ဒန်
အငွေ့အသက်တွေနဲ့ အာမေဇိုတ်တွေကို ဒိုင်မင်းရှင်းမျိုးစုံက ပြောင်းယူရင်း
ရှုပ်လုံးပေါ်လာတဲ့ ကဗျာလို့ထင်တယ်။ အတွဲများ မဖွယ်မရာ မပြုရ
“ဗျာ” အဖော်ဆောင်ထားပါ “ဆို” ခေါင်းငုံ့ပါ “ဘာ” အခန်းခကြီးရှင်းပါ
“ပြတ်”... အပြင်လူ မဝင်ရ “ကျွတ်” ခိုစာကျွေးရန်... “ရော်”
ရွေးကိုက်တတ်သည် “အင့်” အန္တရာယ်တွေ “အား” သင်္ကြိုဟ်စက်ခန်း
အတွင်းသို့ နှစ်ဦးသာဝင်ခွင့်ပြုသည်... “ဘိုင် ဘိုင်” မောင်ရင်ရဲ့
လူလားမြောက်ပြီရဖို့ လူလားမမြောက်ခင်က စိတ်ရဲ့ အမြင့်မားဆုံး
ကာလတစ်ခု ရောက်ခဲ့ပုံလေး ပြန်နွေးကြည့်မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုပြော
မလဲ...

M ကျွန်တော့်အတွက်တော့ မှန်ပါတယ်။ ထိထိရုရှတစ်ခု ...
ခုဖြစ်ပြီးမှ ကဗျာထွက်လာပါတယ်။ အလုပ်တွေ အရမ်းပင်ပမ်းလာတဲ့
နေ့မျိုး... စိတ်ဖိစီးမှုတွေ များလာတဲ့နေ့မျိုးမှာ ထူးထူးဆန်းဆန်း ကဗျာ
တွေ ရခဲ့ဖူးပါတယ်။ မန္တလေးနေ့လည်ခင်း နွေပူပူကြီးထဲမှာ ဖုံတလုံးလုံးနဲ့

ဆိုင်ကယ်စီးနေတုန်းမှာလည်း ကဗျာတွေ ရခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီလို အချိန် မျိုးဆိုရင် ကျွန်တော် အရမ်းပျော်ပါတယ်။ ပင်ပန်းတာတွေရော စိတ်ညစ် တာတွေရော ပျောက်ကုန်တယ်။

K မောင်ရင်ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေထဲမှာ ကောလာရှ် ကဗျာမျိုးတွေ လည်း တော်တော်များများ တွေ့ရတယ်။ တွေ့နေကြ မြင်နေကြ... အကြောင်းအရာတွေဟာ သဘာဝကျမှု ယုတ္တိဆန်မှုတွေပေါ်မှာ ပဓာန မထားဘဲ ပစ္စက္ခလောကရဲ့ အဆုံးစွန်ထိ စိတ်ခံစားမှုတွေကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်းပေါ်အောင် အာရုံခံစားနိုင်တဲ့ အနုပညာပုံသဏ္ဍာန်သစ်လို့လဲ ပြောလို့ရတယ်။ သရုပ်မှန်ထက်ပိုတဲ့ အမှန်လွန် Surrealism ကဗျာမျိုး တွေ ဖြစ်မလား... “သမားရိုးကျ ဝတ္ထုတွေလိုပါပဲ၊ အဲဒီတုန်းကကို လွမ်းတယ်...” “ရိုဘော့ကဗျာဆရာ”၊ “လွမ်း... လွမ်းလိုက်ရတာ မမအေးရယ်...” Assassin /အဆဲဆင်(နိ)/n လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သူ... လက်လွမ်းမရောက်နိုင်တဲ့ အကွာအဝေး ဘာသာစကားတွေကို ထိတွေ့ နိုင်ရန် နေကြာပန်းတွေက နေရောင်ခြည်ချောက်... လိုက်လံပွင့်လန်းခြင်း မဟုတ်လို့ ဆိုလိုချက်တွေကို ဦးစွာပထမမှားလည်စေချင်တယ်... လို့ ပြောထားဖူးတယ်။ တွင်းထဲကတစ်ကိုယ်ကို တွင်းဝကတစ်ကိုယ်က ဘာပြုလို့ ပြန်ငင်ယူရတာလဲ...

M ဆရာကောက်လဲ တွေ့ဖူးကြုံဖူးမှာပဲလေ... လူလိမ်လူညစ် တွေကို မကြာခဏ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေနဲ့ ဆက်ဆံရင် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း လူလိမ်လူညစ်တွေ ဖြစ်သွားပါတယ်။ အဲဒီ... ကျွန်တော့်ကို ကျွန်တော်က တွင်းထဲက ကျွန်တော်တို့ မြင်ပါတယ်။ ကဗျာရေးတဲ့ ကျွန်တော်က တွင်းဝက ကျွန်တော်ပါ... ကဗျာရေးတဲ့ ကျွန်တော်က လူလိမ်လူညစ်... ကျွန်တော့်ကို ပြန်ငင်တာပါ...

ကျွန်မအတွက်တော့ ရှင်တို့အားလုံး
အထူးအဆန်းတွေချည်းပဲ...
ဒါပေမယ့် ကျွန်မ ရှင်တို့ကို စိတ်မဝင်စားဘူး...

ခေတ်ရဲ့ထင်ဟပ်မှုတွေ... လူ့လောကအဖွဲ့အစည်းကြီးကို
သရော်ဟန်နဲ့ ထောင့်တော့ပုံရတယ်။ ရေရေရာရာ တိတိကျကျ မသိရ
တဲ့ဘဝ အရေးမကြီးတာကိုမှ အရေးထားဟန်... ကျွန်မဆံပင်တွေ
ရှည်လာတာ... မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တွေကြောင့်လား၊ အစိပွယ် ကင်းမဲ့
နေပုံတွေကို အစိပွယ်ရှိတဲ့ နာရီလက်တံလေးနဲ့ ထင်ဟပ်ပြတယ်...။
ဆက်စပ်ကြည့်တယ်...။ ငွေနှောက်လိုက်တဲ့လူတွေ နောက်ခြေရာ
ကောက်ခဲ့တာတွေ...။

M အဲဒီကဗျာက ဘယ်လို ရေးဖြစ်သွားမှန်းမသိဘူး။ ဒါပေမယ့်
မြန်မာပြည်က လူငယ်တော်တော်များများက ပိုက်ဆံရရင် အကုန်လုပ်
ဆိုတဲ့လူတွေ များပါတယ်။ ဆိုက်ကားသမားလည်း ပွဲစားလုပ်တယ်။
ဆရာဝန်ကလည်း ကုန်သည်လုပ်တယ်။ ဆေးရောင်းတယ်။ သစ်ထုတ်
တဲ့သူတွေကလည်း စက်ဆီရောင်းတယ်။ သူများဆီမှလို ဆော့ဝဲလ်
သူဌေးတို့ ရေနံသူဌေးတို့ သံမဏိစက်ရုံပိုင်ရှင် သူဌေးကြီးတို့လို ခေါင်းစဉ်
တစ်ခုခုတပ်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ အကုန်လုံး လျှောက်လုပ်နေကြတာပါ...။
ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်အလုပ် ခွဲခွဲခြားခြား မလုပ်တတ်ကြပါဘူး... ဒါကြောင့်
လည်း ရေးဖြစ်သွားတာပါ... ဆရာကောက်ရယ်...။

K မောင်ရှင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဖီးလ်ကျွေးတဲ့
ကဗျာတွင်းထဲကနေ... ဖီးလ်တက်တဲ့အခါ
ကဗျာတွင်းအပေါ်ကို တက်လာတဲ့
တစ်ကိုယ်တော်ပဲလေ...

(New Style မူဝင်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၅)

အေဇက်စာပေအိမ်မှ

ထုတ်ဝေပြီး စာအုပ်များ

- ၁။ အဆုတ်ကင်သာ အနာရောဂါကို ဒီလိုကုသခဲ့တယ် ဦးအုန်းဖေ
- ၂။ ပါဠိအဘိဓမ္မာ ပိဋက သမိုင်း စာတမ်းနှင့် ပီလိန္ဒုပဉ္စာ နိဒါန်း စာတမ်း
မြင့်ဝင်းမောင် (AZ)
စုစည်းသည်။
- ၃။ Face Book ပေါ်က ငြင်းကြူကြဲ တရားဓမ္မ မြင့်ဝင်းမောင် (AZ)
- ၄။ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒ ပုဒ္ဒဘာသာ စတင်တည်ထောင်သူ
ဓမ္မဝိဟာရီ ရှင်ဉာဏနှင့်
သံဃာအဖွဲ့အစည်းနှင့်ဆိုင်သော အမှုအခင်းများ အေဇက် စီစဉ်သည်။
- ၅။ အနာဂတ်ပြန်ဟန်နှင့် ခေတ်သစ်လွန်လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်
ဒီမိုကရက်တစ် နိုင်ငံရေးသမားကောင်း မြင့်ဝင်းမောင် (AZ)
- ၆။ ကျိန်စာမှန်ရင် ထိတတ်တယ် လန်ထောင်စပ်စုလေး
- ၇။ ပွိုစ်ဖော်ဒန်နှင့် ပုညကြိယဝတ္ထု (၁၀) ပါး မြင့်ဝင်းမောင် (AZ)
- ၈။ သခင်မျိုးဟေ့ သူတို့ဟေ့ သခင်အောင်ဖေ
- ၉။ ခေတ်ပြိုင်လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲက
အော်တာနေ့တစ်အတွေးအခေါ် (သို့မဟုတ်)
လက်ရှိလူ့သေ အပြုအမူဝါဒ ကံသဘောတရား မြင့်ဝင်းမောင် (AZ)
- ၁၀။ ပြန်ဟုလူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပြန်ဟုနိုင်ငံရေး ထွန်းနိုင်နောင်
(ရေနံချောင်း)

(လူငယ်ကဗျာဆရာများနှင့်စကားပြောခြင်း)

ခရမ်းပြာထက်လူ

စည်သူငြိမ်း

စန်းဦး

လှသန်း

လူအိမ်

စေတ

ဟောင်ဖီလာ

လွန်းဆက်နိုးမြတ်

ပိုယ်ဇော်

ပိုင်ချို

လင်းသက်ညီ

သူရန်

ပြေပုန်လွင်